Biblioteka Jagiellońska.

№ 6023/1
III

K. T.

6023/i

1901. a. 158.

Przewodnik
praktyczny i teoretyczny
dla
Lubowników malarstwa.

Studya
nad naśladowcami i kopistami
Mistrzów wszystkich szkół w ogóle.

podług dzieła Teodora Lejeune. le Blanc itd. itp.
skreślił W. Z.

Autor Wład. Zaleski w Warszawie

Zmarły w lutym 1894.

BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS JAGELLONICAE

Przewodnik
praktyczny i teoretyczny
dla
Miłowników Malarstwa
podług dzieła Teodora Lejeune
Le Blanc'a z Amsterd. W. Z.

Przedmowa.

W obec ciągle rozwijającego się u nas gustu i zamiłowania do sztuk pięknych w ogóle a po szczególe do malarstwa - niebez celu sądzę podjąć się pracy - której zadaniem przyswoić Rodakom obraz powstania się Mistrzów pędzla wszystkich szkół - Zajmującym będzie niewątpliwie pobieżny rys życiowy każdego - wyszczególnienie ruchów pisarzy arcydzieł - ich pod ocena - a zaparciem jeśli mi siły i czas pozwolą znaki niewątpliwe będą jasnym dowodem prawdziwości dzieła tylko nałogowi trafi odgadywanych Mistrzów sztuki malarskiej. Niebędzie odpowiednio przysposobionym do takowej pracy - za podstawę z zabiegów swoich weźmie pole - obrałem wydane w r. 1864 w Paryżu dzieło Teodora Lejeune - Dzieło to zbyt obszerne i zbyt wszechstronne oryginale niedałoby się zapewne dla nas nie tak zupełnie wysoko stojących na polu o jakiem traktuje - są dzieła jednak te streszczenie i własne niektóre uwagi bez konieczności pierwotnej - zatem łagodząc się różnią z tego mojem - kto wspólnemu dobru niechaj dopomoże." - za Zmiłowaniem mocnego zabieram się do pracy. -

W. Z.

2.

1.

O szkołach malarskich.

~~Szkoły włoska i hiszpańska~~

(idąc wzorem Mistrzów Mędrców
~~wielcy Malarze~~ pragnąc czcić swego geniuszu pomnik na innych
~~Jeżeli jakiś Mistrz znakomity pozostawił~~ po ~~sobie~~ się ~~nazwisko~~ w
~~pracowitości~~ w dziele ~~sobie~~ swoim ~~uczniów~~. Kiedy ~~utwór~~ ~~swoim~~ ~~idąc~~
~~za wielkich pod kierunkiem~~ ~~swoim~~ - jeżeli
~~za kierunkiem~~ ~~jemu~~ ~~charakterem~~ ~~Mistrza~~ ~~przez swoje~~
~~dali~~ ~~nazwiska~~ ~~malarzy~~ ~~tak~~ ~~skarbnicami~~
~~postępili~~ ~~za~~ ~~ich~~ ~~wzywali~~ ~~zdrowi~~ ~~i~~ ~~żoni~~ ~~i~~ ~~drudzy~~ ~~razem~~ ~~twarzyli~~
~~jako~~ ~~sposobem~~ ~~malowania~~ ~~pra~~ ~~gurych~~
~~szkoły~~ ~~nazwisko~~ ~~tej~~ ~~szkoły~~ ~~zawsze~~ ~~odbione~~ ~~znakomitsze~~
~~robiąc~~ ~~się~~ ~~do~~ ~~wielkiego~~ ~~wzoru~~ - ~~swoi~~ ~~uczeń~~
obraz imieniem genialnego Narcyza.
~~zbiorowości~~ ~~tak~~ ~~jednych~~ ~~jako~~ ~~i~~ ~~drugich~~
~~twory~~ ~~szkołę~~ ~~a~~ ~~takowa~~ ~~nosi~~ ~~nazwisko~~
~~genialnego~~ ~~pierwowzoru~~. ~~Z tąd~~ ~~mówimy~~:
~~Szkoła Rafaela~~ ~~szkoła~~ ~~Rubensa~~ Murylla itp.
~~W najobszerniejszem~~ ~~jednak~~ ~~znaczeniu~~ do
~~rozwinięcia~~
~~o znaczenie~~ ~~szkoły~~ ~~malarskiej~~ ~~głoszenie~~
~~przyczynia się~~ ~~bajarstwa~~ ~~pochodzenie~~ ~~jego~~
~~pisma~~ ~~miejsca~~ a ~~rzeźbiarstwa~~ ~~roślin~~
~~w jakimś~~ ~~i~~ ~~ich~~ ~~malane~~ ~~światło~~ ~~rzeźbiarstwie~~
~~ogniu~~. ~~W Europie~~ ~~liczymy~~ ~~lichy~~ ~~pięć~~ ~~takich~~
~~wielkich~~ ~~dzieł~~ ~~genealogicznych~~ ~~szkół~~
I Szkoła Francuska II Szkoła Włoska III Szkoła
Hiszpańska IV Szkoła Niderlandzka i V Szkoła
Angielska. Po obliczeniu rozpoczniemy się
rozpoczęli się znowu na dwadzieścia cztery odpo-
gałęzie - czyli podziały na szkoły
Szkoła Włoska najważniejsza ze wszystkich
liczy alternacje gałęzi:

1. Szkołę Gotycką pierwotną
2. " Florentyńską
3 " Rzymską

Wielcy malarze południa i Zachodu Europy, idąc za wzorem mędrców starożytnej Grecji, otaczali się gromadą uczniów; - wszczepiali w nich część swego właściwego geniuszu, swoim talentem - pamiętnikami, duszą i natchnieniem, a zdawali im gotowy szczegół malarstwo - swoim dziełem wyobrażali najpiękniejsze charaktery: należy swego wzoru - Rodzinę, społeczeństwo, ozdobione uczniami, wzorowo swoich wielkich dzieł genealogicznych malarstwa - liczymy pięć dzieł

4. Szkoła Bolońska
5. " Wenecka
6 " Neapolitańska
7 " Sienneńska
8. " Medyolańska
9 " Genueńska
10. " Parmeńska lub Lombardska
11. " Generyjska
12. " parmeńs Ferrary
13. " Toskańska
14 " Padewska.

Szkoła Hiszpańska rozdziela się tylko na cztery poddziały na:

1° Szkołę Sewilską
2° " Madrytańską
3° " Walencyjską
i 4° " włosko-hiszpańską.

Ich jest najmniej rodem Hiszpanii podobieństwem i nazwiskach włoskich konstatacyjnych się. —

Szkoła Niderlandzka rozpada się na trzy odrobie a mianowicie na:

1° Szkołę Niemiecką
2° " Flamandzką
i 3° " Hollenderską.

Reszta poddziałów do szkoły Francuskiej i Angielskiej należy.

Malarze ~~Za~~ najlepiej wszystkie się na wzorach starożytnych dosli do niezrównanej biegłości w rysunku i do kanonów niepowtarzanych. ~~Mistrzowie szkoły Włoskiej~~ Sama przyroda zamało dla ich genialna pendzla wdzięku rzeczywistości pójść dalej - a ~~zamało mając wzorów w stanie natury~~ z wzorami z natury ogień i boskiej wdzięku duszy - wzięli sobie za zadanie ~~zidealizować~~ ich ideałizować ~~ją~~ ich jako. Jako zawdzięczamy ~~cudowny~~

1. Działy Włoski i hiszpańscki

wdzięcznych form,
widać ciała całowicza - grecza i niepo równaną harmonię
~~całej formy~~ ~~dowolności~~ wdzięczności ciekawej wrzystkie wchodzące
we wszystkich członkach - tak widoczne we wrzystkich
~~wchodzące we~~ utworzy.
~~znakomitych utworach~~. Maluje głowy ludzkie
~~wolne~~ - Miękkie włosy nie pogwałcają
z życiem, włas
na samej puszności - zapragnęli je oczyścić - nie
~~więc wcześnie utworzyć~~ i uwidocznili w niej
~~wielkie ludzkie~~ namiętności - Chwytali na
gorszym warsztacie wielkie poruszenia duszy;
i pod tym względem ~~wczesnośnie~~ palma
pierwszeństwa ~~dla~~ ~~sięgnęła~~ stanie im się należy.
Najdawniejszą wszystkich obrazów tego rodzaju jest
~~szkoła~~ Florentyńska i pochodzi jej sięga r. 1200
to jest od ~~wykończenia~~ pierwszych obrazów Cimabuego
Jemu to należy się chwała rozpo-
częcia długiego szeregu ~~znakomitych~~ i pełnych
~~mistrzów pędzla tej ziemi wzorzystych~~ ~~malarzy~~ ~~obrazów~~ Cimabue wykształ-
cił Giotta - ten znowu przysposobił ~~znakomitych~~
~~tłum~~ uczni. wiele głośnego imienia, uczni.
Pierwotna szkoła Florencka - ~~nie odznaczała się~~
ani poprawnością rysunku ~~nie odznaczała się~~
~~ostrością~~ - i mimo ~~mimo~~ ~~więcej od obrazów~~
~~jej pochodzących~~ dopiero r. 1440
pędzel Andreja Verochio ożywia wdziękiem
głowy - i poprawi rysunek - Stawa tego mis-
trza - przelewa się na Leonarda da Vinci
i Peruginа - którzy mowy żywioł wniosą
w dziedzinie sztuki pierwszego ~~pochodzącego~~ Rafaela.

Cechą szkoły Florenckiej odrodzonej w wiel-
kich mistrzach jakich imiona przytoczyłem,
jest śmiałość - ruch, powaga - energia
kosztem nawet drobniejszych szczegółów - a
pewnego ~~dewzystkiem~~ poprawności rysunku
i wdzięku
~~I w tego czasu obrazy~~

f rozmaitości postaci
pewność ekspresji
przedstawicieli sztuki
w zakresie jej owego czasu.

obrazy pierwszych mistrzów szkoły Florenckiej (pudrowicieli: śij) powiększej części malowane na cedrowych grubych bardzo deskach /: podobne są (w tem obrazie) do dawnej szkoły Niemieckiej - co nawet czyta bywa pogrzeby licznych pomyłek :/ Widzą tedy liczni (nabożni - uczeni) z obrazów (opisu) (w) albo (nie) :/ monogramy :/ podpisy swoich twórców - (moi podpis (pełni) nadto bardzo ze wszystkich składa się głosek.

Szkoła Wenecka (ozdobiona przez brzi Bellinich - (albo) następnymi - (w) ozdaj wspaniałe dzieła szkoły Florenckiej - (nie) (w) szczególe innym pouczającem. dlatego (że) do (tego) początku widzimy tu pędzel potoczysty, obszerny - bogaty Kolorytem - ale poprawności rysunku brak widomy. Nierna tu jiż (ta) ostrość (ta) ucichnięcia Giotta - wszędzie widzimy w świetle (nie) wariujące kolory jaskrawe - a w cieniach kolor czarny. I tu także w wczesnym początku malowano na grubych deskach - dopiero pierwszy Tycyan (zaczął malować) na płótnie - a następnie jego uczniowie /: z małym wyjątkiem :/ zaczęli malować na płótnie czerwonej (mennią) przygotowaniem. (W dalszym ciągu) (jako) zalecili Tycyana i Giorgiona /: czyli: Giorgione jako zalecili szkoły weneckiej pouczywać można. Odznacza się ona świetnością kolorów - wysoką znajomością światłocieni - wyborem dostatniczem i nadrzędnym studyowaniem w naśladowaniu natury; - można jej jednakże zarzucić zbytkowny powyjęcia i brak znajomości rysunku. —

Z początku Twórcą szkoły Rzymskiej uważają był Piotra Perugina - (który) po różnowszy (w szkole Florenckiej i Weneckiej) się z dwiema przeciwnemi (szkołami) - odjazd w Rzymie i (natchnął) (swoim natchnieniem) ogniem poetycznym duszę Rafaela - To przeniósł na -

waźniejszą zasługę Perugina stanowi.

Szkoła Rzymska posiada w sobie zalety Leonarda da Vinci i Belliniego - a wkrótce pewien czas wyrobiła się także we własnym kierunku. Do dawnej do dawnych poprawności rysunku - umiejętne rozłożenie kolorów a wreszcie i poezyę w konturach. Płody jej adeptów odznaczają się wytwornością aż do śmieszności nieraz posuniętą - górują idealizmem poświęcając prawdę dla piękna.

Obrazy mistrzów szkoły Rzymskiej z wyjątkiem niektórych arcydzieł Rafaela - żadnego nie mają na sobie podpisu - łatwo je jednak odróżnić można - lepiej są zakonserwowane - stosownie bowiem przygotowane płótna najlepiej malowano, zachowują świeżość i energię kolorów świetniej zachowują kolory. Wynalazek podobnie przygotowanej do malowania płótna przypisują powszechnie Janowi Eyckowi. Płótno absorbuje ono olej farb - a przez to świeżość ich dłużej się zachowuje.

Trzy plejady florenckie - weneckie i rzymskie wytworzyły szkołę Parmeńską lub Lombardzką - a twórcą jej - boski Correggio. Geniusz jego z niczem niepoównany - porywa jak arcydzieła jakie wytworzył - naśladowcom pomimo starań się wzniść na naśladowców jego i zapewnić im przewagę w dziedzinie malarstwa. Urok i szlachetność płaną szkołę Parmeńską - każda ze znakomitości do niej należąca zdolna rozmarzyć i zachwycić duszę prawdziwego koneserka. Obrazy tu malowane zarówno na drzewie jako i na płótnie noszą na sobie pieczęć szerą bardzo delikatną, niedoścignioną do naśladowania.

Szkoła Bolońska odznacza się poprawnością rysunku - ~~tło~~ kolorem jasnym i przeźroczystym. Malane do niej natury malowali na miedzi i na drzewie - nadto bardzo naśladowanie.

Mistrze Sieny - Medyolanu - Ferrary kształcą się na wzorach szkoły Florenckiej w ustawie ich swoich bardzo się do niej zbliżają - Obrazy ich jednak noszą na sobie więcej życia - odznaczają się silniejszym kolorytem - i lepszym rysunkiem od dzieł Cimabuego - ~~a~~ malowane są na drzewie lub płótnie szarą ~~pokostową~~ pokostową farbą. (poprawną) ~~a~~ tak przygotowany ~~materyał~~ podkład do malowania samym olejem nadaje barwę ciemną - popielatą. -

Silniejszą - lecz mniej wdzięczną wykonywają szkołą Neapolitańska - ~~odznacza się~~ ona bogactwem kolorytu - Padewska jak stałem naśladownictwem Weneckiej - Kolorytu bez blasku - ciemno szare: Nowsi ~~jej~~ wyłącznie prawie miedzy - za przedmiot do swych utworów obrali pismo święte - a przedewszystkiem na różny sposób malowali S: Antoniego i S. Franciszka w ~~szarych~~ ponurą postacią - nicznie nie rysowanych. Spadek po szkole Padewskiej wziął szkoła Toskańska - przewyższając ją wdziękiem, uczuciem - jakoteż poprawniejszym rysunkiem. Z tą ostatnią mieszają często swoją szkołę Genueńską - nieskutecznie jednak - bo tutaj ziemno szkoły Bolońskiej spojone, potężnie jak z wytwornym rysunkiem szkoły Weneckiej - a przez to ~~poniekąd~~ znacznie szkoła Genueńska wyżej na wzgórzu stoi.

Tyle w krótkim zarysie o szkołach włoskich; w następnem miejscu obszerniej się nad nie puszczę i wyjaśnię, przedstawicieli każdej z nich wymienię - obecnie przejdziemy z kolei do Hiszpanii i dotychczasowy choć słownie jej malarzy.-

Późniejsze Hiszpańskie linie autorytetów, jak wyżej powiedziano, mistrzów naprzód malarstwa: to jest: Malarzy Sewilli - Madrytu - Walencyi i wreszcie tak zwanych włosko-hiszpańskich.

Najcelniejszem szkoły Sewilskiej był Estevan Murillo. Odgadnąć go w przeróżnych dziś obrazach częstokroć trudno - przyczyną jest że Mistrz ten szkołi swojskim sposobem i manierą i malował. Kształcąc się pod kierunkiem Castilla - rozpoczął Murillo rysować dość poprawnie i kolorytu jego jednakie naśladujący Florentyńczyków był zbyt różowy i ochry - to jego pierwsza maniera. Artyści naśladujący ten rodzaj malowania, znani są pod nazwą uczniów szkoły Florencko-Hiszpańskiej. Murillo owiany tchnieniem Van-Dycka i Piotra Neya - zmienił rodzaj malowania - prace jego w tym przeróżnie odznaczają się potężnością - obszernem - kolorytu tu szarzyzienny kontury zniknęły - Podobał się ten styl jego uczniom - a ci szkołi naśladując go popadli w gnuśność właściwą naśladowcom. Po wielu dopiero trudach i próbowaniu różnych sposobów, twórca Wniebowzięcia popuścił na tym rodzaju malowania który nas dziś zachwyca. Ta ostatnia jego manjera odznacza się nieporównaną

nym rysunkiem - światło cieniem nie dowiedziona. nia - poczyn tłumy pociągającą za sobą.

Jako kontrast ze szkołą Sewilską - stoi naprzeciw Szkoła Walencyji - a tej zwierzchnikiem Ribeira. [Ribera:]. Ta kolorytu ciemniejszy - rysunek w niektórych razach mniej dokładny - Oto wrodzone cechy malarzy tej miejscowości.

Boski Morales - stoi na czele szkoły Madrytskiej: Twory tu religijne odznaczają się większym chłodem - ścisłością dokładnością [: w czem naśladują szkołę Florencką:] - wielką czystością rysunku. — Mianowicie idzie za wzorem Moralesa dwa tylko wytworzyli obrazy: Ecce homo i Mater dolorosa obie na drzewie brane czystością za pendzel z prac Leonarda da Vinci.

Twórcy szkoły Włosko-hiszpańskiej - są to malarze pochodzenia włoskiego - jak tego dowodzi pierwsza manieva Espagnoletta i Vincentego Joanes.

Oto rys pobieżny dwóch wielkich działów Włoskiego i Hiszpańskiego - zkolei przejdziemy do szkoły Niderlandzkiego i dowiedli na jakie są rozpada. —

Dział II

~~Szkoła~~ Niderlandzka.

Malarze włoscy wzięli sobie za zadanie
~~Zadaniem włoskich~~ było przedstawić naturę
na ~~pełni~~ wyższem ~~stopniu~~
w najwyższą ~~szlachetność~~ - ~~tak~~ ~~jednym słowie~~
~~stronę~~ szlachetności i piękna - wreszcie ujęli
piękności przyrody skrzętnie pojęli. Niemcy
i Flamandy poszli inną drogą - brali przed-
mioty nasuwające się oczom - takie jakieni są
żadnym nie uwydatnia się idealizmem - na-
tura piękna lub brzydka - wzniosła lub
niska znajduje odbicie na płótnie - realność
panuje tu widocznie - wzorów dla bogiń
Olimpu nie szukali daleko - każda kobieta
piękna - ale piękna ziemską piękności stwier-
dza im za model - siedziby bogów przywiedli
~~rzeczywistą~~ niewiastą - pierwszą lepszą jaką in-
ją przedstawiali. Tło obrazów ich płótna pełne są postaci zwykłych bez
niebieskiego wdzięku - postaci pospolitych -
~~w obrazach malarzy Niderlandzkich~~
~~za to pracowitem~~ wszelkie swego ~~trudu~~ (w drogę oddania za
do studio-
nia z drobiazgliwą dokładnością i prawdą
~~są oddane nie piękne~~ wykończenia
Niemieccy malarze do subtelności owej i prawdy - w odtworzeniu
~~Tak wogóle cechą znakowaną szkoły Niemieckiej~~
~~wszelkich rzeczy do szczegółowych pomniejszych~~ wszystko bardzo poważnie
~~jest ona gorliwa dokładności wszelkich~~
Spusty jakby kolwiek do codziennego użytku
~~przedmiotów żywych czy nieżywych~~ - spuszczy
ją-
cy, rąbek sukni - utrwalenie włosów załotnicy
ptak na gałęzi lub zwierz przedpogonią łowiów
uciekający - oddychają ~~tu~~ prawdą - drgają życiem.
Szkoła ~~Niderlandów wyżej jeszcze postawa~~
dokładności Flamandzka i Hollenderska
wyżej jeszcze postawa ~~dokładności~~ owej - drobiazgli-
wości ~~w wykończeniu~~ - ~~prawdy~~. Dla Mistrza ~~tuj~~
rzeczy ~~tu~~ ~~go~~ ~~przedmiotu~~ ~~nie~~ ~~wartości~~ - nie mają ~~go~~ potrzeby szyb-
kim pędzlem chwytać myśli w sercu i duszy
wyglądu artysta - całą miłością swoją
z pierwszego lepszego zakątka ~~ziemi~~ ~~z~~ naszej
wzoru - ~~bardzego~~ ~~wzięte~~ ~~podobieństwo~~. Dość nam

zwijać
sukcesie - a pamiętnik do obrazu gotowy
Liana przyjaciół o Dowie - który, nie
odmalowaniu rzeźbi od wielkiej ai obery
dni poświęcił - jest rozwiązaniem zagadki.
Początek szkoły Niemieckiej sięga XV Wiekiem
Założycielem jej był Albert Dürer - a następ-
nie po nim Rottenhamer mieni Tyciana.
Odznacza się na ogół, mieniem, jedno-
stajnością, ckliwością niekiedy i draperye
tutaj jakby z drzewa wyciosane, kolorytu
nie mile dla oka czyni zarzucenie. Po wiekszej
części mianowicie tej szkoły, za przedmiot do
obrazu obierali sceny z uroczystości zwyczajnych,
zajścia karnawałowe - jednem słowem wypa-
dki ai nadto pospolite przedmioty ai nadto
pospolite. Małej liczbie udało się coś wznio-
ślejszego wytworzyć. Większa część obrazów
tej szkoły tutaj wykonana na rogach dębowych
deseczkach - powierzchnie prawie opłatko-
wych podpiwem - jak inwentarz.
Szkoły Flamandzką - Hollenderską zna-
czono powierzchnie zatarte zbliżone do siebie
ai częstokroć biegli jedną za drugą - dziwność
ich obecnie jednak lat 80, odmienne - ir
rzetelny, doświadczony badacz pomylić się
nie może. Malarze Flamandzcy odznaczali się
zawsze mistrzowską pędzla - biegłością w świe-
tło cieniach - wykończeniem doskonałem nie
rzadkiem oschłością i niepamiętnikiem prawda
w wyborze przedmiotów zbyt może pospolitych
- ale zato kolorytu ich dobrany - porywający.
Pomimo niepokojów rewolucyjnych bie-
dną ziemię Walonów - sztuka wzniosła od
Van - Eycka powzniosły ai do ostatnich
chwil szkoły Rubensa olbrzymim wzrostem

powiadają się naprzód. przytoczę na dowód tego świadectwa kilka wyjęciu jakie Stawny Burtin powiedział. „Rzecz smegółna - mówi on - iż pomimo ~~ustawicznych~~ (bezprzestannych) jedna po drugiej spadających na tę krainę - mimo ustawicznych wojen jakich powodem był świeżo wkorzenjony protestantyzm - mimo pożarów Amsterdamu - rabunku Antwerpii - wojny o wyzwolenie Hiszpańskie - mimo podbojów Ludwika XIV. , zarazy, głodu i ognia dziwna - powiada - jest to rzecz wielka ma. To oddziaływało na sztukę. Malarze flamandzy otaczający swego księcia jeden przed drugim wyprzedzają się o sławę swojej bizarny Geniusz sztuki pobudza serca i gorliwość - a powszechna plejada mistrzów goi wzajemnie - nagrodą wszelkie straty."

Rozsądek sztuki Hollenderskiej nie nie ma wspólnego z tymi ~~Niemiecką~~ i Flamandzką - tej sztuki nie wytworzył jak to pospolicie bywa ten lub ów głośnego imienia artysta - ale jest ona niejako wielkiem zbiorowiskiem imion ~~nie wątpliwych~~ ~~Jobę sądnej spójności~~ - na dowód tego przytoczymy nazwiska Van Alesta, Berghema, G. Dowa, Van-Ostada, Rembrandta, Van der Velda, Wynantsa i wielu innych. Chociaż tedy szkoła ta nie ma wiele na raz wypływa źródeł - widzimy tu zachodzi spójnia, widzimy braterstwo artystów tego ~~dzielnego~~ ~~moralnego~~ u włochów lub francuzów zawsze ~~jakiś~~ kierunek od jednej wyprowadzający osobistości. Malarze Hollenderscy w utworach swoich gałęziąby kolwiek chwytali się ~~kierunku~~ drogi - zawsze

biorąc za przewodnika naturę, odznaczali się prawdą, naiwnością, przyciągającym effektem tak pod względem całości jako i szczegółów. Przewagą ich zaletą ~~malarzy holenderskich~~ jest szczęśliwy wybór przedmiotów, odpowiedni ich kolorytu, umiejętne układanie i dokładniejsze pędzla. Oświetlenie cieniach są ~~nie powierzchowne - zarówno jak~~ w rozpatrzeniu planów, związku owoców - z najprzeciwniejszymi celnym wykończeniem i jak najdokładniejszą znajomością perspektywy -

Kwiecz zimna nigdy ich nie opuszcza - pomimo zapału do jakiego tchnęła doprowadzić zdolna, ~~widocznawszędzie~~ - cierpliwości w wykończeniu ~~doprowadzeniu do końca~~ raz powziętego przez pracy trudu w zdumienie wprowadza. Co zarazem bądź co bądź pomimo wszelkich trudów i przeciwności ~~nie jest~~ w dziedzinie sztuki, zwyciężko umysł doprowadzić do końca. Tej to niezmordowanej pracy Holenderzy zawdzięczają biegłości w światłocieniach w perspektywie - będących wiernem odbiciem samej natury. Lecz jak każda nie ma swoją z dwoma stroną - tak i tutaj z zimnem krwi i cierpliwością, którą tak podziwiamy u ~~Holenderów~~ - niedowolisty im w niektórych się wyżej nad odmalowany przedmiot - realności górują tu nadzwyczajnie, atem widocznie, że za wzór do odmalowania swych arcydzieł brali przedmioty poziome, czytelnie odrażające. Stąd Holenderzy nawet obrazy treści historycznej pomimo wszelkich zalet światłocienia chałanie Holenderzy nie umieli osób swoich namalowanych osób przydzielić odpowiednio przedstawianej godności - u nich ten chomik bohater na obrazie czystokrwe wyglądał do błazna podobny.

Malarze szkoły Niemieckiej: Flamandzkiej i Hollenderskiej malowali rozmaicie – na pargaminie, na wosci słoniowej, na marmurze, na alabastrze – najczęściej jednakże na drzewie na płótnie i na miedzi. A to stosownie do rozmiarów obrazu.

Pozwolę sobie w tem miejscu wynieść słów kilka o gatunku materyałów do na obrazy pomienionych szkoły używanych. i tak:

Flamandzy i Hollendry tworzący obrazy małych rozmiarów używali miedzi.

Sosny i innego miękkiego drzewa wyłącznie tylko potrzebowali Niemcy i malarze włoscy.

Ci ostatni mieli zwyczaj malowali na deskach bardzo grubych – których strona odwrotna poprzednio obrobiona rozmaicie.

Kasztan poszukiwany był także w Włoszech – niemniej powtarzali się nim dawni malarze szkoły Niemieckiej i Flamandzkiej z wieku XV° i XVI°. późniejsi rzadko bardzo.

Flamandzy i Hollendrzy z wyjątkiem dawnych bardzo używanych na stanowych deseczek malowali na dębie najlepszego gatunku. Takie deski bardzo są pomiędzy amatorów poszukiwane tworzą niejako szyld wartości tamego obrazu. Nazywają je technicznie Schiff-Brett to jest drzewo z okrętu wyszłego już z użycia.

Na grubem płótnie malowali wyłącznie tylko Włosi i mała liczba artystów hiszpańskich ale tak ile było przyrządzone że pod farbą można było dotknąć drzewo bez uszkodzenia. płótno to niekiedy tak jest grube iż zdaje się iż jest zrobione ze sznurków, a nie z nici.

III

Szkoła Angielska.

Niedawno jeszcze a nikt prawie na całym lądzie nie widział czystej jasnej malarni w Anglii - a cóż dopiero cyfrowa ich godna stanowić osobną szkołę. Zaledwie kilku posiadało o istnieniu Reynoldsa, Gainsborough'a Lawrence'a - inni całkowicie byli nieznani. Prawdą powiedziawszy niektórzy pisarze wspomnieli o kilku talentach angielskich - ale w ogóle pod względem sztuki malarskiej całkowicie wyszpiarowem odmawiano geniuszu. Podtym względem na wiele innych odrzucali ją pierwsi pisarze francuzcy. Jakaż niesprawiedliwość i zaroumiałość pewnych tenn, co tak dowodnie na każdej wystawie sztuki angielskiego malarstwa na nowych Albionu wypada. — Niezawodnie jedną z największych Anglii na tem polu, trzeba wyznać otwarcie iż takowy nie najmód ale zupełnie słusznie zostaje cofa. W całym tym jednak przebiegu czasu wielu tam już przedstawicieli którym nasuwa skłaniała się sztuki do upadku pewnego gustu odnowić niepodobna. Czyż Anglia nie posiada Opie'go, Lawrence'a, Turner'a, Constable'a, Wilkie'go, ~~Bonig~~ Bonington'a - wszystko malarzy szkoły angielskiej bieżącego wieku? Czyż nie wreszcie przedstawić John Martin'a i D. Roberts'a ~~ob~~ obu współczesnych znakomitych artystów malarzy? W. Etty dziełnego kolorystę? Frith'a, Müller'a, J. Ward i wielu innych? Czyliż panowie: Ruskin, Hunt, Hugues, Hook, Millais, Wallis itd. itd. nie są chlubą prawdziwą swojej ojczyzny?

podobne talenta wyliż są zdolne szlubę zerwać?
Nie zaprzeczę! Rząd angielski poznawszy dowodnie a jak błędnej był drodze ni zachęca artystów do postępu – dziś z inicyatywy nieboszczyka księcia Alberta chwaptliwie podaje rękę każdemu rodzącemu się talentowi – a zresztą arystokracya w ślad za nim idzie przyczyniając się wielce pod względem Artyzmu czasy Karola 1go. Na każdym jeden wszędzie powstają muzea – tworzą się szkoły i akademie. Obstalunki i zakupy coraz to nowych obrazów zachęcają artystów do usilnych studyów i pracy; sztuki publicznych galeryi szybko zapełniają się – słowem powiadam rząd angielski wszelkich dowodzi starań aby wyrobić w ogóle społeczeństwa narodowego smak wytworny – a skutkiem zapewnić i dla najwyższych opiekę. Jestem [illegible] – zapewnię abym pewnością – iż nie za długo szkoła Angielska na karcie dziejów malarstwa zajmie odpowiednie stanowisko – Ale cofnijmy się nieco w przeszłości czasu – i przejdźmy do dawniejszej szkoły. Zle ocenionej. bo zapoznanej.

Dzisiaj ląd stały – a przedewszystkiem brzegi Francuzy tak pochopni do fałszywego sądu o swoich /: pod względem piękna malarstwa :/ szczudach za ciasniny – dzisiaj mówię w cmy jednogłośnie zgadzają się, że szkoła Angielska istnieje.
Pan Teodor Lejeune godzi się z Burgerem, otwarcie to przyznaje. dodaje i mówi: iż ta szkoła odróżnia się od innych przekonaniem i stylem do tego stopnia – iż pojmowanie obrazu – od razu można odgadnąć nie czytając nawet nazwiska malarza, że ten obraz

należy do Szkoły Angielskiej - narówni jak rozpoczął
Śpiewaczy nasz inny, najpierwszy rzut oka odgadnie łatwo szkołę Włoską, Hiszpańską lub Holenderską.
Niejest moim zamiarem szczegółowo rozbierać szkoły - której istnienie przyznaliśmy -/: spierającego się głośnie na takiej powodzie - jak pan T. Lejeune :/. Obrazów malarzy angielskich na stałym lądzie nader mało - Anglicy zazdrośni podstępu względem wiszej może niż zazwyczaj - skwapliwie gromadzą u siebie wszystko, co tylko nosi piętno narodowego geniuszu - do naszym krajom niesądzą aby się wiszej niż gdzie indziej angielskich znajdowało płócien, a tak poznawszy na kilku innych malarzy w niej pomyślanych - do szkoły Angielskiej należących - dowiódłszy Rodakom że taż szkoła istnieje nieuwłaszcie - ~~idę dalej~~. - a niemając ~~ani ochoty ani~~ wiadomości potrzebnych do napisania dziejów malarstwa Angielskiego tak mało nas postępów obchodzącego - przechodzę do szkoły Francuskiej. (+)

(+) Ciekawych szczegółów Malarstwa angielskiego odsyłam do dzieła T. Lejeune - na którego powagę obcemu powołuję się i na przysłowie powołać się nie omieszkam. Ed. Paryż. T. 1. Str. 96. r. 1864.

IV.

Szkoła Francuzka.

Szkoła Francuska wytrwale oceniana pomimo licznych zboczeń - razem zebrana razem - na samoistności niezaprzeczoną. W malarach francuzkich podziwiają przedewszystkiem giętkości rozkładu żywości - ognia. Prawdą prawiedziwszy wieczej tam uroku niż treści - bujności wyobraźni niezgorsze od charakteru francuzkiego przoduje wie wszędzie. Duch Francuzów szybki - gorący w malarstwie ~~zaleciąż~~ niego grzechy wszelakoż niepoprawnością rysunku i niedokładnością kolorytu. Zapęt narodowy stoi tu najmocniej. Należy przyznać jednakże że od wieku XVIII^go^ poczęwszy malarze francuzcy wypiędzili swoich współzawodników. Le Sueur i Le Moyne wysunęli doprowadzili do takiej doskonałości, ceim żaden z ich rówieśników współbraci niedorównał. Malarze jak Chardin, Greuze i wielu innych równie znakomitych pod względem traktowania natury stoją obok nieśmiertelnych Dawida Teniersa i Gerarda Dowa.

Są inni - którzy zapuszczając narodowości szkole Francuzkiej - twierdzą jak dawniej tak i teraz obecnie że jej założycielem był Primatice włoch i jego współrodacy; dość jednak przyjąć uwagę dzieje malarstwa - a przekonamy się dowodnie że Francya samodzielnie w dziedzinie pędzla jeszcze przed wiekiem XV. wystąpiła; że bowiem we Włoszech jeden tylko był Mistrz Cimabue, Francya miała ich kilkunastu. Miniatury w Biblii Souvigny - portrety Ludwika Sgo Karola VIIgo - malatury René d'Anjou.

miniatury J. Fouquet'a ~~wreszcie szkoła bolonese~~ /: malarz Ludwika XI:/, wreszcie szkoła bolonese tak zresztą nie malowane
zresztą malowane i kolorowane - czyż niemogą posłużyć tutaj za dowód niczem nie zbity? Prawda, iż wówczas duch francuzkiego narodu gonił więcej za chwałą na polu bitwy zdobytą, niżeli a mniéj erci oddawał się sztukom pięknym - że więcej cenionio dzielnego żołnierza, niżeli artystą - który nieznany i zapomniany ~~wiódł żywot nędzny~~ żył nędznie po prowincyi i po opactwach - a umierał gdzie tam w jakim klasztorze - jak prawdziwy benedyktyn sztuki - że się tak wyrażę. Włosi inaczéj się obchodzili ze swymi Korypheuszami piękna - otaczali ich tłumem - obsypywali pochlebstwy - ich imionami zapełniali księgi

Tak więc do upadku pierwotnéj szkoły francuzkiéj, najwięcéj przyczynił się obojętność samego narodu. Długie lata malarstwo zasypiało we Francyi snem letargicznym - a tymczasem wielka liczba artystów włoskich długiemi szeregiem rozpościerała swój pochód na ziemię Francuzów. Mimo to pędzel francuzki od czasu powstał i wydał epokę w historyi cudzoziemców. Do rozbudzenia się geniuszu narodowego dzielnie przyczynili się Braki Wilhelm Marmion malarz księcia Burgundyi, Enguerrand, Gringonneur i J. Fouquet /: wspomniany wyżej:/ wszystko malarze francuzcy. Tłą czonemi siłami mimo rożlicznych przeszkód i obojętności ogółu w pocie oblicza pracowali nad sztuką narodową i nie ich wina, iż niemogli skutku niezupełnie uwieńczyć ich usiłowania. Dopiero idąc za wzorami Włochów malarzy wyższéj szkoły na ziemi francuzkiéj, za geniuszem Rossa - następnie Primaticia i Nicola del Abbate - emulacya narodowa szlachetnym zapałem prądem nowych skrzydeł nabrała.

Król Franciszek I[1] protektor sztuki malarskiej otacza się znakomitymi cudzoziemcami; dał pierwszy popęd rozbudzeniu się narodowego geniuszu. ~~Tak więc~~ A Tuliż do swego tonu talenta zagraniczne - zagnieżdżają obok rodzimą sławę. Jego to właściwie Ojcem narodowego malarstwa można mianować.

Do połowy wieku XVIII. szkoła francuska ~~nadobi~~ ~~czyła kopistów~~ ze wszystkich najmniej liczyła ~~naśladowców~~ kopistów /: z wyjątkiem takich mistrzów jak Boucher, Watteau, Lancret, Baptiste i kilku innych artystów - których utwory kopiowano wiernie /- ~~powtórzyć tego rodzaju~~ ~~trzeba~~ ~~się~~ naśladownictwa (trzeba się dziecinnej) - ale i tych obrazom nie nadawano wartości. Do połowy dopiero XVIII. stulecia powstało wiele kunsztownych kopii ~~z obrazów francuskich~~ ~~pejzażystów~~ - jakie dla ozdoby ścian pomiędzy obrazami i na drzwiami wpisywano - jakież dla ozdabiania salonów - które je za oryginały (+). Takowe oszukaństwo wzmagało się bezustannie - dopóki ~~dopóty~~ od roku 1815 po dziś dzień, więcej (i najwięcej za granicą!) ~~nafabrykowano~~ fałszywych oryginałów - niżeli przez trzy pierwsze wieki sztuki francuskiej razem wzięte. Dzisiaj już zaprawdę trudno trafić do kogo w tym fabryczne - taka się wielka liczba nagromadziła obrazów - a jeżeli to tak dalej potrwa - to zaprawdę za jakie sto lat - na sto tysięcy trudno będzie odgadnąć co jest oryginałem - a co kopią zrobioną w jakimś muzeum po całej Europie europejskiem. Chęć posiadania nabo-

---

(+) Kopiami takowemi najwięcej handlowali artyści warszawscy Tremblins i Bacoł - ~~artystowie~~ zagraniczne - pomiędzy amatorów wielu ich pozyskali fałszy-

mitnych artystów francuskich wieków, w modę
niejako. Każdy, pragnąłby posiadać Claude
Lorrain'a, Boucher'a, Greuze'a, des Chardin'a,
Watteau, Lancret'a, Pater'a itd. itd. I pra-
wi mi powiedział co tu prawdziwie na to -
dalejże po muzeach zagranicznych fabryko-
wać oryginały czytelnicy ci nabyć dobrze
dane - ob i każdy zadowolony. Czytelnik
dro jednego mistrza podają za drugiego -
sprzedają Patel'a za Claude Lorrain'a -
Lancret'a Pater'a podają za Watteau;
jak znowu z drugiej strony jeden kon-
kurujący ze znawców artystów
kupiony wystawia za Lancret'a, Pater'a itd.
Co tu za mieszanina, jaki chaos - nie ma-
gnąłbym tego labiryntu chociaż wszyst-
kie szachrajstwa wyliczyć - gdyby mi
nawet nic innego do ręki podano. -
Na tem kończę - mój rachunek sklep na-
rodowi całej Europy - Jestto drobny szkic
ale rys, cień znowu - jednem słowem coś
bliższego - być może że kto inny z mo-
ich dodatków rzetelniejszem piórem i bogat-
niejszym umysłem płodnieje tą myśl
przemieni rzeczową i w rodzimym języ-
ku przedstawi ją wytajemniczonym gotowi - Są-
dzę iż praca takowa będzie na czasie - ba-
czy na nowo w Warszawie założone Muzeum - na zbiory zbiorki prywatnych osób -

---

wszych Lancretów, Boucherów i Karolów Van-Loo.
Stawni są także tego że [illegible] kościołom po-
wiatów i miastach prowincyonalnych Francyi
mnóstwo powynosili kopii w miejsce ory-
ginałów.

jednem słowem przez wzgląd na rozbudzający się u nas popęd do języka w ogóle - a po części do malarstwa. Co do mnie - kończę mój rozbiór pobieżny aż na zbyt - uważając go za wstęp do dalszej pracy - do której z kolei przystępuję.

Część pierwsza.

Malarze Francuzcy.
ich naśladowcy.

Malarze Francuzcy.

Odrodzicielem sztuki malarskiej we Francyi słusznie nazwać można Jana Cousin - po nim dzielić się do tego przyczynili tej malarze Dubreuil, Bunel i Dupérac - najwięcej z tej ostatni dorównali Jego nabyć często przypadającego w udziale ludziom, których Bóg rzadka geniuszu napiętnował - po nie poznano się na ich dziełach - a imie ich zginęło w pomroce czasów. Jan Cousin znakomity - w swojej osobie wykształcenie i wyższe zachwyki godzien całego narodu francuzkiego - dla tego ogłoszono go wyższym założycielem Szkoły Francuzkiej. Naszem zdaniem ani Cousin, ani wzory przybyli do Francyi za czasów Króla Rycerza [Franciszka I.] nie zasługują na ten tytuł - szkoła Francuzka dawno już przed nimi istniała. Należałoby tutaj przy wyliczaniu szczegółowem malarzy Francuzkich rozpocząć oddzielną dziełnością - co do nas spis niniejszy rozpoczniemy od Marcina Dreuinet. -

FRE
EREMINET

Freminet
/: Marcin :/

Urodził się w Paryżu r. 1567 - umarł tamże w r. 1619. —

Pierwsze zasady sztuki udzielał mu własny bracia - malarze dość mierzych zdolności. Niepomyślności losu zmusiły młodego Freminet pojechał do Włoch i tam kształcił się przeważnie na wzorach Michała Anioła - do którego manieru się przylgnął. Następnie wróciwszy do Francyi - wezwany został przez Henryka IV-go do odmalowania sklepień w galeryi Pałacu Fontainebleau. - Monarcha zrobił go swoim pierwszym malarzem - w której to godności utrzymał go i Ludwik XIII.

Muzeum Luwru posiada jeden tylko obraz tego malarza: „Merkurego, rozkazującego Eneaszowi przynieść Dydonę." obrazy tego mistrza rzadkie.

VC
C.N

Vignon
/: Klaudyusz :/

Urodził się w Tours r. 1590 - umarł tamże w roku 1673.

Ulubionym wzorem Freminet'a. Wiernie mistrza swego naśladował. Obrazy jego pełne czystości przypisują naczynielowi. i także wiszą po murach i galeryach pod nazwiskiem Freminet'a. Co do mistrza swego Vignon różni się nieco dostatniejszem /: bardziej ostrym :/ i kolorytem mniej żywym.

LA

Lemaire
/: Piotr :/

nazywany Wielkim /: gros-Lemaire :/ aby go odróżnić od Lemaire Poussin.

Urodził się w Dammartin r. 1597.
umarł w Gaillon - w roku 1659. -

Uczeń Lelandyusza Vignon. W wyższem pojęciu artysty nauczyciela. Obrazy jego trudniej naśladować niż obrazy Vignon'a. W wyższych utworach perspektywą i architekturą. Luwr posiada dwa obrazy tego malara - przedstawiają one Ruiny.

Vouet.

/: Simon :/

Urodził się w Paryżu r. 1590 - umarł tamże r. 1649. -

Uważają go za wskrzesiciela dobrego smaku we Francyi. Początkowo uczył się u swego Ojca Laurentego Vouët malarza barzo mierna. Młody Vouët wyższym obdarowany talentem w czternastym roku życia swego był już w możności portrety malować. Kolejno wyjeżdżał po wyszedłszy od ojca, pracował te w wzorów znakomitych malarzy wtedy w Paryżu bawiących. Kolejno wyjechał do Anglii, Konstantynopola, Wenecyi, Rzymu - wezwany do Paryża przez Króla Ludwika XIII. otrzymał godność malarza i pierwszego malarza na dworze. Wtedy to w tem pomiędzy nim a Poussenem zawiązał się spór - którzy byli może z miłości Francyi zakochanych się wyjazdem ostatniego z nich.

Ze wszystkich malarzy francuzkich L. Vouët najwięcej rozsławił utworów. Cała Francya pełna dzieł tego malara lub jego uczniów.

Na pierwszy rzut oka rodzaj jego malowania odznacza się nadzwyczajną lekkością - po bliższem dochodzeniu tu jednak pewien rodzaj maniery mianowicie w palcach rąk. W głowach najczęściej po 3/4 profilem i odwróconych brak szlachetno-

V V.
Simon Vouet

ści i wyrazu - prace ai go można po nosach w górę
ewyjnie odwróconych. Rysunek u niego ostry,
dość lichy nawet; w ujmowaniu rzeczywistości kolorytu
często popełnia błędy - Z drugiej strony rodzaj kompozy-
cji odznaczają się szlachetnością, bogactwem
erudycją.

~~Vouet~~ Znajomość Malowanie Vouet'a można podzielić na
trzy odrębne epoki - w pierwszej odznaczającej się dość
zbliża się nieco do Valentina i w drugiej naśladuje
Paweł z Werony - w trzeciej popada w surowość.
Utwory jego dość pomnikowe - płacą się tanio
odrzeczywistej wartości. Znamienne jego obrazy
są: 1. Prezentacja w świątyni /: zapłacono 20000 fr :/,
2. Zgromadzenie artystów, 3. Chrystus leżący w
grobie, 4. Miłosierdzie rzymskie i 5. Dzieciątko Je-
sus i S. Jan. - wszystkie w muzeum Luwru
6. S. Karol Boromeusz w Brukseli, 7. S. Ludwik
w Dreźnie.

Znakomitsi uczniowie Vouet'a są: Le Sueur,
Le Brun. Aubin i Claude Vouet /: brat malar-
na :/, Francisek Perrier, Piotr Mignard i
wielu innych.

Corneille

/: Michał - paris :/

malarz szkoły le Vieux - a także de Lyon
Urodził się w Orleanie r. 1603 - umarł
w Paryżu w r. 1664. -

Corneille

Mając po poprzedniego - dobre umiał naśladować -
Mocił się tylko najsłabszą stronę swego nauczy-
ciela. -

Blanchard

/: Jakób :/

Urodził się w Paryżu r. 1600 - umarł
Lwowie w roku 1638. -

Blanchard

wsłosił się godnie rumieniem swego obrazu Bellori i Novaryusza. Leblanc - pomimo to jest naśladowcą Vouet'a Malował najświetsze panny - bardzo zbliżone podobieństwem do dzieł Vouet'a - co często w pochodzeniu obrazu staje się przyczyną pomyłek. Ba wzoru swego Blanchard odróżnia się gorszym rysunkiem.

Goyrand.

/: Klaudyusz :/

Urodził się w Sens r. 1662.

Więcej wyłowić nie zdołałem. Dość wiernie naśladował Vouet'a - chociaż zjawiska w konturach manierę doprowadził do jaskrawości.

Vouet.

/: Al Aubin i Klaudyusz :/

Bracia:

Obaj wtrącili pędzlem barwisty i swobody. Rysunek ich gruby wielkim brakiem poprawności.

Dorigny

/: Michał :/

Urodził się w St. Quentin r: 1617,
zmarł w Paryżu r. 1665.

Mieli wielkiego Vouet'a - odznaczał się brakiem samoistności. Więcej znany z przekładów jakie uczynił na Mauserda. - zniweli z oblicz. rów pędzla.

Perrier.

/: Franciszek :/

Urodził się w St. Jean-de-Losne w Burgundyi roku 1590 - zmarł w Paryżu roku 1656.

F. P

PERRIER

Spo Zachodnich spór o do miejsce urodzenia tego malarza istnieje wali powszechnie iż ojczyzną jego był Mâcon - mimo to badania niewątpliwie prawdę wykryły. Malując w Lyonie w Werstone Nasturów dał pierwsze dowody swego talentu. Chociaż bardzo młody pojechał stąd do Włoch i tam kształcił się pod kierunkiem Lanfranca. Do Paryża powrócił w r. 1630. Tutaj poznał go Simon Vouet a oceniwszy jego talent zaprosił go do swej pracowni. Ofiarował się naprzewodnika. Perrier po cztery lata nasiłach zapragnął pracować samodzielnie i w tym celu powrócił do Włoch. Stamtąd powróciwszy do Paryża po 10. latach nieobecności w krótce został profesorem akademii. Pierwszy zna- komicie kolorytem swego dawnego nauczyciela Vouela chociaż poniekąd był jego naśladowcą. — Zajęty dekoracyami różnych gmachów - mało malował obrazów w których rozwinął zapał i wysoką wyobraźnię. Celował delikatnością pędzla. dla tego nazywają go niekiedy francuskim Correcim.

Jego widziano utworzyło nadzwyczajnie cenią je od 1000 do 2000 fr. za każdy. Niektóre szkice tego malana płacono po 100 i po 300 fr.

Leblanc.

(Horacy)

Urodził się w Lyonie. zmarł tamże.

H Leblanc

Naśladowca poprzedniego - kształcił się z nim jednocześnie u Lanfranca. maniery po mistrzu- wiej. Ale słabszym jest pod względem rysunku i dokładności pędzla.

Perrier

(Wilhelm)

Bratanek Franciszka. w obrazach swoich zbliża się do niego - niższy odstępuje swego w tonach, konturach i energii. Rysunek mniej poprawny. W skutek nadzwyczajnej zamaszystej szybkości

niem w Lyonie - zamknął się tam w klasztorze. Tutaj pośród samotności, drzewony wyrzeczeni sumienia namalował kilka obrazów bardzo wielkiej wartości.

Callot

/: Jakób :/

Urodził się w Nancy r. 1593 czy 1594.
umarł tamże r. 1635.

CA T

Bardzo młodo wyjechał do Włoch. Bystrzeniem Henryka - księcia Florencji uczynił do służby Canta Gallina - a następnie wyjechał się w Rzymie pod kierunkiem Juliusza Parigi i P. Tomassina. Rylcem i pędzlem autodał równą biegłością. Szkicków jego roboty liczą do 1500 sztuk. Jako malarz miał bardzo wytworzył obrazów - tem cenniejszych, że widzy z nich odznacza się przedziwnem wykończeniem i dokładnem poznaniem rysunku. Grzeszy czasami zbyt ciemnym kolorytem.

Obrazy jego dobrze zachowane płacą się drogo niekiedy od 1500 do 2000 fr. za sztukę - a nawet za dwa zapłacono kiedyś 8000 fr. Miał wiele uczni i naśladowców - w czym ozdobił bowiem kunsztem sztuki malarskiej więcej uwagi zwracano na miedzioryty.

Bosse

/: Abraham :/

Urodzony w Tours r. 1610 czy 1612.
umarł tamże r. 1678.

Bosse 1658
AB

Pracował podług kierunku Callota. Do studjowania wielkich swego naśladował - stąd brano często jednego za drugiego. W kompozycji był bardziej trywialny - kolorytu jego mniej

czysty- Lasserunek w obrazach ciemniejszy; Jego nieba zwykle namalowane żółtawo ze zmiotoscią. —

Dervet.

/: Aleksandyusz :/

Urodził się w Nancy r. 1611. umarł r. 1642. —

Przyjaciel Callot'a - szkicował jego obrazy. W malarstwie zbliżał się do niego. Figury jednak Derveta bardziej sztywne - kolorytu bardziej rażący.

Poussin.

/: Mikołaj :/

Urodził się w Andelys r. 1594. umarł w Rzymie roku 1665. -

Geniusz Francyi. On jeden z pomiędzy malarzy tego kraju posiadł wytrwałość i sumienność ze stylem i czystością wzorów starożytnych. Kształcił się kolejno pod nauczeniem Quentin Varina /: malarza epoki barokowej :/ Ferdynanda Elle /: zwanego de Malines :/, Lallement, Lorrain'a. Odbył wiele podróży - w trzydziestym roku życia /: 1624 :/ przybył do Rzymu, gdzie bezustannie studyował arcydzieła malarzy rzymskiej szkoły. Sława jego napełniała całe Włochy. W roku 1640 król Ludwik XIII. wezwał go do Paryża dla odmalowania galeryi Luwru. Tutaj ciężkie stosunki zbliżyły go z nienawistnymi nam Simon Vouet i talentu; mimo to wkrótce przeciwnicy zazdrościli mu sławy, nie mieli odwagi go naśladować - zginęli pod jego talentem. Wyższością swoją zachwycił stanął w liczbie mistrzów i przewodników szkoły Francuskiej. Za Nicpoziomowany rysownik - wielki badacz i znawca serca ludzkiego i ludzkich namiętności, zgłębił ich ~~najgłębsze~~ tajniki najtajniejsze odcienia - kreślił postacie ludzkości wyższej niż na płótnie rzeczywiste kolejne jakie tajemnice

ludności pochodzi albo pod względem mesa - jako
i pojedyńczych szczegółów. W dziedzinie malar-
stwa stał wyżej nad wzory - niemal jego współcza-
sowi. Mawiano o nim zakrzydyn razem
Nicolay z Włoch przywiózł jakie arcydzieła do
Ojczyzny: „Ten człowiek umiał z Grecji i
ziemi Włoskiej geniusz wydrzeć - aby go
we wrzesnym kraju gmes wepić."
Cechy odróżniające Poussina - myśl wzniosła,
niezgłębiona głębokość erudycji - rysunek czysty
nieskażony; doskonałe umiejętne i formy
i proporcje posągowe; potęga wyrazu -
wzniosłości; nieporównana rzeźbiarskość archi-
tektury i perspektywy; drapery ubyte moce
fałdziste; kolorytu jednostajny ale pełen
harmonii; symetrya, umiejętne ugrupowa-
dzenie i rozstawienie figur; mało akcesoryi.
Jednem słowem, wszystkich wziął coś
powiedzieć przeniu temu artyście - Plutarko-
wi Francyi jak go nazywano - rozlanie on
zawsze chwałą i ozdobą szkoły tego naro-
du. —
Utrzymują powszechnie, że Poussin nie
miał uczni - niemożna jednak zaprzeczyć,
iż pod kierunkiem jego kształcili Gaspard
Dughet /: zwany Gaspardem Poussin:/
szwagier i Letellier siostrzeniec Mikołaja.
Płótna Poussina rzadko pokazują się na tar-
gu - wszystkie prawie mieszczą się po galeryach
i zbiorach - jeżeli wypadkiem znegdzieś
pojawią się w handlu wrzawa między amatora-
mi ogromna. Najwięcej płócien tego mistrza
posiada muzeum Luwru. wyliczymy tu
ważniejsze z tego zbioru: Bachanalia ze zbio-
ru Ludwika XIV /: 30000 fr.:/. Echo: Nareyss zbior

G.DS. /:G.Dughet:/
G.D., G.D.S. G.d.S
G.F.

Ludw. XIV. 10000 fr.; Zwycięztwo Flory zb. Ludwika XIV i kardynała Emesdei 60000 fr.; Cudrotżnica gabin. Lenostre zb. Lud. XIV. 100000 fr.; Rebeka i Eliezer zb. L. XIV. 100000 fr.; Portret Poussina zapłacony w r. 1797 fr. 3600.- w r. 1810 fr. 10000 a w roku 1816. 25000 fr.; Wiosna v. Adam i Ewa zb. L. XIV. Lato v. Ruth i Booz zb. L. XIV. 10000 fr.; Jesień v. Kiemia obiecana zb. Lud. XIV. 25000 fr.; Zima v. Potop zb. Lud. XIV. 75000 fr. Prawda tryumfująca gab. Ks. Richelieu. Filistyni dotknięci zarazą 30000 fr.; Izraelici zbierający mannę zb. Lud. XIV. 120000 fr. /1816./ Mojżesz wydobyty z wody zb. Lud. XIV. 40000 fr. Diogenes szukający człowieka gab. Lirinagne zb. L. XIV. 120000 fr. /1816 r./; Śmierć Eurydyki gab. Le Brun zb. Lud. XIV. 50000 fr. oszacowana, Jezus leczy niewidomych mus. Napoleona. 30000 fr. /1816./ — Niewidomi Jerychońscy gab. ks. Richelieu zb. Lud. XIV. 100000 fr. /1816./; Sąd Salomona zb. Lud. XIV. oszacowany 120000 fr. /1816./. Adoracya Magów 30000 fr. Tyrrus ocalony zb. Lud. XIV. 60000 fr. Św. Rodzina zb. Lud. XIV. 30000 fr.; Wieczerza Pańska zb. Lud. XIV. 100000 fr. Śmierć Safira zb. Lud. XIV. 80000 fr. Objawienie najś. Panny S. Jakóbowi. Zb. Lud. XIV oszac. 120000 fr. Wniebowzięcie zb. Lud. XIV. 20000 fr.; Św. Jan przy Chrzcie oszac. 50000 fr. Porwanie Sabinek; Mojżeszowi zwrócenie zamienionej zb. Lud. XIV.; Pasterze Arkadyi zb. Ludw. XIV. 30000 fr. (+).
W muzeum w Rouen. Św. Dyonizy przed Anioła uwieńczowany.

W Muz. w Rennes. Zwalisko bramy tryumf.
W Muz. w Caen. Śmierć Adonisa
W Muz. w Mans. Siedm Sakramentów kopia podług Poussina

(+) wszystko przed wojną francusko-pruską r. 1870-1.

W Muzeum Nantes: Zachwycenie świętego - relic

Muzeum Cesarskie. S. Petersburskie: Polifem; Bakus; Testament Eudamidasa; Dwa Zwycięstwa Jozuego; Scena z Jerozoliny wyzwolonej; Amfi= tryta; Odwiedziny S. Elibiety; Estera remglona przez Asswerusem.

Muzeum w Madrycie Królewskie. Bachanalia /: wątpliwy :/; Parnas; Odjazd Calydona z Jowy; Za= wid zwycięzca Goliata; Walka; i wiele historycznych krajobrazów.

Muzeum w Berlinie (†): Arkadya; Diogenes; Fo= cyon; Wychowanie Jowisza; Juno; Argus; Phaeton itd;

National Gallery w Londynie: Perseusz; Jowisz; Antiope; Cephale; Aurora; Wychowanie Bachusa; Dwie Bachanalie; /: jedna z nich uroczystości bożka pana :/. Historyczne krajo= brazy; itp.

W Monachium pinakoteka: Adoracye pasterzów; Pogrzeb Chrystusa; Król Midas; portret artysty. –

Muzeum w Dreznie: Męczeństwo St. Erazma; Panowanie Flory; Wenus we śnie; Nimfa Syrinx ścigana przez Pana bożka; Portret artysty widziany z profilu; Ofiara Noego; Mojżesz w rzece Nil /: kupiony w Paryżu w roku 1742. za 6500 fr. :/ A= doracya Magów.

(†) przed wojną.

Muzeum w Wiedniu: Cud Ś. Piotra; Więzienie i zbawienie świątyni w Jerozolimie.

Muzeum degl'uffi w Florencyi: Tezeusz i Tezeusa; Wenera i Adonis.

Muzeum w Watykanie: Męczeństwo S. Erazma.

Akademia Sztuk pięknych w Wenecyi: Spoczynek w Egipcie.

Muzeum Kapitolińskie: Zwycięstwo Flory

Muzeum w Turynie: S. Małgorzata

Dulwich-College: Adoracya Magów; Wychowanie Jowisza; Zwycięstwo Dawida; Rynald; Armida; Wychowanie Bachusa; Ucieczka do Egiptu. Wenus i Merkury; Jowisz; Antyope; Wniebowzięcie Najś. Panny; Natchnienie poety; Święta rodzina. Wiele mniejszych obrazów.

Gallerya Westminster: Dziecięctwo obsługiwane przez Aniołów; Woda na pustyni; Formacya wielkiej niedźwiedzicy.

Gallerya Ellesmere: Chrzest; Konfirmacya; Małżeństwo; Cierpliwość; porządek; Sta Eucharystya. Obsadzenie ołtarza S. namalowane na czerwonem tle bardzo ciemne. – Mojżesz w skale uderzający kupiony w r. 1793 za 26.250 fr.

w Gallerji księcia Rutland: Sakramenta.

Gallerya Bedford: Belhsabea; Mojżesz dziecięciem.

Gallerya Esterhazy: Mojżesz z wody ocalony; Wąż miedziany; Śmierć Genowefy.

Gallerya Lichtenstejna: Uzdrowienie paralityka; Przeniewinięstek.

G. hrabiego Czernin w Wiedniu: Dawny pogrzeb.

G. Księżnej Bielostockiej w Petersburgu. Zwycięzcy bohater allegorya.

G. Weyer. w Kolonii: Hołd pastuszków; Zwycięzkich powitały Chrystus. okazuje się S. Piotrowi. —

Żeby mieć niejakie wyobrażenie o cenach nabiadanych na obrazy N. Poussin'a - podam niektóre z nich najdroższe:

Święta Rodzina r. 1826. Kupiona za 15000 fr.
Uroczystość Bożka pana: r. 1813. " " 50000. "
Spoczynek w Egipcie 1810. " 16146 fr.
Mojżesz z wodą wydobyty. Książę Buckingham zapłacił w roku 1793 — 20000 f.
Tańce pór roku. Margrabia d'Hertford zapłacił r. 1845. — 35000 f.
Spoczynek S. Rodziny teraz w r. — 1845 — 10000 f.

Rysunki:

Aurora i Cephale. r. 1777 Kupiony za 240 f.
piórem.
Śmierć Germanikusa. piórem. r. 1782. " " 25 f.
Adoracya Magów. 12 osób piórem i tuszem. r. 1798. " " 420 f.
Porwanie Sabinek piórem. r. 1803 " " 1362 f.
Hołd króli piórem. r. 1826. " " 400 f.
Magdalena u krzyża piórem. r. 1855 " " 405 f.

itp.

Stella

Stella
/: Jakob :/
Urodził się w Lyonie r. 1596 - umarł
w Paryżu r. 1657.

Mając lat dwadzieścia udał się do Włoch i zaprzyjaźnił z Poussinem. Korzystając z rad przyjaciela bardzo się do niego zbliżył sposobem malowania Najśw. panien i w studyach głów. Ani kolorytem ani modelem lub rysunkiem nie można go stawiać obok wielkiego wzoru.
Jako talent samodzielny Stella dobrym jest malarzem - zostawił wyborne szkice i dla uczni. —

N. N. pinx

Loir.
/: Mikołaj - Piotr :/
Urodził się w Paryżu r. 1624. umarł
tamże r. 1679. —

Jakkolwiek był uczniem Bourdona - nie pozostał zakierunku nauczyciela - ale zasmakował w Poussinie; kopiejego tak do oryginałów podobne iż mogą do studyowania użytkowi doprowadzić. i tylko od wzorów swoich różnią słabszemi konturami. Charakter głów Loira na więcej manierey - draperye ciężkie - kolorytnie tak jasne ale ciemniejszy /: ciemniejszy :/ i silniejszy.

C. D. S. et D.T

Dughet
/: Gaspard :/
zwany pospolicie G. Ducher - albo lepiej
jeszcze G. Poussin.
Urodził się w Rzymie r. 1613 - u =
marł roku 1675. —

Uczeń i szwagier N. Poussinia. naśladował jego styl w historycznych krajobrazach. Mistrz użytkował Dughetowi malował własnoręcznie

figury wpejzanach służące do rozlicznych
użytek. Ryba jednak murnia widocznia w
suchej i nie zarzbyt ciemnej manierze - cie-
nie są zatwarde i odpalanie jasnych
zbyt twardo oddzielone. – /omówiony niżej:/

Letellier

/: Jan :/

Urodził się w Rouen r. 1614. umarł
w r. 1676. –

Jan Letellier albo Tellier jak go gospodarze na-
zywają był siostrzeńcem i uczniem M. Poussina;
który tego względu zrobił go testamentem
swoim spadkobiercą.
Obrazy Jana Pawła Ległasiego: / bardzo często
sprzedawano za oryginały Poussina. –

letellier

Kauffman

/: Marya - Anna - Angelika Katarzyna :/.

Urodzona w r. 1741 albo 1742. umarła r. 1807.
Znakomita uczennica. wszelkie wysiłki stały
dotychczas pędzla nie odznacza się lekkością. –

AK. fecit

Stella.

/: Antoni - Boussonet :/.

Urodził się w Lyonie r. 1634. –

Uczeń Jakóba Stelli. Naśladował M. Poussina nie-
dołężnie. Dzieł jego mamy tylko pociągnąć może. –

A*

Borzonne

/: Marya - Franciszek :/

Urodził się r. 1625 - umarł r. 1679.

Malował rodem Włoch - był uczniem naśladowcą
Poussina - utwory jego czasokroć sprzedawano
za pędzel Mikołaja jako niby manierę włoską
tego mistrza. Kolorytu delikatniejszy i pewne

R. v. O.

Ich zwane fa presto odrzeu pobarwia różnie.

Orley

/: Ryszard van :/

Urodził się 1652. umarł 1732 r.

Syn płótna v. Orley - całe życie naśladował różnych malarzy - a między nimi poussin'a. Z tych kopii od pierwszego rzutu oka więcej rysunku malowania flamandzki.

Bloemen

/: Juliusz Jan Franciszek. van :/

Urodzony w Antwerpii r. 1656 - umarł r. 1740 - -

Julius François

Ten malarz z przydomkiem Orrizonte udalnie naśladował; wszystkie jednak kopie Jana łoża, pochodzeniem tego malarza. W jego obrazach niemanierności poussin'a - ani prostoty cechującej genialnego Mistrza. - -

Rysbraek.

/: Piotr :/

P Rysbraek 1720

Obrazy jego nie bez wartości szczególniej biegłą rękę, retuszowane - są jednak zbyt monotonne i bez mocy czystości. -

Reihart.

/: Chrystyan :/

Urodził się r. 1761. -

Jego obrazy pociągają uwagę na wzory obrazów poussin'a a nie na naśladownictwo tego mistrza.

Gelée.

/: Klaudyusz :/.

Nazwany Le-Lorrain - a także
Le-Claude.

Urodzony w zamku Chamagne r. 1600.
umarł r. 1682. -

Klaudyusz Gelée talentowi swemu zawdzięcza wyjście z ciemnego
~~Talent malarski wyciągnął Klaudyusza Gelée z~~
~~ciemnego stanu w jakim się urodził.~~
~~stanu w jakim się urodził.~~
Geoffroi Wals i Augustyn Tassi pierwsi zauważyli go w malarstwie; prawdę powiedziawszy geniusz swój zawdzięcza on nie nauczycielom, ale Włochom i samej naturze. Smutny żywot jego - liczne wzdrożności dowcipnie i żywo opisane przez różnych autorów - dla tego nie tu więcej nie dodamy.

Klaudyusz z drobiazgliwą uwagą badając zjawiska natury - był wiernym wyobrażicielem jej piękna. Jego sposób wykonania ~~ciężki~~ ciężki i kolorytu prawdziwy - wszędzie życie - wszędzie wszystko owiane powietrzem. Stopniowanie odległości /: plany :/ ~~da~~ odgadł najlepiej. Niebo na obrazach tego artysty czyściutko różowane, zawsze są nieco pomglone - światło oddane z zadziwiającą prawdą i urokiem; na wierzchu figury niekształtne malował, widzimy ich ilość na obrazach Klaudyusza są pędzla Filipa de Laury lub Wilhelma Courtois /: zwan Bourguignon'a :/ i czasami Andreja Both i Jana Meel.

Najwierniejsi jego uczniowie Jan Dominik Romain i Herman Swanefeld. Ten ostatni odznaczył się szczególnym talentem, dlatego niepodobna go mieścić w liczbie kopistów.

Wiadomo wszystkim jak nadzwyczajne są arcydzieła Claude Lorrain'a - i jak słuszne do nich przywiązanie cenią. Muzeum Luwru posiada

C. Lorain
C. Lorrain Rome

CLAVDIO ROMA
CGELEE ROME
1676

~~najpiękniejszy klejnot~~ Wschód słońca najpiękniej: peklejnoty - ~~w ich liczbie~~ po do tej liczby przydać należy Wschód słońca w galeryi Rothschildów. Wyliczmy tutaj znakomitsze utwory tego artysty-krajobrazów rozmaicie po różnych galeryach i Muzeach Europy.

Muzeum Luwru: Wylądowanie Kleopatry w Porcie kardynała Giorio. oznaczowany na 120000 f. Koronacya Dawida idem. fr. 70000. Ulisses oddaje Chryseis ojcu z b. Ludwika XIV. oznaczowany na 120000 f. Campo Vaccino i port morski f. figury Jana Meel: f. Widok portu w wschód słońca. Mroczy: ~~słoń~~ wieczna; widok portu słońce widziane przez mgłę. Widok portu o zachodzie słońca. Marynarka; wejście do portu widok od strony morza. Obłęzenie Rossetti.

Muzeum w Wersalu: Kopia obrazu Bitwa f. pas de Suse f.

Muzeum Madrytkie: Mojżesz wyratowany; Tobiasz i Anioł; Widok Coliseum; Wejście na wirch Sgo Pawła; Dwa pejzarze. Pustelnik na modlitwie; Magdalena.

Muzeum w St. Petersburgu: Krajobraz włoski; ~~Pejzaż~~; ~~Pejzaż~~; Port morski; Apollo i Marsyasz. Apollo i Sybilla Kumejska; Poranek; południe, Wieczór; Noc te ostatnie pochodzą z Malmaison.

Pinakoteka w Monachium: Port morski; Krajobraz; Poranek; Wieczór.

Muzeum w Berlinie: Hipolit; Arieya; Frymuf Silen; itd. itd.

Muzeum w Dreznie: Święta Rodzina; Spoczynek w Egipcie; Ucieczka do Egiptu; wybrzeża Neapolu z figurami.

Muzeum Neapolitańskie: Widok morski – Nimfa Egerya. –

Muzeum w Turynie: Most popsuty – Krajobraz.

Muzeum degl' Uffi we Florencyi: Widok morski o zachodzie słońca.

National Galery: Zaślubiny Izaaka: Rebeki; – Królowa Saaby; – Ste Urszula: 11000 dziewic; – Agar na pustyni; – Dawid w jaskini Addulam; – Pogodzenie się Cephala: Procrisa; – Śmierć Procrisa; – Narcyz w sobie rozmiłowany; – Widok morski; – Studyum podług natury. –

Gallerya księcia Jusupow w Petersburgu: Marcelka na moście; – Porwanie Europy. –

G. Hte Tatiszczew w Petersburgu: Krajobraz; – Widok morski.

G. Esterhazy: Mały krajobraz; – Pięć cieniutkich w brid. –

Romani.

/: Dominico :/.

Pan Sirek wspomina, jako Dominico ulubiony uczeń Klaudyusza Lorrain, odjeżdżając musiał za przywiezienie nazwą niewdzięcznością. Tłomaczenie o obowiązkach winny dobroczyńcy, sam długo słuchał podobnych niewdzięczności, iż dziesięciny swego mistrza podawał za własne i za takowe wymagał wynagrodzenia. Klaudyusz dostrzegłszy o tem wiedzmości wezwał go do siebie i bez wymówek sam wyliczył żądaną summę. To dokładnie cechuje Nauczyciela – i ni krzywemu charakter ucznia. W nauce samej trudno dobrych, dobrzejsze jednostajne cechujące pędzel ucznia, nie dowalamu nawet mamy o współzawodnictwie Klaudyusza. Niebo Dominika zdradzają ubóstwo. –

Patel

/: piotr :/

Zwykle nazywany Starym /: LeVieux :/

albo dobrym /: LeBon :/

Urodził się w Pikardyi r. 1615

umarł około roku 1676. –

Bardzo trzymie naśladował swiego pejzarzystę. Gdyby nie ociężłość /: zle tajona :/, nie zbyt wrodzona raziła dokładności w liniach architektury – mozna by odbicdy wielu obrazów malara, za pejzane Klaudyusze z jego złych czasów /: mauvais temps :/. Dotknięcie tu zabardzo kładzione – cienie zamało przeroczyste – a figury w porównaniu z Lorrain'em za dobre nawysowane. –

Jako malarz samodzielny Patel malował bardzo przyjemne krajobrazy. –

Patel

/: Piotr – Antoni :/

Zwany Młodym /: LeJeune :/.

Urodził około r. 1648 czy 1654 – umarł około r. 1703.

A PATEL
P Patel fils

Jestto niższy jesne stopień podrabiania. Dopro-wadziwszy błędy bijące do wyższego jesne stopnia tem mniej utworzy swoje za dzieła Klaudyusza Lorrain może podawać.

Borzone

/: Marya – Franciszek :/

Urodził się 1625 – umarł 1679 r.

Kolorytem – w najwyższym stopniu posiadał dar naśladowniczy. Konyslał z tego – kopiu-jąc dzieła największych mistrzów swojego czasu. Poussin, Salvator Rosa i Klaudyusz Gelée to były jego wzory; Najwięcej ze wszystkich zbli-

żył się do Klandyusza posiadając kolorytu przyjemny połączony z dokończeniem lekkiem i delikatnem. Brak jednakże siły - ~~a wody w jego obrazach są~~ a także niżej stoi od Lorraina w sposobie malowania liści na drzewach i wód. –

Asselyn.

/: Jan :/

Urodził się w Antwerpii roku 1610
umarł w Rzymie r: 1660.

Chociaż ze szkoły flamandzkiej - pozostawił wiele obrazów w rodzaju Klaude-Lorraina - do którego bardzo się zbliżył żywością kolorytu i pewnością lisciowania. Szczęśliwym trafem losy jego nie pozwalają cudownej harmonii mistrza znaleźć trudno byłoby dostrzedz różnicę między naśladowniczem a oryginałem. W tyłach Jana dostrzega się mieszanina żółtego z kolorem rudym. To właśnie wonach prawdziwych znawców stanowi różnicę.

J. A.

W właściwem miejscu /: podszkołą flamandzką :/ wspomniemy obszerniej o tym malarzu - jako o talencie samodzielnym.

A. J.

Zeeman.

Ten talent wzniósł drzewa Klaudyusza - nieco. wiecie jego Miasta portowe i dotknięcie pędzla były u niego więcej wypracowane. Różni się talent od swego wzoru akcessoryami i planami, które zbyt krzykliwym sposobem malował. –

E. Zeeman

Mauperché.

/: Henryk :/.

Urodził się w Paryżu roku 1806
umarł r. 1686.

Malarz ten odznaczał się pewnością krajobrazów;

H. Mauperché

wytworzył wiele obrazów w tym rodzaju - co w handlu prostu trzyło użyto bardzo do obrazów. Naśladowcy: chwalę jednak pozbawione lekkości i sprytu - a nadto zniszczone rudawym lasserunkiem. Plany mają za wiele dostępu do ich własnego koloru.

Buonamici

/: Augustyn :/ (+)

urodził się w Perugii r: 1566

umarł r. 1642.

Zawdzięczamy mu wiele widoków morskich - które kwalifikowane naśladowcy włoski zbliżają się nieco bardzo do dzieł Claude-Lorraina. ~~w tych sposób traktowanych~~. Odróżnić je można z przyczyny zajętych planów i fal ciemnych, ukośnych.

Salvi

/: Jan - Baptysta :/

zwany

Sasso - Ferrato.

urodził się 1605 - umarł 1685 r.

Dziwnem zapewne wydaje się, iż Sasso - Ferrata umieściliśmy w rzędzie naśladowców Claude-Lorraina fakt jednak jest rzeczywiście. Salvi wytworzył wiele krajobrazów /: w rodzaju Klandyusza :/ tak odznaczających się pięknością - że trudno o dostrzeżenie różnicę. Znawcy jednak w jej zarysach jego dostrzegają więcej nerwowości i mniejszą przezroczystości. -

(+) zwano go także Tassy albo Tassi.

Valentin.

Albo lepiej Jan Basset.

Urodził się w Coulommiers roku 1601-
/: a nie w r. 1600 :/ - umarł w Rzymie
r. 1634. –

M. Valentin
Valentin
fecit

I ten artysta - w dniu do rzędu mężów w edrwy-
czajnych - podług słów La Bruyère - kam gdzie
inni żeglują robijali się o skały podwodne - on
pracowicie, kruszcu poszukiwał. I tak było
rzeczywiście. Powiadają wszelkie przyrodzone
warunki do kostania wielkim malarzem
historycznym - opuścił swoją Vouët'a i po-
dążył do Włoch. Tu przeważnie upodobał so-
bie ~~dzieła~~ Michała Anioła i Caravagia:
naśladował przesadzone cienie tego mistrza -
studyował jego kolorysk - i do tudzenia zde-
rał pochwycić naturę. Zepsutych obyczajów,
natchnień i wrażeń szukał po miejscach
rozpustnych, nizkich. złodziejami - po jaskiniach
zbójców i złoczyńców i tych charakterów
badał. Nie przebierając w wzorach - ~~tak~~
zarówno piękną stronę jak i ułomności cie-
nienia starał naśladować.

Utwory Valentin'a mieszczą się w liczbie arcy-
dzieł i zostawił za doskonałe wzory dla swoich
rówieśników pod względem świetności i przyrodzo-
ności tych: starał zebą zesobą w sposób jak naj-
dogodniejszy najżywsze światła z głębokiemi
cieniami rozkładając je z rzadką znajomością
sztuki.

Historya malarstwa do tej pory nie wie stano-
wczo jakie inne nosił ten artysta; jedni
zowią go Mojżeszem /: Moïse :/. drudzy utrzy-
mują, iż w Chrzcie S. i inne do tego miano: –

Rembrandtowska. iż podpisuje obrazy - używał cheste-
go imienia swego ojca. -
Cenione bardzo obrazy tego mistrza - oto znich nie-
które: w:
Muzeum Luwru: Czterech ewangielistów /: ceniony 5000 f:/
Sąd Salomona; - Zuzanna przed Samuelem.
Scena umarłalna; /: ceniony 8000 f:/ Powyżs-
za przypowieść. Pieniądz Cezara.
Ermitaż w St. Pe-
terburgu: - S. Piotr zapierający się Chrystusa; - Je-
zus przebywający miłością wszystkich wyprzedzający;
Żołnierze grający w kości. -
Muzeum w Dreznie:
Stanowi niewidomy grający - i młody chłopiec
towarzyszący mu.
Dawna Gallerya w
Wiedniu: Mojżesz trzymający w ręku roztwór i Tabli-
ce prawa.
Pinakoteka w Mo-
nachium: Chrystus w pretorium.
Muzeum w Madry-
cie: Męczeństwo S. Wawrzyńca. -
itd.

Segners.

/: Gérard:/

Utworzyłego malena /: brata jezuity w Antwerpii:/ bliższe-
sto zajęło z dziełami Valentin'a - chociaż koloryt Se-
ghers'a bardziej gruzowaty. Z wesołą obrazy tego
artystycznego odrazu uderzają mnie - przychodzeniem ze
szkoły flemandzkiej.

Tournier.

/: urodził się w Tuluzie:/

Mało mamy szczegółów bibliograficznych o tym artyście
Valentin'a. W każdym razie naśladuje mistrza
swego Tournier zachował więcej łagodności - a
kontury jego więcej się zagłębiają.

TOURNIER

De la Hire

/: Wawrzyniec :/
pisz. go także de la Hyre - albo też
de Lahyre.

Urodził się w Paryżu r. 1606 - umarł
tamże r. 1656. -

L.t de La Hyre
1634

Syn Stefana de La Hire /: malarza mierernych zdol-
ności :/. Słabiczył wczesną młodością malarstwie w
pracowni Vouëta - poczuwszy się na siłach - wy-
robił w sobie styl odrębny - jednakże wpływ wy-
szukany /: i tem się różni od Vouëta :/.
Zarzucają mu brak badawczego usposobienia - co
też wyraźnie uwydatnia w rysunku i smaku
Wawrzyńca. W każdym razie odznaczył się umie-
jętną kompozycją; dostojnością wykończenia -
stylem nieco powściągliwym manierą - uroczym i
powściągliwym kolorytem. W effektach tego mala-
rze brak spójności.

Obrazy tego artysty są dość upowszechnione;
w handlu nie wielką na nie natrafiają cenę. Najwy-
ższej wartości ich materyalna od 500 do 1200 fr:
rzadko dochodzą do 2000 fr. za sztukę. Ważniejsze:
w Muzeum Luwru: Laban szukający borjsuszy - Ko-
jobrat z figurami; - Najś: Panna z
dzieciątkiem; Chrystus przed Panną
Maryami; Papież Mikołaj V. odwie-
dzający cielo Franciszka.
Muzeum w Rouen: Zdjęcie z krzyża /: Szkic :/ - Hołd
pasterzów; - Wychowanie N. Panny;
Wizerunek duchownego. - itd.

Chauveau.

/: Franciszek :/

Urodził się w Paryżu r. 1613 —
umarł tamże r. 1674.

Był uczniem de la Hire'a. W utworach swoich

F VC

potężny grawer z prostotą. – Następujący swego nauczyciela – wiele dowodów starań nierwiele: plany u niego rzuty: i bryły: cienie a siną barwą wpadają – rysunek zupełnie niepoprawny.

Goyrand.

/: Klaudyusz :/

Urodził w Sens r. 1662.

Słaby /: niedołężny :/ naśladowca Lafiréa – Stylem swoim stoi w pośrodku pomiędzy Vouetem i Wawrzyńcem. Myśl u niego zawiera mniej prawdy – Koloryt bardziej szarawy – dotknięcie bardziej szorstkie.

Mignardowie.

/: prawdziwe ich nazwisko było Moore :/

Mignard

/: Piotr :/

/: Mignard Rzymianin /

zwany :/.

Urodził się w Troyes r. 1610. umarł w Paryżu roku 1695.

P Mignard
Mignard pinx.
1690

Piotr Mignard /: za czasów Ludwika XIV :/ był uczniem Vouetta i temu dorównał – Kształcił się następnie w Rzymie skąd na wezwanie Monarchy Ludwika XIV. wrócił do Paryża. gdzie po śmierci Lebruna został malarem nadwornym. Niższym był od swego poprzednika – zawdzięcza mu wielkiego malarza zastrzyk. Jego obrazy historyczne wiążą się z dowodem Kopuły na Val-de-grâce :/. W wenach bryści veligij =

nej i allegorycznej; nieustrą odznacza się stylem szlachetnym i wspaniałym - celuje zym innych tej epoki artystów. Malowanie portretów urbogaciło tego malarza - wszystkie są bardzo piękne. Posiadał w wysokim stopniu dar uchwycenia podobizny - pędzel jego był delikatny i nadzwyczaj pociągający.

Utwory jego /: nie zbyt wysoko stawiane w szkole francuzkiej :/ jak dawniej, tak i teraz licznych ma zwolenników. Kolorytu w nich jasny i świeży; pędzel miękki, przyjemny i dobrze dotykany; akcya zimna; rysunek słaby. -

Mignard

zwany: M: d'Awignon

/: Mikołaj :/

Urodzony w Troyes r. 1608 - Umarł w Paryżu roku 1668. -

Ten talent rzeźbiarski jako biegły portrecista. Nie mniej go uznawali nieskładowcą brata - pomimo wielkiego podobieństwa w odrazach ich malowania. Mikołaj studyował Albana - trzymał się życiem pełnej urody /: w guście erotycznym :/. Rysunek dość poprawny - pędzel delikatny - ale kolorytem niższy od brata. -

Obaj bracia Mignardowie mieli mało naśladowców w ewidencyjnem znaczeniu tego wyrazu. - /: Malano Sorlay - Touché - Paweł i Piotr Mignardowie - oto cztech liczba. :/

Obrazy tych malarzy pomimo widocznych zalet, mało są cenione - portrety wizyj są poszukiwane. Oryginalnych portretów Piotra najmniej trudno w handlu - niecnotą też one głównie pochodzą jako pamiątki pewnych. Za dobry kobiecy portret płacą zwykle od 300 do 600 f. niekiedy 1000 f. - mężczyznę tylko 200 do 500 f. za sztukę.

Znaczniejsze obrazy historyczne i religijne treści; mniej więcej są:

Muzeum Luwru: Najśw. Panna z winnem gronem;
Chrystus krzyż dźwigający /: obraz. na 10000 f. :/
S. Łukasz malujący N. Pannę i S. Cecylia;

Portret Delfina jego żony i dzieci; - portret piotra Mignarda; - portret Ludwika XIV. kiedy był dzieckiem i brata jego.

Muzeum w Rouen: Spoczynek z Rodziny; Ecce Homo; Głowa Chrystusa; - Polifem i Galatea; S. Rodzina; Tryumf Bachusa.

Fouché

/: Mikołaj :/

głośny w Paryżu około 1670 r.

Fovché 1670

powiadają, że był uczniem Piotra Mignarda - namalował wiele N. Panien swego Nauczyciela - które w handlu sztukami pięknemi rową z wyższością Mignardes.

Sorlay.

Mało co wiadomo o tym artyście Mignard'a - powiedają, iż Piotr z obawy, aby uczeń swój talentem swoim nie wzbudził zazdrości - usunął go nauczeń. W każdym razie przed Sorlay'a gdzieś razej za effektem.

Mignard

/: Piotr :/

Syn Mikołaja - kopiował obrazy swego stryja - Odróżnia się od niego abyłnim stylem i oschłością.

Mignard

/: Paweł :/

Także syn Mikołaja - przez wzgląd na stryja i ojca przyjęty został do Akademii. Talent jego nie zaszczycił nigdy zaszczytu.

Bourdon

/: Sebastyan :/

Urodził się w Montpellier r. 1616 - umarł roku 1671. -

Bourdon
Bourdon
Bourdon

Pojęcie i zamiłowanie sztuki - wypuedziło u niego lata. Pierwsze początki nauki malarskiej pobierał pod kierunkiem własnego Ojca i malarza narwiskiem Barthélemy. - W czternastym roku życia, wymalował sufit w jednym z zamków niedaleko miasta Bordeaux. Następnie udał się w podróż - z kąd do Włoch wyjechał. Do Ojczyzny powrócił z znanowitym artystą. -

W obrazach tego mistrza żywa i powabna - często brocha prawdy w świecie - W kompozycyach wszystko wykazuje duszę artysty: pełne oryginalności pojęć i dowcipu - siły - energii i szlachetności. Kwiaty jego wieją tą samą świeżością. Odstępuje niekiedy od rzeczy sztuki wpada w romantyczności. W historycznych obrazach naśladuje Poussina. -

Płótna mianowicie nie rzeczywiste tego artysty są bardzo poszukiwane. Znamienitsze:

Muzeum Luwru: Spoczynek S. Rodziny; Zdjęcie z krzyża; Męczeństwo S. Piotra; Juliusz Cezar na grobie Aleksandra; popas Cyganów; portret S. Bourdon;

Muzeum Król:
w Madrycie: S. Paweł i S. Barnabasz -

Muzeum w Amsterdamie: Małżeństwo S. Katarzyny

Muzeum w Hadze: Cztery pory części świata dzielą się zdobyczą.

Pinakoteka w Monachium: Widok Rzymu.

National Gallery: powrót Arki przymierza

Muzeum w Montpellier: portret Hiszpana

NL N. pinx.

Loir.

/: Piotr - Mikołaj :/

Urodził się w paryżu r. 1624. - umarł 1679 r.

Za nim rozpoczął wpływać Poussina - do studenia naśladował Bourdona. Niczego innego nie można wyrzec o malowaniu tego artysty.

Mimi.

/: Antoni :/

Urodził się we Florencyi - umarł we Francyi r. 1642.

a mimi

Uczeń Michała - Anioła i Soliani - natworzył wiele - a dzieła jego biorą za jądrel Bourdona. Wśród Autoniego Mimi dotychczas nie tak świeże. -

Mosnier

/: Jan :/

Urodził się w Blois 1600 - umarł tamże r. 1656.

Mosnier

Malarz z talentem - jego naśladowniczy Bourdona wprowadzają znawców. Odróżnia się jedynie kolorytem delikatniejszym i bardziej wygładzonym. Rysunek mniej mierny.

Friquet de Vauvose

/: Jakób - Klandyusz :/

Urodził się 1648 - umarł w Paryżu r. 1716.

DV Friquet de Vse

Uczeń Bourdona, który mu także wykonanie swoich obrazów powierzał. Friquet wyborni naśladował swego Mistrza - chociaż przesadzał w rysunku a w półcieniach zbyt nierzadko szarego używał koloru. -

---

Le Sueur.

/: Eustachy :/

Urodził się w Paryżu r. 1617. Umarł tamże r. 1655. —

Le Sueur
Eustache Le Sueur

2. 3. 4. 5.
Wiek XVII. w Francyi rozpoczyna się od Geniusza Le Sueur'a. Wiek ten /: drugi pewien postępu sztuk pięknych w tym kraju :/ bogaty jest w szczęśliwych artystów, którzy rozwinęli ducha narodowego i talenta prawdziwie narodowy wydworzyli. Panowanie w tej epoce Szkoła francuska dostała do swego szczytu. — Wybuchowa na gruzach wiosny włoskiej zajaśniała żywym blaskiem kolorego rewidowanie wzorów starożytnych do upodobania ją popchnęło. Le Sueur i Le Brun to dwie gwiazdy na tym horyzoncie; pierwszy z nich /: nie nie wywierający wprawdzie tak ciągłego wpływu na dobry smak ogółu :/, miał w wyższości nieznaczną ozdobę - i ze wszystkich artystów francuskich najwięcej się zbliżył do Szkoły Rzymskiej.

Le Sueur Włochom nic nie jest winien - nie ma wcale tak szczęśliwej fantazyi - a jednak dzieła jego tak są wzniosłe - że zdają się być odbiciem wiecznem wspaniałego gustu i głębokiej filozofii jakie cechują wyłącznie Szkołę Rzymian. posiada on najwięcej czystej prawdy i prostoty /: w malarstwie :/ - poprawnością rysunku rysunek jego odznacza się wysoką poprawnością - w dziejach - nosi na sobie piętno najwznioślejszych uczuć. Taż sama myśl powiedzieć o stylu i wyrazie tego artysty; - kolorytu poprawdą nie odznacza się połyskiem - ale go stłumioną wynagradza.

Dzieła tego mistrza /: co do ich wartości :/ nader rzadko pojawiają się w handlu i u prywatnych osób.

Najznakomitsze w publicznych galeryach:

Muzeum Luwru: Wenus przedstawiająca Jowiszowi Amora /: Obraz ten pochodzi z pałacu Lamberta :/ Amor odbierający hołd od bogów; - Amor i Merkury; - Amor i Ceres; Amor odbierający groźny Jowisza i Phaeton i Apollo;

Clio. Eutepe; Thalia; - Melpomena, Erato i Polymnia; - Uranía; - Terpsichora; - Calliope; - Historya św. Brunona; - Męczeństwo św. Wawrzyńca; - Pozdrowienie anielskie; - Anioł napominający się Agarowi; - Ofiara Mszy św.; - Ukazanie się św: Scholastyki i św. Benona; - Ukazanie S. Pawła; - Jezus umywający; - Zdjęcie z Krzyża; Jezus ukazuje się Magdalenie; Swięty Gerwazy i św. Protazy; /: oceniony na 250000 f. :/. -

Muzeum w Rennes: Jezus obsługiwany przez Aniołów; - Męczeństwo św. Wawrzyńca /: lawenet :/ Portal majstersztyk /: obrazek :/. -

Muzeum. Ermitaż w petersburgu: Szkoła Ateńska; Mojżesz na rzece Nil; - Męczeństwo S. Stefana; i Cztery Sztuki.

Muzeum w Berlinie: Św. Brunon.

Muzeum w Brukseli: Zbawiciel błogosławiący.

Le Sueur.

Piotr. urodził się w Paryżu r. 1608.
Antoni. urodził się w paryżu około r. 1612.
Filip. urodzony w Paryżu około r. 1612.

Brata Eustachego. Naśladowcy jego głów niemowlęcia pomimo to, że kopie tych malowideł biorą za jedno z dzieł Mistrza różnica odwaru w oczywista.
Kolorył Piotra bez harmonii - draperye nieco zamazane. Tony Antoniego delikatniejsze; rysunek otrzęsty nie bezbarwny; kolorył tego malarza mglisty, chociaż i nieco za zimny.
Filip najmniej miał zdolności. Jego reprodukcye bóstw mitologicznej są za ciężkie - gniecą rysunkiem. Wyrazy głów pospolite. Cieplejszy niż jego kolorył niż u dwóch poprzednich ale ten rzut bardziej.

Goulai inaczej Goulade lub Gousse
/: Tomasz :/

Uczeń LeSueura. Biografowie mało o nim czynią wzmianki - wszelkie utwory jego sławił wiele. Odróżnia się w swych reprodukcyach cieniami wzrastającemi w kolor ~~żółto~~ czerwony - rysunkiem mniej poprawnym - kolorytem barbarzyńskim. -

Lefebure lub Lefèvre
/: Klaudyusz :/

Urodził się w Fontainebleau r. 1633 - umarł w Londynie roku 1675. -

Uczeń LeSueura a później Le Bruna. Robił portrety nadzwyczajnego podobieństwa i dzielnie wykonane. Wykonał wiele reprodukcyi LeSueura - niemających prostoty. Ustępuje artystom kolorystom bardziej władającym światłem bardziej wypracowane.

Colombel
/: Mikołaj :/

Urodził się w Sotteville r. 1646 - umarł w Paryżu roku 1717. -

Z innemi ojczystego nauczyciela /: LeSueura :/ odznaczał się jednak wyborowym smakiem dokładną znajomością perspektywy i rozsławieniem pod względem architektury. W naśladowaniu zaś innych - niejednego z mniej doświadczonych ludzi w błąd wprowadzić.

Le Brun.
/: Karol :/

Urodził się w Paryżu 1619 - umarł tamże r. 1690. -

Urodził się już wielkim artystą - znajomość przywiązuje to jego zasługi - do dziecinnych jeszcze lat okazywał wielki popęd do sztuk pięknych - wychowanie ~~wtajemniczyło~~ go do doprowadziło go do wysokiej

F. E

Colombel
N Co. L. 1701.

Car Le Brun
C L B

doskonałości. Znajomości serca ludzkiego - badania uczuć
Stworzyłości - geniusz jak najobszerniejszy - zjednoczyć
nam razem Homera i Quinta - Kurcyusza wieku
Ludwika XIV.
Le Brun wielkim był uczniem Szkoły Rzymskiej -
mimoto studyował uczegolniej Carracia. Rysunkiem -
kolorytem jędrnym przypomina znakomitych założy-
cieli szkoły Lombardzkiej.
Zarucają /: niebezpieczności :/ jego kolorytowi więcej
prawdy i anielki naśladowniczości. Rzeczywiście w
jego tytułach brak rozmaitości - kolorytu za bardzo
czerwono - cegłasty. Kompozycye tego artysty są sze-
rokie - oddanie cyrkuł potężne - umiejętne i proporcyo-
nalne zakrótkie może wynagradza ułożeniem i wielką
prawdą drapowania draperyi.
Malując powiększej części obrazy na wielką skalę -
właściwie nie miał naśladowców - kopiowano
tylko niektóre części jego obrazów. Niektóry z
uczniów Le Brunia na takich kopiach utrudli na-
zwisko mistrza - co dało możność pole do oszustwa
w handlu obrazami.
Znakomitsze utwory Le Brunia są:
Muzeum Luwru: Konstancya; Mucyusz Scewola; St.ta Ma-
gdalena; - Męczeństwo S. Stefana; - Zielone
światłości; - Kuzyn pomiędzy aniołami; - Pod-
niesienie Jezusa na krzyż; - Jezus idący do
Kalwaryi; - wejście do Jerozolimy; - Chrystus
obstępowany przez Aniołów; - Portret Le
Brunia; - portret Alfonsa Dufresnoy; -
Meleagar i Atalanta; - Śmierć Meleagara.
Wjazd Alexandra do Babilonu; - Na-
miot Dariusza; - Klęska Porusa; Bi-
twa pod Arbellą; - Przejście Granika;
Śmierć Katona; - Sedmiczłonka Jezus; -
Adoracya pasterzów; - Chrystus ukry-
wiony; - Hołd pasterzów /: mniejszych
rozmiarów :/. Walczący Porus; - Mars i

Wenus; - Umarły Chrystus nabożeństwo Najśw. Panny; - Upadek aniołów. -

Muzeum w Versalu: Założenie domu Inwalidów; Ustanowienie orderu ś. Ludwika; - Chrest Delfina; - Królewi odrajszy fabryki Gobelinów; - Założenie Obserwatoryum; - Złożenie Ludwikowi XIV buławy Marsala; Odnowienie swojczawskiego przymierza; - Małżeństwo Ludwika XIV z Maryą Teresą Austryacką.

Muzeum w Berlinie: Portret Jakoba i jego rodziny; /: przypisywany F. de Champaigne :/. -

Pinakoteka w Monachium. Magdalena pokuta-jąca. -

Akademia sztuk pięknych w Wenecyi: Św: Magdalena.

Houasse

/: René - Antoni :/

Urodził się w Paryżu r. 1645 - umarł tamże r. 1707. -

Niewolniczo naśladował LeBruna - a utwory jego po dziś dzień w błąd wprowadzają znawców. Dokładnie tego malarza ubóstwo - światło-cienie nie tak swobodne. -

Houasse f.

Verdier

Urodził się w Paryżu r. 1691. Umarł tamże r. 1731. -

Verdier, uczeń i synowiec LeBruna - więcej dawnej niżeli obecnie jest ceniony. Oryginalne jego obrazy lepszym odznaczają się kolorytem - aniżeli naśladownictwa. -

Verdier

Audran

/: Klaudyusz :/

Urodzony w Lyonie 1649 - umarł r. 1684. -

Ze wszystkich uczniów LeBruna najwięcej miał talentu; kolor naszych widzi jego jeszcze do naśladowania

Audran fecit

Bitew Aleksandra W. Następcy misine swego szczęśliwe nieco wysunęli.

Dulin
/: Piotr :/
Urodził się w Paryżu r. 1669. umarł r. 1748.-

P.e Dulin

Kształcił się pod kierunkiem Bon-Boullongne. Obrazy mniejszych rozmiarów Dulina przypisują powszechnie Le Brunowi. Dalekiż jest od wzoru swego pod względem energii i koloritu.

Testelin
/: Ludwik :/
Urodził się w Paryżu r. 1615 - umarł r. 1655.

Testelin ż. 1640

Gdyby nie ogólny smak epoki w jakiej żył pociągający go do naśladowania Le Brun'a /: pomimo że wcześniej upodobał sobie szkołę weneckę :/ - świadczy Testelin mógł być uczniem malarzem oryginalnym. Nauczycielem jego był Simon Vouët. Ludwik naśladując wcale Le Brun'a nigdy tego niewolniczo nie czynił.

Foż samo znajomość przyrody i dzieł innych jemu współczesnych szkoły tak zwanej Le Brun'a - o których niżej.

Courtois
/: Jakób :/
zwany
Le Bourguignon.
Urodził się w St.-Hippolyte we Franche-Comté, w r. 1621. - umarł w Rzymie r. 1676.

B

Bourguignon był uczniem swego ojca Jana Courtois i Hieronima Lotaryngczyka /: de Lorrain :/ - Znamionicie malował bitwy; podkiedy Guido malował wiele obrazów historycznych - ale w tym rodzaju słabo porównania niż. Adamowy talentem pędzlu oraz i zapału z upodobaniem tworzył starzę estampowe, reprowy

biegłości, skargi ruchowych - utalenie wcielenia umierających; stylem silnym, kolorytem pełnym ognia ożywiał na swoich obrazach do tłumy walczących - napełniał widza przerażeniem. - Dalszego życia uniego umiejętne i szerokie; kolorytu prawdziwy - z odwiecznym effektem przechodzi nagle z jasnych do ciemnych tonów; wszędzie u niego panuje harmonia podtrzymana lekkim nieco charakteru rysunkiem. -

W handlu wiele można napotkać obrazów Bourguignona - w ogóle jednak nie wiele liczą amatorów. Średniej wielkości nadmuwyżej 800 f. płacą. Małe płótna wachają się pomiędzy 100 a 200 f. za sztukę.

Znamienitsze w:

Muzeum Luwru: Napad kawaleryi /ocalowany 600 f./ i - Pochód wojska tyż te ceny. -

Muzeum w Ermitażu: Wycieczka z oblężonej fortecy i Atak baterycy i wiele innych. -

Pinakoteka. wiele scen wojennych.

Muzeum w Berlinie: Utarczka kawaleryi

Muzeum w Dreznie: Piechotę pomieszana z kawaleryą; - Utarczka jazdy; - Pole bitwy; - Armia w szyku bojowym. -

Dawna Gal. w Wiedniu: dwie bitwy. -

Muzeum w Brukseli: walka jazdy. -

etc: etc: etc:

Niektóre ceny:

Mojżesz na modlitwie
Jozue zatrzymujący Słońce } Kupione za 4108 f. /r. 1738/

Wielkie wojny za f. 917 /r. 1769/

Bitwa - Sprzedał Lebrun wyeksportowana za 255 f.

Dwie Bitwy - w roku 1860 za 290 f.

Utarczka Jazdy za 350 talarów.

Rysunki: dwie bitwy /piorem/ 36 f.

Pinacci

/: Józef :/

Urodził się w Sienie
r. 1642.

Dość dobrze naśladował Bourguignona. Koloryt cie: niejszy.

Reschi.

/: Pandolfo :/

Urodził się w Gdańsku. 1643. umarł
r. 1699.-

Mieli Bourguignona. Reprodukuje jego sprzedawano cz= sto za oryginały - Zbliżony do Salvatora - Rosa. Ze pojęcie światła - dotknięcia szorstkie - oto cechy tego malarza.

Giannizzero i Bruni

/: Hieronim :/

Oba nazwiska Bourguignona. Nie mają, tyle energii - ani prostoty w dotknięciu. Rysunek ubrągły - konturyoschłe.-

Lembke. /: lub Lemke :/

/: Jan - Filip :/

Urodził się w Norymberdze roku 1631.
umarł w Sztokholmie 1721.

HL 1649 | 16 JL 50.

Mieli M. Weyer i G. Stranicha - naśladował z dość wielkiem powodzeniem Bourguignona. Zbliża się do niego manierą ciepłą i nieczystą - w wykonaniu braki mu siły.-

Tillemans.

/: Piotr :/

Urodził się w Antwerpii r. 1684.
umarł w Anglii roku 1734.

P. Tillemans 1730

Zrazu kopiował Bourguignona - Gdyby nie odcień flamandzki /: nie nowicie w wyrazie głów:/ z dołu byłby niejednego w błąd wprowadzić. W każdym razie jego dzieła nie pozbawione miejscami szczerości i kształtów oryginału.

Monnoyer.

/: Jan - Baptysta :/

zwany

Baptysta.

J. Baptiste

Urodził się w Lille r. 1634 - umarł w Londynie roku 1699.

Najznakomitszy malarz kwiatów w wieku Ludwika XIV. Utwory jego odznaczają się znakomitą prawdą - dokładnością rysunku. Kolorytu siły. Mat. Tylko kilka obrazów tego malarza znajduje się w targu. Te co się w dużej znajdują posiadają z Francji. W muzeach Rouen. Rennes. Tulon, Nantes. Lyonn. Lille. itp. mieszczą się takie.

Naśladowali go - lub malowali podług wzoru tego malarza następujący artyści:

Blain de Fontenay /: Jan-Baptysta :/ + 1715.
Verbruggen /: Gaspard-Piotr :/ ur. 1668 + 1720.
Mardimé /: Piotr :/ ur. 1678 + 1737.
Donait - Żyjący w Lyonie około r. 1750.

La Fosse

/: Karol de :/

Urodził się w Paryżu 1636 - umarł tamże 1716 r.

Między współczesnymi ogólnie uważany za współzawodnika Van-Dycka - Rubensa - Tycyana. Niektórzy utrzymywali iż stoi wyżej od Pawła z Werony: -

Nie ulega wątpliwości iż ten artysta był wielkim zwolennikiem Szkoły Florenckiej i Rzymskiej; że wyszedłszy od LeBrun'a studyował w Rzymie pomimo całego talentu nie można go porównać z żadnym z pogrzebanych mistrzów z których sławiano go nad równi.

La Fosse może zachwycić tylko głęboką znajomością światło-cieni i zręcznem położeniem

Kolorow. pod względem kolorytu daleko mu do szkoły Florenckiej i Flamandzkiej. Umiał dobrze ugrupować sytuacye - pomimo to widzimy w nim upadek sztuki jeśli miał między podobnie jak malarza Ludwika XIV. Jednem z najmocniejszych dzieł La Fosse'a jest kopuła na kaplicy Inwalidów /: fresk :/.

Sucho i źle tam umyślowane grupy - rzeźba jest na życia i bez pracy - pędzel siły. kolorytu gorszy. Głowy jednak małym freskiem powszechne - proporcye za krótkie zbyt skrócone.

Mate obrazki tego artysty nadto napotykamy.

Muzeum Luwru: posiada: porwanie Prozerpiny; Zaślubienie Najś. Panny.; Wniebowzięcie; Mojżesz ocalony z wody; Triumf Bachusa; Ofiara Ifigenii. —

Muzeum w Rouen: widok Stolica i koronacya Najśw. Panny. -

Muzeum w Madrycie: Acis i Galatea.

Jak wiadomo La Fosse nie lubił drobnych malował obrazów, dla tego nie miał naśladowców- wszakże są niektóre kopie jego utworów jemu przypisywane - talentem zajmowali się:

Marot /: Franciszek :/ ur. w Paryżu 1667. + 1719.

Lotti v Lotti /: Karol :/ ur. w Monachium 1611 r. umarł w Wenecyi r. 1698. -

---

Jouvenet

/: Jan :/

Urodził się w Rouen r: 1644. umarł w r: 1717.

Niezbędzie nigdy we włoszech, geniuszem swoim dorównał znakomitościom tego kraju. Oryginalność tego artysty, stanowi: wyborny wybór w układzie kompozycyi - akcya jest najczęściej dziwna, dokładności delikatna - co do kolorytu jak najwięcej harmonia znajdujemy w świątobliwościach i celuje w draperyach

nego dowodem fresku na sklepieniach kaplicy inwalidów w Paryżu.

Jouvenet i La Fosse dla jednej i tej samej przyczyny mieli naśladowców - zaledwie kilku naliczymy.

Pośród Jana nie spotykamy w handlu - a jeśli czasem jakim sposobem wyślizgnie się niekiedy na sprzedaż - kryszą mnóstwo amatorów.

Znajdują się: w:

Muzeum Luwru: Widok wielkiego ołtarza w kościele Notre-Dame; Pielgrzymka w Emmaus /: majowy za 1200 f. :/; Wieczerza u Simona /: oszacowana na 30000 f. :/ Wniebowzięcie Jezusa; Cudowny połów /: także opracowany na 30000 :/ Zdjęcie z krzyża /: 30000 f. :/; Wskrzeszenie Łazarza /: na 30000 f. :/ - Wizerunek Pogona i Tubenji /: ten ostatni przypisuje Mignardowi :/; - Chrystus u Marty i Maryi; Jezus uzdrawiający chorych /: oszacowany na 30000 f. :/; Synowdowy z Naim. -

Muzeum w Rouen: Izaak błogosł: Jakuba - Ofiarowanie świątyni; - Portret Jouvenet. Mamienie S. Teresy itd. itd.

Muzeum w Grenobli: S. Szymon wszechmnich; Wniebowzięcie. S. Bartłomiej męczennik. Tryumf wiary. -

Muzeum w Tuluzie: Zatrzymanie w Germanii wiadomości o powrocie Tetrarchów.

Muzeum Kr: w Madrycie: Odwiedziny S. Elżbiety /: szkic :/. -

Galerya Uffizi-we Florencyi: Wychowanie Najśw: Panny.

w kaplicy zamku w Wersalu: /: szkic :/ Zielone świątki Zesłanie Ducha S.

Muzeum w Lyonie: Ukrzyżowanie z wyjątkowemi okolicznościami; - S. Bruno na modlitwie. -

KBN.

Naśladowali Jouvenet'a:
Bertin /: Mikołaj :/ ur. się w Paryżu 1667 r. um. 1736.
Jouvenet /: Franciszek :/ Brat malarza. Urodził się w Rouen r. 1665 - umarł w Paryżu r. 1749.

Largillière

/: Mikołaj :/
Urodził się w Paryżu r. 1656. Umarł tamże roku 1746. -

Largilliere
f. 1734.

Artysta ten /: tamże i Rigaud :/ szukał wzoru francuskiego Van-Dycka. Malował prawie wyłącznie portrety. W tym rodzaju talent swój wyniósł do najwyższego stopnia /: co było powodem iż zamówień innych rodzaju nie miał :/. Malował także obrazy historyczne, krajobrazy, zwierzęta, owoce i kwiaty. -
Obrazy Largillière'a celują poprawnością i kolorytem; na portretach zwłaszcza malował głowy i ręce - podobieństwa jednak nie umiał uchwycić. Dotknięcie swobodne, serdeczne, umiejętne. -
Obecnego artysty /: prawdziwe :/ arcy-nadzwyczajnie w handlu prawie ich nie ma. Wielorodzinne /: jako też familijne :/ posiadają próbne Largillière'a. Płacą za portret tego malarza jeśli naszym odpowiadanie od 500 do 1000 f. Portret w pół ciała cenią się 300 do 500 f.
Celniejsze - w:
Muzeum Luwru: Tylko jeden portret Karola Le Brun.
Muzeum w Rouen. portret Mężczyzny: - Portret księżnej de Rohan.
Muzeum w Nancy: portret Elżbiety-Karoliny Bawarskiej ks. Orleańskiej; portret mężczyzny z czasów Ludwika XIV.; portret pewny Quinault. -
Muzeum w Nantes: portret Józefa Delaselle; portret mężczyzny w pół ciała /: w stylowy :/

Muzeum w Lille: Portret Jana Forest jej z arcysty
Muzeum w Dreznie: Portret mężczyzny.
Mamiowie i naśladowcy Largillièreá
Meusnier. urod. w Paryżu 1685 - umarł w Anglii. - /: znakomity malarz pod względem architektury :/ -
Jans. bez zalet. kolorysta rzadki;
Van-Schuppen /: Jakób :/ Urodził się w Fontainebleau 1665 - umarł w Wiedniu r. 1751.
Millot. naśladowca. Rysunek niemogący. Kolorysta rzadki.

J. v. Schuppen
Mitot

Rigaud.

/: Hiacynt :/
Urodził się w Perpignan r. 1659 - umarł w Paryżu r. 1743. -

H. Rigaud.

Hyacinthe Rigaud
1712

Portrecista. Obrazy jego rozsiane po całej prawie Europie; o dziwo wiek pięćdziesiąt monarchów wszystkich prawie książąt krwi - mnóstwo innych, artystów i znakomitości swojego wieku. - Celował w uchwyceniu podobieństwa kolorysta nader znakomity. Wykończał wszystkie swoje obrazy obrzeń: materye, zbroje - korony wykończał z pierwszej czystości do ostatniego nadawał.

Portrety jego pełne wyrazu i szlachetności - kolorysta wierny i ożywiony - rysunek wyrobiony - pędzel mięszty, miękki, przyjemny -

Wszystkie prawie portrety tego malarza mieszczą się po rodzinach i po muzeach. Stąd jego wobec w handlu nadzwyczaj rzadkie.

Rank

D. Leclerc

Prieur pinx

Obrazy jego obecnie znajdują się w:
Muzeum Luwru: portret M. Bogaert; /: oryginał 3000 f. :/
portret Miguarda i LeBruna; portret
trzech osób ojca, matki i dziecka. portret
Rigaud.
w Wersalu: portret Ludwika XIV.
M. w Rouen: portret Ludwika XV.
M. w Lyonie: portret Leonarda de Lamet doktora teologii; -
portret dyrektora Franciszka Secousse. -
M. w Nimes: Pł. Tureniusza; - Pł. Karola Parillez.
M. w Ermitażu: Pł. nieznajomy.
M. w Dreźnie: August III. Kr. Polski
M. degl'Uffi we Florencyi: Pł. Bossuet'a
w Pinakotece /: Monachium :/ Pł. Krzysztyana III.
M. Król. w Madrycie: cały portret Ludwika XIV.
M. w Berlinie: Pł. rzeźbiona Piguard; Maria Mancini.
etc. etc. etc.

Wielejsze kopie i naśladownictwa tego malarza. po-
między artystami reprodukującymi Rigaud'a najwię-
kszymi są:

Ranc /: Jan :/ ur. się w Montpellier 1674. umarł w Ma-
drycie r. 1735. Synowiec i uczeń Nicolasa.

Desportes. /: Mikołaj :/ ur. 1718 um. r. 1787.
synowiec Franciszka. uczeń Rigaud'a. malował zwie-
rzęta. Żyrmy w dolnej części.

Leclerc Leclerc. /: Dawid :/. Ur. się w Bernie ro-
ku 1680 umarł r. 1738. - obrazy jego czytelnie
biorą rajedno z portretami Rigaud'a.
kopiowali również: Penai. Prieur. Delan-
nay. Descourt. /: kopiowali na obstalunki rodzin
przywilejów :/. -

Desportes.

/: Franciszek :/

Urodził się w Champigneule roku 1661.
umarł w Paryżu r. 1743.-

Muzeum Nicasiusa - znawcy był jako znakomity malarz zwierząt; malował Lwie portrety, kwiaty i owoce. Nie można go porównywać z Oudry, Snoydersem i innymi artystami, którzy także zwierzęta malowali. stoi od nich bez porównania niżej.

Jego motywy powtarzały, były nakarty i effekta niemegalne; niektóre jednak z mniejszych rozmiarów obrazów - nie są bez wartości. Naśladował go Boël - mniej bez zdolności - którego płótna są mniej powierzchownej egzekucji.

Pomimo to obrazy Desportes'a są dość nadzwyczajne.

posiada:

Muzeum Luwru: portret słudzy /: cenione 3000 f. :/ polowanie na jelenia /: 800 f. :/ - ptastwo, zwierzyna i jarzyny /: 500 f. :/ - Zwierzyna i owoce na marmurowym stole /: cenione 500 f. :/ - portret Desportes'a /: 1000 :/.

Muzeum w Rouen: polowanie na jelenia.

Muzeum w Lyonie: Pies pilnujący zwierzyny i ptactwa z winogronami; - Hacka. Bekasy i owoce; - polowanie na dzika. Zając, kuropatwa i brzoskwinie; - Naczynie srebrne pełne winogron i brzoskwiń - Kaczki i owoce. -

Muzeum w Nancy: pies duński.

Muzeum w Rennes: polowanie na wilka.

Muzeum w Mans: pies i wiewiórka.

Wbudowane X^ca^ do Beauffremont-Courtenay: Kura z pisklętami; - Obumarła natura.

Obrazy tego malarza płacili po: 100, 150, 600, 690 do 800 f. -

Desportes
Des Portes

J Raoux
F.t
1720.

Raoux.

/: Jan :/.

Urodził się w Montpellier r. 1667. - umarł w Paryżu r. 1734. -

Uczeń de Rance'a i Bon-Boullogne'a. Malował obrazki niewielkich rozmiarów - o przedmiotach pozycyjnych - dobrze naśladowanych. Obrazy tego artysty najwięcej zbliżają się do szkoły Flamandzkiej i Holenderskiej - do wieku XVIII - miłośnicy malarstwa gorączkowali je bardzo. Raoux odznacza się, pozycyjnym kolorytem /: zbliżonym do szkoły Weneckiej :/ nieco żarowiczym - w proporcyach wytworny - jego rysunek delikatny. -

Obrazów nazwiskiem tego malarza sprzedaje często - wyjątkowo w prawdzie bardzo są rzadkie. Co do wartości materyalnej różne panują zdania. Obrazy te płacą za nie drogo.

posiada:
Muzeum Luwru: Telemach i Kalypso.
Muzeum w Nantes: Rynal i Armida.
Muzeum w Bordeaux: westalka.
Muzeum w Tulonie: Czytelniczka.
Muzeum w St. petersburgu: Głowa pełna wyrazu.

Z naśladowców tego artysty - najgłośniejszy głównie: Chevalier à: Mondidier - obu umarli Raoux'a prawie jednakowo malujących.

Chevalier
G.

Fournières.

/: Robert :/.

zwany Scalkenem francuzkim.

Urodził się w Caen r. 1676 - umarł Lanire r. 1752.

Uczeń Bon-Boullogne'a. malował wyłącznie prawie małe portreciki - lub obrazki w rodzaju Scalkena i G. Dowa. Odznaczał się wykończeniem dostatecznem; kolorytem pełnem życia i jasnem - wykonanie umiejętne.

Fournieres

portrety jego roboty nie odmieniają się tem zdaleka.

Obrazy Fourniéresa wszędzie rozpoznawszechnione jako dla umiarkowanej słoneczności ceny - jak też dlatego że będąc wielkich rozmiarów - nie wiele zajmują miejsca. Płacą się zwykle od 200 do 500 f. Wanicjane nieraz po 1000 f.

posiada:

Muzeum Luwru: Dibutade rysującą portret swego kochanka - przy świetle lampy. /: obraz przez samego malarza ofiarowany Akademii francuskiej :/.

Muzeum w Rouen: portret Kanclerza Agnesseau.

Muzeum w Nantes: kilka portretów w cechowitej postawie. Portrety rodziny Mauperthuis.

etc. etc. etc.

Do ślicznych wyjątków tego artysty - mianowicie Fourniéresa Muliok i Romagnesi - ich obrazy podrabiane sprzedawali za oryginały. Rozróżnić łatwo można po kontrastach cieniów i koloru wedle stylu.

R /: Romagnesi :/

Watteau

/: Jan-Antoni :/

Urodził się w Valenciennes r. 1684
umarł w Nogent pod Paryżem
r: 1721. -

Prace i utwory - wyrobiły w tym malarzu charakter melancholiczny i ponury; mimo obrazy jego innym wieją duchem - pełno w nich wesołości - dowcipu - życia. Pędzel jego nieporównanie płynący - dotknięcie miękkie i lekkie; kolorysta - prawdziwy i bogaty. Pod tym ostatnim względem Watteau stoi bardzo wysoko.

Wa f. W.
Wat f. Watt. Watt f.
ant Watteau
J Watteau
Wate f

Osoby na jego obrazach stoją wyżej wszelkiej pochwały
Jednem słowem Artysta ten jeśli wzorem dokładności,
skrupulatności - wykończenia. -
Nic dziwnego iż jego utworów najwięcej poszukują. Był nas zapoźnania i dla obrazów Watteau wkrótce Anglicy konkurują z drogą chwilą - wiele dzieł jego prędko wywieźli nad Tamizę -
Watteau miał trzy epoki /: maniery:/ malowania.
W pierwszej /: młodzieńczej był zimny i twardy; w drugiej /: najlepsze wiele w galeryi Luksemburskiej:/ pobrał się chrodu i wysoko stanął /: ten okres zwią Francuzi Rubanesque:/ - w ostatniej /: tak zwanej włoskiej:/ ciemniej malował niż w dwóch pozostałych.

Watteau pracował wiele - Anglicy wiele obrazów jego unieśli - a tych robiegu wywołali - dziś są one rzadkie i srogiej ceny.

Posiada:
Muzeum Luwru: jeden tylko obraz tego artysty - mistrza podpisany: Odjazd na wyspę Cytery - zdaje się, że najpiękniejszy wartości jego na 50000 do 60000 ℳ. przedają.
M. w Nantes: Spotkanie Arlekina z Pantalonem - portret mężczyzny /: podpisany:/
Muzeum w Dreznie: kilka osób na tarasie - przechadzka.
Muzeum degl'Uffi we Florencyi: Gwajzy na flecie.
Pinakoteka w Monachium: Towarzystwo w ogrodzie.
Mme Król. w Madrycie: wiejskie wesele; - Balwa - skowy w ogrodzie.
Mme w St Petersburgu: pochód wojska; - Etap wojskowy; - Taniec; - Obiad wiejski; Święto Rodzina.
Mme w Berlinie (+): /dwa pendakats:/ przyjemności nowiedzi francuskiej i włoskiej
Gallerya Arenberg: wiele obiadów - Ciepła i zima Kapiel

(+) przed wojną r. 1870 - 1871.

Gallerya Weyer w Kolonii: /: na pargaminie :/ Młoda dama z ptaszkiem
Mme Soane w Londynie: wiele bardzo utworów.
ech. etc. etc.

Watteau miał wielu naśladowców - najsławniejszymi z nich Lancret i Pater /: o nich powiem :/ Kopie tych dwóch artystów tak zbliżone do oryginału, że je często za Watteau podają.

Lancret.

/: Mikołaj :/
Urodził się w Paryżu r. 1690. Umarł tamże r. 1743.-

Lancret

Lancret

Znakomity malarz oryginalny i samodzielny naśladowca Watteau. Jako artysta oryginalny zalecał się Lancret pięknem wykonaniem, bogatą kompozycyą - dobrem rozpodzieniem figur pełnych w duchu; jędrnel lekki - kolorytem żywym. - Jako naśladowca Watteau - traci te zalety - ponieważ odrazu nie maluje na właściwym gruncie; ~~obyczaje jego wtedy~~ figury malowane tłuste /: co jest nie małą wadą :/ - Kto staje się ciężkiem - dobitnie zbyt wyraźne - kolorytu traci przezroczystość.

Obrazy Lancreta bardzo są poszukiwane. Chociażby najmniejsza jego kompozycya - płaci się 800 do 1200 f. Wielkie jego obrazy cenione są na równi z utworami Watteau z drugiej epoki. -

Znajdują się:
Muzeum Luwru: Cztery pory roku; Sznugarlin; Ptasie gniazdko.
Mme w Rouen: Kapiszon.
Pałac Fontainebleau. Krajobraz z figurami.
Mme w Nantes: Balkostumowy. Młoda kobieta w kapeluszu w czasy rapiérowej; - Portret

Camargo; - Śniechadełko w ogrodzie Marly.
M^m w Bordeaux: Widok pasterski /: podejrzany:/
M^m w Drezznie: Trzy widoki wiejskie
National Gellery: Cztery porzy roku wielkiego.
ild: ild: ild:

Pater

/: Jan- Baptysta :/

Urodził się w Valenciennes r. 1696 - u=
marł w Paryżu roku 1736.

Pomimo że kopiował obrazy Watteau - jest tekże artystą oryginalnym. Talent jego jest wprost przeciwny talentowi Lemerca. - jego malen oryginalny Pater mniej jest delikatny w dotknięciu /: choć w wykonaniu widać więcej pewności :/. Od swego mistrza /: Watteau :/ różni się mniejszą lekkością - a większą mowną manierą. Ziemia i liście u niego cięższe, więcej kładzione.

Pomniejsze utwory tego malena zjawiają się niekiedy na targu i nie wiele osiągają ceny;
znaj mniejsze są:

Muzeum Luwru: Niechętnie ofiarowany przez malena Akademii w chwili wstępu do grona swego przyjęcia. Oszacowany na 8 do 10000 f.
M^m w Nantes: Kobiety i młodzież w ogrodzie; - Śniechadełko.
M^m w Drezznie: Taniec przy odgłosie kobzy. - Taniec w okrągłą dnewa.
M^m w St^t Petersburgu: Scena miłosna.
ild: ild: ild:

Pomiędzy kopistów Watteau policzyć należy innych jeszcze malarzy którzy prawie nad reprodukowaniem swego mistrza - nie czasto zgrzeszali wrzyć=

B Pater f.

JB. Pater. 173

I. No L^s. F

J. H. Keller

D

nalnym talentem - a swemu wzorowi nie wyrównali; do ich liczby należą:

Vollekens /: Jan-Franciszek :/ Ur. się w Antwerpii r. 1706 - umarł r. 1748. - wiele robił reprodukcyj Watteau'a i dość udałych.

Grimou /: Jan-Aleksy :/ - o tym później.

Keller /: Jan-Henryk :/ Ur. w Bazylei r. 1692. um. roku 1765. różni się cieniem dostatniem i więcej rozmarzonem.

De la Hire /: Filip :/ Ur. się r. 1677. um. r. 1719. uczeń Lawrynica de la Hire - początkowo trzymał się malarstwa - później poświęcił się malarstwu i wykonał wiele obrazów, bardzo udałych: / naśladując tych Watteau. Odznacza się swobodą pędzla - barwą wykwintnym rysunkiem i wielkiem wykończeniem. Co do figur nie dorównał Mistrzowi swemu.

Meusnier /: Filip :/ Ur. się w Paryżu r. 1655. umarł roku 1734. Uczeń Jakóba Rousseau. Robił perspektywy i wnętrza - figury domalowywali mu Watteau i Peter.

Desbarres v. **De Bar** /: Bonawentura :/ Ur. się w Paryżu r. 1700 - umarł r. 1729. Uczeń Cl. Hallé - kilka jego obrazów powtórzył za to do fabrykacyi Watteau.

Oprócz powyższych lubej naśladowców - istnieje jeszcze wiele innych po dziś dzień jestnie żyjących - kopie te są, tak liche - że oszukiwania nie Watteau ani nowy być nie może. Powiększej części są cieniutkie - z kamforowanym kolorytem.

Nattier.

/: Jan - Marek :/.

Urodził się w Paryżu r. 1685 - umarł tamże r: 1766. -

M Nattier

Uczeń malena Marca Nattier ojca swego /: Marek Nattier przypomocy syna oddamalował w paryżu Galerye Rubensa zwane Luksemburskiemi :/.

Zasmyconym pędzlem Malarza Gracyi /: peintre des Grâces :/ odznaczył się świetnym kolorytem - dotknięciem przyjemnem i lekkiem. Obrazy jego bardzo poszukiwane. Rysunek tego malarza otwarty - kompozycya wdzięczna i pełna dowcipu - ~~mniejsze~~ koloryt świeży i różowawy.

Obrazy tego artysty mianowicie portrety kobiet są bardzo poszukiwane. Znamienitsze w:

Muzeum Luwru: Magdalena nawczesnia w r. 1000 f. prawdopodobnie za mało.

M^m^ w Nantes: portret Camargo.

M^m^ w Drezdnie: portret marszałka Maurycego Saskiego.

ilość. ilość. ilość.

Z pomiędzy naśladowców, których reprodukcye najwięcej za oryginały są podawane liczy się:

Drouais /: Franciszek - Hubert :/ Ur. się w Paryżu roku 1727. umarł r. 1775. Był uczniem swego Ojca Huberta Drouais - następnie de Nomotte'a, Herola Vanloo, de Natoire'a i Boucher'a. Zbliżył się aż do Rembrandta do swego wzoru. W każdym razie kolor mniej lub więcej malena jest mniej świeży - mniej różowy - u niego w figurach mniej prawdziwy. -

---

Oudry.

/: Jan - Baptysta :/

Urodził się w Paryżu r. 1686 umarł w Beauvais r: 1755.

J. B Oudry

Peintre Ordinaire

Uczeń własnego ojca Jakóba Oudry następnie Largillière'a - Jakób pod pewnym względem Francuzkim Sneydersem. Celował w malowaniu kwiatów,

owoców, krajobrazów, polowań i obumarłej natury;
figury na swych obrazach malował /: jego mi Sneyders nie zazdrościł bim innym się pozostawiło :/ tak znacznie, że mógł by sobie być zjednał nienawiść malarzy historycznego.

Do tknięcie szerokie - krajobrazy oddychają prawdą i są dobrze traktowane. Kolorytu silny - rysunek poprawny.

Najpiękniejsze utworzyłego malarza zdobią pałace mieszkań Francyi. Fontainebleau najwięcej ich posiada. Miejscowych rozmiarów pomnożą liczbę mniejszych.

Znajdujące się:

Muzeum Luwru: Polowanie na wilka; - Polowanie na dzika; - Psi z psów i suk z psiarni Ludwika XV. /: trzy obrazy :/. Pies nad miską mleka. Folwark; - walka dwóch kogutów; - Pies pilnujący zwierzyny.

Pałac Fontainebleau posiada szereg polowań królewskich, gdzie przedstawione są różne miejscowości lasu Fontainebleau. -

Mme w Rouen: Sarna pomiędzy psami leżąca.

Mme w Nantes: Krajobraz z walką wilków z psami.

Mme w Tuluzie: Polowanie na jelenia
etc. etc. etc.

Wielu malarzy zachowuje naśladowało i reprodukowało tego artystę - celniejsi są:

Oudry /: Jakób - Karol :/ Syn Jana - Baptysty. Urodził się r. 1720. um. r. 1778. Kopiował natenczas dzwyczajnego bydła. Ton jego obrazów wiejski niebieski. Oudry le F,ls

Boel /: Piotr :/ Ur. się w Antwerpii r. 1625. um: w Paryżu r. 1677. Naśladował Oudry i Sneydersa. - P.B. , P.B.F.

Bernaerd /: Nikazy :/ Ur. się w Antwerpii r. 1618. um. w Paryżu r. 1678. Rysunek jego dość poprawny - kompozycje oddzielają się od obrazu sytuacyą - kolorytu zimny - dotknięcie tłuste drobne.

Boule

Boule. Obrazy jego biorą często razem z obrazami Oudry.

Boucle /: van:/ wizerunek do Sneydersa zbliża się

Huet-père /: Jan-Baptysta:/ Ur: się około r: 1745. w handlu obrazy jego podają za utwory Michela. Syn tego malarza Mikołaj- kopiował również Oudry.

Octavien /: Franciszek:/ Ur. się w Rhynie um. w Paryżu r. 1736. Kilkowa zaledwie utworami zbliżył się do Oudry.

Restout

/: Jan :/

Urodził się w Rouen r. 1692 – umarł w Paryżu roku 1768.–

Restout 1725

Restout 1734

Rodzaj malowania tego artysty jest niejako nerwowy na płótnie – rysunek u niego gruby – postacie jakby z drzewa wyrzeźbione. Ten sam system panuje w jego utworach. Akademickim sposobem wyrobił sobie on swoje obrazy [illegible] o ostrych konturach /: d'Ecole des pointus :/.

Zdolności widocznie przeważnie – wyobraźni nie miał w nim wcale. Kolorytu u niego szukać nie warto – dobrany – draperye nie odmalowują się smakiem. Największą zaletą tego malarza są rysunki akademiczne – sztukę tę posiadał w najwyższym stopniu.–

Pomniejsze obrazy tego artysty wyższe są poszukiwane na targu – liczba bardzo mała. Mimo niewielkie zamiejętności – średnia cena od 250 do 1000 f. W naszem Luwrze dwa się tylko znajdują:

celniejsze:

M^rie w Obrazie: Zwiastowanie.

M^rie w Rouen: Ofiara w Kościele; – portret dauphina Ludwika Bandoxin

etc. etc. etc.

Z pomiędzy uczniów wyróżnionym tylko Hallé – Syna Guy Hallego. Ur. się w Paryżu około 1711 um. r. 1781. Ten najlepiej pojął system swego Mistrza. pod ko-

nie zyska chciał zmienić sposób malowania powziętych od swego nauczyciela - ale wyjadł w drugą ostatniości.

Chardin

/: Jan-Baptysta : Symeon :/

Ur. się w Paryżu r. 1699. umarł w roku 1779.

J. Chardin. fecit
Jchardin.f

Zdatą znajomością sztuki malował portrety - sceny rodzinne o małej ilości figur, owoce, wieńce itd. Przedmioty tego artysty silny - koloryt odznacza się prawdą. -

Obrazy tego malera powszechnie w kolekcjach. Obecnie nawet płacą niektóre na wagę złota.

Znajdują się:

Museum Louvru: Martwe natury. Owoce na stole z kamionkami i wieńce. Matka pracownica. - Przy śniadaniu. itd. itd.

Mus. w Rouen: Obumarła natura.

Dulwich College: Scena rodzinna.

etc. etc. etc.

z pomiędzy naśladowców podamy dwóch:

De la Porte /: Roland :/ Ur. się w Paryżu r. 1724 - umarł tamże r. 1793. Kopiował najczęściej martwe natury i obumarłą naturę -

De La Porte
1773

Jeaurat de Bertry /: Mikołaj-Henryk :/ żył jeszcze w r. 1793.

FB. B

Natoire

/: Karol — Józef :/

Ur. się w Nimes 1700 r. um. w Rzymie 1777. r.

C Natoire

Uczeń Le Moyne'a. Gwiazdy-braciszkowie, naśladowca i nierzadko rywalizował. Mimo to obrazy jego w rodzaju Boucher'a są dość poszukiwane.

Znajdują się: w:

Museum Louvru: Wenus wzdająca broń dla Eneasza; - Triumf Flory. Junona. -

Mus. w Rennes: S. Stefan kazący Ewangelią; Głowa Kobie-

tu /: pastelami :/ - inna Głowa kobiety /: pastelami :/
takie Głowy kobiety /: czerwonym ołówkiem :/.
etc. etc. etc.

J.B. Pierre 1760.

Natoire miał wielu naśladowców - mniej znakomitszy:
Pierre /: Jan-Baptysta-Maryа :/. Ur. się w Paryżu r. 1713 umarł tamże r. 1789. Pozostawił naśladowcą Natoire'a następnie Boucher'a. -

G. B 1759

Briard /: Gabriel :/ Ur. się w Paryżu r. 1715 - umarł tamże roku 1777. Uczeń Natoire'a. Obrazów obliczonych do mydła.

La Tour.

/: Maurycy-Kwentyn. de :/
Ur. się w St Quentin r. 1703 - um. tamże roku 1788. -

La Tour
La Tour

Szczególniej malował w portretach pastelami. Nic nie upiększał - obrazy jego odznaczają się prostotą i prawdą kolorytu - jakoteż podobieństwem. Rzec znakomicie wyszedł.

La Tour namalował wiele - ale obrazy jego mieszczą się po domach prywatnych jako własność rodziny. Natargu nadto się pozbywają i są dość powszechnie. Mimo powszedniego przedmiotu jaki przedstawiają, cenią się mianowicie portrety kobiet /: zwłaszcza :/ 600 do 800 fr. - nadto 1000 fr. za sztukę.

Niektóre lepszych:
Mme w Rennes: portret Maurycego Saskiego /: pastel :/
Mme w Drezdnie: Maryja-Józefina córka Augusta III. Króla polskiego.

La Tour miał wielu naśladowców i kopistów tej liczby:

Ducreux 1789

Ducreux /: Józef :/ Ur. się w Nancy r. 1737. um. tamże r. 1802. Robotyjego sprzedają za obrazy La Tour'a.

L Marteau f 1780 -

Marteau /: Ludwik :/ Ur. się w Paryżu umarł w Warszawie r. 1805. Pastele tego artysty zbliżają się wiele do dzieł La Tour'a. Dotychczas mniego równie cenione - kolorytu mniej świeży.

Boucher

/: Franciszek :/

Urodził się w Paryżu r. 1704 – Umarł tamże roku 1768. –

Jeden z najznakomitszych malarzy Szkoły Francuskiej. Cenny pod względem wykończenia wzgl. drobnej roboty – dzisiaj zajmuje zaprawdę dla siebie stanowisko.

Surowy tryb życia uczniów wprowadzić do zawarcia jego utworów – przyczyniła jednako wielką urzytą widzieniem i kolorytem swego pędzla. – W synodzie z szkoły Le Moyne'a do malowania używał przeważnie karminu, kobaltu i amelystu. Lubownicy obrazów pisanych wysoko cenią, letkość draperyi, kolorytu różowy i biały w tonach rubinowych tego artysty. Od lat trzydziestu już ulubieniec znawców. Najwięcej cenią upodobania znajdują w wielkich obrazach /: à la Watteau :/ tego malarza. Bądź co bądź pisali wprost na tego Mistrza znajdujemy usterki – upośledzenie przymiotów wynagradza je łowicie. –

Wielu podrabiany z uszkodzeniem publiczności fałszywemi Boucher'ami. Prawdziwe oryginały od tych dziesięciu lat wzrastają stale w cenie.

Znakomitsze utwory:

Museum Luwru: posiada siedm obrazów: Rynald i Armida; – Diana wychodząca z kąpieli. – Wenus rozmawia z Wulkanowi aby zbroję dla Eneasza i jeszcze inne cztery. –

Mme Lille: Malarstwo /: allegorya :/ – Sylen pijany.

Mme w Tulonie – Miłość i kwiaty – Naga kobieta leżąca.

Mme w Bordeaux: pasterz pasterka.

etc: etc: etc:

Uczniowie i Naśladowcy:

Charlier /: Jakób :/ zdaje się uczeń Boucher'a – znakomicie kopiował tego malarza. Malując natchnienie stosunkowej rutyny wysoko dopracował. – Olejne i pastelowe utwory niemałej doskonałości.

Beaudoin. Ur. się w Peryżu około 1719. um. tamże 1769.

§B

J. Boucher 1732

J. Boucher

J Charlier

Beaudoin

Soldini 1755

T.B. Le Prince

N Huet

T. B. Deshayes

A de Lelie 1804

Menageot 1809

Ziął i uczeń Boucher'a - gwaszami zresztą nie malował nigdy obrazki - brane czysto kolorystycznie. Boucher. Kolorytu Baudoin'a jest szaro różowy - rysunek nieco zaokrąglony. Maluje olejno zbliżał się czystością do obrazów swego Mistrza.

Soldini znany w r. 1755. Trudno rozróżnić utwory jego od dzieł Boucher'a tak go dziełnie naśladował. mianowicie w scenach pasterskich - barwa ono znawcy zaledwie odróżnią.

Le Prince /: Jan-Baptysta :/ Ur. się w Metz roku 1733. um. r. 1781. Dość szczęśliwie naśladował Boucher'a - także w scenach pasterskich. Płany jego jednakowo ciepłe a rysunek obrazgliwy.

Huet /: Mikołaj :/ Ur. się około r. 1770. Mnóstwo kopiował obrazów - w tej liczbie i Boucher'a.

Parisean. /: Filip-Ludwik :/ Znany w r. 1770 - umarł około 1789 r. po nadesłaniu w płótnach naśladował Boucher'a - kolorów mocnych używając

Deshayes /: Jan-Baptysta :/ Ur. się w Rouen r. 1729. um. r. 1765. Uczeń C. de Vermont'a a następnie Van-Loo. niczym w elan historyczny. Kopiował także Boucher'a /: swegoteścia :/. ale nie dorównał.

Lelie /: Piotr :/ Ur. się w Paryżu 1741. um. tamże r. 1810. Uczeń i współczesnych Boucher'a - malował później na sposób swego nauczyciela. Tła jego wizjobrazów są nie tak lekkie - toi sam draperye. Kolorytu wcześniej szarawy.

Menageot /: Franciszek-Wilhelm :/ Ur. się w Londynie 1744. um. w Paryżu r. 1816. Kształcił się pod kierunkiem Augustin, Deshayes, Boucher'a i Vien'a. W wyborze melodyj podążył w jedną i tenże robić się głośnym. Jego naśladownictwa Boucher'a po dziś dzień znawców w błąd wprowadzają.

Oprócz wyżej wymienionych znamy jeszcze niektórych naśladowców i kopistów Boucher'a. a mianowicie: Franciszek Boucher syn /+ 1781 :/

dalej Pierre obłożym nowiliśmy prowyżej /: pay Natoire:/ Natoire sam dość kbliżony do wzorów, Mettai, uczeń Boucher'a, Juliard drugi uczeń tego mistrza, Desbarres, którego kopie bervartości i - Schwiter dość sensyliwy naśladowca itd. -

---

Rodzina
Van Loo. -

Toczy Diderot powiedział o Carlo że tobą się słusznie zastosować do całej rodziny Van-Loo „Jak się wtoś rodzi apostołem - tak oni urodzili się malarzami."

Oto genealogia tej rodziny - której czyli jeden naturalizacyę i ulwory stała się francuską:

Jan v. Loo. Urodził w Hollandyi r. 1585 /: Syn Karola:/

Jakob v. Loo Jamie urodzony /: w Eluse:/ w roku 1614. naturalizowany Francuzem r. 1660 umarł roku 1670. /: Syn Jana:/.

Ludwik v. Loo był poprzedniego urodził się w Amsterdamie /: przed naturalizacyą swego ojca Jakoba:/ około r. 1641 - umarł r. 1713.

Jan-Baptysta v. Loo /: Syn Ludwika:/ urodził się w Aix r. 1684 - umarł Jamie r. 1745.

Carlo-Andrea v. Loo /: Syn Ludwika:/ - urodził się w Nice /: w tedy w Prowancyi:/ r. 1705 - umarł w Paryżu r. 1765.

Franciszek v. Loo /: Syn Jana-Baptysty:/ ur. się około r. 1708 - um. w Turynie r. 1730.

Karol-Amadeusz-Filip v. Loo /: Syn Jana-Baptysty:/ ur. się w Turynie r. 1715 czy 1718 - um. około 1788.

Ludwik Michał v. Loo /: Syn Jana-Baptysty:/ ur. się w Tulonie w roku 1707. umarł w r. 1771.

Juliusz-Cezar-Dyonizy v. Loo - malerkrajobrazów /: Syn Karola:/ - urodził się w Paryżu w roku 1743.

Jakkolwiek jeszcze inni członkowie tej rodziny – co się zresztą nie odmawia – a mianowicie Ludwik, A. v Loo syn i Ludwik v Loo syn.

Van Loo.

/: Jan Baptysta :/

J. B van loo

Ur: się w Aix r. 1684 – umarł Lanire r. 1745.

Był prototypem sławy swojej rodziny jako malarz historyczny i portretów. Gust jego do obrazów historycznych rozwinął się szczególniej w Rzymie i Turynie i sprawował Lanire we Francyi – gdzie namalował mnóstwo portretów i odrestaurował Karlony Juliusza Romano w galeryi Franciszka I. w Fontainebleau. Wprawy pomagał mu Karol v Loo mający wtedy lat 18. a zatem około r. 1723. Bardzo nawet pełen maniery w jakim był – dosyć przymiotów ma jego pędzel.

Van Loo.

/: Karol – Andrzej :/

zwany powszechnie

Carle Zanloo

Carle van Loo.

Ur. się w Nice /: wtedy w prowincji :/ r. 1705 – umarł w Paryżu 1765 r.

W kompozycyach swoich nosi na sobie ogień malarskiego natchnienia; w ustawianiu malowidła dowodzi znajomości sztuki technicznej – roskosz obrazy jego noszą piętno większego zastanowienia aniżeli natchnienia – niektóre są dobrze obmyślane i wykonane poprawnie. Od jego to czasów pędzel szkoły Francuzkiej wszedł na drogę systematu i sformował się ze szczególnem kolorytu malowidła.

Pomimo błędów, których wiek ówczesny najwyższej obwinieć należy – niestrudzenie czerpano talent Van Loo. Zajmuje on wysokie stanowisko pomiędzy

francuskimi malarzami. Pędzel jego nie lana delikatny i miękki - kolorytu pochlebstwa pełen - rysunek słaby i bez charakteru - draperye szeroko nakreślone.

Diderot ubliżnuje że ten artysta ani czytać ani pisać nie umiał - można temu zapewnić jednak że podpisy jemu układ na swych obrazach. /: Dict. des Monog:/

Van Loo.

/: Ludwik - Michał :/

Ur. się w Tulonie r. 1707. umarł w Paryżu roku 1771. -

Pozwolił za radą Ojca /: który był jego nauczycielem J. Baptysta :/ Król Hiszpanii wezwał go na dwór swój po śmierci Rancia pierwsze malarza królewskiego.

Jest twórcą sławnego portretu Ludwika XV /: w całej postawie :/ w ubiorze S. Michała lub znanego z litografii reprodukcyi. Kolorytu u niego mniej szukaj w godności kreski. Karola - nie nagości za ciężkie - koń za jestkawy - rysunek trochę napuszony.

Prawie wszystkie utwory wszystkich artystów tej rodziny przyozdabiają w całej Europie rezydencye monarchów, muzea, fabryki dywanów należących do Państwa - siedziby wielkich panów. Szczególnym talentem wyszukiwania sprzedaży - chętnie znajdują nabywców - umiejętnie portretują kobiety.

Znajdujemy:

Museum Luwru: Zaślubienie insk. S. Ducha i Diana z Endymion obaj Jana-Baptysty.

Karola Andreja: Zaślubiny Najś. Panny. Eneasz i Anchyzes; - Spoczynek z polowania; - portret Maryi Leszczyńskiej żony Ludwika - Michała v Loo: Apollin doganiający Dafne.

Mus w Wersalu: Insk. orderu S. Ducha - portret króla Ludwika XV. -

etc: etc: etc:

L. Lagrenee.

Dwóch tego nazwiska malarzy Van-Loo wymieniamy:

Lagrenée zwany Starszym /: Ludwik-Jan-Franciszek :/ Ur. się w Paryżu r. 1724. um. tamże r. 1805. Uczeń Karola Celował więcej w układzie figur - kolorytu nie tak pełnego.

P.C. Tremolière

Tremollière /: Piotr-Karol :/ Ur. się w Chabli w Poitou około r. 1703 - um. w Paryżu r. 1739. W naśladowaniach swoich tego widzi prawdę i kolorytu. Odróżnia się szczęśliwszym rysunkiem.

Vernet.

/: Klaudyusz-Józef :/

Urodził się w Avignon r. 1714. Umarł w Paryżu r. 1789.

C. Vernet

Swoim sposobem malował. Bawiąc we Włoszech przejął systemat Salvatora-Rosa i jego siłę; w drugiej epoce zmienił swój rodzaj malowania - tworzył obrazy jasne na sposób szkoły francuzkiej. Odznaczył się dużem powietrzu i znajomością powietrznej i liniującej perspektywy. - Badał z zamiłowaniem wszelkie odrobiny marynarki, zapatrzenia; miasta malowniczo sytuowane - figury kreślił wyborne - do natury nie mniejsze. Celował łatwością wykonania, chwyceniem prostoty i prawdy.

Wydał mnóstwo obrazów - mniejsze jego płótna bardzo poszukiwane przez lubowników. Płaci za nie średnio od 200 do 1500 f. Dzieła kompozycyi tego malarza /: mieszczą się w muzeach i prywatnych zbiorach :/ rzadko bardzo pokazują się na targu i dochodzą do 10000 nawet 15000 f. za sztukę. Spotykaliśmy i w naszym kraju spotykamy się niekiedy płótnami tego malarza, nie odznaczającemi się bynajmniej ceny - jakie się zwykle płacą odpowiednio do rozmiarów obrazu. I tak:

obrazy: cztery stopy długie - a dwie i pół do tych wysokie ceniż się za sztukę 1500f. Długie 3. stopy przy odpowiedniej wysokości 1200f. Długie stop 1½ kosztuje za sztukę 1000f. Dwie stopy - przy odpowiedniej wysokości 800f. - Długie 18 cali - 600f. itp.

Przytoczmy niektóre ze znaczniejszych:

Museum Luwru: Dwa wyjścia Marsylii; - Port Dieppe; - Nowyport Tulonn; - Stary port Tulonn; - Port Bajonny; - Port Rochefort; - Wejście do portu od strony morza; - Oblężenie Rochelli; - Krajobraz (przy świetle księżyca) - i bardzo wiele innych.

Mus w Tulonie: Burza. -

Mus w Nantes: Widok morski (rozwścieczonego wichru) Obrazy między dwiema skałami.

Museum w Rotterdamie: Portugalski przy świetle księżyca.

Mus w Madrze: Burza; - Spadek wody

Pinakoteka w Monachium: wiele widoków morskich

Mus Król: w Madrycie: Trzy krajobrazy.

Mus w Ermitażu: Siedemnaście utworów. -

National Gallery: Widok portu; - Widok portu S. Aniola. -

Gallerya Borghese: Cztery widoków morskich i krajobrazów.

Mus w Drezmie: Widok położonego nad brzegiem rzeki.

etc. etc. etc.

Najznakomitszej kopiowali i naśladowali Józefa Vernet'a:

Lacroix - umiał Vernet'a i najlepszy jego naśladowca - dzieła jego trudno odróżnić za utwory nawyżej. Gdyby nie gorszy rysunek figur.

Robert (Hubert) Urodził się w Paryżu r. 1733. um. tamże r. 1808. Znakomitą talentością malował zwaliska

Lacroix fecit.

H ROBERT

i wrażobrazy. Obrazy jego odznaczają się wyborowym smakiem. Zdaje się, że w tym kierunku maluje pewien czas się wcześniej malarka Panini. - Naśladuje Vernet'a nie posiada tych zalet. Malując nastroje lub chwile nie dorównywa Józefowi. —

J F Lue 1819

Crepin Fecit

Lue /: J-F :/ Ur. r. 1823. naśladowniczka jego uchodzi /: widoki morskie i wrażobrazy :/ zapożyczona Vernet'a. Figury malował w rodzaju Boucher.

Crépin /: Ludwik - Filip :/ Ur. się w Paryżu r: 1772. Uczeń Vernet'a i Huberta Robert, nadaje obu naśladował. Odróżniał się dotkliwiem nie tak mizernie - planami więcej zmyślonemi - w malowaniu figur zbliżał się więcej do Robert'a. ale gorzej je robił.

Vien.

/: Józef - Marya :/

Ur. w Montpellier r. 1716. um: w Paryżu r: 1809. -

J.V.

Vien 1755

Poczytują go za odnowiciela sztuki Francuzkiej. - Sposobem malowania zbliża się do Dominikina i Le Sueur'a. Rysunek poprawny; styl prosty i filachetny; kolorytu pierwocisty - powietrzny, dotkliwie wydarzone; draperye dobrze ułożone - w głowach wielka swoboda i wesołość - te odznaczają się znakomitem wykończeniem.

Pomniejsze obrazy tego malarza bardzo nadzie Wiz. Wiszą ich wiele przyozdabia muzea francuzkie. Głowy ogromnie wielkie malował - ceny ich nie zbyt wielkie /: pomiędzy 100 a 400 f. :/

Muzeum Luwru: Św. Germain i Św. Wincenty; Pastorałka we śnie pogrążony.

M^ie w Rouen: portret malarza i jego żony; Gniew Achillesa; - Głowa starca - itd.

M^ie w Wersalu: Portret marszałka Jourdan.

etc: etc: etc:

Lemonnier ∫ 1797

Za ostatnowcow podamy:
Lemonnier /: Aniceł-Karol-Gabryel:/. Ur. w Rouen 1743 - um. r. 1824. - Uczeń Vien'a. wyrazem zbliżył się do niego bardzo. -

---

Greuze.

/: Jan - Baptysta:/

Urodził się w Tournus /: w Burgundyi:/
r. 1725 - umarł w Paryżu r. 1805.

T. B. Greuze

Greuze

Greuze - jako wierne odbicie wszelkich namiętności duszy - niema sobie równego w całej szkole francuskiej - podobnym względem ~~niektóre~~ ~~wyroić~~ stoi od ~~wszystkich malarzy tego kraju~~ on wyżej od wszystkich malarzy tego kraju. Jako wyborca na nowych drammatów zjednał sobie nazwisko: Gościńca sztuki malarskiej /: Chaussée de la peinture:/; potęga z jaką każdy charakter wyplastycznił naprowadziła, dała mu tytuł Hogartha francuzyi. Zaprawdę, dziwnie ~~w sobie~~ połączył w sobie obadwie rzeczy: - za to tym jest oryginalniejszy - tem pierwszy prawdy!

Potężny ten talent czerpał wszystko sam z siebie, z głębi swego ducha wyprowadzał każdy utwór; Jego postacie - to nie karykatury, nie bohaterowie - pomiędzy ludem znalazł wzorów - tam badał generalne namiętności duszy ludzkiej - ~~tam chwytał sztukę pomieszania serc~~ a chwytając prawdę nagorącym uczuciem umiał przemawiać do serca - umiał obudzić cnotę całym blaskiem i przekleństwa.

Zakres dzieła tego nie pozwala nam zbyt się rozwinąć nad ogromnością tego artysty - tego duchapełnego prawy, który nadarowawszy Ojczyznę swoją mnóstwem arcydzieł - skończył bytu swój na ziemi w nicości i nędzy. Człowiek ten nadzwyczajny, wyższy geniuszem od wielu współcze-

znych, głębokiej moralista - zostawił potomności całe szeregi utworów ducha, będących ozdobą sztuki. Głowy jego świadczą malowane, pełne życia i siły celujące znajomością ~~natury~~ i anatomii - będą zawsze podziwem wszystkich. Nikt nie zdoła naśladować wiernie jego kompozycyi, planów naszych pięknych postaci, harmonii kolorytu, dotknięcia pędzla tak lekkiego w cieniach - tak świetnego w światłach obrazu. -

Zarzucają mu wprawdzie zbyt ciężkie draperye - a nie pojmują że to pokorne naśladowanie zwyczajów zrobiło. Właśnie ta powłoka ciężkości draperyi zestawiona z lekkim kolorytem części nagich - podnosi lekkość tych ostatnich i niższym przezroczystości dodaje. Greuze miał kilka epok malowania. W pierwszej malował silnie i ostro - ale wtedy już zajawia dał niewyrobiony talent, najczęściej z dosadnością prawdy energię, ostrością umiejętnem układaniem kolorów zastąpić; i to właśnie drugą jego epokę stanowi. Świeża odmiana stopniowa, staranność wykończenia i mocą kolorytu podniesione uroczem draperyi wszystkie w niej nadzwyczajnym.

Artysta ten rzadko kiedy obrazy swoje podpisywał; jednakże jest słownik monogramów dowodzi prawdziwe oryginały w trojaki sposób były podpisywane.

Pomimo wielkiej pracy tego malarza - utwory jego niezmiernie nadto pokazują się na targu. Tak jest obrazy Watteau miały one swoje złe i dobre czasy; jasne w r. 1801 r. wygnane jeszcze szkołą dawi dawnego; ~~ale~~ ale prawdziwe po pięć wyraźnie poznali francuzi za obrazy które się obecnie po 500 do 3000 f. znacząc. Korzystając tej sposobności - wiele utworów tego Mistrza cudzoziemcy wywieźli z Francyi. W chwili obecnej dzieła jego dosięgły do szczytu swojej wartości. Najmniejszy utwór pędzla Greuze'a znajduje kupca chcącego za ogromną cenę.

Trudności wyliczyć znakomite arcydzieła tego Mistrza i wcale nie radzimy sobie tej pracy - wyliczymy

tylko niektóre i tak posiada:

Muzeum Luwru: Najemniejszy obraz w nim na 30000 f. a wartości jego nieznaczna 80 do 100000 franków. Ojcowskie pożegnanie tak sama wartości. Syn ukarany tak w wartości tak sama. Stłuczony dzbanek do 60000 f. Portret Greuze'a z gołą głową w niebieskim szlafroku. Młoda dziewczyna /: studia:/ = drugi szkic Młodej dziewczyny. Seweryn i Karakalla. Portret Jeaurata. wart. 1800 fr.

Mse w Nantes: portret kobiety - portret hr. St. Morys kiedy był dzieckiem. Portret tego z w ubiorze parlamentu paryskiego.

Mse w Ermitażu: paralityk obsługiwany przez dzieci.

Mse w Rotterdamie: Młoda kobieta z dzieckiem.

Gabinet osobisty Królowej angli: Matka w pośrodku dziatek; - piękna głowa. i dwa jeszcze płótna. -

National Gallery: Głowa młodej dziewczyny

Zbiór p. Leona de Laborde: Uśmiechnięta Matka; piersie pani d'Ysparé z domu Laborde; portret Józefa Laborde i jego rodziny.

Galerya Weyer w Kolonii: - Kucharka służąca gotówki. Ojciec rodziny czytający pismo św.

G. Esterhary: Wieśniaczka przynosząca zapasy pastel. rysunek.

G. James de Rothschild: Mleczarka /: pendant do Stłuczonego dzbanka:/. Gospodarstwo pijaka. I wiele głów pełnych wyrazu.

etc: etc: etc:

Greuze miał ogromną liczbę naśladowców. Do tej przyczyniła się jeszcze liczba na utrapienie amatorów. Z pomiędzy dawniejszych znakomitsi:

Ledoux. /: panna - Filiberta:/. Ulubiona uczennica Greuze'a. Oryginalne płótna tej artystki bardzo są rzadkie - chciała podpisywała się na swoich utworach, kramarze podpisywali podpis - a obraz za dzieło Greuze'a spieniężali.

Panna de Valory i panna Karolina /: córki Greuze'a:/. uczennice i córki - tych płótna bardzo

czyło. Za wygnania ojca. Nagości /: pierwszej z nich :/ nie posiadają nic bieskiwego tonu jakim się Greuze je-
filikował. Mimoto obrazy tych artystek a także
ich utwory nauczyciela Greuze'a Grandon'a biorą
za pędzel Mistrza. Najstarsza z córek artysty
panna Karolina najwięcej oddała maniery Ojca. Jej
rysunek tak wierny, że można by ją posądzić o
pomieszanie rysunku obrazów Ojca na własne. -
Wille /: Syn :/ kopiował sceny rodzinne nie bez
zalet. Rysunek jego nie ma pewności jaką się
Greuze odznacza.

Donvé

Donvé. Malował wiele głów charakterystycznych
i te przedają za utwory Greuze'a. Rysunek Donvé
nie ma prostoty i wdzięku. Wygląda czasami jak-
by na harbach dziewic umiescał głowy kobiet
pewnego już wieku.

Albrier /: Józef :/ urodził się w Paryżu r. 1791. Talent
jeden z naśladowców na których handlarze robi-
li majątek. Malował jak wiszej samodzielny.

P. H. d'Anloux

D'anloux. /: Syn :/ Ur. się w Paryżu r. 1745 - um: 1809.
robił kilka kopii nie bez zalet.

Louzé 1798

Louzé /: J. :/ Ur. się w Paryżu - um. Lamże roku 1807.
wybornie kopiował - chociaż nieco umiej poprawnie rysował - bardzo się jednak oblizał do oryginału. -

Benazetch

Benazetch. nic nie wiadomo o życiu tego artysty.
wiele z jego obrazów nosi fałszywy podpis Greuze'a.

f N. Mouchet.

Mouchet /: Franciszek - Mikołaj :/ Ur. się roku 1750
umarł r. 1814. Uczeń Greuze'a -

Lepicié pinx.

Lépicié /: Mikołaj - Bernard :/ Ur. się w Paryżu r. 1720 -
umarł tamże r. 1784. Niektóre jego głowy spotykają za-
pędzel Greuze'a.

Vallin um. r. 1815. Obrukaństwo ciągnie kopyści i tego
malarza. Którego utwory często poprawiane były przez
innych pozwijających tych handlowi swój talent.

F Aubry

Aubry /: Stefan :/ Ur. się w Wersalu 1745 um. tamże 1781 r.
Uczeń Sylvestra i Vien'a. początkowo malował por-
trety - później nastąpne do scen rodzinnych - a w
końcu próbował wznieść się do obrazów historycznych.

pędzel jego miękki i przyjemny bardzo zbliżony do Greuze'a
kolorytu jego nie tak jaskrawy - a tony tegodniejsze.
Pani Brossard de Beaulieu /: Marya-Genowefa :/
urodziła się w Roselli r. 1760. Uczennica Greuze'a. Zrobiła kilka kopii tego malarza farbami olejnemi i pastelami. Te ostatnie napotykane w handlu opatrzone podejrzanym podpisem Mistna. Nagości w obrazach olejnych tej artystki są więcej cegłastego koloru.
Didreux d'Orcy. /: Piotr-Józef :/ Ur. się w Paryżu r. 1789. Kopianie swemi narobił wiele wrzawy, chociaż według znawców ani ich porównać można z oryginałami.

Lantara.

/: Szymon-Mathurin :/
Urodził się w Orcy /: dep: Seine-et-Oise :/ r: 1729.
umarł w Paryżu w Szpitalu Miłosierdzia /: la Charité :/ roku 1778.

L. Lantara
S.r Lantara

Życie tego znakomitego malarza ~~powleczone~~ otoczone nikomu nie zbadaną tajemnicą. Dotychczasem pisarze przypisują Claude-Lorrain'a - kolorytu jaskrawego, efektami rodzicielem wrażeń. Liściowanie nadzwyczajnie lekkie - wody zwierciadlane; jednem słowem Malarz to znakomity - którego dzieła równie są nadzwyczajnie poszukiwane.
Lantara bardzo niegrabnie malował figury - w tym razie zawsze prawie posiłkował się pomocą innych malarzy - tej udzielali mu Joseph Vernet, Casanova, Tannay, Berré, Théolon i Bernard.
Artysta ten malował wiele widoków morskich, pejzaży, krajobrazów - pracował olowiem - a jednak utwory jego nie wiele znane znajdują się w handlu - Celniejsze w:
Muzeum Luwru: jeden tylko krajobraz poranek kupiony za 500 fr:
Muz.m w Valentiennes: dwa krajobrazy /: rysunki :/

M^ee Ermitaż: dwanaście krajobrazy
Zbiór obr: Burak. Dwa krajobrazy oznaczone 1000 f.
Galerya d'Arenberg: krajobraz /: zachód słońca :/.
Naśladowcy:

Lebel 1813

Lebel. um. w Paryżu 1844 r. kolorysta jego gorszy. umarł tenże w szpitalu miłosierdzia.

J. B Lallemand

Lallemand. /: Jan- Baptysta :/ wyrobił się Lantarę i szczęśliwie go naśladował. kolorysta jego dobry - ale mniej przezroczysty. Jego oryginalny malarz Lallemand wyższy talent. Trzymał środek między J. Vernetem a Hubertem Robert. Jeden z wytwornych malarzy XVIII. w.

Hue /: Aleksander :/ - Syn J. F. Hue - malarz i naśladowca J. Vernet. Wytworny wiele widoków morskich które biorą za pędzel Lantary.

Fragonard

/: Jan- Honorat :/
Urodził się w Grasse /: w prowincyi :/ roku 1732
umarł w Paryżu r: 1806.

Fragonard 1775
Fragonard

Malował głównie sceny miłosne. Naśladowanie Correggia Ariosta, Boccacego - La Fontaine'a. Kompozycye jego petnorozumne. Szczegółowości i pełen świetności zbliża się do Chardin'a i Boucher'a. Kolorytowanie nie zbyt pewne - kolorysta lekki - często mocy pozbawiony. Był jednym z najprzyjemniejszych malarzy XVIII. w.

Prawie wszystkie zbiory i muzea posiadają obrazy tego artysty. Znaczniejsze w:

Museum Louvre: Arcykapłan Coresus. kupiony za 2400 f.
krajobraz ; i Nauka muzyki /: szkic :/
M^ee w Wersalu: portret Bayerda.
M^ee w Lille: Hołd pasterzów /: szkic :/
M^ee w Rouen: Sen plutarcha. krajobraz.
M^ee w Nantes: portret młodego chłopca /: szkic :/ prodigny.
M^ee w Rennes: Dwóch murzynów /: piórem - lawowany :/
etc. etc. etc.

Naśladowali:
Aubry /: Stefan :/ - Ten artysta wierny naśladowca Greuze'a
Laurie Fragonard'a zawsze sobie obierał. j.w.
Benazetch. Naśladowca Greuze'a - kopiował Fragonard'a. j.w.
o czym świadczy /: dotknięcia :/ właściwe mu - różni go od tego ostatniego.
Vallin. Z tym artystą łączą mię daty.
Gérard. /: Małgorzata :/ Urodziła się w Grasse r. 1661. Bratowa i uczennica Fragonard'a - kopiował jego głowy charakterystyczne i wiele zbliżyła się do oryginałów.

Robert.

/: Hubert :/

Ur. się w Paryżu 1733 - umarł tamże r. 1808.

Połączył w sobie wszystkie wady i zalety Szkoły XVIII. w. Wspomnieliśmy już wyżej /: Str. 89 :/ jako dziecie tego artysty w handlu sprzedawano raj. Vernet'a - Mimoto oryginalność stanowi tu ciemną zaletę tego malarza. Dotknięcie u niego pełne życia i umiejętne. Koloryt prawdziwy i świeży - Rysunek poprawny i lekki - Stosunek przestrzeni mianowicie w krajobrazach i architekturze.
Właściwie niemiał naśladowców.
Zbierane - cenią bardzo drobne obrazy tego artysty.
Znamienite:
Muzeum Luwru: Widok portu Ripetta - Starożytne zwaliska; - Dawny port Marka Aureliusza. - Porty Oktawiana w Rzymie; - Świątynia Jowisza itd.
M.ne w Rouen: Widok morski. Kaskada w Tivoli; - Grotta Pausilippa; - Zbiór pomników.
Arcybiskupstwo w Rouen: Widok dawnego mostu tęczowego w Rouen. Zamek Gaillon; Widok miasta Dieppe. Wejście do portu Hawru.
M.ne w Cherbourgu: Zwaliska starożytnej świątyni - wiele innych ruin.
M.ne w Rotterdamie: Fasada świątyni. itd.

H ROBERT

Devalenciennes.

/: piotr - Henryk :/

zwany:

Valenciennes.

Ur. się w Tuluzie 1750. um. w Paryżu r. 1819.

Ucień Doyena wytworzył szkołę - ukształcił dobrych malarzy i obrazów bieżącego wieku. Kompozycye jego umiejętne i odznaczające się: kolor złocisty - effekta pełne energii - pędzel układowy.

Niewiele cenią utworzyłego malarza - ale jest nadzieja, że zupełnym czasu zniknie to uprzedzenie. Niepodobieństwo są wcale ważniejszych robót tego malarza - jakieśmy to uprzednio przykładem nazwiska czynili.

Naśladowcy:

Millin des Perreux. /: Aleksander - Ludwik - Robert :/ Ucień Hüe i Valenciennes'a. Trafnie wojował tego oświeconego.

Depierthes. /: Jan - Baptysta :/ Ucień Valenciennes'a - w kopiach - dobrze używał tego artystę.

Castellan. /: Antoni - Wawrzyniec :/ Ur. się w Montpellier r. 1772.

Bruandet

/: Ludwik :/

Ur. się około r. 1752. um. art. roku 1803.

L Bruandet 1793
L. Bruandet 1785

Tego malarza słusznie nazywają **Ruysdaëlem** Francuzkim. Nie ustępuje w niczem malarom flamandzkim i hollenderskim. Celuje wnętrzami lasów - lekkiem liściowaniem - zachwycającemi odwaleniami - prawdą, z jaką maluje naturę - i starannością w wykończeniu. Na większej części jego obrazów - figury namalowali wyśmienicie malarze Swebach i Taunay.

W handlu niemal wszystkie płótna tego malarza. Ceny ich rozmaite od 100 do 500 fr. Prawdą mówiąc nie widzi wartości obrazów tego artysty - bez porównania większa.

Wyliczymy niektóre - w:
Muzeum Luwru: Wnętrze lasu Fontainebleau krajobraz za 1500 fr.
M^ee w Cherbourgu: Wnętrze lasu Bulońskiego /: Swebach nazwał malował polowanie na jelenia :/
M^ee w Nantes: Widok wsi z lasu Bulońskiego /: figury pędzla Franciszka Duval. :/.
etc. etc. etc.
Zapał z jakim przyjęto obrazy Bruandet'a sięgnął naśladowców - między nimi:
Budelot /: Filip :/ Ur. się 1771. um. w Paryżu r. 1841. Ulubiony uczeń artysty. Niemożna go uważać za prostego naśladowcę - robił to więcej dla chleba na zdanie handlarzy. W naśladownictwach zbliża się wiele do oryginału. -

P. Budelot 1821

Jousselyn. /: Michał :/. Ur. się w Wersalu roku 1758. Uczeń Bruandela. Krajobrazy tego malarza sprzedają za utwory nauczyciela.

Diebolt

Ur: się około r. 1753. um: około 1832.

Diebolt

Niebezwidocznych zalet. Manierą zbliża się do Vernet'a i Crépin - malował przedmioty otrojnej treści - jak: huragany. burze. Do tłuszczu obrazy - kolorytu ciepły i rzetelny - rysunek poprawny.
Obrazy tego artysty często napotkać można - cena ich nie wielka. Za krajobraz średniej wielkości z trudnością i pracą 300 f.
Diebolt /: Syn :/ - /: Jan - Michał :/. Ur. się roku 1779. Uczeń Suvée i De Marne'a - naśladował swego Ojca i Marne'a jednocześnie.

Vigée-Lebrun

(Pani Marya-Ludwika-Elżbieta)

Urª w Paryżu r. 1755 – umarła tamże roku 1842.

Mme Le Brun
f 1779
L.E Vigee Le
Brun 1788

Niektórzy biografowie utrzymują że nieco miała wcale nauczycielem za radami Ojca, J. Vernet'a i Greuze'a. Będąc w obydwóch sławnej napełniła całą Europę. Portret Maryi-Antoniny zapewnił jej miejsce w gronie najlepszych artystów szkoły francuzkiej.

Dotknięcie śmiałe – koloryt zachwycający – draperye tak jak u Greuze'a z odcieniem nieco mdłem. Rysunek poprawny.

Utworylej artystki prześmienione. Portrety prawie wszystkie mieszczą się w Muzeach.

Naśladowali:

Benoist (Marya-wilhelmina) z domu Laville-Leroux. urodzona w Paryżu 1768. umarła r. 1826. Uczennica Dawida i pani Lebrun. Naśladowała tę ostatnią. – Malowała portrety brane z upodobań pani Lebrun. różni się jednak nieco niżeli nie niżeli równemi.

Laville-Leroulx

D'Anloux. (Ph) Ur. w Paryżu 1745 um. r. 1809. – zbliża się do swego wzoru kilkoma portretami. Kolor w nich mniej harmonii. –

P.H. d'Anloux

Augustin.

(Jan-Baptysta-Jakób)

Urod. w St Dié (w Wogezach) r. 1759. umarł w Paryżu r. 1832.

Augustin 1804
Augustin 1807

Zdolny malarz – sam był dla siebie mistrzem. Doskonale malował portrety olejne jak również i miniatury (emalie). W obu rodzajach malowania, odznaczył się rysunkiem poprawnym, bez pretensyi – kolorem bogatym i silnym – dotknięciem pełnem wdzięku i lekkości.

Miniatury tego malarza nabierają wartości. Nie-

kłóve płacono f. 320. Za jedną z nich /: portret panny Duthé :/ wyliczono 900 f.

Pani Augustin. Uczennica swego męża - robiła kopie z utworów swego małżonka dla rozmaitych rodzin - pracowanie w niej mniej regularne - a dotknięcie więcej odznaczają się czułością. Kolorytu w ogóle bardzo żółtawy;

Fontallard /: Jan - Franciszek - Gevard :/ Ur. się w Mezières około r. 1777. um. w Paryżu r. 1838. Uczeń Augustina a. Celował w malowaniu miniatur. Pracował manierą swego nauczyciela - odznaczył się gustem i delikatnem dotknięciem. Roboty jego często mylą za malowanie Augustina

Desfossez /: wiecha: Karol - Henryk :/ Urodz. się r. 1764. Uczeń Hall'a, Greuze'a, Regnault'a i Augustina. Malował w rodzaju tego ostatniego - i kopiował jego utwory.

Prud'hon.

/: Piotr - Paweł :/

Urodził się w Cluny r. 1758 - umarł w Paryżu r. 1823. -

Prud'hon zwany Correggiem Francyi pierwsze początki pobierał od dzikiego malarza miasta Dijon - nakreślonem Desvoges. Talent jego rozwinął się we wczesnych. Do pewnego długiego czasu odmawiano mu powszechnie zdolności. Na ostatek chleb powszedni pracował robiąc ordoby i miniatury. Zarzucano mu naśladowanie natury a brak znajomości arcydzieł starożytnych. A jednak zaprzeczyć realności nie można było wadą tego malarza - bowiem obraz jaki wytworzył był płodem jego wyobraźni. Przyznał malarz prawdą, iż gonił rzeźwat odrzwych wzorów natury: co innego wziął sobie za zadanie - i kto wie czyją w wykonaniu myślił. Śmierć Dawida w umieraniu że to zwłaszcza figury kształty figur w rzeźwat je na sposób linii geometrycznych - wreszcie kontury w całem w nie życia. Prud'hon zawsze prawie swój obraz rozpoczynał przedewszy-

P. P. = Prud'hon = 1808

stkiem odmienia świetła. Co do kolorytu i tu różnica wielka: ~~zabierają się do malowania~~ zabierają się do malowania ~~nucat sałie najsłońce~~ na wzór Correggia, Parmesana i innych y pamiętniej rozpoczynał od ciemnych tonów naprzód. Pozostawił przepyszne dzieła we Włoszech w których nadzwyczaj znamienite nie przysłoniły dla oryginalności. W utworach allegorycznych więcej starożytnych tego Malarza więcej kształtów starożytnych - aniżeli we ~~współczesnych naśladowaniach~~ przypominających nerby Grecyi, aniżeli w naśladownictwach innych Dawida rówieśnych. We wnętrzu w półcieniach niebieskawych lub fioletowego koloru przeważa w nim przypomina Greuze'a - a tak widzimy iż nie można go umieścić w pojedzie pospolitych malarzy.

Dzisiaj wyobcowanie inaczej zapatrywanie się na dzieła Prudhona i Greuze'a - zmoda że zapomnienie. -

Utwory piękna - pewna - pamiętnych - bardzo są przemijające - nawiększe podrabiane kolo dostawanie naśladują je iż niewiadomo czyna dzieszi jeden już nieznośnym oryginałem.

Posiada:
Museum Louvre: Sprawiedliwość bogów ścigająca zbrodnię; Chrystus na krzyżu; Wniebowzięcie Najśw. panny; Portret pani Jarre; - portret Naturalisty Brunn - Neergaard. -
Galerya Weyer w Kolonii: popiersie Bachantki; popiersie Ledy.

I w innych miejscowościach mianowicie we Francyi.

Jak powiedziano wyżej od czasu gdy publiczność zamiłowała i pobłażała Prudhona - znalazło się wielu naśladowców i kopistów tego malarza. Na pięciu całą tę bandę fabrykantów nietrudno od pierwszego rzutu oka rozpoznać i wyjąć z nich następujących:

Mayer: Panna Konstancya: Urodzona w Bergen roku 1778. Umarła w Paryżu r. 1821. Ulubiona uczennica artysty - gorliwszy Greuze'a i Swego ujmodawcy Mistrza i dorównała im

dobrego stopnia - iż potrzeba wielkiej wprawy aby kopie i naśladownictwa od oryginałów odróżnić. Talenty tej artystki - jako oryginalny nie jest bezpewnych zalet. Muzeum Luwru posiada dwa obrazy jej pędzla. Ludwik XVIII płacił po 2000 fr. za sztukę. -

Rioult. /: Ludwik - Edward :/ Ur. się r. 1780. Naśladownictwa tego malena są kapitalne - i wiele zbiorów posiada płótna jego rzutu - pod nazwą dzieł prawdziwego. Był uczniem Dawida: Regnaulta. -

---

Swebach

/: Jakób - Franciszek - Józef :/

zwany

Fontaines.

Ur. się w Metz r. 1769. zmarł r. 1823.

Wytworny dosyć barwo przyjemnych obrazów rodzajowych przyozdobionych figurami i martwe natury obrazów. Celuje umiejętnem /: i kapitalnem :/ dotknięciem - rysunek u niego nieco wydęty - kompozycye odznaczają się życiem - zwierzęta dobrze rozstawione.

Niewiele obrazów tego malarza można spotkać w wielkich narodowych zbiorach. Wszystkie prawie mieszczą się i ozdabiają zbiory prywatne. Znakomitsze płótna płacą po 500 do 800 fr. mniejsze po 100 do 250 fr. za sztukę.

W ślad za naśladowców jego nie mieszczą się:

Swebach Syn. /: Edward :/ - chociaż obrazy tego artysty nierówne mają charakter ojca - opatrzone jego podpisem wprowadzają często amatorów. -

Duplessis - Bertaux. Um. r. 1813. Był jednocześnie artystą rytownikiem i malarzem. W tym ostatniem gatunku naśladował Callota pod względem kompozycyi. Robił także wiernie obrazy Swebacha - gorzej kolorytem.

J. F. Swebach 1805

F: SW: E: SW:
1820 1823

Swebach
1823

B. 1781

Demay
1835

Demay. Ur. się w Mirecourt r. 1798 um. w Paryżu roku 1850.
Jeden z najlepszych naśladowców Swebacha i Do. Marné'a.

Bertin

/: Jan - Wiktor :/

Ur. się w Paryżu r. 1775 - um. tamże roku 1842.

Bertin. 1775

Uczeń Valenciennes. Założyciel szkoły pejzażu historycznych lat zwanej Szkoły Cesarstwa. Pomimo zimnego jeziem się utworzyjego odznaczają - wiat wich. zwolenników.
Obecnie obrazy tego artysty nie są tyle poszukiwane. Najznakomitsze osiągały od 200 do 300 f. małe płótna 50 do 100 f. W Luwrze jest jeden znaczniejszy jego obraz przedstawiający: Świątynię Minerwy.
Celniejsi naśladowcy:
Marchais: - a także Bertin /: Syn - Edward :/.

Isabey.

/: Jan - Baptysta :/

Ur. się w Nancy r. 1767 - um. w Paryżu r. 1855.

J. Isabey
1817

Był kolejno malarzem ministerstwa spraw zagranicznych /: w Francji :/ - uroczystości dworskich - gabinetu Cesarza Napoleona I. - dyrektorem dekoracyj Opery - malarzem Ludwika XVIII - ~~Karola X~~. Karola X. Ludwika Filipa i Napoleona III. Malował wiele bardzo miniatur, akwarelli i szkiz. Był uczniem Dawida i wyszedłszy z jego szkoły zbliżył się do niego. Pędzel jego artysty lekki - kolorysk przyjemny.
Utworzyłego artysty obrazy /: w porównaniu z poprzedniczącego wieku :/ na wartości. -
Naśladowali go:
E Aubry
Aubry /: Stefan :/ - /: naśladowca szczególniej Greuze'a i Fragonarda :/. - i
Bordes /: Józef :/ ur. się w Tulonie r. 1773.

Bordespinx

Géricault.

/: Jan-Ludwik - Teodor - Andrej :/
Ur. się w Rouen r. 1791 - um: w Paryżu
r. 1824. -

Smutna barodro historya życia tego malarza.
Namiętności jego były C. Vernet - następnie Guérin.
Do ozdobienia tego malana żywa i obfita - dowodem
tego służące Medusy która w różny sposób w obro-
żał. Kolorytu ciepły, pewny. -
Dzieł mam alo wiele - ale obrazy jego nadzwyczaj
w handlu. W ogóle płody jego jeszcze wysoko płą-
cono mianowicie do wielkich zbiorów. -
Nie odbrewszy tak jak prodhon nadzwyczajnego urwania
za życia - pośmiertnej znalazł wielu podrabiaczy
i kopistów. Z pomiędzy celniejszych:
Wolmar - malował pięknie - aweszcie naśladował
swego mistrza.
Francis. Kopie tego artysty dalwiej niż kopie
wolmara mogą odróżnić od oryginału.
Marchand /: Dezyderyusz :/ ur. się w Paryżu
r. 1814 uczeń Grosa i Waschmuttla - przyswoił
sobie dokładność i kolorytu Géricault'a. Wszystkie
utwory tego malana posiadające własciwego
podpisu - a zwłaszcza monogramem Géricault
sprzedawali za dzieła tego celniejszego. — W każdym
razie talent Marchand'a wiszej można nazwać
oryginalnym aniżeli naśladowniczym.
De Dreux D'Orcy. Ur. się w Paryżu roku 1789.
uczeń Géricault. Często naśladowniczo
tego malana - biorą za pędzel Jana-Ludwika.
Michałowski. /: nie mogłem zebrać szczegółów
życia tego malana - który jak nazwisko wskazuje był
Polakiem :/. Malał akwarelli - olejno mniej
malował. Plamy w jego naśladownictwach ostrzej
barwniej zmyte - kolorytu mocniejszy.
De Luna. Także akwarellista - którego utwory
niewiadomego pochodzenia - Ko.
tworzyłem zbliżał się do C. Vernet'a rzadzej.

Géricault

Géricault

Géricault

Wolmar

D. Marchand
1850

Michałowski

MICHALLON
1813
Michallon
Michallon 1821

Michallon.

/: Achilles - Etna :/

Ur. się roku 1795 - um. r. 1822.

Muzeum Dawida. Valenciennes. Bertin i Dunoy. - Śmierć zbyt wczesna położyła granice życia tego artysty, którego talent na polu krajobrazowo-wielkiej zapowiadał prawdziwe piękności. Odznaczył się stylem szerokim - wysunięciem na przód prawdziwym.

Remond. /: Jan-Karol :/ Ur. się r. 1795. Muzeum Bertin i Regnault. Zajęty się wzorami Michallon'a - obrazy jego często razem z tymże Achillesa biorą.

Leprince.

/: A. - Ksawery :/

Ur. się w Paryżu r. 1799. um. w Nicei r. 1826.

AX
Leprince

Jeden z najznakomitszych pejzażystów XIX. wieku. Obrazy swoje przyozdabiał i ożywiał figurami dość starannie lekkie - lecz poprawne i delikatności figury umiejętnie dotykane i wykończone - oto zalety tego malarza.

Obecnie obrazy tego artysty nabierają wartości, na jaką zasługują bez wątpienia - o dniach bardzo ceni - dochodzą /: stosownie do wielkości :/ do 500 f. nasem i wyżej.

Sposób jego malowania zmieszali - uczeń i naśladowca

Leprince /: Robert-Leopold :/ Ur. r. 1800. zarówno jak

Leprince /: Gustaw :/. ur. r. 1810.

Na koniec niniejszy spis malarzy francuskich obrazy miały naśladowców i podrabiany. Być może - iż spis ten nie jest zupełnie dokładny - nie ręczę za to bo brak mi niezbędnych wiadomości. Z kolei przechodzimy do drugiej serji malarzy francuskiej szkoły, których utwory nie licząc naśladowców - ani podrabiacy zręcznościa. -

Części druga.

Malarze francuzcy
nie mający wykształcenia włoskiego ani pod wpływem włoskiego.

Cousin
(Jan)

Urodził się w Soucy (blisko Sens) około r. 1500
um. około r. 1589.

Jan Cousin (porównywany z Parmezanem) był jedną z najznakomitszych znakomitości wieku Odrodzenia. Podobną zdobyła sobie sławę tego malarza wielkiego człowieka, jak i najwyższą genialność narodowy. Zarówno naśladuje prawdziwy powagę i surowość liści - jako też drobne, lecz zarazem czystości swoje francuskiej. Zawsze jednak myśl jego odznacza się szlachetnością - co ułatwianiem zbliża się do najznakomitszych malarzy włoskiej; ale bynajmniej nie do Florencji do manieryzmu wprowadzonej do Francji przez Primaticcia). Głowy jego pełne wyrazu; niemowlęta nawet zachowują ostrość kształtów właściwej w wszystkich malarzy szkoły odrodzenia.

Akwarele jego artystyczne niezmiernie rzadkie. To co się pomiędzy rozległymi się w umysłach i z kamienia prawdopodobnie nie wyjdzie nigdy. Malarzem Luwru posiada jeden z najlepszych jego obrazów pod nazwą: Sąd ostateczny. Cenią ten obraz około 25000 f.

J. Cousin

Clouet

/: Franciszek :/

zwany:

Jehannet.

Ur: się w Tours - um: około r. 1572.

Clouet /: ur: r. 1500 :/ w stylu gotyckim malował bardzo pięknie portrety - szczególnie zabytki odrodzenia sztuki francuskiej w połączeniu z manierą flamandzką. Muzeum Luwru posiada jeden portret /: Karol IX :/ prawdziwie wytego malarza o szacowany na 12000 f. niezawodnie za tanio.
w Mme Berlińskiem: portret Franciszka II w całej postawie /: króla Francyi :/. I także portret Henryka III.
Mme w Antwerpii: portret Franciszka II.
Dawna galleryja w Wiedniu: portret Karola IX. Kr. Fran. w całej postawie. etc. etc. etc.
Na targu nie pojawiają się wcale obrazy tego Mistrza - a jeżeli się kiedy to niezawodnie jest drobiazgowe. -

---

Rodzina Lenain.

Lenain

/: Ludwik :/ ur. się w Laon 1583 um. 1648.
/: Antoni :/ ur. się w Laon 1588. um. 1648
/: Mateusz :/ ur. się w Laon 1593. um. 1677.

Lenain fecit 1643

Bracia Lenain malowali portrety i przedmioty domowej treści /: grotesque :/. Dotknięcia swobodnych silny - światła żywe kodzieniem starannym: Łatwości wykonania ujmującą - pozór obrazu zbliżony do utworów hiszpańskich malarzy. Obrazy tych artystów bardzo pomysłowe i bardzo drogie.

posiada: znakomite:
Muzeum Luwru: portret Lenain. Kowal przy kuźni;
procesya do kościoła.
Mme w Rouen: wiejski wnętrze.
Mme w Rennes: Młoda kobieta trzymająca na kolanach
nowo narodzone dziecię. Najś. Panna,
Św. Anna i Dzieciątko Jezus.
etc. etc. etc.

Rodzina Boulongne.

Boulongne.

/: Ludwik de:/
zwany: Starym.
Urodził się r. 1609 um. ort r. 1674.

Nauczyciel rodziny odmalował się miękkością pędzla - świeżością i harmonią kolorytu, prostotą i oryginalnością rysunku.

Boulongne

Syn:
/: ~~dobry~~:/
Ur. się 1649. um. r. 1717.

Głowy tego malarza odmalowują się prostotą i wdziękiem. Pędzel jego bardzo delikatny.
posiada w zamiejscu jego obrazy:
Muzeum Luwru: ~~Dyana pouczająca nimfom~~
~~Adonisa, wniebowzięcie Najś:~~
~~Panny; powrót synów Je-~~
~~beduesza. Jo zamienione w~~
~~krowę. Aleksander uszczęśli-~~
~~wiający Argusa.~~ — Jezus z rybakiem.
Cud Sta Benedykta; — Wniebo-
wzięcie.
Mme w Bordeaux: portret syna naturalnego
Ludwika XIV.

Boulongne.

/: Ludwik :/

Mr. się r. 1654. um. r. 1733.

Brat Bon-Boulongne'a - wyrównywał mu w sztuce. Mate jego obrazki nadzwyczajnie nadmie a efekt ogólny nie podobna. - posiada:

Mme Luwru: Jelnik /: oszacowany na 6000 f. /.

Mme w Rennes: Chora niewiasta uzdrowiona przez Chrystusa.

Mme w Ronen: Pouczający wypędzeni z kościoła; Jezus i Samarytanka.

Baugin

/: Lubin :/.

zwany: Małym Guidem.

Robił dość dobre obrazy pierwotnych obrazów - ale bez wyraźnego charakteru. Dotknięcie nadzwyczajne; rysunek niemi przypomina Parmesana.

Malarstwem uwodził się około roku 1618. umarł 1680.

Museum Luwru posiada Świętą Rodzinę jego pędzla - nie bez pewnych zasług. zalet.

Baugin

Rodzina Coypel.

Coypel.

/: Noël :/

Ur: się w Paryżu 1628. um: tamże r. 1707.

Malował o gromnie wiele obrazów w ołtarzach królewskich i publicznych budynkach dokonał wiele pouczających robót.

Nie które z obrazów - w:

Mme Luwru: Solon i Ateńczycy /: olejny, 2500: f. /

temi obrazami wielkich rozmiarów przyozdobia salę stanowej w Wersalu - Foi samo i trzy następne. Ptolomeusz Phi-

Noypel

Adelph - Trajan dzisiejszy egzemplarz; śmierć Aleksandra Sewera; spalenie Rzymu.

Mus Król: w Madrycie: Zuzanna oskarżona przez starców.

Podanych nie ukończony:

Magdalena pokutująca r. 1752 kupiona za 54 f. Jonasz na wodach obwiniony. 300 f. porwanie Europy roku 1776 kupione za 2021 fr.

Coypel

/: Antoni :/

Ur. się w Paryżu 1661. um. r: 1722.

Utrzymują powszechnie że pierwszy wprowadził do Francyi - że nikt z jemu dnim nie malował grubiej i rzucał z tyłu francuskiemi.

A. C. seit 1692

Nie ukończone obrazy w:

Mus Louvre: Atalia wyprowadzona z świątyni; - Zuzanna oskarżona przez starców; - Estera i Assverus. Rebeka i Eliezer. -

Mus w Lyonie: Miasto Lyon /: allegorya :/

Mus w Nantes: S. Ludwik klęczy pod koroną świętą.

Ceny obrazów tego artysty w odmiennej rozmaite jak tego dowiedziemy u Noëla. -

Coypel.

/: Noël - Mikołaj :/

Ur. się w Paryżu 1688. um: r: 1734.

Ureni swego ojca Noëla Coypel. wsławił się pod względem historycznym. Kolorytu jego słodki i harmonii pełen - styl wytworny - rysunek dość poprawny. Najznakomitsze jego dzieło freski w alkowie nawy Najśw: Panny w kościele S. Sulpicyusza w Rzymie.

Coypel

/: Karol - Antoni :/

Ur. się w Paryżu 1694. um: tamże r: 1752.

Syn Antoniego. Coypel'a zarazem i jego ureni. Z całej tej rodziny najgorzej robił obrazy.

Rodzina Parrocelów.

Parrocel.

/: Bartłomiej :/

Ur. się w Montbrison około 1628. um: w Brignoles 1660 r.

Prototypatka całej rodziny - malował gmachy, historyczne z niejakim talentem. -

Parrocel

/: Józef :/

Ur. się w Brignoles 1648. um: w Paryżu r. 1704. -

Le Brun polecił mu wymalować kilka bitew na suficie refektarza domu inwalidów w Paryżu - ale nie mógł w współzawodnictwie z van-der-Meulen. W każdym razie pokazują, iż kolorył jego był ciepły i świetny - dobór linii nie dyrbył wyraźnie - effekta światła żywe i uderzające - chociaż zbyt rozległe. Rysunkowi brak poprawności.

Josephe parrocel

Parrocel

/: Piotr :/

Ur. się w Avignon 1664. um. w Paryżu 1739.

Pozostawił wiele portretów i kilka obrazów historycznych, gdzie odznacza się wytwornym rysunkiem i kolorytem pełnym harmonii i prawdy.

Próbną jego dość nadobną w Paryżu - później napotkał je mowca na południu Francyi, gdzie dłużej bawił.

Parrocel.

/: Ignacy :/

Urod. się w Avignon 1668. um: w Mons 1721.

Upodobał sobie rodzaj malowania stroje - i dobrze go nadawał. Różnił się kolorytem ciemniejszym i dobitniejszem niekiedy rówdem. -

Wszystkie prace jego malena są to ornamenta wewnątrz budynków. Obrazy jego nadzwyczajnie rzadkie. Najwięcej ich w Niderlandach i w Austryi.

Parrocel.

/: Karol :/

Ur. się w Paryżu 1688 - um. tamże r. 1752.

Muzeum La-Fosse'a. Malował bitwy za Ludwika XV. Sprowadzał ojciec swego wyrysunku /: Józefa Parrocel :/ kolorował z wielką umiejętnością wody - podług dawniejszych trwalsze.

W liczbie członków rodziny Parrocel - liczył się Ludwik Parrocel malarz historyczny; Stefan Parrocel także malarz historyczny ale bez talentu - w rzędzie Józef - Ignacy Parrocel, rysował bitwy - ale z mniejszym gustem niż jego pradziadek.

Małe obrazy tych wszystkich malarzy razem wziętych są dość rzadkie i dość poszukiwane. Cena ich mieni się - od 100 do 500 f. Z pomiędzy tych będących w Luwrze Pierre Parrocel oszacowane zostało na 1000 f. /: r. 1816 :/ - obraz ten zdaje mi się obecnie już w Wersalu. -

Wersal posiada kilka utworów tej rodziny: wyliczyć mianowicie: Oblężenie Tournay i Oblężenie Oudenarde - Bitwa pod Leuze i Oblężenie Charleroi: Oblężenie Namur itd. w Muzeum w Caen już obraz przedstawiający Sobieskiego pod Wiedniem.

Corneille

/: Michał :/

Ur: się w Paryżu 1642. um: r: 1708.

Dobry malarz czasów Ludwika XIV. Kolorytem przypominał Carraccia - ton fioletowy psuje nieco harmonię. Za najlepszą robotę tego artysty uważają obrazy w drugiej kaplicy na lewo w domu Inwalidów /: w Paryżu :/. - Dokładne pewne - rysunek poprawny i pewny. -

M Corneille l'aine 1701

M. Corneille fils fecit 1690

Drobne obrazy tego artysty bardzo rzadkie. Portret Moliera sprzedano za 520 f.

Licherie

/: Ludwik :/

Ur: się w Dreux około 1642. um: r: 1687.

Licherie

Odznacza się wykonaniem - świetnością i harmonią kolorytu. Rysunek głów gruby i mało maniery - ale to ich wyrazem wynagradza. W Luwrze jest tylko jeden obraz tego malarza.

Leblond.

/: Jan :/

Ur: się w Paryżu - um: tamże r: 1719.

Leblond

Dobry malarz historyczny /: ur. się r. 1645 :/ - koloryt dość przyjemny - rysunek słaby. Obrazy jego malowane.

Rodzina de Troy.

De Troy

/: Franciszek :/

Ur: się w Tuluzie r. 1645. um. r: 1730.

F^s De Troy

Obrazy jego mogłyby się stanowczo podobać kobietom - umiał kaci ich wady a jak dworność wdzięki. Effekta jego pełne prawdy - rysunek posiada charakter odziwiający się i naturalny.

De Troy.

/: Jan - Franciszek :/

Ur: się w Paryżu 1679 - um. w Rzymie 1752.

J F de Troy

Mniej sławny Franciszka - w tej epoce upadku wielkiej umiejętności wyróżniał wielkością. Rysunek jego grzeszy brakiem poprawności; koloryt przyjemny - ale obrazy błyskotkami

Inni członkowie tej rodziny - nie warci wspomnienia. -

Ferdinand syn.

/: Ludwik - Elle :/

Ur: się w Paryżu r: 1648. - um: w Rennes r: 1717.

Wynik Ferdynanda Elle: - podpisywał się imieniem Chrzestnem Dziadka /: dziadem jego też samo robił osiedlając się we Francyi - dopiero przybył z Malines swego rodzinnego miejsca :/. Malował portrety - wiele znajduje się wyobrażeń. W Luwrze mieści się piękny obraz tego malarza t. j. Portret Samuela Bernarda.

Santerre.

/: Jan - Baptysta :/

Ur. się w Magny 1650 - umarł r: 1717. -

Był najznakomitszym potomkiem rodziny Boulogne; powołał przeto Systematowi przyjętym przez Akademię /: Paryską :/ i przez samochcia nie nabyte swoiego rozgłosu.

Twórczego malarza odznaczają się cnotością - zachwycającym układem - rysunkiem poprawnym - kolorytem jasnym i pełnym harmonii.

Obrazy jego /: prawdziwe :/ łatwo dochodzą 1200 do 1500 f. w Mme Luwru: Łazienna w kąpieli ceniony 15000 f. i Portret kobiety w weneckim stroju.

Santerre
1709
B SANTERRE
F-1704
B. Santerre
fecit
J. B. Santerre

Allegrain

/: Stefan :/

Ur: się w Paryżu r: 1653 - um: Lamie 1736.

Dobry malarz krajobrazów w rodzaju Poussina i Franciszka Millet; nie można go nazwać mistrzem.

dowcip ~~tamtych~~ - chyba w odległym bardzo stopniu.
Odznaczył się dobrem planowaniem - lekkością dnew. -
Obrazy jego niemają /: mimo zalet :/ wielu zwolenników;
w r. 1845 - zadwakroć obrazy zajęły razem ledwie 130 f.
a inny, jemu przyjaciel kupił razem za 220 f.

Vivien

/: Józef :/

Ur. się w Lyonie 1657. um. r. 1735.

Malował piękne portrety olejno i pastelami. Umiał uchwycić podobieństwo; ~~w wykonaniu nie oddał prawdy~~.

J. Vivien
Vivien Sculp
1700

Martin

/: Jan - Baptysta :/
zwany
Martin des Batailles - albo Starszym.
Ur. się w Paryżu 1659. um. 1736.

Uczeń Martin La Hyre'a i Parrocel'a. miał wiele podobieństwa do Van-der-Meulen malarza flamandzkiego. Rysunek jego chciał poprawny, jest mniej zaciemniony - kolorytu nietak przyjemny - a dotknięcie pędzla bardziej śmiałe. - powinowactwo z drugim malarzem tego nazwiska - przypuszczają że był synem lub przynajmniej krewnym Jana-Baptysty.
Martin malował wiele - ogromne jego ordobiają rezydencye królewskie i kamienice magnatów. Małe obrazy bardzo są rzadkie - a przyjęcia prawdziwe sowicie płacą. /: Razem do 2300 f :/ posiada:
Muzeum Louvru: Obozem Fryburga.
Muzeum w Wersalu: Ogrodowca salu. Śniadanie konnowy w Wersalu. Staw Montboron. Zamek Vincennes. Wodotrysk Apollina w Wersalu. Zamek Fontainebleau. itd. itd. itd.

B^te Martin

B Martin 1730

Galloche.

/: Ludwik :/

Ur: się w Paryżu 1670. um: r: 1761.

Dobry malarz szkoły Boulogne. Usyliwie trzymał się historycznej rodzaj i portrety. Rysunek /: chociaż mięsy gnesy manierą :/ dość poprawny - Kolorytowi oddzięcia - przyjemne. Obrazy jego rzadkie są tanio.

Galloche
1752

Martin.

/: Piotr - Dyonizy :/

zwany: Młodym.

Ur: się około 1672 - um: około 1729.

Jak powiedziałem wyżej - uważają go za krewnego Jana - Baptysty. inni mniemają że jest jego bratem. Talentem nazwiska jego mu podobnemy - rysunek mniej świetny. - Mało w tym malarzu gustują.

PDMartin

Gillot

/: Klaudyusz :/

Ur: się w Langres 1673 - um: r: 1722. -

Nauczycielem jego był Jan - Baptysta Corneille zwany Starym. Do tanich należą bez oziębłości - brak wdzięku i wykończenia. Figury nieosobliwie rysowane /: uczniowie Watteau i Lancret - lepiej że malowali :/. Obrazy jego nie należą do amatorów. Najlepsze i dobrze zachowane kosztują zaledwie 200 do 300 fr: I w nazwisku tego artysty zaszli się w jakim błędzie - mieszają się tam jako archeologiczne lub historyczne - malarskie pamiątki. Mme w Rennes - posiada niezgorsze S. Rodinę /: piórem :/ tego malarza. -

Gillot

C Gillot 1710

Chastelin.

Ur: się r. 1674. um: w Paryżu 1755.

CHASTELIN
1745

W cudownych swoich krajobrazach najczęściej przedstawia okolice Paryża. Obrazy jego bardzo rzadkie. Odznacza się delikatnem choć mocno sztywnem liściowaniem. Niby Lelmie - a pierwsze mianowicie plany wybornie wykończone. Mało jest z jego utwory.

Chaufourrier.

/: Jan :/

Ur: się 1675 - um. w Paryżu 1757.

J Chaufourrier
Pinx 1741

Bardzo rodzajem malowania i talentem zbliżony do jego guwernanta jego. Kolorytu jego bardziej energiczny;

Cazes.

/: Piotr - Jakób :/

Ur: się w Paryżu 1676. um: tamże 1754 r.

CAZES. Pt

Dobry malarz - rysunek czasami zbyt okrągły. Kolorytem odznacza się. Jeden z jego obrazów Adam i Ewa w Raju zapłacono 2399 f. /: 1777 :/ - widziano czy nie powtórzy 200 f.

Gueslin

/: Karol - Stefan :/

Ur: się 1685. um: w Paryżu 1765.

Gueslain
1743

Dosyć rodzaju portrecisty repolii Ludwika XIV. -

Lajoüe

/: Jakób :/

Ur: się w Paryżu 1687 um: 1761.

J. Lajoue

Malarz architektury - i dekoracyjnych krajobrazów. Te ostatnie bardzo często Watteau i Lancret przyozdabiali figurami /: bardziej stiuczowanemi :/. Krytycy ganiż jego obrazy.

Boyer.

/: Michał :/

Ur: się w Puy-en-Velay 1688. um: 1744.

Obrazy jego brane często za utwory poprzedzającego. Dok. kilkie śmielsze - rysunek mniej poprawny. –

B Boyer 1725

Le Moyne.

/: Franciszek :/

Ur: się w Paryżu 1688. um: tamże 1737 r.

Długi czas obrazy jego były typem smaku XVIII. wieku. Kontaktuje się pod względem Roberta Tournières i Ludwika Galloche. Kolorytu jego jasny, powietrzny, perłowy harmonii - niekiedy mglisty - różowy - zawsze jednak pełen gustu i delikatności; bardzo dużo wygląda na zabłoceniach /: np w salonie Herkulesa w Wersalu :/. Wielka ilość płócien tego malarza jest w dalekich rozmiarów - zatem niepokupna. Obrazy małe rzadko pokazują się na targu. i wielu mają amatorów. Znakomitsze w:

M^m Luwru: Herkules żebiący Kakusa. Adam i Ewa. Zmartwychwstanie pańskie. Zwiastowanie. Diana i Kalisto.

Ceny obrazów tego artysty bardzo rozmaite. Mniej. sięgają od 160 do 400 nawet 600 f. za sztukę.

S. Lemoine 1703

Autreau.

/: Ludwik :/

Urodził się w Paryżu r: 1692. um: tamże roku 1750.

Dobry malarz portretów w rodzaju Rigaud. Rysunek jego grzeszy nieco manierą - kolorytu szarawy. Dołania zręczkadrione. -

Za obrazy jego łania opłacą.

Autreau fecit

Tocqué.

/: Ludwik :/.

Ur: się w Paryżu r: 1695. um: tamże r: 1772.

Muzeum Mikołaja Berlin - bardzo zdolny portrecista. Rysunek pełen prostoty i poprawności - dotarnizie umiejętne - lekkie. delikatne. Kolorysk szarawy. Akcesorya dobrze trafnowane - materye i fatdy /: troszkę nieumiejętnie :/ rzucone dobrze. - Cena obrazów tego malarza /: nieciesnych ciekawych nadtych :/ nie zawsze dobrze zachowanych od 200 do 600 f. za sztukę.

Tocque

Manglard.

/: Adryan :/

Ur: się w Lyonie 1695. um: w Rzymie 1760.

Uczeń Józefa Vernet'a. Malował morskie krajobrazy. Kolorysk jego fałszywy - dotarnizie szkliwne. Ceny jego płócien od 100 do 250 f.

Manglard

A MANGLARD
1756

Jeaurat

/: Stefan :/

Ur: się podobno w Vermanton /: Dep. Yonne :/
r: 1697. - podług innych w Paryżu roku 1699.
um: w Wersalu roku 1789.

Malarz scen rodzinnych. Uczeń Vleughels'a. Biorą go często za jedno z rytownikiem Edmundem Jaurat - a także za jego synowca Jeaurat de Bertry. - Obrazy jego przedstawiają Prowincjonalnego Malarza - sam jeden zdolny był pomieścić go obrazu w rzędzie znakomitych artystów XVIII. w. Kolorysk ciepły - rysunek dość poprawny. Pomimo zalety - obrazy jego nadto pokazują się malargi i są tanie. W dziwnej jeden zbieżności z Diogenes trzeba zbroczyć:

E Jeaurat
E Jeaurat

Subleyras.

/: Hubert :/

Ur: się w Urès r. 1699. um: r: 1749.

SUBLEYRAS
Pxit 1730

Kompozycja i rysunek tego znakomitego artysty odznaczają dowcipem i żywością. Charakter jego utworów nie nosi na sobie piętna geniuszu, ale pomimo to odznacza się harmonią i kolorytem. Niegdyś wielu miał zwolenników - dziś gwiazda jego mgłą zasłta.

Muzeum Luwru: Msza S. Bazylego · Wzniesienie Krzyża · Magdalena u Szymona. Cesarz Teodozyusz i S. Ambroży · Cud. S.te Benedykta · Sokół · Gzsi brata Filipa · Pustelnik Łukasz ·

Mus w Dreznie: Chrystus u stołu Szymona Faryzeusza. Magdalena rozlewająca wonności na nogi Jezusa.

Drouais.

/: Hubert :/

Ojciec Franciszka - Huberta Drouais.

Ur: się w la Roche 1699. um: w Paryżu 1767.

Zdolny portrecista - niżej stoi od syna. Malował olejno - miniatury i pastelami. Z wyjątkiem szczególniej treści historycznej - obrazy jego nie mają zwolenników.

Gravelot.

/: Hubert - Franciszek Danville :/

Ur: się w Paryżu 1699. um: r: 1773.

HG=LoL

Muzeum Reskouf. Malował w rodzaju Van-Loo i Boucher'a. Rysunek niebezzalet - kolorysz rzadszy.

DUMONT
FE. 1730

Dumont.

/: Jan :/

Ur: się 1700. um: około 1738.

Nie odznaczył się ani smakiem - ani w dziełem. Pędel jego sztywny i ciężki - rysunek /: mianowicie w scenach rodzinnych :/ dość poprawny. Obrazy jego nadto 100 — do 200 f. do chodzą.

Frontier 1750

Frontier.

/: Jan - Karol :/

Ur: się w Paryżu 1701. um w Lyonie 1763.

Malał historyczny - i portrecików. bertelenu. —

SARED
1750

Ared.

/: Jakob - Józef - Andrzej :/

Ur: się w Douai 1702. um r. 1766.

Nie wiele warte wspomnienia. Spomiędzy tulaj. Ale do kompletowania a listy raczej —

P. LENFANT
Lenfant

Lenfant.

/: Piotr :/

Ur: się w Metzu 1704. um. w Paryżu 1787.

Dość dobry pejzażysta - bitwy lepiej malował - pupilo mina Martin'a - ale kolorysta słaby. Wiele jego obrazów w wersalu. —

DNonotte

Donat Nonotte.

Ur: się w Besançon 1707. um: r: 1783.

Uczeń Le Moyne'a. portrecista - gnieździł prosto. — Berlach.

Deschamps
1764

Descamps.

/: Jan - Baptysta :/

Ur: się w Dunkierce 1711. um. w Rouen 1791.

Malował scenygrodzinne. Mało malował. Kolorysta słaby.

Olivier.

/: Michał-Bartłomiej :/
Ur: się w Marsylii 1712. um: w Paryżu 1784.
Malował w rozmaitym rodzaju; najwięcej sceny rodzinne. Wykończał dokładnie - kolorytu słaby;

Olivier MB
1751

Deschamps.

/: Jan-Baptysta :/
Ur: się w Rouen 1713. um: tamże 1793.
Współzawodnik pogrzedniego. Gorzej malował.

Péronneau.

/: Jan-Baptysta :/.
Ur: się 1715. um: w Amsterdamie 1783.
Zdolny portrecista. Akcesorya dobrze traktowane.

Perroneau 1753

Hutin

/: Karol :/
Ur: się w Paryżu 1715. um: w Dreznie 1776.
Malowany. Malował sceny pasterskie w rodzaju Boucher. Staby naśladowca. —

C Hutin
1763

Eisen.

/: Karol :/
Ur: się w Paryżu 1721. um: tamże r: 1780.
Uczeń Van-Loo i Bouchera. Wyborny rysownik. Malarz bardzo płodny i zdolny. Zamiłowanie brata widzimy w jego utworach.

Eisen-C
1750

Machy.

/: Piotr-Antoni de :/
Ur: się w Paryżu 1722. um. r: 1807.
Malował wybornie widoki w rodzaju Servandoni. którego był uczniem. Obrazy architektury dobrze rysowane i lekko traktowane - krajobrazy

Machy 1792
R. d. Machy
1784

kreślił wiernie i dobrze. Jeden z lepszych jego obra-
zów w Mme S. Petersburgu: Pejzaż z Architekturą.
Obrazy jego płacą od 300 do 1000 f. i wyżej.

Bachelier
1769

Bachelier.

/: Jan-Jakób :/

Ur: się 1724. um: r: 1806.

Dość mierny. Mme Louvru posiada: Cymona, którego ży-
wi jego córka. Ceni się od 100 do 300 fr:

Drouais.

/: Franciszek-Hubert :/

Ur: się w Paryżu 1727. um: tamże 1775.

Uczeń Nonotte'a. P. Van-Loo. Natoire'a i Boucher'a. —
Przewyższył swego Ojca pędzla. Obrazy jego /: portre-
ty :/ po dziś dnia cenione. Kolorytu prawdziwy i świe-
ży - rysunek za obszerny - ale wdzięczny. Portrety
jego i głowy bardzo poszukiwane. W Louvre dwa
style obrazy tego malarza: Karol X. w młodzieńczym
chłopcu i Ks: Klotylda Francuzka cierpiąca męczen.

Caravalh

Taraval.

/: Hugon :/

Ur: się 1728. um: w Paryżu 1785.

Syn /: Tomasza-Rafaela :/ malarza dworu w Sztokholmie
przyswoił sobie rodzaj Le Moyne'a. Rysunek
pełen wdzięku - Kolorytu mocny i świeży. Najlepszy
jego obraz w Louvre: Tryumf Bachusa. Obrazy
jego nadzwyczaj w cenie od 200 do 500 f.

CARESME. J. P.
1753

Caresme.

/: Jakób-Filip :/

Ur: się około 1728. - Zmarł r. 1762

Znakomicie malował sceny pasterskie małych rozmia-
rów. Kolorytu rzadko niebieski - rysunek za obszerny.

Amand.

/: Jakób - Franciszek :/

Ur: się 1730. um: w Paryżu 1769.

Słaby naśladowca Vien'a. Niewarto o nim mówić.

Lavreince.

/: Mikołaj :/

Ur: się około 1730.

Kompozycye tego malera odznaczają się wdziękiem. Wymalował wiele scen rodzinnych w małym formacie zbliżając się do smaku współczesnej epoki. Kolorytu nie ma blasku - wykonanie pełne przesilonych szarogółów. Utwory jego mało znane - rzadko w targu bywają nadto - rzadko stoją w wysokiej cenie. Ważniejsze płótna po 1000 do 1500 f. małe płótna po 200 do 400 f.

Lavreince
f 1769. N-
N. Lavreince

Colson.

/: Jan-Franciszek :/

Ur: się w Dijon 1733 - um: r. 1803.

Dobry miernego portrecisty. ~~Accessyjne~~ Akcessoryje dobrze kultywował.

Colson
fecit

Boissieu.

/: Jan-Jakób - de :/

Ur: się w Lyonie 1736 - um: tamże r. 1810.

Uczeń Leonarda i J. Frontiera. Malował obrazy olejno - i dwoma rysunki /: aqua-forta :/ na sposób flamandzki. Kolorytu mniego ciemny przypomina Hobbema. Jego obrazy olejne nieco za rzadko wykonane - ale ozdabiał je pięknemi figurami. Płótna tego artysty nader nadto rzadko pojawiają się po 500 do 1000 f. Luwr posiada dwa obrazy tego malera - zaś obydwa zapłacono 2000 fr. w Muzeum Lyonie jest kilka utworów jego pędzla - najznamienitszy: Młoda kobieta grająca na mandolinie.

JJ DB

Theolon 1765

Théolon

/: Stefan :/

Ur: się w Aigues-Mortes r. 1739. um: w Paryżu 1780.
Uczeń Vien'a. Celował kolorytem i w dziełem. Genk miał
w zgrubiały. Luwr posiada jego portret starej kobiety
ceniony 8000 f. Na Largu małe głowy płacą 100 do 400 f.
Wielkie kompozycje /: bardzo rzadkie :/ mieniły 8000 f.

Loofen

Loutherbourg.

/: Jakób - Filip - :/

Ur: się w Strasburgu r. 1740 - um: w Londynie 1814.
Malował marynarki, bitwy i krajobrazy sielankowe.
Co do jego narodowości szkoła francuska z niemiecką
łączy mu się z sobą. Malował z wielką wyrazistością
w dziełach i przeczystością kolorytu.
Obrazów jego bardzo wiele - ale są niewielkie płacą
je nierzadko drogo od 200 do 350 fr. Niekiedy waż mi-
ją parę tysięcy franków. -

Callet
f 1780

Callet.

/: Antoni - Franciszek :/

Ur: się 1741. um: r: 1823.
Zgrzeszył się historyi - ale celował w portretach, które
malował olejno i pastelami. Rysunek dość poprawny
wny - koloryt przyjemny.
M[ie] w Wersalu: portret Ludwika XVI. - Bitwa pod
Marengo /: allegoryą :/ Bitwa pod Austerlitz /: allego-
ryą :/ i poddanie się Ulmu.

Barthelemy

/: Jan - Szymon :/

Ur: się w Laon 1743. um: r: 1811.
Uczeń Noëla Hallé - naśladuje Le Moyne'a. kolorytu
pierwszy. w Wersalu i Fontenaibleau bitwa utwo-
rów jego zdobią.

Taillasson.

/: Jan - Józef :/

Ur: się w Blaye 1746. um: r: 1809.

Taillasson SS.

Uczeń Vien'a. Głowy jego pełne charakteru i wyrazu. ale kolorytu nieco za ciężki.

Vincent.

/: Franciszek - Andrzej :/

Ur: się w Paryżu 1746. um. r. 1816.

Tenże uczeń Vien'a. członek dawnej Akademii w Paryżu. Żyjąc ówczesną obrazami historycznemi. Rysunek czysty - draperye umiejętnie oddane - kolorytu wierny - ale nierzadko zimny.

Obrazy jego w Luwrze w Wersalu i w niektórych innych miejscach we Francyi.

David.

/: Jakob - Ludwik :/

Ur: się w Paryżu 1748 - um: w Brukselli 1825.

L David
ROME

Pierwszy wprowadzający na płótno Vien'a - rozpoczynający wtedy dzieło odrodzenia szkoły francuskiej. Jako prawdziwy artysta umiał David godzić wdzięk płótna? popęd wielu ówczesnych ideałem - ślad utworom swoim pozostawiając. czem żywą naturę, nadawał formy skorygowanej nerwy niekiedy. W celniejszych swoich obrazach duch tego malarza, z karnacyjowej dążności do prostoty i prawdy.

Niekiedy ciężyć się olbrzymią wyjątkową stawą - dziś dzieła jego nawet najcelniejsze spadły ogromnie. Obraz, który ostatnim 60 tysięcy kosztował 20000 f. dziś dostać można za franków 1000. Należy się spodziewać iż razem utwory tego artysty powrócą do odpowiedniej wartości.

Muzeum Luwru: Sabinki - Horacyusze - Belizarjusz - Liktorowie i Walka Minerwy z Marsem. Paris i Helena.

portret papieża Piusa VII. - Jl. Artysty. -
P: pana i pani Récourt. portret pani
Récamier. Figura akademicka.
Mme w Wersalu: przejście Alp przez pierw. konsula.
Koronacya Napoleona I. Rozdanie orłów.
etc. etc. etc.

Lusurier

Lusurier
P XIT.

[: Katarzyna :]
Urodziła się 1750 - um. w Paryżu 1781. r:
Malował a'la Bardon pisząc portrety - odznaczające się
poprawnym rysunkiem i silnym charakterem. Wy-
kończenie dokładne i umiejętne. Portret artystki
w Luwrze.

Drolling.

Drolling. M.

[: Marcin :]
Ur. się 1752. um. w Paryżu 1817.
Sam się wyrobił. Malował umiejętnie wnętrza.
Muzeum w Luwrze posiada jego wnętrze kuchni ocenio-
waine na 5000 f. Mniejszej wagi obrazy płacą od
120 do 500 f. i wyżej.

Régnault.

Regnault
De Rome 1786

[: Baron - Jan: Baptysta :]
Ur: się w Paryżu 1754. um: w roku 1829 r.
Uczeń Bardina. Jeden z lepszych malarzy historycz-
nych. współzawodnik Davida.
w Luwrze: Edzieu Chrystusa anioła. Centaur Chiron
uczy Achillesa. Pygmaliou i Wenera.
Początek malarstwa.
w Wersalu: przysięga chorągwi austryackich. Ślub
Ślevoinina Borodarte. Bitwa pod
Marengo.

Perrin.

A. S. Perrin
1800

[: Jan Karol - Marya :]
Ur: się w Paryżu 1754. um: około r: 1831.
Uczeń Doyena i Durameau. Dobry malarz historyczny.
Kolorysta pełen harmonii - rysunek umiejętny.

Taunay.

/: Mikołaj - Antoni :/

Ur: się w Paryżu 1755. um: tamże 1830.

Taunay
TAUNAY

Uczeń Casanowy - świetny jej zwolennik - potrzymał wszystkie przymioty Szkoły historycznej - a nie pomógł się jej wadami. Dotknięcie umiejętne - kolory żywe, figury dobrze narysowane.

Od lat kilku obrazy tego artysty podwoiły swoję wartość. - Wiele obrazów tego artysty w Luwrze i w Wersalu. itd. - itd. -

---

Lefèvre

/: Robert :/

Ur: się w Bayeux r. 1756. um. w Paryżu 1831.

Uczeń Regnaulta - jeden z lepszych malarzy swojej epoki. W Luwrze: Wenus rozbraja Amora. - w Wersalu: portret Napoleona I. - Oudinota i Augereau. Mniejsze obrazy jego około 200 f.

Dunouy

/: Aleksander - Hiacynt :/

Ur: się w Paryżu 1757.

Dunouy AD
A
A. H Dunouy

Uczeń Brianda. Upodobał sobie krajobraz historyczny. - celował w nim rysunkiem poprawnym i kolorytem pełnym prawdy. Obrazy jego od 20 lat - nicmniej wielu miłośników - najwięcej cenią się po 200 f. Najwięcej ich w Wersalu.

Vernet.

/: Antoni - Karol - Horacy :/

znany pod nazwą: Karola Verneta.

Carle Vernet

Ur. się w Bordeaux r. 1758. um. w Paryżu 1835.

Uczeń swego Ojca Klaudyusza. Celował w malowidle polowań i bitew. Natworzył mnóstwo wielkich kompozycyj - rysunków i litografii.

Fan jak cały rodzaj malowania historycznego i obrazy tego malana - dotychczas zostały niewystarczonem uprzedzeniem. Jak nadzieja iż wreszcie atmosfera zmieni się wkrótce.

M^te Luwru posiada jeden tylko obraz tego znakomitego artysty "polowanie" nadanie pochodzi z zbioru Karola X. zapłacono mu za niego 8000 f.

M^te w Wersalu: Napoleon wydający rozkazy przed bitwą pod Austerlitz. wjazd Pompelmy. Bitwa pod Marengo; - Napoleon wręczający Madrytu do podpisania. -

M^te w Avignonie: Wyścigi konni (puszczonych swobodnie)

Bidault.

(Jan-Józef-Ksawery)

JJX. Bidault

Ur: się w Carpentras r. 1758. um: w Montmorency roku 1846.

Był malarz heroiczno jak Drumont przeważnie malarstwa historycznego. Do bardzo monotonnie co - ale się odznaczał poprawnością. Obrazy jego nie podobały: wedle oficjalnej sprzedaży (1857) żaden wyżej nad 150 f. nie dosięgnął;

Mallet.

(Jan-Baptysta)

J.B Mallet 1799

Ur: się w Grasse r. 1759.

Uczeń Szymona Julien, Proudhona i Mérimée. Malował olejno i gwaszem. Kolorytu jego nieco za zimny - mimo to bardzo przyjemny; rysunek dosyć poprawny. - Obrazy tego artysty znajdują amatorów - zwykle sprzedaje od 100 do 500 fr. za sztukę.

Boilly.

/: Ludwik-Leopold:/

Ur: się w Bassée koło Lille:/ 1761r. um: w Paryżu 1845r.

Lubownicy malarstwa cenią bardzo charakterystyczne fizjognomye tego malarza. Dokładność lekkość pełne - rysunek poprawny - koloryt harmonijny i pewny.

M^ie^ Luwru posiada przyjazd dyliżansem tego artysty. Obrazy jego pojedyńcie cenią od 100 do 400 fr. Widnie kompozycye płacą po 1500 i 2000 fr. za sztukę.

L Boilly 1801

Bacler d'Albe

/: Ludwik-Albert. Baron de:/

Ur: się w St-Pol r. 1761. um: w Sèvres 1824 r.

Zdolny malarz i dobry rysownik. Większa część jego obrazów mieści się w Wersalu. jak: Bombardowanie Wiednia; Wjazd pod Austerlitz. Bitwa pod Arcole. Bitwa pod Novi.

Bacler d'Albe 1804

Gauffier.

/: Ludwik:/

Ur: się w Rosselli 1761. um: we Florencyi 1801.

Jeden z lepszych uczniów H. Fragonarda - rysunek i koloryt zbyt tchnie akademią. /: W 1862r. jeden z jego obrazów sprzedano za 200 fr. :/.—

L. Gauffier 1789

L. Gauffier Rome 1792

Girodet de Roucy Trioson.

/: Anna-Ludwik:/

Ur: się w Montargis 1767. um: w Paryżu 1824.

Uczeń Davida - rysunek czysty i umiejętny - koloryt nieco blady. Obrazy jego nader znajdują amatora. Muzeum Luwru kupiło trzy obrazy tego artysty: Potop; Sen Endymiona; Atala na grobie za 50000 fr. a rozkazem Ludwika XVIII.

M^ie^ w Wersalu: Powitanie w Kairze. Napoleon przyjmujący klucze miasta Wiednia.

etc. etc. etc.

GR 1813

Meynier.

/: Karol :/

Ur. się w Paryżu 1768. um. 1832.

Ucz. Vincenta - członek Instytutu.
Obrazy jego zapomniane. Najwięcej ich w Wersalu:
Marszałek Ney składający chorągwie arsenału Justyniana. - Powrót Napoleona na wyspę Lobau.

Gerard.

/: Franciszek - Baron :/

Ur. się w Rzymie ojca Francuza 1770. um. w Paryżu 1837.

B^ron Gérard

Odznacza się wyższością wykonania - pędzel dobry - harmonia - wyszukana poprawny. posiada jego płótna:
M^ee Luwru: Historya i poezya. Psyche i Amor i portret Canovy. Daphnis i Cloe itd.
M^ee w Wersalu: Bitwa p. Austerlitz. portret J. Murata. Wjazd Henryka IV. do Paryża. - Filip francuski ogłoszony królem Hiszpanii. Podpisanie Konkordatu /: am wavellaj itd. (+)

Gros.

/: Baron - Antoni - Ludwik :/

Ur. się w Paryżu 1771. um. tamże r. 1835.

Gros 1804

Pędzel smiały - peten zapału i blasku; kolorytu bogaty: wykonanie łatwe i swobodne - wspaniałość i werwa; wyszukań rysunek choć niekiedy gniewy poprawności. Był uczniem Davida. Do ważniejszych obrazy: w
M^ee Luwru: Jenerał Bonaparte wkraczający po zwycięstwie pod Eylau. Bonaparte w Jaffie.
M^ee w Wersalu: Bitwa pod Abukir. Bitwa pod Pirawidami. - Widzenie się Napoleona z Franciszkiem II. - Kapitulacya Madrytu. - portret Masseny i Hs: Bellumy. -

---

(+) W Galeryi Drezdeńskiej tegoż samego malarza: Napoleon I. w ubiorze koronacyjnym.

Ludwik XVIII opuszczający pałac Tuileries w roku 1815. Przegląd gwardyi królewskiej w Reims. –

Guerin.

/: Baron. Piotr-Narcyz :/

Ur: się w Paryżu 1774. um. w Rzymie 1833.

Uczeń Regnaulta. Dobry malarz historyczny - rysunek dość poprawny.

GUERIN ENT

Granet.

/: Franciszek-Maryusz:/

Ur: się w Aix /:województwa:/ - umarł latem roku 1849.

Malował wyborne wnętrza /: ur: się r: 1775:/. Dużo jego obrazy poszły w zapomnienie. Jego ich znajdują się w Luwrze.

GRANET

Forbin.

/: Hrabia. Ludwik-Mikołaj-Filip-August:/.

Ur: się w La-Roque d'Antheron /: Bouches-du-Rhône r: 1777. um. art w Paryżu r. 1841.

Dosyć dobry malował wnętrza - pracował niekiedy wspólnie z Granetem.

Vafflard.

/: Piotr-Antoni-Augustyn:/

Ur: się w Paryżu 1777. um. około 1835.

Kolorystyczny. rysunek sztywny.

Vafflard
VAFFLARD

Rochn.

/: Adolf-Eugeniusz-Gabriel:/.

Ur: się w Paryżu 1780.

Wyborny malarz rodzajowy. Obrazy historyczne tego malarza mniej poszukiwane.

Jacques.

(Mikołaj)

Ur. się w Jarville (koło Nancy) 1780. um. w Paryżu 1844.

Uczeń Dawida i Isabey. Malował miniatury, zwiększa
swiatłością nieprzekraczają się pod względem innych.
Rysunek jego w liniach odznacza się czystością. Dotknięcie
delikatne. Koloryt prawdziwy. W tym rodzaju
malarstwa wyrównał artystom jak Isabey i de Saint.
Wszystkie jego utwory są (prawie bawy jestu) w posiadaniu królów lub cesarzów, rodzin. Rzadko bardzo w
handlu można się z nimi spotkać.

Jonchère.

Jonchère
1835

Ur. się około 1780 r.

Dobry malarz wnętrz - w rodzaju Drollinga. Włas-
nymi sobie cechami malował obumarłą naturę. Pra-
cował prawie zawsze na handel - dlatego mało dobrych
obrazów pozostawił.

Pau de St-Martin

De St. Martin
Pau de St Martin

Ur. się w Montagne około 1780 r.

Malował obrazy i zwierzęta. Wielki jego używał roz-
głos. Dotknięcie dobre - koloryt prawdziwy.

Bouton

(Karol-Marya)

(Ur. się w Paryżu 1781. um. tamże)

Bouton
Bouton

Wybrany malarz wnętrz historycznych. Odznaczył się
znajomością perspektywy. Obecnie mało malu-
je obrazów.

Paulin Guérin

(Jan-Baptysta)

Ur. się w Tulonie r. 1783.

Malował portrety i obrazy historyczne. Obrazy jego
nie wiele posiadają rozgłosu - trudno im jednak odmó-
wić pewnych zalet.

Podajemy tu spis znakomitszych utworów tego
malarza:

w M^re^ w Wersalu: Epizod z powstania Kairze. – portret Auberta du Bayet. – portret Villarela Joyeuse. – p. hrabiego d'Hédouville. – p. kontradmirała de la Touche. – Pk jenerała Auberta du Bayet. portret admirała Truguet. – Pk Marszałka Bessières. Pk. marszałka Lannes. Pk. Joachima Murat. Pk. Klebera. Pk. piotra de Riens. – Pk. Gaspard de Coligny. Pk. Hizia de Coigny. Pk. Marszałka Marmont. portret Marszałka Suchet. –

Destouches.

/: Paweł-Emil :/

Ur: się w Dampierre r. 1794.

Dobry malarz historyczny – a wybitny malarz rodzajowy. Obrazy jego posiadają niżej wartości nieżywiołej.

Pigal.

/: Edmund-Jan :/

Ur: się w Paryżu 1794.

Pigal 1820

Dosyć cenionym Malarz rodzajowy. –

Malbranche.

Ur: się w Caen r. 1790 - um: tamże roku 1838.

Malbranche
1838

Nabył sławy malując ~~effekty~~ sceny jesienne i zimowe. Kolorytu jego nacechowany wielką prawdą. Rysunek poprawny i zbliżony do nagiwistości. -

Pomimo tych zalet obrazy tego malarza niewielkiego natargu. Widok miasta Caen w r: 1839 zapłacono 400 fr: inne obrazy płacą po 100 do 200 fr. niekiedy taniej.

Część Trzecia.

Malarze Cudzoziemcy.

/: nie Francuzi :/,
których zwykle mieszczą pomiędzy artystami Francuzkimi - bądź przez pomyłkę - bądź też w skutek ich długiego pobytu we Francyi.

Dubois.

/: Ambroży :/
Ur. się w Antwerpii r. 1543 - umarł w Fontainebleau 1614. r.

Malarstwo jak ulegnięcie powszechnie był podniecającem względem założycielem szkoły Fontenebleau-skiej: to jest tej, która zamyślała naśladować wzory wielkich malarzy włoskich przywiezionych do Francyi przez Franciszka I. Z wielu utworów Ambrożego - dziś prawie nic się nie zachowało z wyjątkiem kilku malowideł w górnej kaplicy S: Saturnina. Galerya Diany przed a tego miastu - ozdobiona była za pierwszego Cesarstwa - zaledwie szczątki można było odszukać - ale pomnie siono na płótno za panowania we Francyi Ludwika - Filipa zwrócono ramkowi Fontainebleau 1840 r. Kolorytu Dubois żywy - pełen przezroczystości;

A. Dvbois

rysunek obrazy ale dobrze wykonany - dokładnie rzeźkie emaljowane.

Pomimo wielkiej nadności płótna tego malarza nie mają amatorów. W Luwrze jeden jest tylko obraz tego artysty: Charytelusz wytrzymujący próbę ognia.

Petitot.

/: Jan :/

Ur: się w Genewie 1607 um: 1691.

J. Petitot

Był uczniem Bordiera - ale wyraźnie wyżej pracował. Przez niejaki czas współzawodniczył sobą w sztuce - rozpatrzywszy się w malowidłach Van-Dycka pomagał Janowi swego dawnego przewodnika i na własną rękę pracę rozpoczął. stworzył. Petitot zrobił wrok olbrzymi w rodzaju malarstwa jak emalie. Rysunek nieporównanej delikatności: ciała nagie i kolory pełne prawdy i wierności i prawdy.

Dobrze zachowane portrety tego malarza bardzo są poszukiwane i wielkie sumy płacą za nie. Cena ich od 500 do 1500 fr: /: ale stosownie do swego historycznego znaczenia rzymnej doniosłości lub też malarskiej wartości tabakierek na jakich zostały wykonane :/ - (++)

Bordier

(++). Malarz ten miał wielu naśladowców. W tej liczbie wyróżniamy: Bordier /: ur: w Genewie w XVII. w :/ nauczyciel Petitota który w własnego ucznia /: co zresztą nie :/ naśladował. Na emaliach - nieścisł on głowy i ręce i do zbliżenia zbliżył się do ucznia swego. - Guerrier /: z XVIII. wieku :/ także jeden z najzdolniejszych naśladowców Petitota w emaliach. Jego nagości są silniej odbarwione i to właściwie różnicą między obu artystami zdaniem.

Champaigne.

/: Filip. van -:/

Ur: się w Brukseli 1602. um: w Paryżu 1674 r.

PHIE CHAMPAIGNE. P

Phil. de Champaigne
Faciebat A° 1656

Znakomity malarz historyczny. Zowią go niekiedy mylnie Champagne. Biografowie rozmaicie mianują tego artystę. Jedni liczą go do szkoły Francuzkiej - drudzy /: i to słusznie :/ podciągają go do rzędu malarzy flamandzkich bacząc na pochodzenie tego malarza.

W kompozycyach o małej ilości figur i w portretach Champaigne jest znakomity. Zachwyca każdym swego dzieła - tak świeżością - siłą pewnością - czystością kolorytu - jakoteż doskonałością wykonania - Charaktery jego jednak nie odznaczają się wielką energią i mocą. -

W większych utworach mniej prezentuje talentu - brakuje tam jedności.

Znamienite malowidła tego artysty miało wypowiedzenie w handlu. Lato obrazy mniejszych rozmiarów i portrety znajdują amatorów berlin. Znakomitsze płótna tego malarza. w Museum Luwru: Wieczerza Pańska: - Zjawienie się Jezusa u Szymona. Wskrzeszenie. Śmierć Chrystusa. Zjawienie S: Gerwazego. Przeniesienie relikwii Św. Gerwazego. Św: Filip. Justyna /: Krajobraz :/ Pejzaż /: pendant do poprzedniego :/ Portret Ludwika XIII. Wizerunek kardynała Richelieu. Portret Arnolda d'Andilly. Wizerunek S: Champaigne. Portret piękności dziewczęcej. Pk. nagrobny ubranego rycerza. Wizerunek młodej dziewczyny. Portret kobiety. Pk. Franciszka Mansarda. Pk. Kl: Perrault. wychowanie Achillesa /: śmiałość sztuki :/ - toż samo /: wyścigi rydwanów :/. Najs: pewne z utworów.

M^m w Wesalu: portret gaston de Foix. Koronacya Ludwik XIV w Reims. Ludwik XIV nieznajdy brata swego ks. d'Anjou kawalerem orderu S. Ducha.

M^m w Lyonie: Kwatery cienie wielkiej SS. Gerwazego i protazego. Wieniec panienka. Widok pastuszków i pejzaże pisywany Oju artysty.

M^m w Strasburgu: (+) Widok tych. okolic. Zwiastowanie.

Museum w Brukselli: Św. Karol Boromeusz. Św. Genowefa. Św. Józef. S. Stefan. Św. Ambrozy. Chrystus w ogrodzie.

Dawna galerya w Wiedniu: Adam i Ewa opłakujący śmierć Abla. Nieznajome kobiety które odpychać dziecko pragnące ssać.

M^m w Monachium: portret Tavernierа.

M^m w St. Petersburgu: Mojżesz.

M^m w Turynie: Pk. Maryi Krystyny de Bourbon Ks. Sabaudzyi.

M^m w Madrycie: Pk. Józefa Govaertsa.
etc. etc. etc.

Znakomitsi naśladowcy tego Malara:

Alix /: Jan:/ Rodem z Paryża r. 1615. Uczeń Champaigne'a. roiny kolorytem i maniera. Rysunek ołowiany. dostatnie ubóstwo.

Champaigne /: Jan-Baptysta- van-:/ Ur: się w Brukselli r: 1643 czy 1645 um: r. 1688. Zapragnął naśladować swego chrzestnego ~~pod względem~~ względem. Ubóstwy kolorytem. Rysunek bez gustu - wszystko w nim najciekawszy nuta ona wydaje na jaw prodrabiarza.

Platteberg: zwany Platemontagne. Urodził się w Antwerpii roku 1600 - umarł r: 1666. Syn Maryi - a ucznia Champeigneа. Naśladował dość niedołężnie swego nauczyciela. Jego ubóstwie rysunek przejmują dostatnie odrodza obawę - w rysunku brak poprawności widoczny.

(+) przed wojną 1870 nast. r.

Dughet.

/: Gaspard :/

pospolicie zwany **Gaspardem Ducher**,
albo lepiej: **Guasprem Poussin.**
Ur: się w Rzymie 1613. um: r: 1675.

G. D. S. x D.T

Należy do rzędu znakomitych malarzy, którzy mylnie mianą pomiędzy artystami szkoły francuzkiej - pomimo że się zagranicą Francyi urodzili.-
Mówiąc o Mikołaju Poussin wspomnieliśmy także i o tym tak malarzu /: swagrze Mikołaja :/ jako o jego naśladowcy; i w niejednej, wpośród swoich wielbicieli do wzoru - a często trudno dociec rzeki malarza między krajobrazy Dughéta przyozdobione są figurami pędzla Poussina. Oko wprawne różnicę ocenić potrafi - widzi odrazu sposób traktowania /Dughela/ siłę - światły - co mu jako malarowi oryginalnemu wielbi ego widzi- ku dodaje. Dotknięcie u niego życia pełne - lekkie świadomością - światło jaśniące - wyczuwalne- prawny, zdaje się wielkiego malarza. Effektami nie szafuje chytrznie - czasem i wpada pod tym względem w manierę. Słowem Dughet jako malarz oryginalny zasługuje na szczególniejsze wspomnienie.
Dzięki [illegible] jaką posiadał /: który i dobre wykonanie towarzyszyło :/ liczba obrazów tego artysty jest bardzo wielka. - przyozdabiają one wyśmienicie galerye Europy i zbiory prywatnych osób. W:
Muzeum Luwru: krajobraz /: spoczynek podróżnego :/ - Oszacowany na 6000 f. (1816 r.)
Mme Król: w Madrycie: Magdalena. i wiele krajobrazów ratowych najznakomitszy: Kuźni burzy.
Mme w Ermitażu: Strzelec. Rybak. Spadek wody.
Mme w Drezdnie: krajobraz z kąpiącymi się. Skutek burzy. Las. wiele innych płócien.
Pinakoteka w Monachium: dwa wcale krajobrazy.

Mile
F Mulé 1679

Nr 6 Allegrain

B. Flémael.

Muzeum w Berlinie: Pejzarz /: przypisywany niesłusznie Glauberowi :/.-
w Wiedniu: Grób Cecyla Metella. Świątynia Westy. wiele krajobrazów historycznych.
M^re w Amsterdamie: Dwie gałęzie - Krajobraz.
M^re w Hadze: Pejzarz.
M^re w Turynie: Dwa pejzaże.
Akademia sztuk: w Wenecyi: krajobrazy historyczne z figurami N. Poussin.
we Florencyi: Krajobraz klassyczny z figurami.
w Rzymie - wiele widoków natury z figurami Mikołaja Poussin.-
etc. etc: etc. etc.

Milé v Millet /: Jan Franciszek :/ ur. się w Paryżu r: 1666 um: 1723. Niezmiernie dobre naśladował pejzaże historyczne Dughela. Handlarze widzieli do roboty, chcąc prędzej tego malarza sprzedać za oryginały Dughela. Do tego celu używano także niekiedy obrazów pędzla Allegraina i Van Bloemena zwanego Orizzonte.-

---

Flemaël vel Flemalle.

/: Bertolet :/

Ur: się w Liège 1614 um: w Paryżu 1675.

Protegowany przez Seguier i Kolberta został professorem akademii francuzkiej - a tym sławnie sam wykonał kilka obrazów dekoracyjnych do Tuileries. - Malowidła bardzo artystyczne - pomysły jego śmiałe i kolorytu pełen siły - rysunek poprawny - /: ten ostatni w szkicach :/.-

W handlu obrazami - niewiele napotykamy prócz tego malarza. Jeden jego wielkich obrazów /: Rzeź niewinniątek :/ 44 ct: długi 57 wysoki - zapłacony został 335 florenów r. 1738.

Vleughels.

(Mikołaj)

Ur. się w Antwerpii r. 1669. um. w Rzymie r. 1720. –

N. Vleughels

Syn Filipa Vleughels dobrego pejzażysty ant. werpii, który się urodził r. 1620 – a umarł w Pa- ryżu r. 1694. – Mikołaj celował w rodzaju mieszanym (a nie historycznem). Dorastał mia- nowany dyrektorem Akademii francuskiej w Rzymie i ta zapewne godność wprowadziła w błąd niektórych biografów co do jego narodo- wości. – Dotknięcie doskonałe – rysunek po- prawny – kolorytu siły pełen. –

Amatorowie dziś wysoko szacują jego obrazy. Ceny ich od 100 do 300 fr. za sztukę.

Grimou

(Jan – Aleksy)

Ur. się w Romont (kanton Fryburg w Szwajcarji) r. 1680 – umarł w Paryżu 1740.

Jako Szwajcar rodem do nędzy malany francu- zich zaliczonym być niepowinien.

Talent jego miał dwie odrębne epoki. W pier- wszej zbliża się bardzo do Watteau – w drugiej naśladuje manierę Roux. Niemniej stu- dyował on wiele Rembrandta i Van-Dycka.

Ten różny sposób malowania nie dozwala mieścić go w liczbie naśladowców Watteau. –

Obrazy z drugiej epoki tego artysty nie są tak cenione (pod względem nagości nie ewicie), nie posiadają w niej ani delikatności ry- sunku, ani sztuczności rysów Roux'a. –

Płótna (niektóre) tego malana przedstawiają głowy fan- taryjne, śpiewaczki, grające na instrumentach, pielgrzymów i te najwięcej poszukują (handlane obrazy tej treści sprzedają za utwory Watteau).

Grimoux nie wiele malował - Obrazy jego są dość
nadzie i płacą po 200 do 500 fr. za sztukę. Posiada:
Muzeum Luwru: Pijana. - Flotylla. Dwa por-
trety wojskowych. -
M^w w Bordeaux: Kapucyn. Młody pielgrzym. Mury =
nauka.
M^w w Dreznie: Młody chłopiec grający na flecie.
etc. etc.

Casanova.

[: Franciszek :]

Ur: się w Londynie r. 1730 - umarł w Brühl [: w Austryi :]
roku 1805. -

F Casanova fat
Casanova. G
Casanova

Uczeń Guardi: Simonellego. Malował urajobrazy,
bitwy, zwierzęta i sceny rodzinne - wzorował na wzór
malarzy hollenderskich.
Cechą tego artysty dotychczas udadzione - nuene - rysunek
zgrabny dość poprawny - kolory ciepły złocisty - lekki
w cieniach w światłach nieco zagwazdany.
Obrazy tego artysty spadły w cenie. Dobre zachowa-
ne płacą zwykle od 100 do 500 fr. za sztukę.
w Muzeum Luwru: Pierwsza z trzech bitew pod Fry =
burgiem. Bitwa pod Lens. Dwa
urajobrazy ze zwierzętami.
M^w w Wersalu: Portret Macdonalda.
M^w w Rennes: Podróżni zaskoczeni burzą - jeden
z nich piorunem rażony. Drzewo gwiotące
podróżnego, który chciał przejść przez potok.
Podróżni jadący w cztery konie na wo =
zie wpadają w przepaść. Napad zbójców
podczas nocy
M^w w Nantes: Jeźdźy tureccy w pochodzie na miasto.
Walka jazdy. [: pendant do poprzedniego :]
M^w w Nancy: Obiad na rybołowstwo. Przechadzka.
polowanie. Popas łowców.
etc.

Roslin

zwany Szwedem.

Ur: się w Szwecyi r. 1733. um: w Paryżu r: 1793.-

Znakomicie naśladował materye i inne akcesoryja. Niedołężnie malował głowy. Te ostatnie zawsze prawie źle rysowane, ufarbowane na biało i czerwono - przestrzeń bez wyrazu.

Obrazy jego mało poszukiwane - płacą od 100 do 200 fr: za sztukę.

Defrance.

/: Leonard :/

Ur: się w Liedze r. 1735 - um: r: 1805.

De France

de france. L

Malarz pełen zdolności - pracował kształcił się w pracowni malarza holenderskiego Jana-Bernarda Coclers - który długo bawił w Liedze /: Liège :/. Malował w każdym rodzaju - najlepiej umiał zdawałoby mu się obrazy historyczne. Wykonanie delikatne i umiejętne, rysunek pełen prostoty - bardzo pojętny. Kolorys prawdziwy.-

Ważniejsze płótna jego malarza płacą 300 do 800 fr.

De Marne.

albo Demarne.

/: Jan Ludwik :/

zwany Demarnette.

Ur: się w Brukselli r. 1744 - um: w Batignolles. 1829.

De Marne

Miejscimy jego malarza w rzędzie artystów cudzoziemców ze względu na miejsce urodzenia - chociaż wielu biografów poczytuje go za malarza francuzkiego.-

Obrazy tego artysty pmer niewielą laty cieszyły się jeszcze wziętością - obecnie spadły w cenie. Rysunek w nich obrazy ale przyjemny; kolorytu prawdziwy. perspektywa. dotknięcie zaokrąglone ale przyjemne - rysunek pod względem mianowicie figur w krajobrazach. gnieszy nieco manierą.

Spadły jak niewiadomy w cenie obrazy tego malarza nie wiele mają amatorów. Jedno ze znaczniejszych płócien mieści w Museum w Wersalu: widzenie Napoleona z papieżem Piusem VII w lesie Fontainebleau.

Znakomitsi z naśladowców:

Lajoye /: Nic. Ur: się Saint-Chabraix /: Creuse :/ roku 1773. umr: w Paryżu r: 1835. Malował na handel i często w tym: w Paryżu r: 1835. Malował na handel i często w tym: błąd wprowadzał amatorów. Różnił się kolorytem, nieco niebieskawym - rysunkiem wydętym i manierowanym.

Lajoye /: Honorat :/ - Syn przymiedrzejszego - kopiował także Demarne'a. Ton jego jest bardziej fabryczny;

Demay. Ur: się w Mirecourt 1798. umr: w Paryżu około r: 1847. Wybornie malował zwierzęta i figury /: mówiono o Swebachu - wzmiankowany: o tym artyście :/ - kopiował Demarne'a także na handel - do rozdrażnienia. różni się zaledwie liściowaniem drzew. kolorytu kolorytu niego więcej niebieskawy - nieba traktuje w sposób więcej zanieczyszczony.

Diébolt. /: Jan-Michał :/ Ur: się r. 1779. Sprzedano wielu trudno jest poznać tego malarza oparty wyszy poprzednio fabrycznym podpisem za jeden rząd do Marne'a. Warunki kolorytu w nich zimniejszy - ziemie mniej wypracowane - obrazy bardziej drzewa więcej zatarte. Jest talent oryginalny - Diébolt na wyższej zalety. -

Lajoye
H. Lajoye

Demay
1835
Demay

Diebolt

Spaendock.

/: Gerard. van - :/

Ur: się w Filburgu /: w Flandryi :/ r. 1746. umarł w Paryżu r: 1822. -

Znakomity malarz kwiatów. Martwe natury z niewypowiedzianym wdziękiem i celowaniem wykończeniem. Obrazy tego artysty także spadły w cenie - jednak się rzadko rozmaicie /: teraz rysunku nieco amatorów :/ Brat Gerarda - Kornelius van Spaendock ma:

lowat Lauri kwiaty i obrazy jego czyste za pędzel Ge-rarda zapieczętują. Różnią się tkaniną do kwiecia.

Suvée.

/: Jan-Baptysta :/ (+)

JB. Suvée 1801

JB. Suvée fc cit. 1783.

Niektórzy biografowie zowią go Józefem Bernardem lub Józefem Benoît; czcij jasne Janem-Baptystą. Bzdu cobądź wielkiej stanu nie posiadał - Największą jego zasługą - jest przysposobienie we Francyi kilku zdolnych malarzy. - Utwory jego nie odznaczają się wykonaniem i rysunek dość zbliżony do prawdy - kolorytu nieco za ciężki. Obrazy Suvée'go płacą bardzo tanio.

Redouté

/: Piotr - Józef :/

Ur: się w St. Hubert r. 1759. um: w Paryżu r. 1840.

P.J. Redouté fecit 1827

P.J. Redouté pinxt

Nauczyciel jego był własny Ojciec Karol-Józef Redouté - sama natura wykształciła tego do reszty. Malata ilość malarzy oddawała naprzód kwiaty z taką wiernością i rzutem. Płótna i akwarelle - to było dla niego jedno. Kolorytu nieco przybladły - powłoka /: lasserneck :/ przezroczysta - kwiatom jego nadają pozór tkaniny prawdy. Pomimo tak wielkiej przedmiotu obrazy Redouté płacą dość drogo - podług ostatnich sprzedaży bywa dosyć do czynienia 330 fr: /: Bukiet kwiatów - wypisany przed rokiem. :/ -

---

(+) ur: się w Bruges r. 1743. um: w Rzymie r. 1807.

H. Jos. Redouté
1800

Redouté /: Henryka-Józefa :/ ur. się Saint-Hubert r. 1766. Brak i umeń pozmedrajszego - gdyby umiał lepiej ustawiać swoje kwiaty - obrazy jego sztuby nabrałyby z obrazami brata. W różach takie /: a czycią i co do innych :/ różni się kolorytem nieco silniejszym.

Bessa /: Pankrany :/ ur. się w Paryżu roku 1772. Umeń Redoutego. Maluje na sposób flamandzkim i pomało więcej zbliżony do Van-Spaendocka /: swego pierwszego pomenodawka :/.

Daël

/: Jan-Franciszek. Van- :/
ur. się w Antwerpii r. 1764. um. w Paryżu 1840.

Van Dael
1816

Vandael
Pan 4me
J. F. V. Dael

Urodzony malarz kwiatów i owoców. Dotknięcie jego odmiana się nadzwyczajną delikatnością. Kolorytu lekki - rysunek wierny - pędzel kształcony. Obrazy jego nadzwyczajnie się w handlu - i wtedy płacą zawsze bardzo drogo.

Robert

/: Ludwik-Leopold :/
ur. się w la Chaux-de-Fonds /: kanton Neuchâtel :/ 1794.
um. w Wenecyi 1835 r.

L Robert
1831

Niemam zamiaru opisywać opłakanego zgonu tego z grzybki pracowności tego artysty - którego dzieła zjednały jobie powszechne uwielbienie. Kolorytu jego żywy i pełen harmonii - rysunek ulubionym charakterem - dotknięcie odmiana się siłą. W dziwne mieszają się najznakomitsze utwory tego malarza. W mieście Nantes jest ich cztery. a mianowicie.

M^m^ Nantes: Pustelnik z mostu Epomesu. Kąpiące się z Zsofią Sową. Mali towarzyszki

z błot pontyńskich. Zawonnica w
stojącej postawie (: rzeźby :)
ditto. ditto. ditto.
Ceny obrazów tego artysty nader rozmaite - dochodzą nieraz do bardzo wygórowanych. —

Leopold Robert właściwie mówiąc nie miał naśladowców - malarstwo jego jednak tylu miało wielbicieli, którzy rodzaj malowania zbliżył się charakterem do pięknego artysty - utworzyli oto swoisty drogą osobliwą w handlu obrazami. Między tymi pseudo naśladowcami wyróżniamy:
Panią Hortensyę - Wiktoryną Lescot. Urodziła się w Paryżu r. 1784 zmarła r. 1845. Była uczennicą Lethière'a - pozostawiła mnóstwo obrazów rodzajowych - które sami też swój osiągnęły. Niektóre z nich sprzedawano nawet po dziesiątej tysięcy franków za dzieła Leopolda Roberta. Kolorytu pani Lescot ciepły i silnie utrzymany: można ją odróżnić po wysuszonej dość stylowym i ostrym. —

Podług planu jaki sobie z góry ułożyłem - na tem końcu rozbiór smegotowy malarzy szkoły francuskiej. Nie mogę na pewno utrzymywać - iż rozbiór ten jest kompletnie ścisły - że zapatrywanie moje na artystów wymienionych i na ich prace jest ostateczną krytyką - być może iż opuściłem (: bezwiednie :) takiego - bądź co bądź wiedzieć dołożyłem starań aby pracę swoją moją uzupełnić i zrobić ile w mocy naszej dobrodziejską - bo się tym krytykiem - ile bądź kompetentnym tyle sądów (: bo takowy stanowi własności indywidualną każdego człowieka myślącego :). Biografią zbyt smegotową nie zajmowałem się wcale - to jest praca innego rodzaju - nie powiem iżby biograficzność była - Słowo pojęcie jak dalece smegotowe życiorysy chwały samych znakomitości sztuki malarskiej - rozszerzyły granice tego działu pracy - ciekawi znajdą wiele

rzegółów w dziełach wyżej wzmiankowanych i po encyklopedyach - których to w wiośnie rzeczy nie stanowi. -

Obok krótkiej wiadomości o rodzaju malowania podałem każdego z nazwiska, dodałem przy większych liczniejszych malowniczych utworów wyliczenie miejsca gdzie się takowe znajdują - przyczem takim sposobem uwydatnić lepiej jasne rodzaj i charakter malowania każdego. Dodałem nadto i ceny - wreszcie, podkreśliwszy prawie nazwiskiem pomieszczenie i ceny - a takim sposobem [mogło] lubownikom sztuki malarskiej odległym od miejscowości, gdzie główny handel malarski się odbywa, nawinąć się, podałem niejako wzór - obraz, podług którego w ocenie własnych lub innych się najczęściej [dzieł sztuki malarskiej] utworów - mogą się mniej więcej kierować.

Skończywszy sztukę francuską - w taki sam sposób pragnę dalej prace swoje prowadzić - czy [zechcą] uznanie ogółu odpowiednim chęciom? niedomienalnej sądzić wypadnie. -

Tom drugi.

Malarze Włoscy
ich
Naśladowcy i kopiści.

Malarze pierwotni tak zwani gotyccy- szkoły włoskiej.

Najpocątku niniejszego dziełka wzgromnieliśmy pobieżnie o wyraźnych cechach charakteryzujących szkołę włoską - nadmieniliśmy także jak różne jéj odcienia klewały się razem tworząc rozliczne gałęzie tego wielkiego szeregu - obecnie zajmiemy się szkołą pierwotną 1: Gotyckąi. Niechaj to posłuży za wstęp do dalszéj pracy naszej.

Wiele zdania Gaulta, najdawniejsze płótna pojawiają się dopiero odrodzenie sztuk piękności we Włoszech sięgają XII. wieku - cały ich szereg ani do pocątku XV. dla historyi malarstwa nie dał nam tak dalece zajmującego przedmiotu. Wobec ~~dla malarstwa~~ ~~wszystkich artystów malujących w tym długim~~ ~~okresie~~ zwą się podrzędną ~~Malarzy szkoły gotyckiej~~. Ten tak długi okres znany jest w handlu malarstwa pod nazwą szkoły gotyckiej - a jego przedstawiciele mianują powszechnie ~~Malarzami gotyckimi~~. Dzieła jego przedstawiciele mianują powszechnie utworami gotyckiemi. Ogólny charakter téj epoki to powszechne zajęcie się harmonią i wdzięk

stanowią najwyższą [pdla] należą; nieświadomości głębokich wiadomości - podstawą gorszych; stanowczych -; ochotą się tak wyrazić wyższej samej - gniotący ciężar w wyobrażeniu. Niektórzy z Malanych tego pierwiastku średnio-wiecznego dla bardzo mała ich liczba - odznaczyli się niezbędną wyobraźnią - potrafili unikuszą zbyt-ternej prostoty - ale skarili dzieła swego pędzla, pełnią utwory swoje różnemi drobiazgami - dziecinstwami których naniesmą ścieżki smak ówczesny wymagał. i nieświadomości wymagały. Bzdet bądź to co bądź badajże to pomnili te stanowiska i chociażby swoją [z tej samą z swoją] ze samą sztuką malarską - dla jej historyi mają one nieocenioną i niezaprzeczoną wartość. Porównaj je nie-gdyż można z medalami zbiorów numizmatyki - stanowią one dowody niemal niezbite prostoty owych czasów - podniosły w nich typy religijne pierwszych chrześcian. Głowy [tak zajmujący] przedmiot dla artysty [postacie osobliwie] /: tak najmniejszy przedmiot dla artysty :/ długo leżały w kolebce - najznakomitsi malarze owych wieków po nadświeszczeniu wzięli się nie zadługo. W usta swoich figur wkładali zwitki nie malowane zwitki a na nich napisy, gdzieniegdzie bywało wyczytać gryzmoły i odpowiedzi osób przemieszanych na płótnie. Tego sposobu malowania używali się Bruno /: o którym mowa w pismach Boccacia :/ sami nawet wielcy Cimabue i wielu innych. Konieczność ciała ludzkiego tak dalece trudne było do oddania /: wówczas :/, iż wielka liczba figur bez nóg namalowana.

Ten smutny stan sztuki malarskiej jest tym prawie cudem trwający podług świadectwa historyi i wielkich starożytników wielkich wybitniejszych geniuszów - tylna jaśniejszych gwiazd na zaciemnionym horyzoncie.

Vasari utrzymuje iż pierwszym wskrzesicielem sztuki malarskiej we Włoszech był Florentyn Cimabue. Co do nas nie sprzeciwiamy zdaniu Artysty-pisarza i śmiało utrzymujemy: iż pierwsze Mistrze Renesansu nakreśleni włoskiej pierwsze przychodzi odrodzenia dawno upamiętniły Cimabuego. Na dowód czego przytaczamy tutaj: Andrzeja Rico z Kandyi który umarł r. 1105; Barnabę zmarłego r. 1150: obu Bizzamano stojące i sypiące groby w Toskanii pierwszym około r. 1184 drugi 1190 r. a nadewszystko Guidona ze Sienny, którego dzieła głębiej nabyły sławy jako w r. 1221 - a zatem na dziewięćdziesiąt lat, jako przyjściem na świat Cimabuego. —

Oto pobieżny wzrost sztuki gotyckiej czyli pierwotnej, będzie dopełnieniem tych kilku wyrazów, które wzięliśmy z początku jako pobieżne rzeźbione sztuki włoskich wyniki. Za nim przejdziemy do oceny dzieł tak przejedynczych malarzy /: tak jak w rubryce podobnych Francuzów :/ - niech nam wolno będzie przedmówić kilka słów.

Wielka część obrazów XII. wieku przedstawiała dzieje Barnaby, malowana była na drzewie - niekiedy wyjątek stanowi Barnaba, który przeważnie przylepiał do drzewa; dzieli, na których malowano najczęściej były jodłowe lub sosnowe. Tło zawsze złote - podmalowane tła używał tylko Bizzamano i jeden jeszcze z greckich mistrzów.

W XIII. wieku przylepiano płótno na drzewie płótno - a to odznaczało się białością i cienkością. Na płótnie był położony gips powlekano czystem - kasztanowatem złocie samo malowidło. Takie przygotowanie łatwo do sztuki - wszędzie bowiem gdzie obraz nieco wygięty - widnieje krucze.

Cymborya i niektóre tworzy Guida ze Sienny, malowane na drzewie - tło ich złote ornamentacye mniej lub więcej bogate. Daszki tych

Wenecie w malaturach architektonicznych mają tła w różnych kolorach. Tasi głowy ruchomych osób otaca złotem: tło także złotego metalu. Margheritone d'Arezzo malował na miedzi. Cimabue używał tła ze złota i malowanego; na płótnie przylepionem do drzewa mało malował.

W wiekach XIV^tym i XV^tym także prawie zawsze malowano na drzewie - w obu tych epokach kiedy niekiedy napotykamy tła złote najczęściej podzielonych pozłocone tła były w użyciu. Niektórzy wyobrażały ptaki, kwiaty, ozdoby różnego rodzaju - i takowe do drzewa przytwierdzano ~~żelazkami~~ obręczami podobnemi do tych, jakich używają introligatorzy - każdy z malarzy miał inny gatunek obręczy - podwiela zatem względami łatwiej bezpowinowania pozłoceniach i galeryach rozklassyfikować obrazy epoki gotyckiej zamiast nowszych czasów. W każdym razie epoka pierwotna nie posiada takiej liczby typów - owej plagi lubownikow malarstwa.

Pod koniec XV. wieku pojawia się malowanie olejne - niektórzy przypisali je dopiero Jan-Eyckowi który żył około r. 1422. Do owego czasu w malarstwie używano powszechnie pewnego pokostu - to jest farby olejem rozrobionej - ajednakże takowe pokosty zajmują w wodzie ani rusyi moc koloru.

Chemik Piotr Bianchi robił w Pizie rozbiór chemiczny farb wielkich obrazów z czasów pierwotnych - zbliżonych do malowania olejnego i odkrył, iż te które najświetniej błyszczały zawierały w sobie nieco wosku. Taki sposób przygotowywania farb - znany był malarom Bizantyńskim pierwszym nauczycielom w artystów włoskich. Takiej mieszaniny używali oni do powlekania obrazów na sposób wer-

wosku - abym slowidłu nadał trwałości - zabezpieczył
od wilgoci i nadał obrazowi ton świetny prze-
zroczysty. Wedle zrobionych spostrzeżeń za-
uważono - iż ilość wosku zmniejsza się stopnio-
wo w wieku XIV. i że po r. 1360 używano zmie-
go gatunku: / niżeli obecnego w starożytnem
gatunku: / który obrazom nie nadawał takiej
świetności. —

Malarze Włoscy.

Guido.

zwany

Guido da Sienna.

Urodził się w Sienie - grobiny w r. 1221.

Dzieła tego artysty niestety bardzo nadto można naporachać: odznaczył się wyborem przedmiotów rysunkiem pełnym smaku - układem głów i naturalnością draperyi. wyraz twarzy figur tego Mistrza mniej śmieszny od malowideł innych malarzy tejże samej epoki.

Znakomitsze utwory tego Mistrza: Najśw. Panna siedząca na tronie otoczonym białą kolumnadą: Dzieciątko Jezus trzyma oset pozwijany nitką nerwową. Ojciec przedwieczny tworzące na drzewie. Najśw: Panna. Dzieciątko Jezus, Św. Jan, dwóch świętych, i święta trzymająca chorągiew. /: dawny zbiór Artaud :/ w Mnie w Monachium: pozdrowienie anielskie.

Naśladował tego malarza:

Ugolino da Sienna zmarły w r. 1339. Dzieła tego malarza biorą za jedno z utworami Guidona. — Obaj zbliżają się pod względem stylu - Ugolina malowidła bardziej błyszczą.

Cimabue

albo Giuattieri /: Giovanni :/

Ur: się w Florencyi 1240 r. um: 1300 czy 1310. (+).

Pozostawił wiele bardzo obrazów większych i mniejszych rozmiarów. Dał popęd do rozwoju sztuki i na nową drogę ją wprowadził; pod tym względem poczytują go za założyciela szkoły włoskiej. —

Dzieła jego malarskie są wolne od błędów owoczesnej epoki. Gnuszą skłonności, — kontury a oddalenia wybornie oddzielone jedne od drugich. Rysunek prawdziwy i pełen prostoty, układ draporyi arcy symetryczny, — wyraz głów pełen charakteru.

Obrazy tego mistrza nie czernienie rzadkie. W Luwrze jeden tylko się mieści: Najś: panna między Aniołami /: oszacowany na 100000 fr :/. — Dawny zbiór Artaud szczególniej w dzieła czystej gotyckiej posiada trzy obrazy Cimabuego 1° Chrystus na krzyżu. — 2° Najśw: Panna trzymająca dzieciątko Jezus: św. Jan, Św. Piotr: Św. Paweł. Biskupi i dwóch Aniołów. Dzieciątko Jezus trzyma jabłuszka. 3° Życie Jezusa Chrystusa wzięte obrazów w jednym.

Collegium w Oxfordzie: Św. Piotr; — Madonna /: trzy płyty :/.

M^re degl'Uffizi we Florencyi: Św. Bartłomiej.

M^re w Monachium: Głowa Najśw: Panny

itd. itd. itd.

(+) przypuszczam w tem miejscu, iż prawdziwym odnowicielem sztuki w malarstwie w Włoszech /: według zdania Lejeune'a :/ był Guido da Sienna. Mistrz ten rozpoczął właściwie dzieło odnowienia. Cimabue — wydoskonalił dopiero dzieło jego do wzięcia doskonałości. —

pomiędzy naśladowcami Cimabuego liczyć:
Pisano /: Giunta :/ zwany Giunta z Pizy. Głosny w r. 1230. Bardzo zbliżył się do oryginału - wysunął jednakże naśladowcy bardziej ordynarny - proporcye narbyt długie. Co do wykończenia - z jednej prawie nie ma różnicy.

J Gaddi fecit

Gaddi /: Gaddo :/ Ojciec Taddea Gaddi. Urodził się we Florencyi r. 1239 - umarł r. 1312 p. Obrazy jego pożarem zbliżone do oryginału: wysunek dość naturalny - ale ciała bardziej różowe. Celował w mozajkach.

Bondone

zwany

Giotto albo il Giottino.

Ur: się w Vespignano 1266 lub 1276 - um: roku 1336.

Najznakomitszyze wszystkich uczniów Cimabuego. Sława naepoły w jakiej żył - pomysłu w jakiej był - to geniusz bardzo wpływowy - wypędził nowszej Szkoły włoskiej. Dzieli temu malarzowi - uczeń Vasari - wyższe urzędowanie stoła zwolna wtłaczanej zamiast - zamiejsce jego zastąpiły niebo i krajobrazy pełne prawdy i dobrego wykonania.

Charakterystyka słodka i wierna - styl pełen prostoty, drapervye dobrze ułożone - kolorydyzowy i przezroczysty - oto zalety pędzla Giotta: -

Utworzyłego malarza nadzwyczajnie - sądzić należy z tych, że jakeli się gdzie znajdą przypadkiem - będą to podrobione obrazy. Muzeum Luwru posiada jeden z obrazów tego Mistrza przedstawujących za aryginalnego uważany: Św: Franciszek z Asyżu odbierający stygmaty /: t.j. znaki męki Chrystusa Pana :/.

Giotto dla Florencyi wyznaczył portret Dantego; do kościoła S. Piotra w Rzymie - kartony przestarzałej mozajki Św: Piotr chodzący po wodzie - dzieło

obrazy nie znane w świecie pod nazwą Nowa Giotta. Historyczny wyjaśniają bliżej jasne dzieł: Ukoronowanie Najśw. Panny; - Sprawiedliwości przed którą gromada żołnierzy florenckich wiernością przysięgają. itd.

Muzeum w Antwerpii: Św: Paweł; Św Mikołaj z Myry.

Muzeum degl'Uffizi we Florencyi: Chrystus w ramach.

Akad: sztuk pięk: w Wenecyi: Zwiastowanie. Krucyfiks; - Najśw. Panna i dzieciątko Jezus. Żywot Chrystusa w dwunastu obrazach.

Kościół Św. Jana Lateraneńskiego: Bonifacy VIII - ogłasza przy jubileusz r. 1390.

Mus w Monachium. Dwie części tryptyku. Wieniec pański. Kompozycya w 4 częściach. Kalwarya.

Mus w Berlinie: Cuda św: Franciszka; - Zesłanie Ducha św.

Mus w Dreznie: Święte niewiasty opłakujące Zbawiciela.

etc. etc. etc.

Cavallini /: pietro :/ Ur: się w Rzymie r. 1258 czy 1259 umarł r: 1344. - Obrazy jego mają dość wiele podobieństwa z utworami Giotta. Które były uczniem. Rysunek ciężki - kontury silniejsze - zbroczenia zawikłane.

Buonamico di Cristofano zwany **Buffalmaco**. Ur: się we Florencyi 1262 - um: tamże r. 1340. Uczeń Andrzeja Taffi - naśladował wyłącznie manierę Giotta. Brunatność głów - wielkość ust - kontury, błyskawiczne kolorys ciężki, stanowią najwięcej cechy oryginału.

Pisarze opowiadają: że Buffalmaco przebywał w opactwie S. Pawła w Pizie z niejakim Benedyktem prorokującym, tego oszukiwał w jaki sposób nadać wyrzeźbionym malowanym - ubraniu Benedykt poradził sobie nie umiał. Buffalmaco z zimną krwią odpowiedział i nalawszy na usta wosku kartki z zapytaniem i odpowiedzią. Benedykt w dobrej wierze wymodelował Św. Ursulę /: obraz :/ pokładszy w usta każdej figury zwitki zawierające

A Franco. 1

pyleniai odpowiedni. Wielu innych malarzy uznali ten sposób za nader dogodny i zastosowali go w nastepstwie na swoich obrazach.

Franco /: Anioł :/ ur: się w Neapolu - głośny był r. 1420. umiejętności utrzymują r: 1445. Uczeń Fiovi zwanego **Colantino**. Naśladując **Giotta** różni się okrągłszym rysunkiem i silniejszym kolorytem.

Serafini /: Barnabasz :/ zwany **Barnaba di Modena**. Obrazy jego zawsze spotykają zapędzel Giotta. Wykonanie łatwe i pełne prostoty - rysunek prosty i mający wspaniały - kolorytu nieco przyblady - głowy nieco rużowe.

Maso.

/: Tomasz :/

zwany **Massaccio** - lub **Tomasz Guidi** - ucz: Kościele **San-Giovanni**.

Ur: się w San Giovanni /: blisko Florencyi :/ r. 1401. Umarł w temże mieście 1443 r.

Geniusz ten był przechowaniem swego wieku - pierwszy zbadał i zastosował w dziełach swoich /: zgromadzenie wszelkich malarzy :/ regularności proporcyi - umiejętność skróceń i perspektywę. Utworzyli jego wyjątkowi Rafaela, Michała-Anioła i wielu innych Mistrzów.

Odznaczył się wyborną manierą i rysunkiem poprawnym; wielką łatwością; kolorytem pełnym harmonii i gustem nieco gruboziarnem ułożeniem draperyi.

Największa ilość dzieł tego artysty jest w posiadaniu włoskiem - Wenus. nie ma mu jednego. Znakomitsze we Włoszech: w

Muzeum w Neapolu: Najśw: Panna między Aniołami - Święty Franciszek

fundamente świętyni

Akademia sztuk pięk: we Florencyi: Najświętsza Panna i św: Anna.

Kościół Karmelitów we Florencyi /: we Florencyi :/

w zmarszczeniu dziecięcia. Macierzyństwo
Świętego Józefa /: fresk :/
M^re d'egl' Uffi we Florencyi: Głowa Starca /: na
dachówce :/.

w dawnem Mre Napoleona III wiele bardzo znajdowało się arcydzieł tego Mistrza (†). za mniejsze:
Macierzyństwo Świętej Zakonnicy. Niewiasta dolewająca oliwy do lampy. Zwiastowanie. Zakonnica modląca się przed Krzyżem. Śmierć świętej Zakonnicy. Najśw: Panna z dzieciątkiem Jezus. Obłuszony Mnicha. Św: Augustyn. Św: Bonawentura. Św: Bernard. św: Agata. i td:.

Fra Lippi zwany potocznie Bratem Filipem. ur: się we Florencyi 1417. um: roku 1469. w dziesięciu figur - przeważającym kolorytem, znacznie zmienionemi draperyami - poprawnym rysunkiem. do studyum naśladuje Masaccio. Miał jednako własciwy sobie sposób kwatkowania tkanin nawzór starożytnych artystów.

Gozzoli. /: Benozzo :/ ur: się we Florencyi. Naśladuje Masaccia wiele się wsławił. Dzieł. niejwytworniejsze - kolorytu miał żywszy - a rysunek jego odznacza się większą prostotą.

B Gozzoli
B Gozzoli

(†). Obecnie wiem gdzie się znajdują.

AdM.

Antonello da Messina.

albo

Antonia da Messina.

Ur: się w Messynie 1425 - um: około r: 1478.

Pierwszy malarz włoskich malował obrazy olejno. Podróżując do Brüges - tajemnicę tego nowego sposobu miał sobie przez Van-Eycka powierzoną. Wróciwszy do kraju o dwojgiem swojem podzielił się z Dominikiem Wenecyi - który wkrótce zdradził jej Andrzejowi del Castagno swemu mordercy.

Kolorytu Antonella doskonalszy od kolorytu innych malarzy włoskich owej epoki - przypomina nas jednak flamandzką. Prawdą wyrazistości oddawał oko - rysunek jego bystrospiejszy. -

Dzieła tego artysty ogromnie rzadkie - niewiele galeryi je posiada - w muzeum Louvru niema ich wcale. W

Muzeum degli Uffizi we Florencyi: portret Mężczyzny. -

Mus w Berlinie: Madonna. św. Sebastyan. - portret młodzieńca.

Mus w Antwerpii: portret mężczyzny. Kalwarya.

Zbiór Hamilton: portret mężczyzny.

Podamy tutaj jednego naśladowcę Antonelli. - którego imię doszło do nas:

Pino da Messina. Był uczniem Antonella de Messina - i współpracownikiem swego mistrza. Przejął się charakterem jego malowania - różnił się oschłością dotknięcia - i ubogiem kładzeniem cieni nagich. Bardzo obszerny utworzył jego uchodzity za jednej Antonella. -

Bellini.

/: Giovanni :/

Ur: się w Wenecyi r. 1426 um: roku 1516.

Rodzina ta dostarczyła Szkole włoskiej wielu malarzy. Najwięcej celującym jest Jan Bellini, który wprowadził do Wenecyi sposób malowania olejno - i wskazał na wenecyjskiego siła i uroku kolorytu. Uczniami jego byli Giorgione, Tycyan. Sebastyan del Piombo i Francisek Bassano.

Bellini reflexem wyobrażeniem, rzysunkiem pełnym w dridni smalec jednocześ kolorytu świeży i żywy.

Jednem z najznakomitszych dzieł tego mistrza jest Najś: panna na tronie. Obraz ten zabrany do Paryża - wrócił w r. 1815 do Wenecyi i tam się obecnie w kościele św: Zacharyasza znajduje. Cenią go 200000 fr:

Znajdujące się w

Muzeum Napoleona III. (+): portret Malatesta /: popiersie :/ - Najśw. Panna - dziecię - Jezus. św. Jan i św. Hieronim. Chrystus umywający uczniów. Najś: panna dziecię Jezus i dwie inne osoby.

Akademia Szt. Pięk: w Wenecyi: Najś: panna w chwale; Cztery Madonny.

Kościół św. Zacharyasza w Wenecyi: Obrazenie; - Madonna.

Kościół Santa - Maria de Frari w Wenecyi: Madonna.

Kos: S. Marka w Wenecyi: Zmiere Chrystusa.

Kos: S. Francesco della Vigna w Wenecyi: Madonna.

Kos: S. Maria dell'Orto w Wenecyi. Madonna

Kos: S. Giovanni e Paolo w Wenecyi: Najś. panna w chwale.

Kos: Zbawiciela w Wenecyi: Trzy Madonny.

(+) po roku 1870 nie wiem gdzie się obecnie obrazy znajdują.

J BELL^us

Ioannes Bellinus inven MD

Joannes Bellinus faciebat MDXV

M^ra w Kapitolu: Św. Mikołaj z Bari. Portret Mistrza.
M^ra degl'Uffizi we Florencyi: Śmierć Chrystusa.
M^ra w parnie: Dzieciątko Jezus.
M^ra w Neapolu: przemienienie Pańskie.
M^ra Król. w Madrycie: Madonna.
Dawna galerya w Wenecyi: Młoda niewiasta układająca włosy. Najśw. Panna z dzieciątkiem Jezus. Ukoronowanie św. Katarzyny. — Najśw. Rodzina.
M^ra w St. Petersburgu: Jezus uwieńczony przez dwóch świętych. Jezus uwieńczony przez cztech świętych.
M^ra w Dreznie: popiersie doży weneckiego. Najśw. Rodzina.
M^ra w Berlinie: Ofiarowanie w świątyni. Śmierć Chrystusa. Madonna.
M^ra w Transporcie n. Menem: Madonna.
M^ra w Monachium: Madonna.
Gal. Esterhazy: Madonna.
Gal. Weyer w Kolonii: Najśw. Panna otrzymująca to Chrystusa i wiele świętych. — Najśw. Panna ze św. Józefem o dwie drągi Elżbietą
etc. etc. etc. etc.

Martini l. Giovanni: urodził się w Udine około r. 1510. Utworzył tego malarza biorąc za Wzorzec Bellinicgo - chociaż utwory Martini już nieco nasuwały i pewną odrębność się ostrości. —

Pellegrino di San Daniele.

Pellegrino: ~~Bellini razem pracowali Mar-~~ tini razem pracowali i wzajemnie do swej zastrzeżonej Sławy. Dzisiaj utwory ich jeszcze bierze z jednakowemi Bellinicgo. Łatwo jednak pomylić płótna Pellegrina po delikatności konturów i po wysmukłem, ale rzadkiem widocznie brak poprawności. —

Joan Martin
1420

Mantegna

/: Andrea :/

Ur: się w Padwie r. 1430. - um: r: 1506.

M

Młodości tego artysty znajomość cała talentu ogromny - wiek późniejszy zawiódł oczekiwania - z wielkim razem wielu przyczynił się do wydoskonalenia sztuki i stanął wyżej od wielu swoich poprzedników. Celował mianowicie w perspektywie geometrycznej i linijnej - skróceniach jego równie znakomite.

Dotknięcie staroświeckie - wykończenie znakomite, kolorytu siły i jeden harmonii - z największem staraniem wykończał swoje obrazy wzorem jego Leonardo da Vinci celował. -

Płótna dwustronnie były utrwalone malowane niestety dostrzegłszy gorszą - dzisiaj wielkie ich poszły stronnością. Cena ich wielkie były poszukiwane - dziś mało znajdują amatorów. Z tych wyp: portret Dante kiedyś wielkiej sumy - obecnie /: r. 1811 :/ z trudnością dostał do 141 fr. -

w Muzeum Luwru: Chrystus umęczony /: oceniony na 10000 fr. :/ Najśw. Panna Zwycięzca /: na 25000 fr. :/. Parnas. Mądrości malowidła wyobrażenia. -

Mme Napoleona III. (+). Adoracya Magów. S: Hieronim.

Mme Watykańskie: Una Fiera /: Matka Boska Boleśna :/

Mme degl'Uffi we Florencyi: Obnażenie. Hołd trzech Króli. Zmartwychwstanie.

Mme w Turynie: Madonna.

Kościół S. Zenona w Weronie: Św: Jan Baptysta. Św Jerzy i Św. Benedykt. Najśw: Panna z dzieciątkiem Jezus. Dzieciątko Jezus świat błogo. Nawięzie. - Trzech Apostołów. -

---

(+) Pomyślnemu otwarcie - iż nam obecnie zupełnie niewiadomo. gdzie się mieszczą obrazy z tak zwanego Muzeum Napoleona III - o których już była mowa i o jakich dalej wspomnienie będzie.

M^m^ w Neapolu: Św: Eufemia. Św: Wawrzyniec.
M^m^ król: w Madrycie: Śmierć Najśw: Panny.
M^m^ w St. Petersburgu: Adoracya Magów.
Dawne gal: w Wiedniu: Św: Sebastyan przeszyty strzałami.
M^m^ w Berlinie: portret. Śmierć Chrystusa. — Judyta.
M^m^ w Monachium: Samobójstwo Lukrecyi.
N^ow^ Gallery: Najśw: Panna. dzieciątko Jezus. św. Jan i św. Magdalena. — Chrystus i Magdalena.
Gal: Lichtensteina: portret Niemki.
Gal. Weyer w Kolonii: Św: Jan: św. Stefan obok Matki boleśnej.

etc. etc. etc.

Sacchi /: Pietro - Francesco :/ ur: się w Pawii, żyjący r. 1526. - Obrazy tego malarza uchodzą za podobne naśladowcze Mantegna - zawsze przewiera pędzel tego ostatniego w obrazach tego. Odznaczają się starannym rysunkiem, przyjemnym kolorytem - znakomitą perspektywą. a jako to wszystko należy wyróżniają się oryginałom.

Vanucchi

/: Pietro :/

zwany

Perugienem.

ur: się w Castello della Pieve r: 1446. umarł w Castello-Fontignano r: 1524. —

Uczeń Verrochia - naśladował wielkiego Rafaela. - Wyszedł mnóstwo obrazów - jedne z nich znakomite - drugie wielką odznaczają się nieumiejętnością. Jako różnica z tego pochodzi: że wykonanie zawsze do sowat do najgorszych otrzymał zapłaty pieniężnej. Zarzucają mu wielką oszczędność w rysunku i że za dowcowanie o draperyi; mówią, iż jeden z jego kolo-

rykiem i zachwycają głowami tego artysty.—
Prawdziwe niepodrobione płótna tego Ma-
larza rzadko gdzie napotykamy. Zwykle posia-
dają one cenę wcale wartości. Dawniej
niż te wiszej - alejki zwrócono w roku 1815.
Z licznych tych celnych wymienimy: Najś:
Panna z Zbawicielem odbierający hołdy prosto
rów Perore. /: Oznaczony 60000 fr. :/ Matka
Boska z dzieciątkiem Jezus. Św Hieronim i
Św. Augustyn. /Oznacz. 50000 fr. /.
Muzeum Napoleona III: /: proszę zwrócić uwagę
na odsyłacz str. 15 :/. S. Piotr chodzący po wodzie.
W mieszczeni S. Magdaleny. Najś:
Panna z dzieciątkiem Jezus. Najś:
Rodzina. Św. Wawrzyniec. -
Św. Bartłomiej. Najś. Panna
z opłakaniem zmarłego. Św. Mat.
gorzata. -
Akt. Sz. pięk. we Florencyi: W niebowzięciu Naj.
Panny. - Chrystus na krzyżu.
Chrystus w ogrodzie Oliw-
nym.
M^ne degl' Uffi we Florencyi: Madonna.
w pałacu Pitti: Wrócenie do grobu.
Kościół S. Restytuty w Neapolu: Chrest Chrystusa.
Kość: S. Seweryna w Neapolu: W niebowzięciu.
M^ne Watykanu: Zmartwychwstanie Chrystusa.
M^ne w Bolonii Najś. Panna w chwale.
M^ne w Neapolu: Madonna. Ojcowie kościoła.
M^ne w Monachium: Madonna. Najś: Panna
w niebowzięciu dzieciątko Jezus.
Zjawienie się Najś. Panny
Św. Bernardowi. -
Dom. Gall. w Wiedniu: Matka Boska z dzieciątkiem Jezus. Chrest Chrystusa.
M^ne w Dreznie: Św. Kryspin. Św. Roch.
N^wel Gallery: W niebowzięciu Chrystusa. Najśw:
Rodzina.
w Petersburgu u p. Tatiszczew: Jezus w niebowzięciu p. Marya.
etc. etc. etc. —

1526. LVIG

Znamienitsi naśladowcy Perugina:

Luigi /: Andrea:/ ur. się w Assyżu r. 1470. um. 1556. pracował wyłącznie z Peruginem - odmienił się rów=nemi tylko zaletami. Ślepota nie dozwoliła um. tworzyć do dwunastości. Kolorytu jego za=chwycający. Rysunek mniej poprawny.

Turco /: Cesare:/ ur: się w Ischitella 1510. um. 1560. Mało się odmienił - dla tego nie wspominamy o nim wiecej.

Zoppo /: Rocco:/ Ur. się we Florencyi. Rysunek jego znawcy prostoty - a nagości się z wiejącemi nie ustępuje Peruginowi.

Boccacino da Cremona /: Boccaci:/ świetnie się r. 1540. uczył Perugina. Amatorowie dzieła uznania biorą za jednej mistrza. - rysu=nek jego cięższy bez poprawności - kolorytu bladawy.

Spagnuolo /: Giovanni:/ zwany Spagna. Dokończenie cieniu i delikatne - kolorytu przyjemny. Swięcił się naśladowaniu Peruginowi.

Szymoteusz Da Urbino. O tym malarzu mało dziejopisarze. Rafael wybrał go do pracy przy Sybillach. gdzie z rysunkiem - ogół jed=nak wyborny.

Leonardo da Vinci

Ur: się w Vinci r. 1452. um: we Francyi 1519.

D. V.

L. V.

F.

Obrazy Leonarda się osobliwością w handlu maler. Swoim - będąc prawie wszystkie z ozdobą monar. chicznych zbiorów. Znawcy w ogóle mówią: że egzemplarzom tego mistrza nie by zarzucić mo=gli - gdyby jego ciała nagie i figury mniej były wypracowane. Rysunek z dyscypliny=

I muzy cały świat oświecają i szlachetnością i światłością prawdy i nauki – stowarzyszył Mistrz jeden z najznakomitszych sztuk swojej epoki. –

Prywatne zbiory nadto wiedzy posiadają cztery dzieła tego artysty. Najznakomitsze: w Museum Louvre: Najśw: panna na skałach /: Vierge aux rochers. jedno z najpotężniejszych płócien tego artysty - cenione 150000 franków :/. Matka Boska z dzieciątkiem Jezus. portret kobiety /: utrzymują, że Lukrecyi Crivelli - 60000 f. :/ Portret Mona-Lisa /: zajmujący jedną z ścian jadalnej pięknej 45000 f. pom Franciszka 1. Kr: :/ Portret Karola VII. i t d.

M. Napoleona III. portret samego Mistrza. Najśw: panna na skałach /: po wtórzeniu tego co w Louvre w mniejszych rozmiarach. Matka Boska Karmiąca dzieciątko Jezus.

Refektarz dawnego klasztoru Santa-Maria w Medyolanie: Wieczerza pańska /: znakomity fresk - w niedokończonym :/

M. di Brera w Medyolanie: Najśw. panna. /: niedokończona :/. –

M.ne w Watykanie: Św. Helena.

Biblioteka ambrozyjska w Medyolanie: portret Murzyna.

M.ne degl' Uffizi we Florencyi: Hołd trzech króli. w pałacu Pitti. Zakonnica. Pk. męczennicy.

M.ne w Neapolu: Madonna.

Nat Gallery: Chrystus między doktorami

Ak. król. w Londynie: Św. Rodzina /: Karton :/

M.ne w St. Petersburgu. Św. Katarzyna i wiele innych podejrzanych.

M.ne w Monachium: Madonna. S. Cecylia.

Dom. Gal. w Wiedniu: Chrystus w koronie cierniowej. Herodyada trzymająca

I da Vinci
l. DA Vinci 1507

głowę S. Jana Chrzciciela. Herodjada
odbierającego głowę Jana Zygmunta.
Mme król: w Madrycie: Jokonda. Najśw. Rodzina.
Zamek drugi Najś. Rodzina.
Mme w Dreznie: Matka Boska z dzieciątkiem Jezus.
Herodjada /: zmarła Leonarda :/
S: Magdalena /: idem :/ Jezus złożony
z krzyża Najś. Panny /: idem :/
w dawn: pałacu ks: Orleanu w Bruxelli: Diana de Poitiers.
Gab: hr: de Laval. w St. Petersburgu: Jokonda.
etc. etc: etc:

Leonardo da Vinci miał wielu naśladowców: Oto z nich najgłośniejsi:

Solari vel Solario /: Andrea di :/ zwany il Gobbo. ur: się 1458. um: około r. 1530. uczeń Leonarda. Ze wszystkich uczniów najwięcej przyniósł mu zaszczytu. Wiele dzieł tego malarza przypisują Leonardowi - i najsławniejsi znawcy w błąd wprowadzani bywają tyle podobne są do oryginałów. Rysunek Solari miał nieco poprawny - akoloryt bardziej czerwony.

Luini lub Lovini da Luino. ur: się w Luino około 1460 - żył jeszcze w r: 1530. Faktycznie uczeń Leonarda. przyswoił sobie charakter i smak swego Mistrza - dzisiaj dzieła jego biorą za utwory pędzla da Vinci. Luini trojaką malował manierą: w pierwszej naśladował Scotto; rysunek miał dość poprawny - bez żadnego jednakże wyrazu - koloryt zimny i zielonawy. W drugiej - naśladował Leonarda i to najświetniejsza - rysunek surowy - ubiory artystycznie fałdowane - wyrazy twarzy pełne charakteru i szlachetności - natężenie kolorytu matowy. W trzeciej manierze - za wzór obrał sobie Rafaela i przystał do Szkoły Rzymskiej. Pędzel Perrina del Vaga wiele ma podobieństwa do płócien Luiniego - różni się mniej czerwonawym kolorytem - ale lepszem wykończeniem. Bardziej różniący. trudno bydź zgorszonym zna dzieła obudwóch mistrzów. -

Sandrart (: Joachim :). Ur: się w Frankfurcie nad Menem r. 1606 – um: w Norymberdze 1683. Uczeń Gerarda Honthorst – udał się do Włoch przejął się arcydziełami włoskich malarzy a mianowicie utworami Leonarda. Grzeszył brakiem poprawności rysunku – i kolorytem bezbarwnym.

, Sandr.

Uggioni (: Marco :). Żył w r. 1520. Dobry malarz – wyborny kolorysta – nie umiał w naśladownictwach swoich dorównać dotknięciom delikatnym i światłocieniom Leonarda.

Sesto (: Cesare da- :) zwany **Milanese** a niekiedy **Cezar Magnus**. Żył w r. 1524. przyjaciel Rafaela. Dobrze kopiował Leonarda. Styl wzniosły, rysunek poprawny, koloryt pełen harmonii – nagości prześliczne.–

Melzi (: Francesco :) Ur: się w Medyolanie. Leonardo mianował go wykonawcą swego testamentu – a jemu samemu zapisał swoje książki i niektóre instrumenta swojej Sztuki. Pod względem Talentu – Melzi był bardzo miernym malarzem.–

Credi (: Lorenzo di- :) Ur: się we Florencyi roku 1452 – um: 1530 r. Uczeń początkowo Andreja **Verochio**, następnie **Perugina** – ujrzawszy dzieła Leonarda przejął się niemi całą duszą. Utrzymują, iż jemu za życia Vinci – zrobił kilka kopii z jego obrazów. Credi odróżnia się od oryginałów kolorytem nieco czerwieńszym.

L Credi.

Sądzę, iż bezpożyteczną byłoby rzeczą szczegółowo pisać o każdym z naśladowców Leonarda, których była liczba bardzo znakomita. Ich dzieła tak dalece różnią się od oryginałów – że wprawne oko od jednego razu ~~dostrzega~~ dostrzeże podrobienie. Dla pamięci wyszczególnię następujących jeszcze naśladowców Leonarda: **Gaudenzio, Vinci, Adda, Jan Pedrini. Cezare Abbasia, i Jacopo Paolo Lomazo.**

Adda

j pedrini

P. L. 1570

(: Jak: Paweł Lomazo :)

Francia
Auri faber
Bono

Raibolini

/: Francesco :/

zwany il Francia.

Ur: się w Bolonii r. 1460 podług innych w r: 1450.

um: r: 1517. –

Stawa jedynem bydlęceniem Francii. Miłośći sztuki tak dalece opanowała, iż jéj niż biografowie umarł z rozpaczy nie mogąc wyrównać Rafaelowi.

Kolorytem przypomina Perugina; rysunkiem i sposobem układania draperyi zbliża się do Jana Bellinego. Od pierwszego różni się bvaliem wdzięku – ale zato posiada więcej szlachetności i mniej monotonny od drugiego.

Obrazy tego malarza bardzo rzadkie. Dawniéj w Lwowie było znakomite malowidło tego artysty Zdjęcie Chrystusa z krzyża – ale go Francuzi musieli zwrócić w r: 1815. Obecnie znajduje się ono w kościele S. Jana Ewangelisty w Parmie.

Muzeum Napoleona III. Portret malana. Najś. Panna z dzieciątkiem i S. Franciszek. Św. Zakonnik. –

Mus w Bolonii: Chrystus umarły. Różne wypadki z żywota Jezusa Chrystusa. Najś: panna z dzieciątkiem. Zwiastowanie. Matka Boska w chwale. –

Pinakoteka w Bolonii: Najś. Panna. Dzieciątko Jezus i wielu świętych. Najś: Panna i sznury w niebiesiech. Najś: Panna na tronie. Matka Boska. Najś: Panna Dzieciątko Jezus i wielu świętych. i wiele jeszcze innych.

Mus w Parmie: Zdjęcie Chrystusa z krzyża.

Akademia w Turynie: św. Jan Chrzciciel

Daw. gal. w Wiedniu: Najś. Panna na tronie.

Mus w St. Petersburgu: Dzieciątko Jezus.

Mus w Monachium: Dwie Madonny.

Muzeum w Berlinie: Najś: Rodzina. Śmierć Chrystusa. Najśw: panna w chwale.

Mm w Dreznie: Madonna. Złota Magdy i pasterzy. Chrzest Chrystusa.

Nal Gallery: Najś. panna Dzieciątko Jezus i Św: Anna. /: kupiony za 87500 frank: :/ Najś: panna Chrystus i inni Anioł. /: ta sama cena 1841 r: / Najś: panna i wielu świętych. etc. etc. etc.

Najznakomitsi naśladowców i kopiistów Francii byli:

Raibolini /: Jacopo: / zwany Francia. Ur: się w Bolonii - świetniał w r: 1557. Obrazy jego biora za pędzel Francesca /: Ojca :/. -

Ludovico z Parmy. Świetniał r: 1480. Madonny jego bardzo zbliżone do Najświętszych Panien samego Mistrza. -

Bartolomeo Ur: się w Forli. Obrazy jego tem się zalecają, że stroje do obrzędu chrześcijańskiego /: podawane z Palestyna Francii :/. Przywiście zgrzeszył stylem bizantyńskim. -

BBf. BB

Fra - Bartolommeo.

zwany San-Marco lub il Frate.

Urodził się w Savignano 1469. Um: roku 1517.

Il Frate P.

Znakomity malarz - a obrazy jego godne podziwu: Malowidła Bartolommea z pierwszej epoki jego pędzla nie czem znacznem się nie odznaczają - za to te które wytworzył w epoce drugiej - po dłuższem obcowaniu ludzi biegłych w sztuce, w szczególności z Rafaelem. Z poprawnością rysunku Michała Anioła połączył dokładniejsze wykończenie. Mniej nieco zajmuje w Madonnach jego w dziwi i stosunek do opisania.

Francya po r. 1815 z grabieży jaką dokonała pod

względem znakomitych utworów tego Malarza - zmuszona była tych obrazy powrócić. Najznakomitszym z dzieł świata ceniony celebrownie 250000 fr: malowany był pomiędzy na drewnie a najlepiej opuszczony na płótnie. Znajduje się obecnie w Pałacu Pitti. Drugi pod nazwą Św. Marka Ewangielisty. Oceniono na 40000 i zdaniem pomiędzy na płótnie tamtych poprzedzający. Tuci zwrócono Austryi a przedstawia Najś. Pannę z dzieciątkiem Jezus otoczoną wielu świętymi. wartości tego obrazu nie przechodzi 30000 fr: W Luwrze pozostały dwa arcydzieła Św. Bartolommea: Mistyczny ślub S: Katarzyny. Ceniony 150000 fr: a drugi pozdrowienie anielskie obecnie oceniony 40000 /: wydys 60000 fr. wartości:/.

Znamienitsze utwory tego Mistrza są - w:

Muzeum Napoleona III (*) Najś. Panna z dzieciątkiem /: prawie naturalnej wielkości:/ Najś: Panna z dzieciątkiem Jezus. Matka Boska posilająca dzieciątko Jezus a wokoło niej św. Elżbieta.

M^re w Kapitolu: Objawienie Chrystusa w świętyni.

M^re degl'Uffizi we Florencyi: Job i Izaasz. Najś. Panna na tronie.

Akt: Szł: pięk: we Florencyi: Dwie Najś. Panny. Objawienie Najś: panny św: Bernardowi. Św. wincenty. Śmierć Chrystusa /: fresk:/.

w Pałacu pitti: Chrystus w grobie. Zmartwychpowstanie Jezusa. Najś. Panna na tronie. Św. Marek. Najś. Rodzina.

M^re w Neapolu: Wniebowzięcie.

M^re w Berlinie: Wniebowzięcie /: wątpliwe:/.

M^re w St. Petersburgu: Św: Jan i św. Andrzej. Madonna /: wątpliwa:/.

M^re w Monachium: Najś. Rodzina. Madonna.

Geb. Tatiszczewa w St. Petersburgu: Najś Rodzina.

(*) proszę zwrócić uwagę na odsyłacz str: 15 tego dzieła. Tam samo jak powiadam słowie się wszędzie gdzie mowa o Muzeum Napoleona III.

Gallerye Esterhazego: Madonna.
Gal: Weyer w Kolonii: Św. Piotr i Św. Paweł.
Gab: Hr: de Laval w St. petersburgu: Najś: Rodzina
etc. etc. etc.

Obrazy tego znakomitego Malarza prawdziwe oryginały - nedko pokazują się na targu - w r. 1810 /: Lyn: Lebrun:/ kupiono Najś: Pannę ze Anną i Jezusem za 4141 fr: W Niderlandach r. 1850 zapłacono za obraz tego Mistrza 14100 florinów. Najś: Pan. na różańcowa /: Lyned: Marqr: de Salvo r. 1861 :/ zapłacona 1350 f. itd.

Paolo da Pistoja /: Brak :/ urodził się w Pistoi r. 1490. um: r. 1547. Był uczniem Bartolomea. Naśladował go lub dobrze - iż za życia jemu obu malary trudno było kopie oryginałów odróżnić. Kolorytu żywiliwym rodzieniem, nieco eglastym - w liniach znać wymęczenie i brak rysunku - ale zakrzątnamiętnie pędzel uczenia.

FP 1478

Dossi Dosso i Gio Battista Dossi

/: Bracia :/

Pierwszy ur: się w Dosso r: 1474 czy r: 1479 - um: r. 1558 czy 1560. Drugi um: r: 1545.

G. B Dossi

Kolorytu świeży - i naturalności nadtim są, pomimo tem melany wośtich. W obrazach obu Braci Dosso i Gio Battisty - obiekt zalety podniesione do wysokiego stopnia.

Do tuniszcie pierwszego tchodzione - charakter jego oryginalny z pewnem delikatności - rysunek nieco wymuszony - ale pisany i bardzo poprawny. Gio Battista brak jego celował w Urajobrazach - figury jednak jego są rzeczy brzydoty.

w Luwrze pozostały dwa obrazy pędzla tych mistrzy: Św: Hieronim na Modlitwie kupiony w r. 1852 za 5000 fr: i Najśw: Rodzina oszacowany 3000 fr. oba płótna pierwszego rzędu. - Narodzenie musiało trafunki zwrócić ks. Modeny w r. 1815 - cenione na 50000 fr:

Znamienite obrazy tych artystów:

M^te Napoleona III. Adoracya Magów.

M^te w Drezznie: Sprawiedliwość. Diana i Endymion. Pokój. Opłakiwanie Nieboszczyka. - Marzenie. Judyta z głową Holofernesa.

Daw: gal. w Wiedniu: Św: Hieronim.
" " " " "

Surchi /: Giovanni - Francesco :/ zwany Dielai. Uczeń obu braci. Chciał on pierwszej wytworność własną manierą śmiałą i niedbałą w swoich obrazach. pracuje wyuczonym rysunkiem, i zbyt wielką siłą w światło-cieniach.

Roselli /: Niccolo :/ Ur. się w Ferrarze. Bartolomeo. Słabo przypomina pędzel braci Dossi. Obrazy jego w handlu niższego rzędu, podrabiają dla sprzedania za oryginały Dossi.

Buonarotti albo Buonarroti.

/: Michał-Anioł :/

Ur: się w zamku Caprera :/ na terytorium Arezzo :/ r: 1474. umarł roku 1564.-

Życiorys tego wielkiego człowieka za nadto dobrze znany - dla tego nie potrzebujemy tu nic mówić o tym przedmiocie: Mówić tu o nim będziemy w tym tylko względzie stanowiska malarstwa. Rysunek tego artysty bardzo poprawny, odznacza się znajomością anatomii - choć częstokroć przesadzony, ale

nimo to cechuje doskonałą oryginalność. Drapery-
rye dobrze ułożone mają swój właściwy charakter.
Kolorytu bogaty, nieco za mocny, - wykończenie
starannie pełne precyzyjności.

Dziełki ten wielki artysta umarł licząc 84 lata i 11 mie-
sięcy wieku. Napełnił świat całą sławą swoją
i zjednał sobie szacunek i uwielbienie takich ludzi
jak: Papieże: Juliusz II. – Leon X. Klemens VII.
Juliusz III i Paweł IV. jak monarchowie: Fran-
ciszek I., Karol V. – Kosmus Medycejusz – i Soli-
man cesarz Turecki. –

Większa liczba arcydzieł malarskich tego Mistrza
znajduje się we Włoszech – a mianowicie w
otoczeniu Kaplica Sykstyńska.

W muzeach Europejskich znajdują się – w
Muzeum w Paryżu: Najś: Panna z chwale.
M. degl'Uffizi we Florencyi: Najś: Panna na błękitnych
Wspaniałem Dorii: Kalwarya.
W M. Napoleona III. Głowa Starucha.
M: w Rennes: Trzy figury nagich ludzi /: wysu-
nięte piórem - lawowany :/. Dwie
głowy /: piórem :/ Portret Micha-
ła Anioła wprost i z profilu
/: piórem :/ Podział cierniowia
nieszczęsnego dziecka na ramionach.
/: wysunięte piórem :/. –
Muzeum w Kapitolu: Portret Artysty.
M: w Monachium: Chrystus na ogrodzie Oli-
wnym.
M. w St. Petersburgu: Porwanie Ganimedesa.
/: wstępny :/.
Dawna gal. w Wiedniu: Porwanie Ganimedesa.
Najś: Rodzina. Zmarłe na górze
oliwnej. Mianowicie Michała Anio-
ła /: jednemi z allegoryami :/.
Gab: S. Angelo w Neapolu: Skuci szczęścia oddalo-
nego. /: karton :/.
w Liverpool. inst. królew: Chrystus i Samarytan-
ka.

ilą. ilą. ilą.

Michael Ange

Michael Ange

F. Granacci 1540

Z pomiędzy naśladowców i kopistów, którzy do studyum naśladowali Michała-Anioła zajmują:

Granacci /: Francesco :/ ur: się we Florencyi r: 1477- um: r: 1534. Maniera sucha i potężna. Kolorytu dobry. Miesza go często z mistrzem.

Pagani /: Francesco :/ ur: się 1531. um: 1561 r. Tali obrazy do M. Anioła.

Filippi /: Sebastiano :/ zwany **Bastianino** a także **Gratella**. ur: się w Ferrarze 1532 czy 1540. um: r: 1602.- Rysunek znakomity - i wspaniały styl tak jak oryginału pomiędzy jego - potężny bo z jednego pochodzenia.-

D.V.
D. d. Volt. in. d.

Ricciarelli /: Daniele :/ zwany **Daniele da Volterra**. ur: się w Volterze 1509. um: w Rzymie 1566. Kolorytem zbliża się do wielkiego Mistrza. Stworzenia jego choć dobrze wykonane nie mają tej swobody - ani konturów pełnych zapału - ogniu będących cechą pędzla M. Anioła.

MR

Pino /: Marco :/ zwany **Marmem** z Sienny. Imienia Daniela Volterro. Naśladuje M. Anioła. W chorakterach swoich odznacza się szczególniej więcej w innym umiarkowania.

Franco /: Battista :/ zwany **Semoli**. ur: się w Weneyi r: 1498. um: 1561. Wielbiciel Michała - Anioła. Studyował go pomyślnie. Pomnadrazi zgroszłem w nastęgnych utworach więcej nabrał umiarkowania.

M.A.V.I.

Venusti /: Marcelli :/ zwany **Mantuano**. - ur: się w Mantui 1515. um: r: 1576. Jako naśladowca wielkiego wzoru celował rysunkiem - siłą - świątłością i żywym kolorytem. Fałdy jego bardzo złożone. dobrze zbyt ostre.

Bronzino /: Angiolo :/. ur: się we Florencyi r: 1502. um: r: 1572. Cenił więcej rysunek aniżeli koloryt. ~~Celem jego było dorównać~~ Zapragnął dorównać Michałowi-Aniołowi. Charakter Bronzina pełen wyrazu - rysunek umiejętny - znajomość anatomii wielka. Nazwisko Bronzino nazywali dwaj inni malarze: Cristofano i Alessandro Allori.

Donducci /: Giovanni-Andrea :/ zwany **Mastelletta**. ur: się w Bolonii 1575. um: 1655. uczeń Carrachich. Jeszcze zawzorami Michała Aniola. Pędzel swobodny - kolorytu pełen siły; Rysunek gruby manierą i bez wielkiem poprawności.

G Donducci

Pellegrini /: Pellegrino vecchio :/ zwany **Tibaldo** albo **Tibaldi**. ur: się 1527. um: 1591. Celował rysunkiem i łatwością skróceń. Pinelada miał nieco naśladując Buonarottego.

Peregrinus Bonois. inu. F. Roma.

Alesio. /: Matteo-pietro :/ Odmienny się prawdą rysunku w naśladowaniu Mistrza jako w talar oryginalny odmienny się charakterem. Kolorytu żywy czerwony.

Naśladowcami Michała-Aniola byli jeszcze **Mateusz da Lecce**, **Durante da Nobili** i **Cardi** zwany także **Cigoli** lub **Civoli**.

Vecellio-Tiziano

zwany pospolicie

Titiano

ur: się w Pieve - w prowincyi Cadore. 1477.
um: w Wenecyi r: 1576.-

T. Titian. ð
Titianus f.
Ticianus. Titian
TITIANUS EQUES CES. f 1543
Titianus

Jakie to głośne świata całego uwielbienie odpisanie stałej życiorysu. nadmienię tylko. iż Tycian wielu bardzo miał uczniów - a wielu ich naśladowców i powtarzających. Między nich tego Arcymistrza /: jakąż dziś widzimy je- szcze :/ temsi tłumaczy: iż wielu naśladując jego arcydzieła przypisywali je rzekomemu go obrazu. Z tej liczby niektóre samą przy- wiat - niektóre malowane przez jego ucznia — o wdzięczności prawie cyrci nie wiedział wcale.

Bądź co bądź przed tego genialnego artowieka - nad-
zwyczaj był płodny. Artwory jego mieszczą się tak
po narodowych muzeach Europy - jako i w zbiorach
prywatnych. /: wiele dzieł znaleźć można w muzeach - ulega-
jąc wątpliwości :/. Znakomitsze płótna Tycjana:
Muzeum Luwru w Paryżu: Najś: panna z Dzie-
ciątkiem Jezus. Najśw: Panna. dziecią. Jezus,
św. Agnieszka i S. Jan. /: oba płótna oceniono
na 140000 fr :/. Spoczynek Najś. Rodziny.
/: 1500 fr: oszac: / Pielgrzymi z Emmaus.
/: oszac. 150000 fr :/. Ukoronowanie Korona
Cierniowa. /: 1810 osz: na 400000 f. /. Chry-
stus niesiony do grobu. S. Hieronim na
klęczkach. Jowisz i Antiopa. Port. Franci-
szka 1. — Pt. Alfonsa d'Avalos. — Port:
nieznajdziewczyny przebieraniu /: powie-
dzą że kochanki Tycjana :/ Pt. Mężczyzny.
Pt. Młodzieńca. Pt. Kawalera Maltańskiego.
Concylium Trydenckie. — Chrystus pomię-
dzy rozbójnikiem i katem. Port. Hippolita
Kardynała de Medicis. itd. -

Mus Napoleona III. Port. artysty /: pędzlem :/ Pożer-
sie wojownika z XV. w. — Tobiasz i syn
jego grzebiący umarłych. -

Mus w Bordeaux: Najś. Rodzina. Cudzołożnica /: przy-
prowadzony Pawłowi uwerowy :/ S. Ma-
gdalena. — Wenus rozbierająca się
Amorowi pozwala. Tryumf Galatei.
Tarkwiniusz i Lukrecya. Głowa Jana
Chrzciciela na półmisku. -

Akadem: Szk. pizk: w Wenecyi: Wniebowzięcie.
Ofiarowanie w Świątyni. S. Jan Chrz:
na pustyni. Głowa Starusiki. Posta-
ci czterech Ewangielistów i pięciu
głów dzieci i masek charakterystycz.

Konfraternia S. Rocha w Wenecyi: Zwiastowanie.
Kos: S. Rocha w Wenecyi: Krzyż ciągnie Chrystusa.
S. Marek w Wenecyi: S. Krzysztof /: fresk :/ Wiara uzy-
dzy Marino Grimani.

Kos: S. Maria della Salute w Wenecyi: Zesłanie Ducha S.
Śmierć Abla. Ofiara Abrahama. Dawid
zabijający Goliata. S. Marek między

ctem męczeństwem. Cztery Ewangielisci.
Czterech Doktorów.

Ks. Jezuitów w Wenecyi: Męczeństwo S. Wawrzyńca.
Kos: San-Marziale w Wenecyi: Tobiasz prowadzony przez Anioła.
Kos: S. Sebast. w Wenecyi: S. Mikołaj.
Kos: S. Maria de' Frari w Wenecyi: Rozmaicie ułożone nowicrodziny pesaro.
K. S. Giovanni e Paolo w Wenecyi: Męczeństwo S. Piotra.
Procurat. Nuove w Wenecyi: Przejście morza Czerwonego. Mądrość uwieńczona.
Pałac Manfrini w Wen: Złożenie do Grobu.
Daw. Gal. Barbarigo w Wenecyi: Magdalena. Wenus. Św. Sebastyan.
Museum w Watykanie: Najś. Panna. Portret Doży.
M. Kapitolińskie: Chrest. Chrystusa. Cudzołożnica. Próżność (allegorya).
M. degl' Uffizi w Florencyi: dwie Św. Rodziny. Pk. Kard. Hippolita de Medicis. Magdalena. Chrystus do grobu ciała. Ślub. Św. Katarzyny. Bachanalia. Pk. Andrzeja Vesale. Pk. Filipa II. Pk. Piotra Avelino. Pk. L. Cornaro.
M.ma w Parmie: Chrystus prowadzony przez Kata. (: powtórzenie obrazu będącego w kościele S. Roche w Wenecyi mniejszych rozmiarów :).
M. di Brera w Medyolanie: S. Hieronima na pustyni.
Bibl. ambroryjska w Medyolanie: Adorujące Anioły.
Galler: Bentivoglio w Bolonii: Pk. Filipa II.
G: Borghese: Najś. Rodzina. Trzy Gracye. Amor uwieńczony. Amor jeździec drony. Powrót Syna marnotrawnego.
Museum w Neapolu: Pk. Papieża Pawła III. Pk. Erazma. Pk. Filipa II. Magdale-

ua. - Danae. -

Dawna Gallerya w Wiedniu: Krajobraz z figurami. Pk. Ulissesa Aldobrandi. Mitoda Mobicka w grobie. - Lukrecya. Nagie dziecko. Chrystus w grobie. - Najś. Panna z dzieciątkiem Jezus. - Adorcya czterech Magów. Umarłe ciało Chrystusa. Pk. Myśliwego. Pk. Myśliwego z rudą brodą. Najś. Panna w prysionku. Najś. Rodzina. Jezus w Emmaus. Cudzołożnica. Chrystus trzymający nulę ziemską. Pk. Karola V. Ecce Homo. - Pk. Jakóba d. Strada. Młody duchowny. - Pk. Giacomo Sansovino. Pk. w todzi robicty. Najś. Panna. Dzieciątko Jezus i S. Jan. Pk. Benedetta Varchi. Pk. Fryderyka Jana Saskiego. Port. Filipa. Strozzi. Diana w łazience. St. Wiktoryna, itd. itd. itd.

Mus. Król. w Madrycie: Pk. Karola V. w zbroi. Port. Karola V. piechota. Pk. Karola V. na koniu. Port. Filipa IV. w puściacie. Port. Filipa IV. w całej postawie. Diana pochwywana przez Akteona. Allegorya Bitwy p. Lepante. Wenus i Adonis. Danae. - Lukrecya otyleżem życie sobie odbierająca. Dwie Wenery. Bachus w Naxos. - Ecce Homo. Najśw. Panna bolesna. Dwie S. Małgorzaty. Syryk. - Prometeusz. itd. itd.

National Gallery: Najś. Panna. dzieciątko Jezus wielu świętych. - Port. Ariosta. Chrystus objawiający się S. Magdalenie. Adonis i Wenera. Professor Murphy. i. przyprowadzany Palmie starszemu i. Najś. Rodzina. Port. Pastuszków. Jowisz i Ganimedes. Bachus i Aryadna. i. kupiony 1826 r. za 125000 fr. i. -

M. w Antwerpii: Aleksander VI. i Biskupo i Pashos. Przedstawienie świętemu Piotrowi. -

Muzeum w Berlinie. wiele portretów. i cztery
małe szkice.-
M. w St. Petersburgu: Portret Laury de Dianti.
Portret dziecięcia. Toaleta Venery.
Danae. i dwanaście płócien mniej
lub więcej podejrzanych.
Na Hradschinie w Pradze Cesarskiej: Porwanie
Europy.
Gal. Westminster: Pł. Kochanki mężczyźnie
Guasto. Nimfa leżąca. Cudzołóżnica.
Cristo della Moneta. i groźny
Lwowy.
G. księcia Malborough: Mars i Wenera. Amor i
Psyche. Apollo i Daphne. Plu-
ton i Proserpina. Hercules i De-
janira. Wulkan i Ceres. - Bachus
i Aryana. Jowisz i Junona. -
Neptun i Amfitryde. S. Sebastyan.
Pł. Męczennicy. Pł. papieża Gregorza. -
G. Weyer w Kolonii: Najś. Panna z Dzieciątkiem.
Gab. Tatiszczewa w St. Petersburgu. Wenus.
Gab. Hr. Czernin: Pł. Męczennicy. Magdalena.
Galerye Esterhazy: Portret niewiasty.
M^en w Monachium: Dwie Madonny. Najś. Ro-
dzina - Jowisz i Antiope. i wiele
portretów.
Katedra w Weronie: Wniebowzięcie N. Panny.
etc: etc: etc: etc: etc:

Najznakomitsi naśladowcow:
Dante /: Girolamo :/ zwany Girolamo
da Tiziano. Urodził się 1547. umarł roku 1580.
Był wielkim naśladowcą ale i pomocnikiem Tycyana. który cenił wiele dzieła tego
malarza. jego talenty - i używał go w wielu dowodach malowania ciała wewnętrznych obrazów.
Jutro mówię jedynie o malarstwie tego płócien
prawie niezawodna odróżnić od oryginałów.

S. Ricci 1730

Calcar /: Johan :/ Ur: się w Calcar /: w księstwie de Clèves :/ około r. 1500. Um: w Neapolu roku 1546. Ten nieuczciwi malarz przebył część swego życia w Włoszech - gdzie sobie dość dobrze przyswoił rodzaj i smak dzieł Tycyana. Dotknięcia bardziej miękkie i zbyt wypracowane.

Ricci /: Sebastiano :/ Ur: się w Cividale de Belluno r. 1660. Um: w Wenecyi r. 1734. Robił kopie które do oszukania dla handlarzy rzemieślnicy jednak tych. Malarz ten sam się do pewnego stopnia uczennictwa - sprzedaje swoje płótna za jego dzieł Tycyana i wielu innych malarzy, o których później powiemy. Kolorys jego czarniejszy - zawsze maniery - w dotknięciu brak przezroczystości. -

Nadalino lub **Natalino** da **Murano**. Ur: się w Murano. głośny w r. 1538. Ten robił kopie obrazów Tycyana uchodzące za oryginały. Sposób malowania płaski - dotknięcie umiejętne - wzór wachrysunek jest prawny. nieco zaniedbany w rękach i nogach. -

Bonvicini /: Alessandro :/ zwany **Moretto**. Ur: się w Brescii. głośny r. 1540. Tych odróżniamy manierę malowania tego artysty. W pierwszej jest zawsze z Tycyana w drugiej Rafaela. W trzeciej wyrobił w sobie własny oryginalny charakter. Jako naśladowca Tycyana - celował w portretach. Kolorys nie zawsze w dużym - wykończenie pełne przedmioty. Układ draperyi bardzo wierny ale grzeszy brakiem smaku.

Sophonisbe /: Anniskar :/ Ur: się roku 1510. Um: w Madrycie r. 1555. Artysta nieznany. Historycy malarstwa nic nie wspominają o niej. Była uczennicą Tycyana i celowała w portretach. Utwory jej często uchodzą za jego dzieł Michała. Różni się nieco za mięknącym dotknięciem i kolorytem zbyt nerwowym.

Vecellio /: Orazio :/ Ur: się w Wenecyi r. 1525 czy też r. 1530 - Um: r. 1576. Syn Tycyana. Zbliża się bardzo do Ojca. Kontury jego bardziej ostre - ton czarny w cieniach i rysunek nieco idealny. Malował wiele portretów. Dopomagał do oszukaństwa.

Vecellio. /: Francesco :/. Ur: się w Cadore r: 1463. Brat wielkiego artysty. Mało po zostawił utworów. Najwięcej zamiłował portrety. Mówią że Tycyan kształcił się w pędzlu brata do handlu. Bajbe najzupełniejszego. —

Medula. /: Andrea :/ zwany **Schiavone.** Ur: się w Sobenico r: 1522. um: r: 1582. Kopiował Parmesana i Giorgiona - kształcił się następnie pod kierunkiem Tycyana i ze wszystkich jego uczni najwięcej zbliżył się do swego Nauczyciela. Zarzucają mu niedbałą poprawność rysunku - i zbytnią swobodę dotknięcia; pomimo tego Mistrza świetnością kolorytu. — Andrea Schiavone

Muziano /: Girolamo :/ zwany **il Muziano lub Mutiano.** Ur: się 1528 czy 1530 um: r: 1592. - Jeden z najwięcej znanych jej z zwycięstw włoskich. Powinna on obok tego liczyć tych malarzy, których dzieła brano za przedmiot Tycyana. Utworzyło malarza [illegible] wiele cenione - i do zalet właściwych geniuszowi weneckiego Malarza dodaje wyborna poprawność kolorytu w powietrzu i lepszy refleks /: odbicie :/ niż brat w krajobrazach Tycyana dużo rzeczy mierzego w krajobrazach. tym rodzaju malowania. — HML

Mazza /: Damiano :/ zwanego z **Padwy.** Cudownym kolorytu wszystkich z Mistrzem. Umarł bardzo młodo - niewiele zostawiwszy płodów swego talentu. - Głównie malował portrety.

Campagnuola /: Domenico :/. Ur: się w Wenecji r: 1482. um: r: 1550. Młodszy rysunkiem. — Celował kolorytem i swobodą dotknięcia. CAM

Rosa. /: Pietro :/ Ur: się w Brescyi. Um około 1576 czy 1577. Uczeń Tycyana. Długo uczył się swoim trudem pracował pod kierunkiem Mistrza. Bardzo bardzo niedorównywa swoim Nauczycielowi. Kolorytu dobry - głowy jego najczęściej w dużym - rysunek grzeszy brakiem smaku. —

Romanino /: Giorgio lub Girolamo :/ ur: się w Brynie około r: 1501. Jego utwory tak zwane obrazami stylu /: Tableaux à tourmure :/ bardzo prawidłowane przez podrabiany. Dodajmy nieco tajemniczości i dotknąwszy życiat- przejdźmy się w kurs jako arcydzieła Tycyana.

G.B del.

Vanni /: Giovanni Battista :/. ur. się w Pizie r. 1599. um: we Florencyi r. 1660. Kopiował najznakomitszych Mistrzów. Kopie z Tycyana szczególniej wiernie dobrze odtworzone. naśladował dość dobrze rodzaj malowania szkoły weneckiej.-

F. Imparato
Jacobus Palma f

Imperato /: Francesco :/ um: około r. 1564. Rysunek nieco zaniedbany- koloryt za zimny.

Palma. /: Jacopo :/ zwany Starym Palma. ur: się około 1480- um: około 1548. Jako naśladowca Tycyana. Z anonimu tego malarza nadzwyczaj wiernie naśladował Tycyana. Rozeznać byłoby trudno utwory jego od oryginałów gdyby nie rzut na przeźroczystość nagości - przez tego w rysunku głów. przebija się nieco rodzaj malowania rzeźbiarzów epoki gotyckiej.-

Wielu jest jeszcze naśladowców Tycyana- ale ich jednak tak daleko różny od oryginałów że w żaden sposób badawczego obznajomienia w błąd wprowadzić. do ich liczby należą: Girolamo Bonifortì.- Gio- Mario - Verdezzoto.- Lodovico Fumicelli.- Stefan dell'Arzere.- Diamantini.- Marco Vecellio.- Bonifazion.- Gio Battista Averara.- Cristofano.- Rosa. wszystko współrodzaju Tycyana.- Flandrya dostarczyła Prospera Lankrinck. Holandya Cornelisa de Man i Thierry Barentsen.-

F. Fumicelli

H Lankrink.
C D. Man 1690

Barbarelli

/: Giorgio :/

zwany: Giorgione.

Ur: się w Castel-Franco 1477. umarł r: 1511.

Z dumiewa kolorystem. Obrazy Giorgiona zdają się być tak świetne - jakby co najwięcej jutro stu laty malowane były. Dotknięcie swobodne i śmiałe, kolorytu czysty świetny, rysunek z całością nie podlegający zboczeniu obo wiązuje zalety utworów tego artysty. Zdumiewają nas zbytnią okazałością w draperyach.

Płótna tego malarza na dwie widujemy w handlu.

Znakomitsze - w:

Muzeum Luwru w Paryżu: Święta Rodzina oceniona w r: 1810 na 90000 f. Wiejska muzykalna zabawa. obraz mniejszy 3000 fr. oceniony. Córka Herodyady /: bardzo podejrzana :/. - Posiadał Luwr do roku 1815 znakomity obraz tego malarza przedstawiający Adama i Ewę oceniony 30000 fr. Ale po kongresie wiedeńskim musiał go Francya zwrócić.

M. w Kapitolu: Najświętsza Rodzina.

Akad. sztuk pięk. w Wenecyi: św. Marek uspokajający burzę. - portret starszej weneckiej. -

M. degl' Uffi. we Florencyi: Mojżesz. Sąd Salomona. Mistyczna allegorya. Portret Kawalera Maltańskiego. portret jenerała Gattamelata.

Pałac Pitti w Florencyi: Mojżesz znajdujący się. S. Jan. Satyr uganiający się za Nimfą. - Koncert muzykalny.

M. w Neapolu: portr: Antonella ms: Saleruy.

Daw. gal. w Wiedniu: Magdalena a Faryzeusza. portr: młodzieńca w stroju starego gitarę. - Trzej Królowie. Wojownik w pancerzu. Portret Gattamelata. Młodzieniec z niedźwiedziną winną. Potrosła Schwytana rozbaja pasterzostwa.

M-me Gallery: Rycerz w zbroi. - Diana i Akteon. - S. Wilhelm Zamordowanie S. Piotra z Werony.

Inst. król. w Edynburgu: Mały portret Mężczyzny. -

Muzeum w Berlinie: Trzy męskie portrety.
M: w Monachium: Próżność /: Allegorya :/.
M: w Dreznie: Jakób witający Rachelę. Hołd pasterzów.
Myciwyra a całujący kobietę. Portret z prowadzenie Archina piotra :/. —
M: Król: w Madrycie: Dawid porabicin Goliata. - portret rodziny.
M: w St. petersburgu: S: antoni.
Gabinet ks. Jussupiow w St. Petersb: portret kobiety.
Galerye Lichtensty'na: portret Myciwyry
G: Weyer w Kolonii: Pt: Kleopatry
etc. etc. etc.

W handlu różne cenyobiegającej zapadłego malarza podług znakowitości kilku lat odbywanych exercycy-tanowe do chwały od kilkuset do kilku lub kilkunastu tysięcy franków za jeden obraz.

Z prowincyi Naśladowców Giorgiona najwięcej za stugują na uwagę:

Vincentius Catena
Pinxit

Catena /: Wincenty :/ ur: się w Wenecyi. um: 1530. mimo niemego bliskiego do tożsamości kilku portretów tego artysty przypominają mocno utwory Giorgiona.

PARIS. B

Bordone /: jako naśladowca Giorgiona :/ /: Paris :/. ur: się w Treviso około 1500. um: r: 1570. Malarzy pierwszą manierą przypomina Giorgiona - który mógł co do jakości dzieła obrazu zajść pomyłki.

MARCVS. MARCH.
VENETVS. PINXIT. M.D. VII.

Marconi /: Marco :/ ur: się w Como. Słynął około roku 1500. Sposób malowania tego malarza nadenajgorzej przypomina Giorgiona. Wyjąwszy w wykończeniu draperyi.

Diana /: Benedetto :/. ur: się w Wenecyi. Słynął około r. 1500. Rysunkiem kobiet się do oryginału. Stylem. wpisłowach na tekturyż zidoneczy: Rysunek mniej poprawny, byle twardy.

Cariani /: Giovanni :/ ur: się w Bergamo. Słynął około r: 1510. Stylzjego bardzo wdzięczny - Kolorzyk delikatnyi pełen harmonii - do tożsamości dobra

prowadzone. Ale różni się od Giorgiona swiatłocieniem - pędzla - obrazy jego nieco z rzadka rajmujące.

Lotto. /: Lorenzo :/ Ur: się w Wenecyi. Stymat w r: 1540. Rozpoczął od Naśladowania J: Belliniego. poczym się utworzeniu Giorgiona powrócił jego śladem. Obrazy jego zdumiewają idealną piękność. cią - słodyczą wyrazu - rysunkiem i oświetleniem jasne więcej zbliżony do swego pierwowzoru. —

L. Lotto 1535

Palma.

/: Jacopo :/

zwany

Palma Vecchio

Urodził się około r: 1480. Um. około 1548.

Jacobus Palma f

Jacobus Palma fec

Palma Vecchio stylem swoim przypomina szkołę pierwotną - gotycką. Rozpoczynawszy się we wzorach Gio Belliniego /: pod którego kierunkiem prawdopodobnie się uczył :/ wszedł na drogę Renesansu. Do tłumienia pędzla tego artysty pełne prawdy i słodyczy - rysunek nieco zaokrąglony, ale naturalny. - Jestto jeden z lepszych malarzy szkoły weneckiej. Amatorowie włoskiego malarstwa /: z wyjątkiem Francuzów :/ bardzo poważają płótna tego artysty. Wiszą one liczbami mieści się po muzeach angielskich prawdopodobnie c. zawsze. —

W Muzeum Luwru w Paryżu: jedno tylko płótno Palmy się znajduje: Zwiastowanie pasterzom. pocz: 1815 wzięte tam było obrazów tego chrześcijańskiego nazwano nikły Nazy: Palma z Dzieciątkiem Jezus - oszacowany na 15000 fr: a które na zarządzenie Chrystus. które go tej Aniołowie opłatują. wszystkie zwrócono po kongresie wiedeńskim. oddali pruscy do prowincji austryi. —

Museum w Bordeaux: Św. Rodzina. – portret szlachetnego weneceyenina.
W Kośc: S. Marka w Weneeyi: wiele portretów Dożów
Kl: szk. pijar. w Weneeyi: wiele pięknych płócien.
u Jezuitów w Weneeyi: Najś. Panna w chwale. Znalezienie prawdziwego Krzyża Św:
Kośc. de Tolentini w Weneeyi: Siedm obrazów.
K: S. Francesco della Vigna. w Weneeyi: Dwie Madonny. Bicowanie.
K: Św. Katarzyny w Weneeyi: Św. Katarzyna wzięta do Nieba. – S. Katarzyna przed Najśw. Panną. Św. Antoni i Mężnieć.
K: S. Zacharyasza w Weneeyi: S. Zacharyasz. Madonna. i wiele innych przedmiotów.
K. S. Giovanni e Paolo w Weneeyi: Zmartwychwstanie. Najś. Panna w Niebie ukoronowana.
K: S. Maria dell'Orto w Weneeyi: Kilka świętych.
K. del Redentore w Weneeyi: Zdjęcie z Krzyża.
K: S. Maria del Carmine w Weneeyi. Zwiastowanie itd.
Kościół S. Antoniego w Medyolanie: Chrystus dwa gajszy Krzyż. –
Kośc: S. Nazarego i S. Celsa w Weronie: Narodzenie. – Obnażanie. Adoracya Magów. Ofiarowanie w Świątyni.
Pałac Pitti: wiele obrazów najwięcej Św. Rodzina.
M. w Kapitolu: Betsabea.
M. w Turynie: Najś. Panna w chwale.
Dawna gal. w Wiedniu: port. Gastona de Foix. – Chrystus umarły podtrzymywany przez trzech aniołów. Odwiedziny. N. Rodzina Najś. Panna otoczona aniołami i świętymi. – portret dwóch młodych niewiast. Portret starca. itd.
M. w Berlinie: Dwie Madonny.
M. w Dreznie: Pł. Kobiety. Dziecięctwo Jezus i jego Matka. Trzy gracye. Wenus w wizerunku. Najś. Panna. Dziecięctwo Jezus i wiele świętych. Do Baranek boży.
M. w St. Petersburgu: portret Kobiety. Najś. Rodzina.

M. w Monachium: Św. Hieronim. Św. Rodzina.
M: król: w Madrycie: Msza pasterska.
etc. etc. etc.

Bonvicini /: Alessandro :/ zwany il Moretto.
Ur: się w Bresczyi - słynął r. 1540. Dobrze naśladował Palmę - widzimy był w układzie draperyi i w stylowości rysunku. -

Ricci /: Sebastiano :/. Ur: się w Cividale de Belluno 1660. um: w Wenecyi r. 1734. Kopiował Palmę. Obrazy jego nie tchną prostotą natchnienia. -

S. Ricci 1730

Palma /: Jacopo :/ Młodszy. Ur: się 1544. um: r: 1628. Umiał swego Dzia wiernego malana - a brata Palmy starszego. Naśladował swego stryja - do tchnienia czystości. W rysunku mniej prostoty.

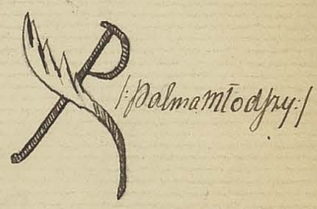

Tisio
/: Benvenuto :/
zwany:
Garofalo.

Ur: się w Garofalo r: 1481. Um: roku 1559.

Był uczniem Domenika Paneli, Boccacina Boccaci i Baldiniego - W następstwie wytworzył swój Styl własny oryginalny. Rysunek jego nieco zaokrąglony - gniewy w całości zbytnią manierą wiecznych liniach. Niektóre obrazy tego malarza były bardzo przesadzane - obecnie wiele sprzedaży w cenie. Niektóre zamiast podpisu robią na sobie grawerunek - inne podpisane nazwiskiem artysty;
Grawerunek nie zawsze jest dowodem autentyczności - Z obrazy przedstawiającej Garofala nie można na sobie kwiatka, jak znowu o dowolnie malują kwiatek na płótnach nie będących dziełem jego ręki.
w Museum Louvre: Najś. Rodzina 6000 fr. - Najś. Rodzina 5000 fr. /: przedmiot nieistniejący :/ portret artysty i inny portr.

B. Tisio. fe: 1550
B. Garofalo

Jpucdr. 1815 w Luwrze znajdowały się:
Jezus wśród Doktorów zwrócony do
gal. król. do Turynu. Najś. panna
Dzieciątko Jezus. św. Józef; św. Katarzyna
zwrócony do Kapitolu w Rzymie.
Najś. Panna na tronie. zwrócone
ks. Modeny.
M: w Kapitolu: Zwiastowanie. dwie Najś: Rodziny:-
S. Łucya. Najś. panna w chwale.
M. w Watykanie: Sybilla przed Augustem.
M: w Neapolu: Śmierć Chrystusa. Hołd Magów.
M: w Dreznie: Mars, Wenus i Amor. Neptun i Pal-
las. - wesele Bachusa i Ariany /: po-
dług rysunku Rafaela :/. Najś. Pan-
na dzieciąt. Jezus S. Cecylia i wielu świętych.
Najś. Rodzina. Najś. Panna uwieńczająca
dzieciątko Jezus. Najś. Panna i dzieciś
Jezus otoczeni Aniołami i Świętymi.
D: gal. w Wiedniu: Spuszczenie w Egipcie.
M: w Berlinie: Zdjęcie z krzyża. Modlitwa króli.
i wiele innych utworów.
Mme w S. Petersburgu: Złożenie do grobu. Cudotwór-
ca. Madonna.
Mme w Monachium: dwie Madonny.
Nnel Gallery: Marcin św: Augustyna. Skonanie
Chrystusa. Madonna otoczona wie-
lu świętymi. itd.
M: w Amsterdamie: Hołd Magów.
etc. etc. etc.

Gandini /: Giorgio :/ zwany **del Grano**. ur:
się w Parmie - umr: r. 1528. Obrazy jego retuszowane
ale żywe nieco ciężkie w rysunku. Mimo to mo-
żna je poznać po kolorycie mniej czerwonym i li-
chym w rysunku.

Capri /: Girolamo :/. ur: się w Ferrarze r. 1501.
umr: r. 1556. Jego naśladowcy - nie gdy nie bajecz-
nym. Ad varn można go poznać po niemiernie
dokładnem wykończeniu.

Ricci /: Sebastiano :/ Ur: się w Cividale-Belluno r. 1660 - um: w Wenecyi 1734 /: o nim wyżej Str. 41 :/. Niemordowany kopista Tycyana - Correggia i Paweła Weroney. Naśladujący Garofalo mijwat bardzo mocnego tonu zapewne w szkole tego pierwszego farb. się go odrazu rozpoznać można. —

S. Ricci 1730

Santo /: Rafaello :/

po polsku zwany:

Rafael Sanzio.

Urodził się w Urbino r. 1483. umarł r: 1520.

Raphael
raphaello
dipintore i fiorza
raphaello

Zbytecznem byłoby rozpisywać się rysiorysem Książęcia malarzy; każde dzieło ważniejsze traktujące o malarstwie, każda encyklopedyja opisała dostatecznie ten żywot tak krótki - a tak zawcześnie zagasły: Sądzę zatem, iż każdemu z Czytelników naszych znajome są te najmiższe szczegóły. Pozostaje niemi tylko wyrazić, dające się poznać przymioty za pomocą tego cudownego geniuszu Rafaela - ograniczając się na tem tylko co ściśle ~~ze badaniem jego malarstwa~~ związane ze sztuką - dodając kilka zdań o jego naśladowcach i malarzy kopiowaniem jego arcydzieł ~~zajętych~~ zajmujących się dziś.

W utworach Rafaela trzy różne rodzaje zupełnie odróżnić należy sposobu malowania - trzy jego odrębne maniery: W pierwszej malowaniem przypomina zupełnie Perugina - do ~~tego~~ dem ~~go~~ obraz Strzyżyna Ogrodniczka /: w świecie malarskim powszechnie zwana: La belle Jardinière :/; w drugiej przejmuje styl Leonarda da Vinci jak to widzimy na portrecie, który mając lat siedmnaście wymalował; Trzecią sam

artystycznych i ta jest systemu jego sławy - zbyt ostatniej epoki powstawiał nam wzory jako św. Michał, Najświętsza Panna ze śliwką / La vierge à la prune / itd. ... itd. ....

Dzielą się na cztery zasady, choć taka ogromna liczba obrazów przypisywanych Rafaelowi. Jak człowiek żyjący na tej ziemi tak 37 tylko, choćby bardzo szybko pisał i pędzlem w dłoni, mógł wyprodukować tyle znakomitych utworów, których liczba do tysiąca Alexandre dochodzi? Rafael wiele pracował to prawda - ale tak nie pojęta produkcja nie przystoi jego dziełom. Wielu artystów chcąc podnieść własne prace w cenie, posiłkowało się nazwiskiem innego malarza - uczniowie kładli nazwisko Sanzia na utworach ~~nieudanych nawet~~ do arcydzieł ~~jakoby~~ Raphaelowi należących uczniów do szkoły Raphaelowej - a także na płótnach Juliusza Romanina, F. Penniego, Perrina del Vaga i wielu innych. Powiedzianą jest także rzeczą, iż wszyscy malarze, Rafael, naprzód innych zwierzchników różnych prac woli malarskich, dzieła własne do podwyższenia doprowadzał - powinna ich doskonałość swoim uczniom i tak ~~stosownym~~ biegłym rękom stworzone biegłymi rękami pędzla do potęgi własnego geniuszu podnosił. Znalazło się także wielu naśladowców, kopistów i podrabiaczy, którzy na nich, którzy dla zarobku nędznego życia w wyższym celu oszukaństwa kładli potężne imię jako pomyłkę - i w taki sposób przez swoje ochronę nazwiskiem Rafaela wśród ginęli.

Cechą dostrzedniejszą styl Rafaela - to nie nicpodobna - powinnością zasady przyrody taka jaka sama przyroda zawsze dla nas nie chciała dać nam pojęcie. Rysunek tego Arcymistrza - to prawda - nicnie nie przekłamowana - wyraz i charakter jego postaci przemiesionych ne

prócno z adcu kmelavrycia dorownać; stadu: prosi o cudzoziemiec w siedzie Kaletty arcydzieł tego Mistrza - chyba ów jeden bycdotat cudzoziemiec to niezmierne zjawisko - chyba jeden tylko geniusz jest zdolny - a nim [illegible] bezzapomnienia Sam twórca Rafael ~~z Urbino~~ Sanzio d'Urbino!

- Jakgdyż wiadomo wyżej bosmi ten malarz posiadał ogromną moc talentów - posiadał wszystkie zaszczepy prócz naśladowców - wszystkie te one przyozdabiają muzea narodowe i prywatne zbiory. Nazwiska ceny nale arcydzieła to pracabezwątpienia i jestowa - tem wiecej, że dla wielu nieprawdopodobną wydawać by się może. Ograniczymy się na wyliczeniu tutaj niektórych godnych nas najznakomitszych: W Muzeum Luwru w Paryżu: Pisemna Oprowadzenia. /: La belle jardinière :/ ostatecznie r. 1816 oceniona na 400000 fr: Najświętsza Rodzina. wartość tego obrazu podana na 200000 fr: Najśw: Panna z Dzieciątkiem Jezus. oszacowana na około 110000 fr: Syn Chrystusa. 300000 fr: Święty Michał zwycięzca Smoka. /: oceniony 1500 fr:/ Święty Michał gniotący djabła. 200000 fr: Św. Jerzy: portret Joanny Arragońskiej. oceniony ostatecznie na 900000 fr. portret Baltazara Castiglione. Księcia Mantuy. 50000 fr: portret Młodzieńca. na 40000 fr. oceniony. portret mężczyzny. /: znany pod nazwą Rafaela i jego nauczyciela Pinturicchio. = Raphael et son maître d'armes :/. Oceniony 40000 fr: Niektóre z tych płócien w dopuszczeniu ulegają zapomnieniu. (+).

(+). Za wojen Napoleona I. Francya bogata była bardzo w arcydzieła naszego Mistrza. Cesarz Francuzów skrzętnie cały swój wpływ wybierał na dowidła Rafaela i takowe w Luwrze gromadził. Po

Museum Napoleona III. Najśw. Panna z Dzieciątkiem. N. Panna z Dzieciątkiem i Aniołami. Święta Rodzina. – N. Panna z Dzieciątkiem i Św. Franciszek. Święta Rodzina.

M^re w Lille: Św. Rodzina. Parnas. – Bitwa Konstantyna z Maxencyuszem. Chrest. Konstantyna. Śmierć Ateisty. Św. Cecylia. Uwięzienie Święty Melana.

w Watykanie: Loże. Stancye. Fresk.

Museum w Watykanie: Lavirgeau de palaire. Uzdrowienie. Przemienienie Pańskie. Ostatnie Kommunia Św. Hieronima.

w G. Farneryjskiej: Zwycięstwo Galatei. Historya Psyche. Fresk.

Kość: Św. Augustyna w Rzymie: Trajesz

Kość: Santa-Maria della pace: Cztery Sybille. –

M^re degl'Uffi we Florencyi: Portret damy florenckiej. – Najś. Rodzina. Matka Boska z Dzieciątkiem. La vierge au Chardonneret. Św. Jan na puszczy. Portret Juliusza II. Portret Fornaryny. –

Pałac Pitti: Najś. Panna w Kwiecie. Głośne na świecie pod nazwą La Vierge à la Chaise. – Portret w całej postawie Leona X. Sam Widzenie Ezechiela. – Najś. Pan-

---

roku 1815. Francuzi jak wiele innych obrazów po całej Europie zagrabionych tak i utwory Rafaela musiały powrócić prawym posiadaczom. i tak: Malowanie Ezechiela: cenione 70000 fr: powróciło do pałacu Pitti. Ofiarowanie w świątyni: Hołd Trzech Króli, Opłakiwanie Chrystusa powrócone Kościołowi S. Francisku w Perugii. Wiara. – Nadzieja. Miłosierdzie powrócone do kościoła San Francesco do Perugi. Portret Leona X. oceniony na 180000 fr: oddany do pałacu Pitti we Florencyi. Przemienienie Pańskie: arcydzieło nad arcydziełami ocenione na 1500000 fr: – powróconо

nawchwale /: La vierge glorieuse :/ Najś:
Rodzina. Najś: Panna z Dzieciątkiem
Jezus. Portret Angela. – Portret
M. Doni /: kochanki artysty :/. Portret
Tommaso Fedra Inghirami. – Portr.
Kardynała Dovizi. – Portret Papieża
Juliusza II. –
M. w Parmie: Jezus Chrystus w Chwale.
M. Brera w Medyolanie: Ślub Najśw: Panny.
M. w Bolonii: Św: Cecylia.
Museum w Neapolu: Najś: Panna na Tronie. Portret
Kardynała. Pb: Tibaldeo. Portret
Leona X. /: wątpliwy :/
M: w Turynie: La Madonna di Tenda.
Galerya Scaria: Grajcy na szachach.
Gal: Borghese: Zajęcie Krzyża. Pb: Cesara Borgii.
Pałac Doria: Pb: Bartola. – Pb: Baldusa. wiele
N. Rodzin. –
M.re Król: w Madrycie: Pb: Bartola. Dwa portrety
Mężczyzn. wiele Najśw: Rodzin.
N: Panna z Różą /: La Vierge à la
Rose :/. Spasimo. –
M.re w Monachium: N. Rodzina z Düsseldorfu.
Madonna. Madonna /: miejscowych
rozmiarów :/. Popiersie S. Michała
Zmarłych powstanie. Śmierć

---

do Watykanu. Wniebowzięcie N. Panny /: 180000. :/ od
dano Mastorowi de Monte-Elio :/ niedaleko Pere-
zyi. Najś: Panna uwieńczona koroną przez Syna
Swego w Niebiesiech. przywrócona kościołowi San-
Giovanni in Monte. Madonna in Foligno. oce-
niona na 800000 fr: oddana Jenonowi del Con-
tesse w Foligno. Święta Cecylia. Zwrócona do
Museum w Bolonii. –

Chrystusa. Chinese Chrystusa. Dwa portrety.

M: w Berlinie: Labelle Jardinière /: wstępliwy :/.- Śmierć Chrystusa /: wstępliwy :/.- Madonna ze Smygłem. Madonna /: przypisywana Peruginowi :/. Madonna między drzewami z dziećmi. /: wstępliwy :/.- Stół pasterzów.-

M^re w Dreznie: Matka Boska Sykstyńska.

Gal: Westminster: Najś. Rodzina /: szkic :/.- Adoracya Dzieciątka Jezus /: szkic :/.- Św. Łukasz malujący N. Pannę. /: szkic :/.

M^re w Sk: Petersburgu: Najś: Rodzina /: obraz pochodzący z Malmaison :/ N. Panna d'Albe /: zwana :/. Św. Jerzy. i wiele innych pojedyńczych obrazów wstępliwych.

Dow: Gal: w Wiedniu: S. Małgorzata. Spoczynek w Egipcie.-

National Gallery: Św. Katarzyna z Aleksandryi. /: Zbiór Aldobrandini :/ Kupiona za summę 13700 fr: cyrkuły za kwotę 22500 fr: wraz robotami Tycyana: Bachus i Ariadna. w r: 1839. portret papieża Juliusza II. /: zbiór Angerstein :/.- Marenie Świętego Jerzego /: kupiona za 25000 fr: roku 1847 :/.-

Gabinet zb: Tatiszczewa w Sk: Petersburgu: N: Panna z Dzieciątkiem /: La Vierge au Voile.- przypisywana Peruginowi. :/.-

Gal: Lichtensteina: N: Panna z jabłuszkiem /: La Vierge a la Pomme :/.- portret Mężczyzny.-

G: Esterhazego: Madonna.

Ks^ni Malborough: pk: Kobiety.- N: Panna na tronie.

Zbiór Pembroke: Madonna z Gwoździkiem /: przypisywana Van-Orley :/.-

Zb: Munro: Madonna przy świeczniku. /: La Madone au Candélabre :/

Zb: Miles: Niesienie krzyża. Najś. Panna z Dzieciątkiem Jezus.- Papież Juliusz II.-

Gal: Olive de Marsylii: Wieczerza w Emmaus.

etc: etc: etc:

Z pomiędzy naśladowców ~~i kopistów~~ ktòrzy najlepiéj malowali w rodzaju Rafaela lub wojciwali jego obrazy wymieniamy:

Penni /: Giovanni - Francesco :/ zwany **Il Fattore**. ur: się we Florencyi około r: 1488. um: r: 1528. Uczeń i wielbiciel Rafaela - współtowarzysz Mistrza. Nieżonaty ożeniony Julissa Rymianina naśladował jego pierwszą manierę Artysty - Penni tak dalece przejął charakter Sanzia, iż dla wielu znawców nawet jest przedmiotem pomyłki. Kolorytu jego prawda widzi harmonii - rysunek mniéj poprawny i mniéjszym odznacza się wdziękiem.

Munari, zwany **Pellegrino da Modena**. ur: się w Modenie 1509 r: um: tamże r: 1573. Oddawaniem głów ten uczeń Rafaela najwięcéj zbliżył się do wzoru. Rysunek nieco zanadbany. —

Tisio /: Benvenuto :/ zwany **Garofalo**. /: urodził się w Garofalo 1481 r. um: r: 1559 :/ - Starannie studyował wzory mistrza kopiował go z zapałem. Wykończenie zbyt wykończone. Kolorytu trafny - ale farby czerwonej do zbytku używał.

B. Tisio. fe 1550

Grammatica /: Antiveduto :/ ur: się w Sklavonii Rzymu około r: 1571. Um: r: 1626. - Wybornej kopista. Wyższy akademii S. Łukasza zato, iż chciał sprzedać jeden z oryginałów /: S: Łukasza :/ Rafaela pewnemu z magnatów - a własną kopią zastąpić jego miejsce. -

Salmeggia /: Enea :/ zwany **Il Talpino**. ur: się w Bergamo. Um: około r: 1626. Lżył styl wzniosły z rysunkiem dość czystym i światem dostatecznem. Celował w układzie draperyi. Gdyby nie ten zbytkowy miłośników sztuki wyprowadzałby wzoje. —

Buonacorsi /: Pietro :/ zwany **Perino del Vaga**. ur: się we Florencyi około r. 1500. Um. r: 1547. Dobrze naśladował Rafaela. Styl za ciężki - niedorównał Mistrzowi ani siłą ani potęgą wyrazu. —

1568
MJCHELDCOXCYN
F 1574

Coxie /: Michał :/ ur: się w Malines roku 1497. um: r: 1592. Niektóre obrazy Sanzia kopiował z za-

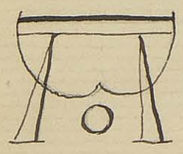

BAL. SEN.

dziwiającą prawdą. Gault de St. Germain /: mówi dość słusznie :/ utrzymując nawet, iż Coxie był autorem obrazu „La belle Jardinière" będącego w Luwrze. Do którejże to malarzowej flamandzkiej. Rysunek obu z gleiszy - koloryt mniej naturalny. w tytułach niezmiernej harmonii.

Orley /: Bernard van -:/ ur: się w Brukselli r: 1490. um: r: 1560. Flamandczyk - naśladował Rafaela. Kolorytu pełen siły - mógł nawet za silny, abym mógł uskodzić za fac-simile. Tony delikatne. Ruch gęsty dobrze traktowane. W całości za wiele maniery. -

Pacchiarotto /: Jacopo :/. ur: się w Sienie gdzieś r: 1535. więcej do Perugina zbliżony, dzieło - pełne radości - wierne odbicie oryginału. Rysunek nieco za długi. -

Sabbatini. /: Andrea :/ zwany Andrea da Salerno. ur: się w Salernie około r. 1480 um: 1545. Z rzemieślnika naśladował wielkiego malarza, którego był uczniem. Rysunek dość poprawny - jeneseda. Szyk obrazów z znajomości anatomii. Draperyje dobrze ułożone - kolorytu zbyt świecący - cienie zbyt mocne.

Marchesi /: Girolamo :/ zwany da Cotignola. ur: się r. 1480 /: około :/ - um: około r: 1550. uczeń F. Francii i Rafaela. Rysunek w jego kopiach za suchy - kolorytu przyjemny. Styl nierówny. -

Peruzzi /: Baldassare :/ ur: się r. 1481. um: 1536. Sumienny kopista. Rysunek wyborny - kolorytu mierny. -

Colle /: Raphael dal :/ ur: się około 1490. um: około r: 1530. Uczeń Rafaela i Juliusza Rzymianina. /: współpracownik :/. Naśladował manierę Rafaela. Styl rozwiązły i surowy. Rysunek poprawny i szlachetny. Kolorytu harmonijny i świeży.

Benvenuti /: Giovanni - Battista :/ zwany l'Ortolano. ur: się w Ferrarze. um: około r. 1525.

Naśladował dziś wiernie Rafaela. /: Malanctego niekie-
dy zamieszał z Benvenutem Tisio zwanym Garofalo :/.
Strozzi /: Pietro-Martino :/ Um: r: 1620. Malował
wielkością z Rafaela. Grecyy mistrzowścią i maniery:
Rysunek nichty alebowiem z rzadkiem. Kolorytu ciepły. ale
jednostajny. –

Naśladowali jemu Rafaelowi mniemane, których
jednak dalecy od wzoru niemogą być powodem powy-
ższe:– i za wymienionymi jemu naśladowcami: Orta =
wiuszy Semini, – Francesco Turbido, – Salvo de
Antonio, – le Mosca, – Paris Mogari. –

Luciano

/: Sebastiano wenecyi :/

powszechnie zwany:

Fra Sebastiano del Piombo.

Ur: się w Wenecyi 1485. Um: w Rzy-
mie roku 1547.

SEBASTIANO VENEZIANO.
SEBASTIANUS VENETUS
FACIEBAT.

Sposobem malowania przypomina Michała-Anioła,
którego w wielu razach naśladował. Rysunek ber
poprawności - figurom swoim nadawał wyraz obra-
zu cnót - w rysunku jego artysty brak przegra-
wności. Kontury jego zbyt ostre nie zlewają się w
z gruntem obrazu. Tarcze draperyi często zbyt sztyw-
ne - ale nie bez wdzięku.

Znakomite płótna tego malarza są w:

(+) Muzeum Luwru: Odwiedziny N. Panny. Oraco.
wartości 70000 fr:

M: Napoleona III: Ecce Homo.

(+). Dawniej to samo muzeum posiadało inny jemu
obraz del Piomba: Męczeństwo S. Agaty oraczw: 20000.
Transzeja r. 1815 roku ci go musiała do pałacu
Pitti we Florencyi. –

Pałac Manfrini w Wenecyi: Obłaskawienie.
Pałac Pitti. Muzeum Św. Agaty. –
M. w Neapolu: N. Rodzina. Portr. Pap: Aleksandra Farnese. Pk. Kardynała. Pk. Młodzieńca. Pk: Anny de Boleyn.
D: Gal: w Wiedniu: Biust, wizerunek z brodą.
M. Król: w Madrycie: Chrystus niosący krzyż. Chrystus schodzący do otchłani.
M. w S. Petersburgu: Pk. Kardynała polus.
M. w Monachium: Grupa błogosławionych.
Nowa Gallery: wskrzeszenie Łazarza. Pk. Kardyn. M. de Medicis. malarza. Pk. Juliusza Gonzagi pod postacią Św. Cecylii.
Gal. Esterhazego: Pk: Kardyn. polus.
etc: etc: etc:

podług ogólnych wyobrażeń w pewnym rodzaju obrazy delpiombo na płaszczyźnie miedzianej wielkości bliższych różne pracowosummy: jego N. panny rzeźbiarskiem życiu sprzedawano po 2400 do 7000 fr: Chrystus z krzyżowego w r. 1852 od Sukc. Sutherland Herberta - kupiono za 41000 fr: Chrystus w grobie /: Synod: Kr: Hollenderskiego w r. 1850:/ kupiony za 29000 florynów: Młódźia zamachanych /: Synod: Lord: Northwick r. 1859:/ Wyrobowata 3900 fr: Pan del Sarto nay: Rodzina kupił w r. 1860 za 40000 fr. – a w roku potem odsprzedał za 17500 fr: Jeden obraz artysty sprzedano do Madrytu r. 1861 za 620 f. itp.
Sebastyan delpiombo miał wiele uczniów. My pisząc czyny tylko jednego najgodniejszego.

C Bagazotti

Bagazotti /: Kamil:/ Miał przeciwieństwo niewdzięczności – i to do potęgi dopro wadzić kolorytyzmu. wielu znawców chwali jego obrazy za pędzel Sebastyana. –

Vannucchi

/: Andrea :/

zwany

Andrea del Sarto.

Ur: lat we Florencyi r. 1488. Um: tamże r: 1530.-

A S MDXXIII

AND SART.

AND. SAR. FLO-FAC

Andrea del Sarto

pracował z zapałem nie do pojęcia najusilniej dla zdobycia kawałka chleba. Prymitywisty nie do naśladowania - obcowanie z rodziną, dla jej wygodnego życia, wytworzyły mnóstwo obrazów, pomiędzy którymi wiele do rzędu arcydzieł można zaliczyć. Odznacza się bowiem wyszukaniem nieco zachodnim i pomimo brudnem charakterem draperye na ulubionych fałdowaniach. Styl jego odznacza się prawdą i wdziękiem; często kroc kolorytowi tego artysty zarzucają zbyt wiele zimna i siły zawiele.

Wizerunki dzieł tego malarza nadzwyczaj rozpowszechnione w handlu - zkąd wiele zmian: Wyliczamy niektóre:

(+) Muzeum Luwru: Miłosierdzie cenione 100000 f.
Najśw: Rodzina. Talerz 100000 fr. oznaczona.

M: Napoleon III. portret artysty. - drugi taki ale sam Andrea przedstawiony w późniejszym wieku. pt. Kotwicowy
Najśw: Rodzina. - Św. Katarzyna w Kotwicowym
cona. - Zwiastowanie. N. Panna z wonkiem.

Gal. Borghese: Dwie św. Rodziny. - Madonna. - św:
Magdalena. -

Att. ph. pizz. we Florencyi: pobożność niższy dwojgiem
dzieci. /: fresk :/ Zgromadzenie 4. świętych.

Pałac Pitti: N. Panna i atrybuty świętych. Chrystus w grobie.
Dysputa o Święt. Trójcy. - Dwie Najśw: Rodziny:
dwa Wniebowzięcia: Dwa Zwiastowania.
ph. Artysty. -

Pałac Doria: ph. Machiavela.

Galerya Scarria: Najśw: Rodzina.

(+) Muzeum - zwrócono po roku 1815 do Pałacu Pitti we Florencyi znakomite dwa płótna Andrea del Sarto po odstawieniu z tamtąd Historyę Józefa - cenione 80000 fr.

Muzeum król: w Madrycie: Port: Lukrecyi Fede. - N. panna dziecięciem Jezus i Anioł. - Najś: Rodzina. Madonna. - Ofiara Abrahama. Widzenie Ezechiela. Najś: panna w chwale. -

Daw: Gal: w Wiedniu: Najś panna z dzieciątkiem Jezus. - Św. Sebastyan. - Noli me tangere. -

M: w Drezznie: Duchowe małżeństwo św: Katarzyny: - Ofiara Abrahama. Najś: Rodzina /: zaprzenosc - pogrzeb Pana jezdr. Sasso-Ferrato :/. Nawiedziny Najś: panny.

M: w Monachium: Dwie Najś: Rodziny. Kazanie S: Jan. Nawiedziny. - Zacharyasz owieniały. - Salomea. Głowa św. Józefa. /: szkice :/.

M: w Berlinie: Muzyka. - Architektura /: dwiema farbami szarzizny :/ Szkice portretów Lukrecyi Fede. N. panna w chwale.

M: w St. petersburgu: N: Rodzina /: w stpiny :/. - Nawiedziny. - Najś: Rodzina.

Gal. Weyer w Kolonii: popiersie Mężczyzny etc: etc: etc: etc: etc:

Oto artyści którzy naśladowali i kopiowali Andrez del Sarto:

Bigio /: Marco-Antonio :/ zwany Bigio Francia. Ur: się w Florencyi r: 1482 czy 1483. Um. r. 1524. Uczeń Martina Mariotto Albertini. Długi czas pracował wspólnie z Andrea. Ma rysunku mniej poprawności w postaciach więcej ruchu.

Cardi zwany Cigoli lub Civoli. Ur: się r. 1559. Um. r: 1613. Naśladowca z nemiosta jak się później o tem przekonamy. Twonzeprodukuje z Andrea del Sarto niemowlę um Zaleć do mowić. Pędzel swobodny. rysunek dość poprawny. ale kolorytu zbyt delikatny.

Ignazzelka /: Andrea :/. Uczeń Andrea. Wierznie go naśladował. W Włoch i akcessorya nieumiejętności. Tenże głowienie różni od oryginału. Głowy pełne wdzięku - dobrze rysowane. -

---

LC 1595, LC.

Pippi

/: Giulio :/

zwany pospolicie Rygmianinem /: Jules Romain :/ -

Ur: się w Rzymie r: 1499. Um: w Mantui r: 1546. -

współpracownik Rafaela - nie posiadał ani w dziele ani kolorytu, właściwia Malarzy; Rysunek jego celował wspaniałością i poprawnością - jednak przeto zapostu. Tenże uczeń Juliusa Rygmianina w rzędzie pierwszych malarzy stawiają.

Obrazy małych rozmiarów tego artysty nie są rzadkością pospolite i przedmiotami najwyższych kupców. w wielkich jego utworach nie bardzo smakują.

(+) w Louvre Museum Louvru: Narodzenie Chrystusa obraz ocenione od Galerie 80000 fr: N. Panna z dzieciątkiem Jezus i św. Jan. 6000 fr: Tryumf Tytusa i wespazyana. 40000 fr: Wenera i Vulkan. 15000 fr: portret Giulia Romano.

M: w Monachium: Terenz opuszcza Aryadnę. św. Jan na puszczy.

M: w St. Petersburgu: Bitwa. - Stworzenie Ewy: N. Panna za stołem. Najś: Rodzina Kozia z Rafaela. -

M: w Dreznie: Boże Pan. w Sodzie Olimp. - Najś: Rodzina.

M: w Berlinie: Leżący uchanowie.

National Gallery: Miłosierdzie. Wniebowzięcie św. Magdaleny. Dziecinne lata Jowisza wr: 1859 ruyjowyra 13275 fr: Statoś Scypiona. Sabinki. -

G: Esterhazego: Diana

G: Westminster: S. Łukasz malujący N. Pannę

etc. etc. etc.

(+) W roku 1815 Francuzi musieli zwrócić następujące obrazy tego malana: Najśw: Rodzina wr: do pał: pitti. oceniona, 30000 fr: N. Panna Dzieciątko i św. Józef zwrócony do gal. kr: w Turynie. Tańce Apollina i Muzy. Oceniony na 24000 franków. Obraz ten zwrócono pałacowi pitti we Florencji. -

IR., JRL

IULIUS R. INVENT.

Julius Roms Pinxit Mantae

Iul. Rom Inu.

IVLIVS
INVEN
TOR
IVLIVS. RO. IN.

podług odbytych licytacyi za granicą sprzedano obrazy tego artysty płacono: Kanet urbvojny fr: 180. r. 1843. - Pojmanie Aleksandra W. /: na drzewie 1 i 3/4 f: wysoki :/ 950 fr. S. Jan na pustyni /: na drzewie 3 f. długi :/ 575 fr: Głowa chavalier ystyczna /: Karton :/ r. 1854 - 295 fr: itd.

Juliusz Rzymianin miał wielu uczniów - ale mało naśladowców. Najznakomitszymi: Andreassi /: Ippolito :/ ur: się Mantui. Utwory jego odznaczają się pewną prawdą kolorytu i czystością. Uczniami znakomitszymi Juliusza byli: Jan de Leon, - Rafael del Colle, - Benedetto Pagni, - Figarino de Faenza, - Fermo Guisoni, - Rinaldo et i Gio Battista, z Mantui. Wszyscy oni pracowali wspólnie z Juliuszem swoim mistrzem - własnych utworów zostawili bardzo mało. -

---

Allegri

/: Antonio :/

zwany:

Corregio.

Urodził się w Corregio r: 1494. Umarł tamże w roku 1534. -

A. C.

RE ♡ gio

Corregio

Corregio. f

Jeden z najznakomitszych malarzy włoskich, który z czasu swojej Ojczyzny. Celował w dokładnem, prawdą i kolorytem, którego inny nie był w możności naśladować. Rysunek tego genialnego Malana był tak znakomity - że tylko Michałowi - Aniołowi i Rafaelowi ustępował pierwszeństwa. Co się tyczy życiorysu tego artysty - te same dzieje co tradycyja o życiu Rafaela i innych umieszczą w sobie szczegóły

bardzo ciekawe i do nich Czytelników odsyłamy - nie mogąc tego dla mnóstwa szczegółów tu zamieścić.-

Obrazy tego Artysty umieszczone nadto jak wiadomo są w publicznym Muzeum Wyżej wzmiankowanych miastach:

(+) w Museum Luwru: Duchowy ślub Św: Katarzyny. /: oszacowany 450000 fr: gdzieindziej 350000 fr:/. Jowisz i Antiope. oszac: 500000 fr: /.-

M: Napoleona III. (+) Muzeum Świętego i Świętej /: szkic obrazu będącego w Parmie: /N. Panna w złotem Karmiąca Dzieciątko Jezus.

M: w Parmie: Muzeum Św: Placydy i Św: Flawii.- S. Hieronim.- N. Panna z Dzieciątkiem /: La Vierge à la tasse:/.- Chrystus wiodący Dzieci. Edjucie Matkę Jego Św.-

Kopuła Katedry w Parmie: Wniebowzięcie.-

Kopuła Kos: San-Giovanni w Parmie: Wniebowzięcie.

Museum w Watykanie: Zbawiciel.

Kos: /: Zbawiciela:/ S. Ludwika des Français w Rzymie: Madonna.-

Museum w Berlinie (O) Miłości Ledy.-/: dawnego ob: królowej Szwecji 16.050 fr. /.-

Galer. Borghese: Danae.

M. degli Uffi we Florencyi: Głowa dziecięca. Głowa S. Jana Chrzciciela. N. Panna w Egipcie. N. Panna uwielbiająca Dzieciątko Jezus.-

---

(+) Wojny Napoleona I. wzbogaciły Francyę w Dzieła utworów Correggia. ale wszystkie te wynieszone w 1815 r. wróciły do prawych właścicieli: S. Hieronim zwrócony Parmie. Sprzyjanie w Egipcie Oszacow: 500000 fr: Edjucie Matkę 200000 fr: Muzeum S. Placydy i S. Flawii tamże 100000. wszystkie były oddane do Museum do Parmy. Mała Głowa S. Jana która była dziełem zwróconą do pał. Pitti we Florencyi.—

(+) zwracanym uwagę Czytelników na to co niemy o tem muzeum mówili przy mowie o odsyłanych /: Sł. 15 i 18 :/.

(O) Historya tego obrazu następująca: Książę Orleańskiemu przy podziale ~~rodzeństwa~~ ~~Ks. Regencyi, który to~~

ANTONIVS DE ALLEGRIS

ANTOIVS DE ALEGRIS

W pałacu Pitti: Głowa dziecięcia /: Schic:/
W. P: Doria: Cnota uwiędły symbolicznemi /: schic:/
Museum w Neapolu: N. Panna /: kopiuby:/ schic/ —
Madonna. Agar na pustyni. Małżeństwo S. Katarzyny.
Museum w Dreznie: Najś: Panna z dzieciątkiem Jezus błogosławi Św. Franciszka i innych świętych. — N. Panna Dzieciątko Jezus i wielu Świętych. S: Magdalena. Hołd Pasterzów /: Notte di Correggio:/ N. Panna Dzieciątko Jezus i wielu świętych. Dobór Correggio.
Daw: gal: w Wiedniu: Kupidyn robiący łuk. — Jowisz i Ganimedes. — Jowisz i Jo. — Chrystus w ogrodzie z uniesionemi ze świętymi. —
M: w Sł: Petersburgu: Dwie grupy dzieci. Małżeństwo Św: Katarzyny. — Madonna. — Portret Muzycyny.
M: w Monachium: N. Panna w chwale. Kupidyn wylejący. Głowa Fauna. Ecce Homo.
M: Król: w Madrycie: Najś: Rodzina. — Noli me tangere.
M: w Pesztu: Śmierć Chrystusa /: wątpliwy:/.

~~obraz Hogarth dla Króla~~ Karol, odniósł głowę najgłówniejszej figurze. Pan Pasquier Kupidynowego zaproponował malanom Van-doo i Boucher'owi namalowania mu głowę - ci odmówili. Niejaki Deslyen malarz mniejszego nazwiska ale wielki studyujący Correggia podjął się tej pracy i ta ciężkość musiała powiodła. Obraz ten przeszedł następnie w r. 1755 w posiadanie Króla Pruskiego za 2100 fr: ~~wróciwszy do Francyi w r: 1806~~ Kiedy w r: 1806 wrócił do Francyi Akademia Sztuk Pięknych Karola odjęła domalowaną głowę i wyrestaurowawszy obraz powróciła Prowidonowi. Melan ~~ten~~ ten, nie kontenty się do tyle Correggia - w swój własny sposób głowę odmalował. —
Obraz po r. 1815 - na nowo przeszedł do Berlina.

National Gallery: Chrystus na górze Oliwnej. – N. Panna z Korzyciem /: La vierge au panier :/ Kupiony w r: 1825 za 95000 fr: Etiudy głów /: do kopuły katedry parmeńskiej :/. – Wychowanie Amora. Ecce Homo. /: Ledwa obrany ujrzone zostały w r. 1834 za summę 288750 fr: :/.–

G: Lichtensteina. Sen Amora.

G: Esterhazy: Kilkanaście obrazów. – Portret artysty.

G: Xsiąż: Bielosielskiej w St. Petersburgu. Madonna.

G: Weyer w Kolonii: N: Panna i dziecię Jezus grające /: na lutni stroiowej :/

G: Modrian w Brukselli: Św. Magdalena /: Kupiona w Parmie r: 1829. Obraz ten odznacza się nadzwyczajną delikatnością tonów, tak wielkim bogactwem form i wybudza podziw wszystkich miłośników sztuki. /: Oryginalność tego obrazu dowodzą nicrem niezaprzeczone dowody. –

etc: etc: etc: etc: etc.

Ceny obrazów tego artysty nie podajemy wcale – zpowodu ich nadzwyczajności. Za oryginały płacą summy Monarchiczne. –

Correggio miał wielu naśladowców i kopistów. W liczbie najzdolniejszych:

Munari /: Cesare :/ zwany Pellegrino zprzydomkiem Aretusi. Um: r: 1612. – Włoch do: skonałością kopiował – i obrazy jego widziane w Włoszech zdolne są wprowadzić. Piśmo ich historyczne wynagradza nieco za obrazy rysunek Korcyn. – Tem ostatniem tylko różnią się od oryginału. –

Bruno /: Antonio :/ Ur: się Modenie. Kopie tego artysty często biorą za oryginały. Ma nieco za ciężkie. Kolorytu i rysunek znakomity. –

Bruno

Schedone albo Schidone /: Bertolomeo :/ Jako naśladowca Correggia. Ur: się w Modenie w r: 1570 czy 1580. Um: r. 1615. Zostawił wiele bardzo prowincjonalnych obrazów. Ze wszystkich manier jakimi używał najwyższą tą którą się kopiując Correggia posługiwał. Styl średniczny.

alrownie jak Correggia naśladowany. Rysunek nieco niepewny - wykonanie silnejsze.

G.B. G.B.V **Vanni** /: Giovanni - Battista :/ ur: się we Florencyi czy w Pizie r: 1599. um: r. 1660. Pisarstwo dwóch części obrazów w manyr. pod tem nazwiskiem. Malował obficie wymowającym uczniem Ch. Allori. dość dobrze naśladował Correggia. Kolorytu ceglasty. Rysunek manierowany.

Anselmi **Anselmi** /: Michele - Angiolo :/ zwany Michałem - Aniołem z Lukki lub Michałem - Aniołem ze Sienny. ur: się w Siennie 1491. um: 1554 r: Z rysunku naśladował Correggia swego nauczyciela. Kolorytu bardziej purpurowy ty. -

Carpi /: Girolamo :/. ur: się w Ferrarze r. 1501. um: r: 1556. Uczeń Girofalo. Manierą swoją zupełnie zbliżył się do Correggia. Kolorytu prawdziwy peten siły - pędzel miękki. Wykonanie zbyt dokładne co z miękkiem różańcem.

Procaccini /: Hercule :/ zwany Starym. ur: się Bolonii r. 1520. um: około 1591 r. Kolorytu słabszy - rysunek drobiazgliwszy od poprzedniego.

F. M Rondani **Rondani** /: Francesco - Mario :/. ur: się w Parmie około 1490. Um: około 1548. Te same zalety i wady - wyraz głów peten wdzięku.

Gandini /: Giorgio :/ zwany Del Grano ur: się w Parmie. um: r. 1528. Kolorytu przyjemny i piękny - pędzel miękkości peten - cało pamiętny tego artysty. Rysunek dość swobodny - od razu go zdradza.

Barroso /: Michele :/. ur: się w Consuegra /: Nowa Kastylia :/ 1538 r. um: r: 1590. Zwany Correggiem hiszpańskim dobrze pojmował - i pięknie naśladował Correggia. Na szczęście w płótnach jego brakowało światła - ciemne bardzo mocne i ile pozbawione - uwidaczniają jego utwory nie poprawiają brakach ich, za oryginały.

Ricci /: Sebastiano :/ ur: w Cividale Belluno 1660. um: w Wenecyi r. 1734. wspominaliśmy już pomię-

dnio o tym kopiści żywemi ostatni - którzy bardzo wiernie własne
malowidła pomnażali na oryginały Tycjana, Pawła z Werony, Correggia i innych. W swoim rzędzie
co do Correggia mógł osmielić się Kupujący - dziś
obrazy jego ogromnie zrewerowały.

Liberi. Ur: się w Padwie 1605. Um: roku 1687.
Malował Wenecyę w całej nagości - i te katalogi po
galeryach podają za oryginały Correggia. Wenus
to ogromne - i ciemne cały delikatne wyłuszczają
prawdę.

M. Liberi 1674

Cardi zwany Cigoli lub Civoli /: nowiliśmy
o nim Str. 54. jako o naśladowcy An: del Sarto :/.-
Zwano go Correggiem florentyńskim. Do którego
więcej manierowane - w draperyach więcej ostrości.

L. CIV. F. INV.

L. civ. F. in.

Caldara

/: Polidore :/

zwany

Polidore da Caravagio.

Ur: się w Caravagio około roku 1495. Umarł
w Messynie roku 1543.-

Polidore najczęściej malował jednym kolorem albo
też dwoma /: jasnym i brunatnym :/. Rysu-
nek bardzo poprawny - kolorytu słaby. Zostawił
mało obrazów i łatwo je naleźć, i sobie wybrać
rodzaj malowania tak jednostajny. W
Museum Louvru: jeden jest tylko obraz tego arty-
sty pozostający do Olimpu ora-
cowany o dalekie mu na 24000 fr:
M^re w Turynie: podobizny.
M^re w Neapolu: wiele utworów.
Dan. Gal. w Wiedniu: Prokris i Cefale.
Muzeum w Dreznie: Ukarnacja zdy /: dwiema
farbami :/.-
ild. ild. ild.

Niektóre ceny: Wyjątek z dziejów pisyce sprzedano w r: 1809 /: p: Lebrun :/ za 1220 fr. Ivry Graye w r. 1800. za 18 guinei. Rysunki są bardzo nadzie i trzymają się w cenie. np: Księdza przy Mszy /: pióro :/ sprzed. za 300 fr: a to w r. 1785. Madonna stoi za 500 fr. itd:

Pagani /: Francesco :/ Ur: się r. 1531. Um: 1561. Ten artysta świetnie w umiejętności naśladował **Polidora**. Kolorytu nie monotonny - rysunek obrzydliwy.

Guinaccio /: Borgodar :/ Ur: się w Neapolu. - Faworytem był P. Caravagia - i podziwiano się pędzlem tego artysty dla wyrażenia oryginałów. Wyraz jego twarzy głów trochę zapospolity, kolorytu mniej silny.

Fori /: Luciano :/ Ur: się w Messynie 1694. Um: w r: 1779. Wyborny restaurator obrazów - dotknięcie pewne i szybkie - kolorytu świetnie. Kopia jego pociągnięcia oryginały sprzedają.

Maturino z Florencji. Ur: się we Florencji Um: w Rzymie r: około 1528. Malował w świetle cieniach i jednym kolorem. Obrazy jego wybornie malowane trafnie; bierzą często za oryginały Caravagia. Więcej naturalności i pociągu u Maturina. u Polidora więcej energii i siły. -

Riccio /: Mariano :/. Ur: się w Messynie r: 1510. Rysunek poprawny, kolorytu silny. Głowy bardziej nowiejskie - wyraz mniej pospolity. -

Busio /: Aureliusz :/ Ur: się w Crême. Um: około r. 1520. Dość dobry naśladowca. - obrazy jego sprzedawano często za oryginały Carav Caravagia. —

Lama /: Giov: - Bernardino :/. Ur: się w Neapolu około r. 1508. Um: 1579. Brakuje rysunek dość poprawny.

J B Lamo
1564

Bordone.

/: Paryż :/

Zwany Il Cavaliere.

Ur: się w Treviso r: 1500. Um: w Wenecyi r: 1570.

Malował wprodzaju Tycyana z którym, że obrazy swoje staraniem tychże uczniów - to nadawało mu pewne większej sławności - a kolorytowi odjmowało prawdę. - Pomiędzy naśladowcami Giorgiona /: str 38 :/ wspomnienia godnym tym malarzu.

Wiele galeryi i zbiorów prywatnych posiada obrazy tego artysty pod nazwą oryginałów Giorgiona.

Znakomitsze:

Muzeum Louvru /+/. - Vertumnus i Pomona. Spadł w cenie odszacowano na 3000 f. Port. Myszkowy ozn: 5000 f. Portret Filipa II. i jego nauczyciela. /: niektórzy zaprzeczany :/. kosztował 6000 fr:

Mme w Lyonie: Kochanka Tycyana.

Akad. Szl. P: w Wenecyi: Rybak przedstawiający doży pierścień S. Marka.

Kos: S. Jana Brigova w Wenecyi: Wniebowzięcie Panskie.

Kos: S. Andrzeja w Wenecyi: S. Augustyn i Aniołowie.

Kaplica pat. Król. w Wenecyi: Śmierć Chrystusa.

Katedra w Treviso /: w Motovech :/ Św. Wawrzyniec. S. Mieroniin i Św. Sebastyan. - Narodzenie Panskie. Tajemnica Setnapolena. Różańca. w niektórych częściach.

Kos: N. Panny San-Celso w Medyolanie: Dwaj proroky /: fresk :/. Św. Roch /: fresk :/. -

Pałac Pitti: Wiele portretów. Spoczynek w Egipcie.

Daw. Gal. w Wiedniu: Krajobraz z figurami. Dwa portrety młodych niewiast. Dwa półwiersty allegoryczne. Wenus i Adonis. -

PARIS. B

P Bordone

/+/. Dawniej przed 1815 r: pierścień S. Marka ozn: 80000 fr: zwrócony w 1815. do pałacu dożów w Wenecyi - i Mars i Wenera. Oszacowan: 3000 f. które w r. 1815 powrócony. -

M: w St. Petersburgu: Wiara. wiele portretów.
M: w Monachium: Madonna. portret kobiety.
M: w Berlinie: Madonna na tronie.
M: w Dreznie: Apollo. Marsyes i Midas. - Dyana.
N. Panna uwielbiająca Dzieciątko Jezus.
Najśw: Rodzina. -
National Gallery: Daphnis i Cloe.
etc: etc: etc:
Z naśladowców podamy:
Licinio /: Bernardino :/ Niektóre portrety tego malarza biora, zajmuje Bordona -

---

Mazzola.

/: Francesco :/
zwany:
Il parmigiano - /: Le parmesan :/.

Urodził się w Parmie r: 1503. umarł w Casalmaggiore. roku 1540. -

Obrazy Parmesana bardzo zbliżone do dzieł Correggia. Jednakże w temże widocznie różnia, że ciała w obrazach Francesca bardziej różowe a rysunek jak wiemy mniej czysty. Malując N. Panny przypisuje głowom nadaj wdzięk cechujący pędzel Rafaela. -
Kolorytu wyborny - wyraz dobrze utrzymany - dalekie jak najprzyjemniejsze i stanowcze - oto zalety tego Malarza. -
Niektóre obrazy tego artysty prawdziwie ogromnie - dość nierównie spadły w cenie. - Znamienitsze:
Muzeum Louvru (o). Najśw: Rodzina cenione pod względem w 12 piędzi 16000 fr: i drugi obraz Św. Małgonata. /: także na 12000 fr. oszac: :/.

(o). Przed r: 1815 to muzeum posiadało jeszcze: N. Panny. Dzieciątko Jezus i S. Małgonata cenione 12000 fr: które wróciło do kościoła Św: Małgonaty w Bolonii. - N: Panna Anielska. Cenione 20000 fr: które wróciło 1815 do pałacu Pitti - we Florencyi. -

Museum w Parmie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus. - wjazd Chrystusa do Jerozolimy /: szkic :/. -
Pinakoteka w Bolonii: N. Panna. Dzieciątko Jezus i wielu świętych. -
Pałac Carrara w Bolonii: Najś. Rodzina.
M. w Neapolu: Zwiastowanie. Św. Klara. Najś. Rodzina. Lutnicze odbicie: sobiczyn z aksamitem. Portr. ochraniacz artysty. M. Vespucci. itd. - itd.
Dom. gal. w Wiedniu: Najś. Panna w przejobrażenie. Portr. Malatesty. -
M. w Monachium: N. Panna zwiastowanie.
M. w Dreźnie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus i wielu świętych. N. Panna z Dzieciątkiem i mnichem w obłoczku. Madonna della Rosa. Zwiastowanie. Ganimedes.
M. król. w Madrycie: M. Magdaleny.
Nr 114 Gallery: widzenie S. Hieronima. Św. Jan Chrzciciel. etc. etc. etc.

Najpiękniejsze reprodukcje tego malarza są jednak w następujących artystów:

Amidano /: pomyłkowo :/ ur: się w Parmie około r: 1595. Z obrazów jego Parmezana. Dotknięcia ma zupełnie jednakowe - akcentuje mniej pewny - koloryt bardziej różowy.

Sabbatini /: Lorenzo :/ zwany Lorenzino z Bolonii. Prócz jego biorą za oryginały Parmezana i w nowszej krytyce mało praktycznym względem. Dotknięcia delikatne rysunek pełen smaku - pędzel pewny i nadzwyczajny.

Procaccini /: Camil: /: ur: się w Bolonii r. 1546. um: około r: 1626. Wielkie znaczenie dla twórczości malarza. Biorą za oryginały Parmezana. Kolorytyzm jego nagości w nowszej jest nieco zwyczajny - pędzel jego nie dość do tej słodyczy, jaką posiadał w całej wysokim stopniu Mistrz z Parmy. -

laurentius Sabad. Bononien inven.
Lauren. Sab. inue.
LAVREN. SAB. BONO. IN.

Camillino.

Mazzvole

Mazzuoli lub **Mazzuola** /: Girolamo :/. Ur: się w Parmie około r: 1580. Starał się naśladować manierę swego krewnego. Rysunek bardziej pewny i zdecydowany - kolorytu dzbany do tamtejszej szkoły ciągnie. Lepiej naśladował Correggia. -

---

Rodzina Bassano.

Ponte /: Francesco da -:/ zwany Il Bassano - lub Franciszkiem Bassano Starym. Ur: się w Wenecyi około r: 1475 - umarł w Bassano około r: 1530.

J. da. Ponte 1580

Ponte /: Jacopo da -:/ zwany Il Bassano. albo Jakóbem Bassano. Ur: się w Bassano r. 1540 - umarł tamże r: 1592.

Ponte /: Francesco da -:/ zwany: Il Bassano lub Franciszkiem Bassano Młodszym: /: Starszy z opisanych trzech :/ urodził się w Bassano r: 1550 - um: r. 1592. -

Ponte /: Giovanni-Battista. da - :/ zwany Il Bassano. Urodził się r: 1553 - um: roku 1613.

Ponte /: Leandro da -:/ zwany Il Cavaliero Bassano. Urodził się w r: 1558. umarł roku 1623.

Ponte /: Girolamo: da -:/ zwany Bassano. -

Prócz rodzina Annibala Carracci, Paleuk Jakóba Bassano wiszą w ancelitz tej licznej rodziny, wyższem rzemiośle miał z dzieły. anielimuje

sławny historyk sztuki włoskiej Vasari pisze. Z dzieł Jakóba najwięcej kościołów obrazów Franciszek. Malował ołtarze obrazami do kościołów - cyzią dla zamożniejszych - a także na sklepienia. Malowane kamienie wyrastające dobrze i z tą trwałością wiele bardzo kopii jego prześcigają i takowe za oryginały sprzedawali. Oto pisze o wielkości obrazów pisywanych jednej i tejże samej osobie.

Leandro Bassano brat Franciszka wybornie malował portrety - Przemysłowiła weneckie powinna mu zdanie o zaprzątnie wszystkich gałęzi swoich znakomitości.

Jan Baptysta i Hieronim brat obu poprzedzających. jako malarze oryginalni w rodzaju kompozycji stali bardzo nad nimi. Zatrudniali się oni głównie kopiowaniem obrazów własnego Ojca /: ich nauczyciela :/ - w tej pracy tak się wydoskonalili - że tych robotę poczytywano czystości za oryginały. —

Jacopo Bassano.

JAC. BASSANIENSIS.

Niegdyś głośnej imię stawy - obecnie obrazy jego często spotykamy natargu a cena ich nader nisko - nie równają się z obrazami. W Muzeum Luwru [5] jest sześć obrazów tego artysty: Wejście Zwicięzcy do arki - oceniono 1600 fr: Mojżesz wodzący do skały 600 f. Pokłon pasterzów poczęstwo 1000 f. powinien 3000 fr: Godzy w Kanie Galilejskiej. ostatnie 2000 fr: Jezus w drodze na Kalwarię 2000: Pielgrz: w Emmaus. 800 franków itd. itd.

---

[5]. Dawniej w Luwrze: Zwiastowanie Najświętszej Panny. Oceniono fr: 2000 zwrócono r: 1815. do Kassel. Magdalena i Jezus Chrystus. Opatrzeni: 1200 fr: takie w r. 1815 do Kassel - zwrócony.

M: w Bordeaux: wyjście z Arki. Uwiadomienie pasterzów o narodzeniu Jezusa. Jezus pomiędzy Martą i Maryą.

M: w Lille: Jezus wypędzający przekupniów ze świątyni. Wniebowzięcie dziewicy. Ukoronowanie Matki Boskiej koroną cierniową. portret. ślub.

w Pałacu Pitti: wieczerza.

M: król. w Madrycie: Mojżesz i Hebrajczykowie. — Chrystus wypędza przekupniów z kościoła. wieczerza pańska.

D. Gal. w Wiedniu: Chrystus wypędza przekupniów. Noe wprowadza zwierzęta do Arki. — Męczeństwo św. Sebastyana. Thamar i Juda. Adoracya pasterzy. — Dobry Samarytanin. Obmacanie. portret malarza. Adoracya Magów.

M: w Monachium: Wyjście z Wczoraj. N. Panna w chwale. Św. Hieronim.

M: w Berlinie: portret starca. —

M: w Dreznie: Izraelici na puszczy. Arka Noego. Młody Tobiasz. Synowie Izraela. Lot uciekający z Sodomy. Mojżesz uderzający w skałę. Zwiastowanie pasterzom. Nawrócenie św. Pawła. —

M: w St. Petersburgu: Cztery pory roku. Gody w Kanie Galilejskiej. i wiele innych obrazów niekoniecznie do tego działu Synów Jakóba. —

N^nal Gallery: Przekupnie wypędzeni ze świątyni. Dobry Samarytanin 1:5325 fr: 1. — portret Magnata. itd. etc. etc. etc.

Francesco Bassano.

w muzeum Luwru: Targ na ryby. — dawniej Jezus u Maryi i Marty zwrócony w roku 1815 do Kassel.

Daw. Gal. w Wiedniu: Św: Franciszek. Św. Klara. Chrystus grający na flecie.

Muzeum w Dreźnie: Chrystus w ogrodzie oliwnym. Ucieczka do Egiptu. Wniebowzięcie N. Panny. – Chrystus pokutujący się Magdalenie.

M. w Berlinie: Samarytanin. ditto ditto ditto.

Leandro Bassano.

Kościół S. Giovanni e Paolo w Wenecyi: Najświętsza Trójca. i wiele innych.

Muzeum w Neapolu: Wskrzeszenie Łazarza. –

Akc. Szk. pięk. w Wenecyi: Wskrzeszenie Łazarza.

Kość. S. Luigi w Wenecyi: Św. Augustyn.

Kość. S. Giorgio Maggiore w Wenecyi: Męczeństwo świętej Łucyi.

Bibliot. S. Marka w Wenecyi: port. Fra-Paola.

Kość. S. Marka w Wenecyi: wiele portr. dożów. – Powrót Jakóba. Powrót dożi Zani.

Zam. gal. w Wiedniu: Senator dożowski.

M. w Dreźnie: Jezus uzdrawiający ślepego. Artur Nowego. Chrystus niosący krzyż. – Doża weneckie. Portrety dożów. Dożowie z rodzinami. Portr. artystów. Męczeństwo. Kobiety i barany.

Muz. w Berlinie: Pt. Męczeństwo.

Muz. król. w Madrycie: Wejście do Arki. Wyjście z Arki. Widok Edenu. Przekleństwo. Podróż Jakóba. Pokłon trzech królów. Chrystus w Ogrodzie oliwnej. Widok Wenecyi. –

Nowa Gallery: Wieża Babel.

ditto ditto ditto.

Lazzari. 1. Giovan. Antonio / Urodził się w Wenecyi r. 1639. Umarł r. 1713. Zrzuci chrystusowe Bassana. Kolorystycznie bardzo. Rysunek ogólnie.

Ryck 1. Piotr. Konrad. van – / malował olejno i akwarelą obrazy w rodzaju Bassano. Dotknięcie przyjemne – ale niezbyt. Kolorystycznie bardzo. –

T. T. T.

Iac. Tint. in.

J. Tintor. inu. pinx.

Robusti

/: Jacopo :/

zwany

Tintoretto.

Urod. się w Wenecyi 1512. umarł r: 1594.—

Z pomiędzy wszystkich malarzy było geniusz najgłębszy. Utwory jego liczne nie zmierzenie - mogą tu nadzwyczajnie różnią w wartości artystycznej: niektóre co do piękności wyrównywają arcydziełom Tycyana; jednakże pogrodowy zapał, którego Tintoretto nie był panem powodował, nie był pozwolił, iż znakomity ten artysta tworzył nierad obrazy nie mogące na sobie piętna jego geniuszu.

Charakter jego płócien pełen ognia i nauki, kolorytu odznacza się prawdą i prostotą, styl rozumny i oryginalny - pojmowanie draperyi, wysunięcie poprawnych świateł, pędzel lekki i pewny - oto ważne walety talentu tego Mistrza. Sztuka krytyczna dopuszcza się niekiedy zbytniej polocystości - gwoli niekiedy zbytniego fioletowego tonu kolorytem.

Za anonimis rentworzyłego Malara:

Muzeum Luwru w Paryżu: Zuzanna w kąpieli. Cena 6000 fr: inwentarzem galerii. Chrystus umarły. 6000 fr: Raj. - Portret Tintoretta 1000 fr: portret męczyzny. 3000 franków.

Kościoły Marek w Wenecyi: Chrzest Pana. Marsowy przedmiot Minerwa. Ofiarowanie chorągwi Wenery. Kuźnia Wulkana. Merkury i Grazye. Karol V. pod Inspruckiem. Bitwa pod Zarą. Zwycięstwo Vittora Soranzo. Zwycięstwo Marcella. Wenecya w postaci dziewicy. /: allegorya :/ wielu portretów dożów etc. etc. etc.

Kościoły: Szkoły pisz. w Wenecyi: Portret dożą Mocenigo. Portret Antonio Capello. Cud S. Marka. — Adam i Ewa. Chrystus u Piłata. N. Panna w chwale. Zamordowanie Abla. Chrystus wychodzący z grobu.

N. Panna z Dzieciątkiem Jezus. Wnie-
bowzięcie.

Procur: Nuovo w Wenecyi: Adoracya Magów. S. Joa-
chim wyprowadzony ze świątyni. -
S. Marek ucala Muzułmanina.
powracającego z S. Marka. etc:

Kos: San-Marziale w Wenecyi: Święty Marziale.

Kos: San-Rocco w Wenecyi: S. Roch na puszczy.
S. Roch przy Papieżu. Zwiasto-
wanie. Sadzawka w której obmy-
wano ofiary do Kościoła Jerozolim.

Konfrat. S. Rocha. w Wenecyi: Nawiedziny. Wniebowzię-
cie. -

K: S. Giorgio Maggiore w Wenecyi: Wieczerza pańska.
Manna. Zmartwychpowstanie. -
Męczeństwo S. Stefana. Inne
Męczeństwo. Ukoronowanie
N. Panny. -

K. S.-Sebastiano w Wenecyi: Ukrzyżowanie.

K: S. Maria della Salute w Wenecyi: Godzy w Ranie Gal.

K: S. Maria dell'Orto. w Wenecyi: S. Agnieszka - wskrze-
szenie syna prefekta Semproniusa.
S. Piotr przed tronem. Wniebo-
wzięcie Tułego ciała. Cuda zapowiada-
jące Sąd ostateczny.

K: Jerozolim w Wenecyi: Obmywanie. Wniebowzięcie.

K: S. Giovanni e Paolo w Wenecyi: Dwa Ukrzyżowania.
Dwie N. Panny. -

K: S. Maria del Carmine w Wenecyi: Ofiarowanie
Chrystusa w świątyni.

K: del Redentore w Wenecyi: Wniebowzięcie. Bicz-
owanie. -

K: S.-Zacaria w Wenecyi: Narodzenie S. Jana Chrzciciela.

K: S. Maria Mater Domini w Wenecyi: Znalezienie
Krzyża Św.

K: Św. Józefa. w Wenecyi: Św. Michał archanioł.

Muzeum w Kapitolu: Magdalena.

Muzeum w Turynie: Chrystus na krzyżu.

M. w Neapolu: portret. N. Panna z dzieciątkiem
Królewna Węgierska Jana.

Pinakoteka w Bolonii: Nawiedziny N. Panny.

w pałacu Pitti: Zdjęcie z krzyża. Zmartwychwsta-
nie. Madonna. Amor urodzony
w Wenecyi Wulkana. pł. V. Leno. -

Pałac Doria: Chrystus u Faryzeusza.
Daw: Gal: w Wiedniu: Człowiek niosący mętyę na ramieniu. Dziewięć Muz. portrety dwóch Starców. Herkules morduje Fawna. Cztery portrety Starców. Pk. Pascala Ciconia. Pk. Sebast. Veneri. Pk. Muzycyny z czarną brodą. Pk. Officera marynarki. Niesienie krzyża. Pk. Muzycyny. Ciało Chrystusa. Pk. siedzącego Starca.
Muz: w Dreznie: N. Panna. dziecię Jezus i wielu Świętych. Port. Starca i Młodzieńca. Porwanie przez Rycerza. Upadek aboslowanych Aniołów. Dziewięć muz i grające. Muzykanci. Cudzołożnica.
M: w St Petersburgu: Narodz. Św. Jana Chrz. (wątpliwe) Dwa portrety.
M: w Berlinie: Wiele portretów.
M: Król: w Madrycie: Judyta. Bitwa lzdow: i mors. Chwała Raju. Mędrców wyprawa wyszczepu. Kilka portretów.
M: w Monachium: Narodzenie Jezusa. Ecce Homo. Magdalena u Szymona. Wiele portretów. -
Mradschin w Czechach: wiele portretów.
Nr 11 Galery: Św. Jerzy zabijający Smoka
etc: etc: etc: etc: etc.

Tintoretto miał ogromną liczbę uczniów i naśladowców. W tej liczbie są niektórzy, którzy dzięki w brzydkiej sposób wprowadzenie mogą Wiktorię uważać za równie liczbą nadzwyczajnie zdolnych charakterów obrazów Mistrza. W liczbie najznakomitszych uczniów są:

Robusti: Dominico: Syn Tintoretta. Urodził się w Wenecji r: 1562. - Um: r: 1637. Uczniowie objaśnienia odziedziczył po nim talenty. Naśladował go niedokładnie. Wiele obrazów jego grzeszy niezgrabnością i nieczystym wyszukiem.

Robusti: Marietta: zwana Marietta Tintorella lub Tintoretta. Córka Malara. Posiadała talenty - mało pisany wspomina o jej imieniu. Twory jej odznaczają się w dużym i dobrym smakiem.

do tego stopnia, że je rozsądek Ojca mówić procuje-
wać. Rysunek mniej wprawny - kolorytu raczej
szy. Portrety jej gresz nieco manierą.

Carraccio. /: Agostino :/ krewny Ludwika
a brat Annibala. Ur: się w Bolonii r. 1558. Um:
r. 1601. Malowidła jego dobrze naśladują Tin-
toretta. Kolorytu nieco ceglasty. –

Corona. /: Leonardo :/ Ur: się w Murano 1561.
um: r: 1605. dobry naśladowca. Tycjana a zwła-
szcza Tintoretta. Światło-cienie wybor-
ne. Kolorytu żywy i przyjemny. Rysunek nie-
wy. - Stylem manierowany.

Huber /: Jan - Rudolf :/ ur: się w Bazylei
r. 1658 - um: r. 1748. Malował w Niemczech rodem - na-
śladował dobrze rysunek, cieniował i cerą manierą Tin-
toretta. Całości jego obrazów brakuje stanowczości
chociaż nie przemawia to sprawiedliwemu oku. –

Ninfe - /: Cesare del :/ Niepośladany i drugo
gorszy biografie jego o tym malarzu włoskim:
to tylko napewno wiadomo, że był uczniem Tintoretta.
Naśladownictwo jego mają charakter swoisty,
odznacza się autora zdradzający. Rysunek jest a-
dekwatny - pędzel dość lekki. –

Rottenhamer /: Jan :/ Ur: się w Monachium r:
1564 - um: r. 1604. Wspomnień o tym malarzu powie-
dzieli: że byli podróżował malarzy niemieckich. Szczegól-
niej byli podróżował malarzy niemieckich. Szczegól-
wien naśladował on Tintoretta. Dość w dość a swo-
ją tylewiekowat życia - zwracają uwagę na najdro-
bniejsze szczegóły, że nieki odznaczają się wielką
rolą. Kojarzą tego artysty odróżniają się wiele wiernem
wyuczeniem tła - wiernem ich że tak powiem
wyliczywyliczeniem - właściwem pędzlem Jana
Brenghel i Pawła Brill. –

Bassetti /: Marco - Antonio :/ Urodził się w
Weronie r: 1588. um: r: 1630. Przemiechojował Ro-
busticgo - dotknięcie jego niepewne a rysunek ber
gusty. –

Colonna /: Melchior :/ Dokładnie zbyt kura-
dzione - kolorytu nerwowy różniący go od wyżej wiat-
pomimo że obrazy tego artysty biorą za Tintoretta.

AK

Ł L I.C.

Rudolphe Huber
1724

C d. Ninfe

J. Rottenhammer

D°. Varotari Contarini

H F f Florano

M Vos. f.

Tintoretto wielu miał jestne innych naśladowców. Wszyscy upadli w błędy właściwe mistrzowi nie mogąc dorównać jego zaletom. prace tych podrabiany nie są niebezpieczne. Oto nazwiska malarzy tych mierniych malarzy: Dario - Varotari z werony - dawnych artystów. um. roku 1596; Jan Cotarino czy Contarini; Leonard Couna; Borzoni; Fouquier malarz flamandzki. mało co różniący do Tintoretta; Jacopo Palma jeden z młodszych starego Palmy, obrazy jego płótna mniej czarne niż malowidła ojca; Flamino Florano; Domenico Ricci; Battista del Moro; Paolo Farinato, Marco Vecellio bratanek Tycyana; Paolo Franceschi; Marcin de Vos i inni.-

---

Fiori

/: Frederigo :/

zwany

Il Barrochio /: Le Barroche :/

Ur: się w Urbinie 1528. Um: roku 1612.

F Fiori

pierwszy wprowadził tak zwany petit genre w sztuce. Jego wspaniała traktujący dotąd przedmiot ergo, widząc jego powodzenie zaczęli go kopiować ale nimnie dorównali. Barrochio odznacza się kolorytem różowym, rysunkiem poprawnym. Obrazy jego pełne harmonii i wdzięku.-

Dzieła jego Mistrza dość są rzadkie.

w Museum Luwru (+): Adoracya N. Panny Ouniony na 6000 franków. Św. Katarzyna /: czyli Małgorzata :/ 4500 fr:

(+) Dawniej: Zwiastowanie zwrócone do katedry w Pesaro; ozd: 24 000 fr: Nawiedzenie N. Panny. 12000 fr: Ujście Izraelitów zwrócone Kościołowi San-Lorenzo do Perugii; S. Michalina Klasztorowi do Pesaro. Wszystko w r. 1815. powrócone prawym posiadaczom.

Muzeum w Watykanie: Zachwycenie Św: Michaliny.-
M: degl'Uffi we Florencyi: Madonna. Herodiada.-
Pałac Pitti: kopia z Correggia: N. panna ze św. Hieronimem.
Ak: Sztk. pięk: w Wenecyi: Spoczynek w Egipcie.
Dow: gal: w Wiedniu: Narodzenie Chrystusa.
M: w St. Petersburgu: Zejście Ducha św. /: Schic:/ Narodzenie /: Schic:/.- Najś: Rodzina.
M: w Brukselli: Chrystus pouczający S. Piotra.
M: w Monachium: Komunia S. Maryi Egipcyanki. Chrystus ukazujący się Magdalenie.
M: w Dreznie: Agar i Izmael. Wniebowzięcie N. Panny. N. panna Dzieciątko Jezus i wielu Świętych. S. Franciszek z ranami Chrystusa.- Magdalena u grobu św.- Pogrzeb Chrystusa.
M: Król: w Madrycie: Narodzenie.- Kalwarya.
National Gallery: N. Rodzina.
etc: etc: etc:

Prądzy odbywanych we Francyi licytacyi obrazów - a prócz na Parrochio otrzymywano ceny odpowiednio do rozmiarów obrazu - umiejętne od 205 do 450 do 700 a nawet niekiedy do 1800 fr: za sztukę.-
Rysunki również poszukiwane prawno za nie: od 40 fr: do 300 fr:
Wymienimy niektórych malarzy najwięcej obliczonych do Parrochia:

Vanni lub **Vannius**. Ur: się w Sienie 1565 um: r: 1609. Gdyby nie dość niewyrysunek i kolorzyt obraz stary dałaby jego wielkiej doskonałości pędzel Mistrza.-

Crespi /: Giuseppe-Mario :/. Ur: się w Boulogne r. 1665. Um: r: 1747. Umiejętny do rzutu. Rysunek gburowaty, dotknięcie manierowane - kolorzyt przyjemny, akcesoria nienaturalny.-

Crespi

Lilio /: Andrea :/. Ur: się w Ankonie 1555. Um: r: 1610. Wierny naśladowca Parrochia. Styl jego umiejętny, ręka nie odpowiada malowi. Mięśnie u tego malarza zbyt czerwone.-

And. Anc.
andreas anconae inv.

Cardi zwany **Cigoli** lub **Civoli**. Ur: się r: 1559. Um: r: 1613. Reproducent wrażliwości...

L. cin. F. in

pomimo tonów więcej cegłastych aniżeli różowych — mimo dotknięcia rzeby kładionego - wyrównywa cyklo oryginałom.

Malpiedi /: Francesco:/ ur: się w San-Ginesio około r: 1596. Obrazy są dziewięciorakiego rzutu grossolną stylu i rysunkiem ale nadto wydatnie ugrupowane.

Bertuzzi /: Torino:/. Nie mamy innego dzieła z ręki tego Malarza. Kopie jego rzadkie. Wykonanie nadzwyczajnie - ale dotknięcie nadto - kolorowanie jaśniową bojaźnią, rysunek nieco za słaby, drapierye wysmukane. To są wady wybijające naśladowcę. po pilnem; różnicę go w galerijach naśladowcę. -

Bertucci /: Giovanni - Battista:/ ur: r: 1644. pędzel wygładzony - kolorys fioletowy - rysunek bez wybitności. -

Baldelli /: Francesco:/ zwany **Barocci**. - Uczeń i synowiec Barocchia. Dość szczęśliwy naśladowca swego stryja. Dotknięcie dość ubogie, kolorys umiejętny ale zbyt czarny - drapierye szczęśliwe ale nie mistrzowskie. -

Vitali /: Alessandro:/ ur: się w Urbino 1580. um: r. 1630. Uczeń Barrochia. Takie dobry kopista. Rysunek jego gresy co do kształtów manierą - kolorys różowy jak w oryginałach.

Caliari.

/: Paolo :/

zwany:

Paolo Veronese.

Ur odził się w Weronie 1528 czy 1530. Um: 1588.

Paweł z Werony jest bez zaprzeczenia jednym z najwyższych malarzy włoskich; utwory jego wznioste; w ogniu tym niemoina nazwać rysunku tego Mistrza - w takim razie nie brakuje mu wdzięku - piękności. Kto pragnie pod

rozgłosem światło-cieni dojść do doskonałości - winien kształcić się na wzorach tego artysty. Tworzył w sposób nadzwyczajny. Brak mu było wiadomości historycznych. -

w Muzeum Luwru: mieści się dwanaście obrazów tego mistrza - najznakomitsze z nich: Godowy w kaplicy Galileyskiej oceniane na 750,000 fr: Pielgrzymi z Emmaus. obraz: 60,000 f. Loth i jego Córki. wartości podana na 5000 f. Zwiastowanie. 10,000 fr: Ongłenie Estery 10,000. N. panna, Dziecię Jezus, św. Katarzyna, S. Benedykt i S. Jerzy. - Najśw: Rodzina. Jezus uzdrawiający ślepego. - Jezus Chr. w drodze do Kalwaryi. - Chrystus pomiędzy łotrami. - Turecki mona Faryzeusza. - Portret niewiasty. Jowisz ważący piorunami Wuls Tyta niw. -/: był dawniej w Wersalu:/. -

Mme Napoleon III. porwanie Europy. N. panna na tronie. - Małe dziecko /: Carlo Veronese:/. -

Akad: Szk: pięk: w Wenecyi: N. panna pomiędzy św. Józefem i św. Janem Chrz: - Zbawiciel wieczny u Lewity. - Zwiastowanie. - Wniebowzięcie. - S. Krystyna bita rózgami. - Czterej Ewangielisci. /: dwa obrazy:/. św. Łukasz, S. Jan, S. Marek i S. Mateusz. - Wiara. Miłosierdzie. Ezechiel: Izajasz /: dwiema farb. /. -

w prokur: w Wenecyi: Wenecya w postaci bogini bogiń. Chrystus w ogrodzie Oliwnym. - Justyniana z różańcową. Adam i Ewa po upadku jabłka.

u S. Marka w Wenecyi: Apoteoza Wenecyi. - powrót Andrzeja Contarini. - wzięcie Smyrny. - Obrona Skutari. itd. -

Kośc: San-pietro w Wenecyi: św. Piotr i św. Paweł. -

Kośc: S. Catarina w Wenecyi: Małżeństwo św. Katarzyny.

Kośc: S. Sebastiano w Wenecyi: Plafon. Dwa Męczeństwa św. Sebastyana. - Męczeństwo jego uczniów. -

Kośc: S. Francesco della Vigna w Wenecyi: Dwie Madonny. -

Kośc: del Redentore w Wenecyi: Obmycie Chrystusa. -

Kos: S. Gio: S. paolo w Wenecyi: Narodzenie.-
Kos: S. Gio: Maggiore w Wenecyi. Św. Jerzy.
Kos. Św. Barnaby w Wenecyi: Najś: Rodzina
Kos: S. Józefa w Wenecyi: Narodzenie.
Kos: S. Andrzeja w Wenecyi: S. Hieronim napuszony.
Kos: S. Łukasza w Wenecyi: S. Łukasz pisząc Ewangielią.
Kos: S. Pantaleona w Wenecyi: S. Pantaleon.- Św:
Bernard.
Kos: S. Jakóba a dall'Orio w Wenecyi: Św. Wawrzyniec
i inni święci /: płaton:/
Kos: Santa-Corona w Wicencyi: Adoracya Magów.
Muzeum degl'Uffizi we Florencyi: N. Rodzina.
Pał. Pitti: pożegnanie Jezusa z Najś. Panną. Ofia-
rowanie w świątyni.- Św. Benedykt.-
Port. Daniela Barbaro.
Pał: Doria: Zdjęcie z krzyża.- wiele portretów.-
Pał della Ragione w Weronie: Zdjęcie z krzyża.-
M: Brera w Medyolanie: Jezus z Maryą i Marta.
Ador: Imię Króli /: tryptyk:/.- Godzy
w Hanie.-
Gal: Borghese: Św. Jan napuszony.- Kaizyn S. An-
toni.-
Muzeum w Kapitolu: porwanie Europy /: powtórzen:/
M: w Turynie: Królowie Saby. Mojżesz z wód wydo-
byty.- Magdalena obmywająca nogi
Chrystusa.-
M: w Neapolu: Danae /: wątpliwy:/.- Mojżesz z wód
wydobyty.- Pb. Kardynał Bembo.-
Daw: Gal: w Wiedniu: Herkules i Centaur Nessus.-
Port. Magów.- Estera przed Aswe-
rem.- Jezus i Samarytanka. Zbawi-
ciel odpuszczający winy grzesznicy:-
Pb. Chłopca trzymającego pisklę.
Samobójstwo Empedoklesa.- Port.
Marka Antonego Barbaro. Jedzie
odjazdem głowy Herkules z wrzo-
Strzęcej. Centaury odbierającego żonę
życie. Zmartwychwstanie Chry-
stusa. Chrystus uzdrawiający ślep-
ca. Chrystus wyprowadzający z Otchłani Ukrzyżowanych. S. Sebas-
tyan przywiązany do słupa. Port.
Katarzyny Cornaro. Chrystus u

Tycyreusza. – Wenera całująca Adonisa. Mars i Wenera. Adonis i Wenera. – N. panna z dzieciątkiem Jezus. N. panna na tronie. –

M^m^ Król: w Madrycie: Centuryon. S. Agneda. Dzieciątko Jezus. Magdalena. Chmest Chrystusa. Mojżesz wydobyty /: Alligorye:/ – Cyrulik Zuzanna – Wenus i Adonis. Jezus nisty Doktorami.

M^m^ w Monachium: Miłość macierzyńska. – Rozpustność i Tyrani cielinosti. Wiara i Nabożeństwo. Siła i Umiarkowanie /: Atrybuendants:/. Samobójstwo Kleopatry. Spoczynek w Egipcie. Dwa portrety. N. Rodzina. Adoracya Magów. –

M^m^ w Dreznie: Dobry Samarytanin. Jezus pomiędzy dwoma Łotrami – Manuzjowanie. Jezus idący do Emmaus. Zmartwychpowstanie. Śmierć S. Katarzyny Alexandryi. Wenera i Adonis. Hołd trzech Króli. Godzy w Kanie Galilejskiej. N. panna Dzieciątko Jezus. i wiele świętych. – Jezus w drodze do Kalwaryi. Setnik. – Mojżesz z wodą wydobyty. – Zuzanna w kąpieli. – Europa na byku. Ledar z Labędziem. Port. Daniela Barbaro. Ofiarowanie w Świątyni. –

M^m^ w St. Petersburgu: Adoracya trzech Króli. Bogacz Bogacz Epulon i ubogi Łazarz. – S. Jerzy. – Wniebowstąpienie. – Zesłanie Ducha św. – Spoczynek w Egipcie. – Najś. Rodzina. – Odjęcie krzyża. I wiele innych obrazów. –

M^m^ w Berlinie: Chrystus umarły.

M^m^ w Brukselli: Trzy wielkiego obrazu: Godzy w Kanie Galilejskiej. S. Katarzyna w oblubieńca Jezusa.

National Gallery: Rodzina Daryusza. Kupiony od Pr: Victor a pisany w r. 1857. – za 341. 250 franków. – Adoracya Magów. /: Exhumacya S. Sylwestra w Loencyi:/. – porwanie Europy. Konsekracya S. Mikołaja. Kupidyn i psyche.

Kos: Santa Afra w Brescyi: Męczeństwo św: Afry.
Kos. St. Liberal w Castelfranco: Cnas: Stawa. Spra-
wiedliwości. - Wstrzemięźliwości
/: freski :/. -
Kos: szpitala Niewyleczonych w Wenecyi: Św. Ur:
sula z towarzyszkami. -
Gal: Westminster: Zwiastowanie. Naj: Rodzina.
M^re w Bordeaux: Adoracya Magów - N. Rodzina.
Cudotwórca. - Wenus i Amor.
portret kobiety. - Głowa Starca. -
M^re w Lille /: w Francyi :/ Męczeństwo S: Jenego. - Chry-
stus koronuje w grobie. - Wymo-
wa. Nauka. Godzin w Kanie. -
Marta u Szymona. -
M^re w Nantes: Generał cesarzy Monarszy sprawy,
zeszłego panowania /: szkic :/. - Głos
kobiety o czerwonych włosach. -
G: Księżn: Bielosielskiej w Petersburgu: Matka -
Słowo św: Katarzyny. -
G: Tatiszczewa: Szkicobrazu Marta a Lewego.
etc: etc: etc:

Wielu Autorów artystów naśladowało pawła Ve-
rony - znakomitszych podajemy:

Caliari /: Carletto :/ Syn pawła. Ur: się
r: 1570. Um: r: 1596. - Zapowiadał znakomity ta-
lent - niegdyś rodzicu godnym następcą Ojca - lecz
wrodzonej z niejsza kapsuła do dosm. śmierć prze-
ciąła pasmo dni jego. Rysował poprawnie; ma-
niery zbliżo się wiele do Ojca - tony jego mniej
trwałe - a nagości w jej znyte. -

Carlo. Caliari
Veronese. fcit

Caliari /: Benedetto :/ Brat pawła: pra-
w dopo dobnie Ur: się w Weronie r. 1538. Um: 1598. -
przy pomocy Gabryela drugiego syna pawła
Werony usiłował naśladować brata. Gabryel
opuścił towarzysza i poświęcił się handlowi a
Benedetto sam na własną rękę pracując —
nienasycił nic godnego uwagi.

Bombelli /: Sebastiano :/. Ur: się w Udine
r. 1635. Um: około r: 1716. Obrazy tego artysty
liczne - uchodzą najczęściej za pędzel pawła.

kolorytu żywy i pełen prawdy. Jędrel stanowczy i gwałtowny - rysunek nieco zaniedbany - skłonienia kanonizowane.-

Zelotti /: Battista :/ ur: się w Weronie r: 1532 około. - um: r: 1592. Wyjął sposób malowania Pawła - naśladował go dokładnie. Kolorytu świetny - dotknięcia jednak nieco szorstkie - rysunek umiejętny.

Fasolo /: Giovanni - Antonio :/ ur: się w Wenecyi r: 1528. um: r: 1572. Jeden z najdoskonalszych naśladowców Pawła z Werony. Robił się zbytnią i miałością w wykończeniu.- FASOLA DA PAVIA

Matteo da Verona. ur: się w Weronie r: 1576. um: 1618. Uczeń i bliski Pawła - naśladował go doskonale. Stylowy, kolorowy - rysunek staranny i prawdziwy - kolorytu ciał czerwony, którego nas nie dostał umienie.-

Cavagna /: Giovanni - Paolo :/ ur: się w Bergamo - um: około r: 1671.- Gustu w malowaniu i werolii. Naśladownictwa jego wieją chłodem. Kolorytu nieco bawełniasty - wyrazy głów gnieszą manierą.-

Vanni /: Giovanni - Battista :/ ur: się w Pizie czy we Florencyi r: 1599. um: r: 1660. Kopie tego artysty głośno cenią się sławą. Sposób jej najściślejszą oryginały Pawła z Werony - różnią się nieco zaniedbanym rysunkiem i kolorytem w odcieniu szarawo padającym. G.B. G:V: 1638

Ricci /: Sebastiano :/ ur: się r: 1659 czy 1660. um: r: 1734.- Wspomnicielisty ujmednio, że Ricci robił kopie aby je nahandel. Utwory jego uchodzą za oryginały Pawła - ale zdradzają pewną szorstkość. Kolorytu nawinięty.- S. Ricci 1730

Tiepolo /: Giovanni - Battista :/ zwany Tiepoletto. ur: się w Wenecyi r: 1692. um: w Madrycie roku 1769 czy r: 1770. Sposób pędzlowy i pewny - kolorytu jasny, rodzicielem srebrzysty - draperye źle obrane.- B. Tiepolo 1750

Ridolfi /: Claudio :/ zwany Claudio Veronese. ur: się w Weronie 1560 r: um: r: 1644. Obrazy jego wybornie naśladują oryginały. Dotknięcie szybkie aby wybrzmione - kolorytu nieco manierą bladzi. Rozróżnienie w każdym variétudine.

Moroni lub **Maroni** /: Piętro :/ Um: około 1625.

Quellinus fA° 1661

Vlenghels

Imeni pawła - następnie jego naśladowca. Traktowanie szerokie - styl rozumny, koloryt świeży i świetny: dotknięcia nieco urywane i bursilne. -

Scarsella /: Zygmunt :/ zwany **Moradino**. ur: się w Ferrarze r. 1530. um: r: 1614. - Jakiegoprzedtym był uczniem i naśladowcą Paweł Weroney. Stylem zbliża się zupełnie do Mistrza - koloryt nieco zagłuszony.

Dla podania jeszcze tu kilku imion naśladowców Pawła - którzy w sztuce z rzadka swoim w żadnem sposobie nie mogą być porównani: **Montemezzi** - **Zano**, - **Nandi**, - **Alisprando**, - **Tiro**, - **Gandini**, - **Guillyn** i **Vlenghels** - ich naśladownictwo cyzelowania pędzla snadne, niemają wcale tego piękna **Jacobi Similia**. - które byrdolu było wyuczeń w jego atelierze. -

---

Rodzina Carraccich.

Carracci Lodovico. /: Louis Carrache :/ urodził się w Bolonii roku 1555. umarł tamże roku 1619. -

Carracci Annibale. urodził się w Bolonii r: 1560 - umarł r: 1609. -

Carracci Agostino. krewny Ludwika - brat Annibala. - urodził się w Bolonii r: 1558. umarł w Parmie r: 1601. -

Carracci Francesco. Brat Annibala i Augustyna. - urodził się w Bolonii roku 1595. umarł r: 1627. -

Carracci Antonio. Syn Augustyna. - urodził się w Wenecyi roku 1578. umarł w Rzymie r: 1613.

Carracci Paolo. urodził się w Bolonii.

Carracci nieodowiedzy. -

Sława tej rodziny rozpoczyna się od Annibala., który reformy pierwszych zasad sztuki w malarstwie wprowadził. Krewnym jego Ludwik Carracci. Annibal studyując jego utwory Tycyana i Correggia wydoskonalił swój talent.-

Augustyn Carracci zgrzyt się z bratem swoim Annibalem i krewnym Ludwikiem - i tak w czterech założyli nową szkołę, znaną pod nazwiskiem: Szkoły Carraccich. - W owczasy rozróżnienie malarne cudownie zgadzali się ze sobą - duch sprzeciwienstwa i miłości własna, nierozdzielały ich wcale. Augustyn do tej pory odstępował powołania, wziął w rękę paletrę i tworzył arcydzieła. Ludwik, porzuciwszy pierwszą swoją manierę stał malował obrazy, za które prawie szrawane zapłacił Annibala.- Rzecz zaprawdę dziwna.- w tej wszystkich tych braci zgromadzonych taka utknęła się jedności ducha - i utwory wszystkich trzech bracia wydawały się być dziełem jednego malarza.- Po pewnym przeciągu czasu jednakie wszystkich rozwinęły się. Augustyn porzucił malarstwo i wrócił do rylca. Ludwik zapomniał maniery Annibala i znowu malował w dawnym swoim stylu. Annibal pozostał na motywy - pracował jakiś czas w Bolonii - potem udał się głębiej do Włoch.-

W utworach tego Artysty tyle różne napotykamy maniery: w pierwszych to jest w tych widzimy Ludwika pod kierunkiem krewnego swego Ludwika, najgorsza. Z tej epoki obrazy jego podobne do dzieł Cranacka: są zimne - niewyrzeźbione. Kolorytowanie dość przyjemny. Drugą manierę zaczerpnął ze utworów Correggia; odznacza się słodyczą i czystością pędzla, traktowaniem szerokiem, kolorytem godnym Tycyana; Trzecia manier tego artysty stoi na samym szczycie - przypomina on wówczas arcydzieła Rafaela - Kolorytu w niej pełen harmonii - wyraz jednakie chociaż równie poprawny nie oddycha dawni piękności.-

Augustyn Carracci pozostawił wiele utworów. - w wszystkich prawie zimne zniewieściałe pod względem wyrazu - w kolorycie brak harmonii - Na

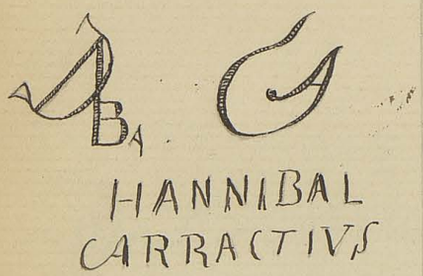

mowna ich porównać z arcydziełami Annibala. –

Obrazy Antoniego Carracci /: syna Augustyna :/ biorą za pozdrzyciu jego ojca - są gorzej rysowane - a. le prawie wyrażają utwory Augustyna kolorytem. –

Franciszek Carracci brat Annibala i Augustyna, – to talent mierny - jeden z zaprzeniatości.

Paweł i Ludowenusz Carracci - słabe odbicie geniu- szu całej Rodziny.

Utwory Carraccich ~~liczne~~ bardzo liczne bardzo.

Annibal Carracci.

Za akomitsze utwory tego znalazca - znieszą się w:

Muzeum Luwru (o). Ofiara Abrahama. ceniona 2000 f. śmierć absalona. tamże 2000 f. Narodzenie N. panny. 6000 fr. pogrzebienie anielskie 6000 fr. Narodzenie Chrystusa. 10000 fr. N. panna z dzieciątkiem /: La vierge aux cerises :/ Narodzenie Jezusa. 18000 fr. Sen dziecią- tka Jezus. – pokłonienie się N. panny S. Łu ka- szowi i św: Katarzynie 15000 fr. S. Jan Chrzciciel kaźący /: 16000 fr :/. Zmartwychpow- stanie Chrystusa. 50000 f. Chrystus umar- ły. 100000 fr. Chrystus w Grobie. 12000 f. Zmartwychpowstanie Chrystusa 15000 f. Magdalena 3000 fr. Męczeństwo S. Stefana. 25000 fr. Męczeństwo S. Stefana mniejsze obrazy 20000 fr. S. Sebastyan. 8000 fr. Herkules dziecinem. 1000 fr. Dyana odzy- wająca się z uśpienia Kalisty 2400 franków. Koncert na wodzie 5000 fr. Rybołowstwo. – Polowanie 2500 fr. Krajobraz. 6000 f. Krajobraz. 8000 fr. portret Myszinyny.

M: Napoleona III. S. Franciszek pokutujący trzy do piersi /: figure w półciała :/. Umarłe Magow. /z szkoły Annibale :/. Głowa mowieca ozdobiona owocami /: tamże :/. Portret Kawalera Marin /: z szkoły Mostra :/.

(o). Dawniej w Luwrze: Chrystus w Grobie. Ozdobiony fr: 25000. kwotą w r. 1815 kościołowi Kapucynów w Parmie. – Herkules między wystąpieniem Cnoty. 600 fr: Zwrócony do Kassel. r. 1815. Zwiastowanie. zwrócone do Bolonii tamże w r. 1815. –

Pinakoteka w Bolonii: Najś. Panna, Dzieciątko Jezus i święci w glorji. N. Panna u tronie. Wniebowzięcie N. Panny. Święty Augustyn.-
Koś: Ofiarowania N. Panny w Bolonii: Św. Weronika.
Koś: Św. Grzegorz w Bolonii: Chrest Chrystusa.-
Koś: Św. Mikołaj i św. Felicya w Bolonii: Ukrzyżowanie Jezusa. N. Panna i wielu świętych.
Galerya Buttivoglio w Bolonii: Dwa krajobrazy z figurami.
M. degli Uffizi we Florencyi: Bachantka.
Galerya we Florencyi: Mężczyzna z Matką i rodzeństwem. Mnich. Trzy portrety malarza.-
M. w Kapitolu: Mitosierdzie.- Portret.-
Pałac Manfrini w Wenecyi: Ecce homo. Ucieczka do Egiptu.
P. Doria: Romańskie wizerunki Dzieciątka Jezus przed otwartych obrazów.-
Skała Carrara w Bergamo: Magdalena.
Koś: S. Antoniego w Medyolanie: Narodzenie.
Gal. w Parmie: N. Panna wniebowzięta na gwiazdach.
Koś: Kapucynów w Parmie: Św. Ludwik. S. Elżbieta.
Pałac Pitti: Chrystus w glorji. Najś. Rodzina. Spoczynek w Egipcie. Głowa człowieka.-
Gal. w Neapolu: Mężczyzna w futrze. N. Panna i Dzieciątko Jezus. Bramante wskazujący modelicza z Urbino.
M. w Neapolu: Wenus z amorkami. Apollo grający na lirze. Herkules między Edypusem i Atalantą. Św. Eustachy. Anioł.- Madonna. Zdjęcie Chrystusa z krzyża.
Gal. Borghese: Zbawiciel.-
Gal. w Dreźnie: Pluton i wiele innych bożyszcz.-
M-me Król. w Madrycie: Satyr ofiarujący wenenę rzadkie wina.
Zaw. gal. w Wiedniu: N. Panna tygmajsza ciało Jezusa. Jezus i Samarytanka.-
M. w St Petersburgu: Zdjęcie z krzyża. Trzy Marye u grobu św.- Samarytanka. Spoczynek w Egipcie. Naj. Rodzina. Dyana i Endymion. Spoczynek N. Rodziny. Wiele innych pojedyńczych obrazów.-
Museum w Berlinie: Krajobraz z figurami. Czterech apostołów.- Kalwarya.-

Muzeum w Dreznie: Gleniasz i Stawa. Wniebowzięcie N. Panny. N. Panna. Dzieciątko Jezus i wielu świętych. S. Roch rozdający jałmużnę. Najśw. Panna Dzieciątko Jezus i św. Jan. Głowa Chrystusa. port. Giovanni Gabrielli grającego na lutni. Popiersie artysty. port. Antoniego Carracci.

Mnie w Monachium: Przemienienie Pańskie. Zuzanna w kąpieli. Walka Erosa z Anterosem. — Ecce Homo. Śmierć Chrystusa.

National Gallery: Objawienie się Szymonowi /: kupione w r. 1826 za summę 37.500 franków :/. św. Jan. — Sybilla. — Pan. Śmierć św. Antoniego /: kupiony w roku 1846 za summę 18.275 fr :/. — Aurora i Cephale. Tryumf Galatei /: kartony /. — Hermitia w pasterzy. Dwa krajobrazy, z których jeden powrót z polowania. —

Gab: Książ. Bielosielskiej w Petersburgu: Noli me tangere. —

Zbiór Baring: Chrystus i Samarytanka. Feniksem śmiertelność. — Chrystus na krzyżu objawiający się św: Franciszkowi. — etc. etc. etc.

Do prywatnych zbiorów tego mistrza należą liczne rozmiarów zaroma-itego malarza miejscowych. Stosownie wskazówek różnych spisów /: mianowicie we Francyi :/ płacono: od 100 fr: /: za S. Ryszarda Świętego. Śmierć Orleańska :/ do 250 fr. /: Ukamienowanie św: Stefana - taż sama śmierć :/ - do 600 fr. /: Śmierć Chrystusa Śmierć Żelino :/ - do 1000 /: Ecce Homo :/ - do 4000 fr. /: Tryumf Cezara Śmierć gal. Orleań :/ nawet do 7900 fr. /: dwa krajobrazy Śmierć Lebrun :/. —

Augustyn Carracci.

Znakomitszego pośledniego Malarza. (o).

Dziewięć pałaców ks: w Parmie: Miłość niebieska. — Miłość ziemska. — Miłość śmiertelna.

(o). W Luwrze niema obecnie obrazów tego artysty. Śmierć roku 1815 było tych wszystkich razem do Bolonii: N. Panna z Dzieciątkiem, Wniebowzięcie i Komunia S. Hieronima.

Eneasz przychodzący do Włoch z Troi. Wenus. Mars i Wenera. Amor i dwie nimfy. Tetis i Jeleas. –

M^ni w Parmie: N. Pana z posiłkiem.

M^ni w Bolonii. w niebowzięcie. Kommunia świętego Hieronima.

Pałac Tanara w Bolonii: Kąpiel Dyanny.

Kos: św. Bartłomieja w Bolonii: N. Pana z posiłkiem.

Pałac del Magistrato w Ferrarze: Maria na puszczy. Nocy cystoń ślubna.

Dama Gal: w Wenecyi: Św. Franciszek w zachwyceniu.

Pałac Manfrini w Wenecyi: Ucieczka do Egiptu. Ecce Homo. –

Gal. we Florencyi: port. Malarza.

Gal. Borghese: Magdalena.

M^ni w Neapolu: Św. Hieronim. Św. Piotr. Matka Boska spizie. Rynaldo i Armida. –

Gal: w Neapolu: N. Pana z Matką. / La Vierge à la Chatte. / Judyta. Chrystus wyganiający S. Mateusza. Magdalena. Apostołowie na grobie Najśw. Panny. Niesienie krzyża. Św. Franciszek z Assyżu. Zesłanie Ducha świętego.

M^ni Król w Madrycie: Widzenie św. Franciszka z Assyżu.

M. w St. Petersburgu: N. Pana bolesna. – Kommunia św. Hieronima.

M. w Monachium: Św. Franciszek Ewangelii Chrystusa.

National Gallery: Złożenie do grobu. Frygijska Galatea.

M^ni w Rouen: Noli me tangere.

M^ni w Rennes: Dwóch ludzi grających w kulki: / : rysunek piórem : / Krajobraz z figurami : / : rysunek piórem lawowany : / –

M^ni w Nancy: Jezus w towarzystwie Anioła miesiącego chorągiew zmartwychwstania. &c. &c. etc.

Nadobranego malarza prawdziwe talenta w roku 1001 r. / : wskrzesienie św. Antoniego / r. 1845. do fr. 610. / : Jezus chorych uzdrawiający / r. 1843 – do fr. 2500. a nawet 12.500 za Jezus z panią Magdaleną itp.

Lodovicus Carracci

Ludwik Carracci

Z anonimu utworzyłego malarza:
w Museum Luwru (o). Zwiastowanie ob. 4000 fr.
Narodzenie. fr. 15000. N. Panna z dzieciątkiem
Jezus. Ojciec. 20000 fr. Objawienie św.
Hiacynta. 20000. Jezus umarły na
kolanach Najś. Panny. Nabyty w ro-
ku 1820. za 8000 franków.
M^re w Kapitolu: św. Cecylia. Powtórzenie kompozy-
cyi Augustyna Caracci: Komunia
św. ś. Hieronima.
Pinakoteka w Bolonii: Matka Boska z Kopią rozpięcia
te przypisywanego Świętemu Łukaszowi z
N. Panną z dzieciątkiem. Przemienienie
Pańskie. - powołanie św. Mateusza.
Narodzenie św. Jana Chrzciciela. św.
Jan Kapizyn apostoły. Nawrócenie
św. Pawła. Najś. Panna z dzieciątkiem.
Biczowanie. - Zbawiciel. - Zebranie
się wielu świętych. Mężczyzna św. ś-
tego Anioła. Św. Rocha ze swoim psem.
Pałac Tanara w Bolonii: pocałunek Judasza. -
Pałac Fava w Bolonii: podróż Eneasza. w dwóch
st. obrazach. -
Pałac Grassi w Bolonii: Herkules gniotący Hydrę
z trzech. -
Katedra w Bolonii. Zwiastowanie z Malejcie z
S. Piotr ogłaszający z N. Panną śmierć
Chrystusa.
Kos: S. Pawła w Bolonii: A. Raj.
Kos: Corpus Domini: w Bolonii: Chrystus ukazujący się
N. Pannie. Apostołowie grzebiący Naj.
Pannę.
Kos: S. Jerzego w Bolonii: Sadzawka probatyczna. Zwia-
stowanie. -

(o). Przed rokiem 1815 Museum Luwru posiadało jeszcze:
Powołanie świętego Mateja Obraz. 4000 fr. i
Najś. Panna św. Franciszek i św. Józef obraz. 4000 fr.
oba zwrócone do kos. Mendicanti do Bolonii r. 1815.
Apostołowie z grobu N. Panny 15000 fr. zwrócone
do Piacencyi r. 1815. Przeniesienie ciała N. Panny. -
Spadek do tego - także zwrócone r. 1815.

Kos: św. Krystyny w Bolonii: wniebowstąpienie.-
Kos: S. Bartłomieja w Bolonii: św. Karol w ołtarzu ob. z gro-
bu Varallo. Obrzezanie. Adoracya Magów.
Kos: S. Dominico w Bolonii: S. Rajmunda przechodzący
morze na płaszczu N. Panna z dwiema św.
Elżbietą. Bicowanie.-
Kos: S. Leonarda w Bolonii: Męczeństwo św. Ursuli.-
S. Katarzyna w Wiszniewie.-
Kos: Karthuzów blisko Bolonii: Chrystus niosący krzyż swój
[:freska:]
Kos: S. Maurycego w Mantui: Zwiastowanie. Męczeństwo
św. Małgonaty.-
Katedra w Placencyi: św. Marcin.
Gal: w Florencyi: port. Malana
Gal. w Neapolu: Zdjęcie z krzyża.
Gal. w Modenie: wniebowzięcie. wenus i Amor. Flo-
ra.-
Muzeum w Parmie: Apostołowie grzebiący N. Pannę.
Apostołowie adorujący grób N. Panny.
M. w St Petersburgu: kopia z Correggia "la Zingarella."
Złożenie do grobu. Najśw. Rodzina?-
Chrystus niosący krzyż. i wiele innych
utworów.-
D. gal. w Wiedniu: św. Franciszek rozmyślający.
M. w Berlinie: Rozmnożenie chleba. Wenera.
Mte w Monachium: Złożenie do grobu. Wizya św:
Franciszka z Assyzu. św. Franciszek.
M. w Dreznie: Chrystus w koronie cierniowej.
Spoczynek w Egipcie.
Mnal Gallery: Zuzanna i Starcy. Zdjęcie z krzyża
Ecce Homo kopia z Correggia.-
ibd. ibd. ibd.-

Antoni Carracci

we Francyi: portret Agia Maura de Meruelis.-
portret Margrebicgo Albergati z
Bolonii.

Malarz Carracci wielkiego talentu, z kiedy
ich naśladowców i kopistów - godniejsi uwagi:
Massari [:Luca:] ur: się w Bolonii roku 1569
um: r: 1633. uczeń Carraccich. obrazy jego kościoły
gintą wiernie się w wielu zbiorach. Niektórzy
mienią sam Annibal Carracci własnoręcznie pisany.)

Crespi

Crespi /: Antonio :/ um: 1781. Tak dalece naśladował - iż wszystkie utwory jego uchodzą za pędzel Ludwika Carracci. Rysunek gorszy. - Kolor bardziej jaskrawy.

Badalocchio lub **Rosa Sisto**. urodził się w Parmie r. 1581. um: r. 1647. Uczeń i przyjaciel Annibala - wiernie co do stylem swoim zbliżył się do niego. Kolorytu wcale ciemniejszy - rysunek gorszy - draperye fałdy żywe dobrane - wykonanie estkowne.-

Milani /: Aurelius :/ urodził się w Bolonii 1675. um: r: 1749 w Rzymie. Wielka poprawność rysunku. Kolorytu słaby; wykonanie zimne.-

Viola /: Paolo Girolamo :/ ur: się r. 1666. um: 1724. Surowości formy wielka - jędrność ciągłości. Kolorytu prawie żadnego na cześć amatorów.

B. Viola 1615

Viola /: Giovanni - Batista :/ ur: się 1576. um r. 1622.- Kolorytu dobry - dotknięcie miękkie - rysunek bez charakteru.-

Panico /: Antonio - Maria :/ ur: się w Bolonii. Uczeń płody Carraccich. Z jego dziś nie znane wszystkie bowiem jego utwory brane za pędzel Mistrzów. Styl wyborny - dotknięcia znakomite - kolorytu żywiony.-

Turchi /: Alessandro :/ zwany **Orbetto** lub **Alessandro Veronese**. urodził się w Weronie r: 1580 około - um: r: około r: 1650. Stoi dalece niżej od Annibala Carracci, którym go wycieczkami bardzo często powiększali. Kolorytu w dobrym guście - alewykonaniu pędzlem mierny i zimny; rysunek dość poprawny.

Morveille

Niektórzy inne malarze sposobem technowania przypominają nieco Carraccich - Kuich wymieniony: Ercole Procaccini, - Rimaldi, - Michała Corneille malarz francuski; J. A. Scaramuccia. - J. Mattioli. - J. I del Sole, - Dietrici.-

Amerighi lub Mo=
rigi
/: Michel-Angelo :/
zwany:
Caravaggio.

Mage dicaranage In
P. Fatoure: G: Giovane f.

Michael Angelo Caravage pinx.

Caravaggio był kolorystą dem mały portrytowniej.- Energia w obrazach jego sugestywnie łączy się z pisto=wością wyrazu. W szkole tej uwydatnia prawda - światło=cienie umiejętne - tonu jasne pełne niepowtarzalnego realizmu; układ całego obrazu potężny w masach. Robi też niewidzialnym sposobem w swoich nadzwyczajnie delikatny. Dotknięcia sierokie, rozstawia niekiedy kontury i światła.-
Po wyschnięciu większa część obrazów tego malarza powietrzała; te zachowały swój pierwotny ton potęgi, bez zniszczenia powietrzenia są bardzo nadkie i bardzo poszukiwane - u tego wła=ściciela [illegible] olbrzymiej różnicy cen jakie utwory Caravaggia osiągają w handlu.-
Prawdziwe oryginały tego artysty nadzwyczaj: znajdują natargu. W szystkie zniszczą się z prze=biorach, z których nadto nigdy prawdziwych.
Najznakomitsze oglądamy:
w Muzeum Luwru: (o). Śmierć N. Panny. Obraz=
wany ostatnie 40000 fr: Portret Vi=
gnacourt'a. 15000 fr: Zwiastowanie pasy=
sługowe zgromadzenia. 1000 fr: Koncert obra=
zowany ostatnie 5000 fr.
Mme Napoleon III. Zbawiciel ukrzyżowany ludowi. -
włościanin.-
Mme w Nantes: S. Piotr uwolniony z więzienia przez
anioła. Pędz: Caravaggia.
Mme w Bordeaux: S. Jan Chrzciciel na pustyni.-
Ukrzyżowanie Chrystusa ciernistwa.-
Mme w Neapolu: Judyta i Holofernes:-

(o). Dawniej posiadał Luwr: Pogrzeb Chr: niesionego do grobu
Obraz. 150000 fr. w r. 1815. obraz ten Francya zwróciła
musiała do kościoła Filipinów w Rzymie.-

Pałac król: w Neapolu: Orfeusz. Chrystus między Doktorami.
Mus w Watykanie: Zdjęcie krzyża.-
Akad: sztuk: pięk: w Wenecyi: Homer. Grajszy w szachy.
Gal: Scarria: Gracze.
Pał: Pitti: Miłość uśpiona.
D: Gal w Wiedniu: Dawid wyruszający głowę z mieczem Goliata.
Młody Tobiasz. N. Panna i Św. Anna.
Mus w Monachium: S. Sebastyan umierający; Adoracya pasterzów. Pielgrzym przed N: Panną.
Mus w St Petersburgu: Chrystus. Męczeństwo świętego piotra.- Ukoronowanie koronacyjowe.-
Mus w Dreznie: Zaparcie się św. Piotra. Św. Sebastyan. Młody Landsknecht. Kurdygarda. Cyganka. Młoda dziewczyna czytająca. Dwie młode kobiety grające w karty;
Mus w Berlinie: Św: Mateusz. Złożenie do grobu. Miłość tryumfująca. Geniusz wojny. Portr: młodej dziewczynki.-
Mus Król: w Madrycie: Złożenie do grobu.
Mus w Amsterdamie: Śmierć Orjona. w r. 1824. kupiony obraz za 1000 florenów:-
Mus Gallery: Wieczerza w Emmaus.
Gal: Lichtensteina: portret młodej dziewczyny.
etc: etc: etc:

Niekt: obrazy: Ukrzyżowanie S. Piotra r. 1802 kapitalne 1400 fr: Miłość uśpiona r. 1802. Sprzed: Solimeny fr. 62.- Ewangielista: 1826 r: 301 fr: S. Sebastyan związany przykuty. 1836 r. Kupiony za 120 fr: Wieczerza w Emmaus 1837. Sprzed: Fabvier 3500 fr: Chrystus na krzyżu. 1843 r. za 46 fr: itp.

Znakomitsi naśladowcy:

Manfredi (Bartłomiej) Ur: się w Mantui r. 1572 Um: r: 1605. Uczeń Caravaggia - tak wprawnie dopisował jego dzieła, że samym artystom nawet trudno odróżnić kopie od oryginałów. Celował w światło-cieniach. Ton jednak zbyt monotonny i jaśniejszy od zwykłego.-

Saracino (Carlo) Ur: się w Wenecyi 1585. Um: około r. 1625. Obrazy jego bardzo rzadkie. W kościołach gusk wschodni. - Ewangelia malował

Saracino

zwykle ba włosów i ba brody. Dość rzadki naśladowca.

Spada /: Lionello :/ ur: się w Bolonii r: 1576. um: r: 1622. Maniera mniej oryginalna - koloryt żywy i gruntowny - rysunek mniej poprawny i niższy.

Caroselli /: Angiolo :/ ur: się w Rzymie 1585 um: r: 1656. Naśladowca zręczności. Imieni Caravaggia wzięcia się od naśladowania swego Mistrza. W doborze modelowania mniej gruntowny - w światłach więcej gruzłowatości - w wykonaniu bardziej wygładzony.

Rustici /: Giovanni - Francesco :/ zwany Rustichino. um: około r: 1625. Traktował gwałtowniej - polubił efekta światła i w tem dość dobrze się odznaczył. Rysunek niekorrumpujący: koloryt silny - tony ochre zapatowane. - To go odróżnia na pierwszy rzut oka. -

Cardi zwany **Civoli** lub **Cigoli** /: Lodovico :/ ur: się 1559. um: 1613 /: wspomnialismy pars very wymiennie :/. Naśladując Caravaggia bradził zbyt ciemnym kolorytem - rysunek stanowczy - traktowanie śmielsze. -

Minuti /: Mario :/ ur: się w Syrakuzie r: 1577. um: r: 1640. - Mieni Caravaggia mniej odniego miarkuje. Tonuje mocno - jest kolorystą. -

Luini /: Tomaso :/ zwany **Caravaggino**. - /: Który malował nie obalając Bernarda Luini naśladowcę Leonarda da Vinci :/ - czarniejszy od Caravaggia. Rysunek ostry - jest dość nędzny.

Campino /: Giovanni :/ Styl jego pełen ponesady. -

Seghers /: Gérard :/ ur: się w Antwerpii r: 1589 um: r. 1651. Bawiąc we Włoszech naśladował Caravaggia - dość wiernie. Koloryt gruntowniejszy, rysunek bardziej obrazisty. - Z wyjątkiem malarzy flamandzkich we Włoszech, charakter w jego obrazach bardziej łagodne, miękkie. -

Do sąsiedzi zapiszemy tu nazwiska Salini i Serodine. Nie warto bliżej zastanawiać się nad nimi, tak daleko stoją niżej od oryginału.—

Reni.

(: Guido :)

/: zwany często Le Guide :/

urodził się roku 1575. Umarł 1642 roku.

Guido Reno
Guido Reni

wspominają dzieje, iż Reni był jednym z najsumienniejszych ludzi na świecie - Niedyjmi malarze powszechnie używali murzynów swoim kopiować własne dzieła i takowe opatrzywszy podpisem swoim puszczali jako oryginały ich ręki - Guido - Reni - nigdy tego nie uczynił. Sposób jego malowania zapowiedzmy w krótkim bogów. Wyrazem głów wyróżnia Correggio; kontury rysowane przyjemnie; pozy gracyjne co maniera; odpowiadają prawie zawsze naturze. Maluje portrety kobiet nagich - dawał im proporcye nieco zawiłe. Obrazy tego mistrza łatwo poznać po cieniach zielonawych roztartych w nasyceniu i w innych kolorach - przychodziło to z nadmiaru ultramarinu, jakiego Guido do malowania używał.

~~Artysta ten cztery~~ Odróżniamy cztery maniery malowania tego. ~~w jego~~ w pierwszej przywiązywał ~~mu~~ wagę kształcenie się w szkole Calvaert'a - w epoce tej nadawał nieznawicie draperyi, zbliżył się Cardo do niemieckich malarzy - ciała zimne jakby z kamienia wykute. W drugiej naśladował Carraccich - wiele się do nich zbliżył - ultramarinu nie tyle używał. Trzecia epoka najwyższą jego stanowi sławę - malujące ciała

ludzkie niepowtarzalną nadawał im wyższość, podkreślając życia. Guido oddał się zupełnie grze - wtedy malował obrazy najgorsze i to stanowi czarną jego manierę. W tej ostatniej epoce rysunek mu całkowicie zaginął - w ogóle niepowtarzalny w niższej wielkiego artysty. -

Stosunek do epoki wyższej były malowanie i zachowania obrazy Guido. Reniego różnice się znacznie w ogóle ogromne. Wyższe dzieła tego mistrza rozmieszczone w muzeach Europejskich. - Wyliczymy znaczniejsze:

w Muzeum Luwru: (o). Dawid zwycięzca Goliata. obraz: 12000 fr. - Zwiastowanie ocen: 12000 fr. Oczyszczenie N. Panny. 6000 fr. - N. Pan. na drodze krzyżowej Jezus. - N. Panna Dziecię Jezus i św. Jan. Anioł. 2500 franków. Jezus i Samarytanka. 2500 fr. Jezus oddający S. Piotrowi klucze dar kościoła. 12000 fr. Chrystus w ogrodzie Oliwnym. - 10000 fr. Ecce Homo. - 8000 fr. Magdalena. 2000 fr. Magdalena. 3000 fr. inny obraz. - Zaklęcie S. Jana Chrz. 2000 fr. S. Sebastyan. ocen: 6000 fr. Zachwycenie S. Franciszka. 6000 fr. Pojedynek Rycerski z kolorytem. 3000 fr. Herkules zabija Hydrę. 20000 fr. Walka Herkulesa z Achelousem. 30000 fr. Centaur Nessus porywający Dejanirę. 80000 fran. Herkules na łosiu 20000 fr. porwanie Heleny. - 6000 fr. W innym obrazy tutaj wymienione dawniej bez porównania wyżej ceniono. -

---

(o). Po zawarciu 1815 w Muzeum Luwru znajdowały inne jeszcze obrazy Guida - w innych zwrócone r. 1815 prawym postanowieniem - a mianowicie: Chrystus w otchłani i Magdalena. Obraz: 4000 fr. Męczeństwo S. Piotra 6000 fr. zwrócone do Rzymu. N. Panna, S. Hieronim i św. Tomasz z Akwinu Obraz: 10000 fr. zwrócony do kościoła w Pesaro. S. Roch w więzieniu. 10000 fr. Najświętsze Rodzina ocenion: 2000 franków. Zwrócona do galeryi w Modenie. - Krzyż Niewinności. Opracowana 100000 fr. zwrócona kos. S. Dominika w Bolonii. -

M^wie Napoleona III (+). Jezus Chr. całujący krzyż. – Judyta. – Najś: Rodzina. – Męczeństwo Św: Andrzeja.

M^wie w Nantes: Św: Jan Chr: piszący Ave Berenika bez zmazy. – Ecce Homo. – Głowa Chrystusa w koronie cierniowej. – S: Franciszek z Asyżu. Mater dolorosa. – S: Sebastyan. – Wniebowzięcie N: Panny. –

M^wie w Lille: Sybilla. – walka Herkulesa z Achelousem. – Herkules hydrę zabijający. – porwanie Dejaniry. –

M^wie w Watykanie: Męczeństwo Św: Piotra. –

M^wie w Kapitolu: Polifem. – Duch Święty. – wiele szkiców. – S: Sebastyan. Fortuna. – portr: Malarza. –

Kość: Św: Grzegorza w Krzyżu: S: Andrzej modlący się. – Koncert Anielski. –

Pinakoteka w Bolonii: N: Panna z Dzieciątkiem Jezus. Matka Boska (ogólna nazwa) (: del Piété :). – Brać Niewinnych. – Krzyż: N: Panna i wielu Świętych. Samson zwyciężca. – portr: Biskupa Andrzeja Corsini. Męczeństwo S: Sebastyana. – N: Panna wieniczona. – Port: Ojca Denis. Głowa Jezusa Chr.

Pałac Tanara w Bolonii: Matka B: prosi Zajezia.

P: Bianchi w Bolonii: Harpie oblegają rydwan Eneasza (: plafon :).

K: S: Dominika w Bolonii: Wniebowzięcie. Chrystus i N: Panna przyjmujący duszę Św: Dominika (: fresk :). –

K: S: Krzyżyny w Bolonii: Sześć postaci świętych między niemi S: Piotr i S: Paweł.

K: S: Marcja w Bolonii: N: Panna ukazuje się S: Hiacyntowi. –

Museum degl' Uffizi we Florencyi: N: Panna w pół ciała. –

Galerya we Florencyi: portret malarza.

Galerya w Modenie: Chrystus na krzyżu. – S: Roch w więzieniu. –

(+) przypominamy Czytelnikowi uwagi nasze dotyczące obrazów tego museum. Wyliczenie nasze czerpane z źródeł pisanych pamiętnikiem 1870. –

Pałac del Magistrato w Ferrarze: Dwanaście Apostołów: – Modlitwa w Ogrodzie oliwnym. – Zwiastowanie. Zesłanie Ducha Świętego. –

Katedra w Rawennie: Cudowny. –

Kość: Św. Hieronima w Forli: Poczęcie N. Panny.

" Św. Piotra w Fano: Zwiastowanie.

" w Loretto: Niewiasta ucząca się i modląca się.

Klasztor kapucynów w Faenza: N. Panna i Św. Jan.

Pałac Pitti: Rebeka u studni. Miłosierdzie. Kleopatra. S. Piotr opłakujący swoje grzechy. Bacchus. itd. itd.

Mus. Brera w Medyolanie: S. Piotr i Św. Paweł.

Bibliot. Ambrozyjska w Medyolanie: Chrystus na krzyżu

Pałac Doria: N. Rodzina. – Św. Piotr.

Gal. Scarria. Dwie Magdaleny.

Pał. Manfrini w Wenecyi. Lukrecya.

" Grimani w Wenecyi. Miłość. –

Mus. w Turynie: Stara Opinia. Lukrecya. –

Mus. w Neapolu: Atalanta. S. Jan Ewangielista. Dziecię Jezus uśpione. Powyrokowi. Skromność i próżność. –

Mus. król. w Madrycie: Kleopatra. – N. Panna w chwale. – Zachwycenie S. Jakóba. – S. Sebastyan umierający. Magdalena. Św. Apolonia.

Dawna gal. w Wiedniu: Oczyszczenie Najś. Panny. Sybilla z dziecinną. Chrest Jezus Chr. – Cztery powyrokowi. S. Magdalena nemolidwie. – S. Piotr opłakujący grzechy. – N. Panna w Betlejem. S. Jan Chrzciciel.

Mus. w St. Petersburgu: N. Rodzina. Adoracya Magów. Dysputa o nieposkalanem poczęciu N. Panny w chwale. Św. Franciszek. Porwanie Europy i wiele innych obrazów. –

Mus. w Berlinie: Widzenie Apostołów Pawła i Antoniego. – Fortuna – (w szpitalu)

Mus. w Monachium: S. Hieronim. Apollo i Marsyas. S. Jan Ewangielista. Wniebowzięcie N. Panny. –

Muzeum w Dreznie: S. Hieronim. – Św. Hieronim uwielbiający N. Panną. – Chrystus w koronie cierniowej. – Wenus i Amor. – Bachus dziecinny. – Ninus i Semiramida. – Uwielbienie dzieciątka Jezus. – Chrystus różańcowy. – Zbawiciel malujący się Matce Boskiej. Święty Franciszek (pastelami). –

Muzeum w Brukselli: Ucieczka do Egiptu. –

Muzeum w Amsterdamie: Marya-Magdalena.

Narodowa Gallery: Perseusz i Andromeda. Wenus i Grazye – Magdalena (negocjon. za 52000 fr.) – Chrystus i Św. Jan (zapłacony 1844 r. 10230 franków) – Lot z córkami (1844 r. negocjacya 31500 fr.) – Zuzanna i dwóch Starców (30000 r. 1844) – Koronowanie N. Panny. – Św. Hieronim. – Głowa Chrystusa. –

Gal. Westminster: Sen dziecięcia Jezus. Fortuna. – S. Jan Chrzciciel. – Kłótnia pasterzów.

Gal. Weyer w Kolonii: Chrz. Niewinniątek. Jezus stojący w Grobie. Marya zasumowana. Najśw. Panna z Dzieciątkiem (zapłacono roku 1862 za 820 franków). –

Gab. hr. de Laval w St. Petersburgu: Dawid. –

Gal. Lichtensteina: Wenus leżąca. Adorujący pasterzy. –

etc. etc. etc.

Niektórzy w odkryciach dawnych dzieł sztuki bierzący udział: Za S. Jakóba r. 1853. Gmach Ludwika Filipa zapłacono fr. 17750 – za S. Małgonalę Gmachu Collot zapłacono fr. 3950. – za N. Pannę z Dzieciątkiem Jezus wesołego usposobienia r. 1859. Gmach lord Northwick zapłacono fr. 2850. – Za Magdalenę Gmach Yong-a zapłacono fr. 750 w r. 1862. – itp.

Najdokładniejsi naśladowcy Guido Renigo są: Cantarini (Simon) zwany il Pesarese Mr. się w Pesaro r. 1612 czy 1618. Umarł roku 1641. – z całym zapałem przestawał na dziełach Guida. – niepokazuje prawdziwie ani wdzięczności ani chęci do pracy. Mimo to barwidły miewa dosyć do doliny doskonałości, że go za drugiego Reni poczytywano. Rysunek wybrany – draperye umiejętnie choć bardzo sła-

rawne. Kolorytnaturalny – nagości purrocyjskie i życia pełne – w stylu mniej więcej Michelny – dotknięcia wiele wyliczone.

Savonanzi /: Emilio :/ ur: się 1580. um: r: 1660 około. Do tego stopnia naśladował Guida, że prawie jego brano za oryginały. Dotknięcia pędzla prawdy – kolorytu ciemny i jednostajny; –

Gessi /: Francesco :/. ur: się w Bolonii r: 1588. um: roku 1648 czy 1649. Uczeń Guida. Zwano go także Guido secundo – /: choć niekastrowanè :/. Niższy rysunkiem – charakterem i wyborem figur. –

Maria lub Hercule Marie de San-Giovanni. ur: się w Bolonii. – wielkości i swobody. Styl mierny – kolorytu wiesiołowy. –

Gnargena /: Domenico :/ zwany bjcem **Feliciano**. urodził się w Messynie r. 1610. Rysunek gruby maniera – kolorytu tęgi cynobrem. –

Calnassi /: Guido :/ zwany **Cagnacci**. ur: się r. 1601. um: r: 1681. Uczeń Guida. Naśladując go – mało posiadał harmonii – rysunek nieodmiana się dotykaniem. Guido Cagnazzi

Sementa. /: Giovanni-Jacopo :/ ur: się w Bolonii r: 1580. Zbliżył się wiele do Guida w dojęciu malowania. Dotknięcia nieco silne /: ostre :/ – toni ogólny zaniebieski. Rysunek bez zarzutu. –

Sirani. /: Giovanni-Andrea :/ ur: się w Bolonii r: 1610. um: r: 1678. Jeden z najdoskonalszych uczniów Guida. Kopiuje obrazy, które świetnie naśladuje jego niedowcipy. Dotknięcia rachunkowej jaśniejszości /: nieco przypłaszczone :/. Stylu szarowy. J. A. Sirani 1661 fe

Loli /: Lorenzo :/ ur: się w Bolonii r: 1612. um: 1691. Uczeń Guida. Imię jego maniera i naśladował go doskonale. Używanie Sieny ognistej, rysunek gruby nieco maniera. – L. Loli 1680

Bologini /: Giovanni-Battista :/. ur: się w Bolonii r. 1612. um: r: 1689. Uczeń kopiował swego nauczyciela. Rysunek kanciasty – dotknięcia nieco ostre. –

Caravazza /: Giovanni-Battista :/ urodził się w Bolonii około r. 1620. Obrazy jego zbliżone nieco do dzieł Guido-Reniego. mianowicie z pierwszego sposobu oka. Wykończanie i dotkliwsze zbliżonem rożnym atoli cieniu stanowią różnicę.-

Reni przedstawiał więcej piękności w naśladowaniu - ale w niższym daleko stopniu /: z wyjątkiem Sasso-Ferrato. którychże go naśladować wprawdzie w pewien rodzaj maniery - a także kolorytem zrównywał :/. Oto ich imiona: Maximi.- Stanzioni,- Paweł Brancucci,- Ant: de Bellio.- Ph. Brizio,- Flamino,- Torre,- Ercolino zwany Guido del Sole.-

Ercolino

Albani

/: Francesco :/

zwany pospolicie:

albano.

Urodził się w Bolonii 1578 r. Um. Sanie r:

1660.-

EA

F. Albani

Albano upodobał sobie cudowniejszą mitologią; malował także Najświętszą Pannę w ramionach ciężkiem Jezus i Św. Józefem - spoglądających na zastępy aniołów boskie sfery rajskie - lub też przystrojonych się skrzydła niebieskim opiewających chwałę Zbawiciela. Utworzyłego Artysty wyniosłe; skłonności zna- mionuje allegoryą, przedstawiał ją w sposób pochlebny poezyi pełen. Celuje w obrazach małych rozmiarów - tak pod względem z emej kompozycyi jak i jędrności dotkliwszego pędzla - te obo- jętne lepiej są zachowane. Duch spekulacyjny [illegible] był wyłącznie Albana. zgodny z usposobieniem Albana. Jeżeli się podobał, który

z jego obrazów, polecał swoim uczniom robić pisi lub nieś kopii - a wówczas powitował się z najwięcej przykładem Mola, Speranza, Sacchi, Cignani Bolonijczyków. Po śmierci jego Gdy obrazy były skoncentrowane - reszta z resztaty skoncentrowane w Almorzarii ejś reklusce= wat a nakoniec sprzedawał za własne utwory swoje własne.-

Obrazy tego artysty dostrzeżone zostały obecnie z gór= nem zapomnieniem - jakiejś widziałem próby włos= kiej: dodawszy do tego w tym stanie sarego interesu, widzi, że ogromnie spadły w cenie.-

Znakomitsze utwory tego Malarza są:

Muzeum Luwru (o). Ojciec przedwieczny posyła anioła Gabryela do Maryi. 3000 fr. Opracowany. Zwiastowanie 4000 fr. Zwiastowanie: powtórzenie poprzedniego obrazu: Oltarz. 2000 fr. Odpoczynek w Egipcie 2000 fr. Spoczynek w Egipcie: powtórzenie poprzedniego: 15000 fr. N. Rodzina. 3000 fr. oprawowany. Objawienie się Chrystusa Magdalenie 1500 frank. S. Franciszek modlący się 300 fr. Toaleta Wenery 30000 fr. oprawowana. Spoczynek Wenery 30000 fr. Korbrzone amorki 30000 fr. Adonis dogrowadzony do Wenery 30000 fr. Apollo i Amela oprawow: 30000 fr. Tryumf Cybeli 30000 fr. Akteon przemieniony w jelenia. 20000 fr. Oprawiony Tenie sam przedmiot Oprawowany 20000 frank. Apollo i Dafne 6000 fr. Salmacis i Hermafrodyta. 4000 fr. oprawowany. Oprawowanie tych wszystkich obrazów nie bezpośrednia od dawnej spuścizny, są dowodem niezmiernej ceny obrazów tego artysty - o jakiem wyżej wspomniałem - i ode tego właśnie czasu pochodzące.-

Muzeum Napoleona III Jezus w pośród Ogrodników. Spoczynek w Egipcie. Ojciec przedwieczny. Jezus

---

(o). Dawniej w Luwrze: Narodzenie N. Panny Oltarz: 15000 fr: zwrócone kościołowi delfinowi w Bolonii r. 1815. Przedwieczny gło= si zwierzchność. 3000 fr: Misteryne widzenie Ezechyla. Oltarz. 3000 fr: Woda. Oprawowana 20000 fr: powietrze Oltarz: 30000 fr: Ziemia Oltarz: 60000 franków. - Ogień. - wszystkie te 6 obrazów pochodziły z galerzi w Turynie i zostały w r. 1815 zwrócone.-

Chrystus na krzyżu /: czerwoty miedza :/. 2 Boże-
wiec /: tamże :/. - Wiosna /: również :/.

M: w Kapitolu: Najś: Panna.

Pinakotece w Bolonii: N. Panna siedząca na tronie.
Chrzest Jezusa Chrystusa. - Najś. Panna z
Dzieciątkiem Jezus. Ojciec przedwieczny. -
Zmartwychpowstanie Chrystusa. -
Objawienie się Jezusa Marzyi.

Galer: w Bolonii: Chrzest Jezusa.

Pałac Fava w Bolonii: Cztyb przedstawiający ze-
wnątrz scenę przedmiotów życia Eneasza. -

Kość: Madonna - Galliera w Bolonii: Dziecięctwo Je-
zus pokarmione Ojciec przedwiecznem marza =
działki. Adam i Ewa. Cherubini. -
W niebowzięcie. Cnoty /: Freski :/. -

Kość: Servi w Bolonii: S. Andrej. Noli me tangere.

Gal: w Modenie: Aurora powyższa Cefale.

Gal: we Florencyi: portr. Malera.

M: w Turynie: Cztery żywioły. Salmacis i Herma-
frodyte.

M: w Neapolu: Rebeka ze studnicą. S. Róża przemie-
siona do nieba.

M: Brera w Medyolanie: Tamiec amorków.

Gal: Scarria: N. Rodzina

Gal: Borghese: Cztery porzyroku.

Pał: Pitti: N. Rodzina. S. Piotr uwolniony z więzów.

Muzeum w St. Petersburgu: Zwiastowanie. - Chrzest
Jezusa. - Tryumf Wenery - porwanie Euro-
py. -

M: w Monachium: Św. Barbara. - Wenus śpiąca. -
Wenus leżąca. -

M: w Berlinie: Wielu świętych.

Muzeum w Dreznie: Mate amorki leżące w około
skały Kipidyna. Dyana z Nimfami. -
Galatea. - Wenera i Vulkan. Dyana z
Nimfami. Adam i Ewa wyprowadzeni z Raju
Stworzenie Ewy. Adoracya pasterzów.
Z przeszłej N. Rodziny. Najś. Rodzina.

M.ni w Brukselli: Adam i Ewa.

Muzeum Król.ro Madrycie: Gołowa dziewczyny. Sad Bery-
sa.-

Gab: Tatiszczewa w Petersburgu: Trzy gracye.
Gal: Esterhazy: Galatea.
Gal: Lichtensteina: Wenus leżąca.
etc: etc: etc:

Niektóre z nich: Tryumf Wenus wynalezienie. Szmuc. w r. 1850
/: Szred: Wilhelma II: /: za 1000 fr: Chmiel Janusa /: Szmuc
Mierek: / w r. 1859 za 1750 franków: Wenus: Wulkan /: Szme-
dar Poussin: / w r. 1863. za 705 fr. itd. -
Najdolniejsi z Naśladowców:

Mola /: Giovanni - Battista: /. ur: się r: 1614. um: r: 1661. -
Był wielką powagą Albanem śniególniej w krajobra-
zach, w których celował /: Lecz i portr: Franciszek Mola: /
Nie zbrzydził go do robienia akcyi z własnych utworów.
Dotknięcie mu bardziej złotawe. Różnica w dotknięciu. -

Sacchi /: Andrea: /. ur: się w Rzymie r: 1598. um: r: 1661.
Rysunek więcej wyrazisty - formy wysmukleyszej. Choć
poprawionemu mistrzu obcy tego artysty różnią się
nieżałą płynnością.

Cignani /: Carlo: / ur: się w Bolonii r. 1628. um: 1719.
Szkołę w dotknięciu. Utwory jego chodzą za oryginała-
ty Albana. -

Bonini /: Girolamo: / zwany Anconitano. Ur: się
w Ankonie zmarł około r: 1660. Rysunek poprawny
- żywości ognia i mistrzowskiej pędzla. Kolorytu barwny.

Speranza /: Giovanni - Battista: / Um: roku 1640.
Śmiały mierne - draperye niezmiernie różne.

Tarufi /: Emil: /. ur: się w Bolonii 1633. um: 1696.
Uczeń i dochowany naśladowca Albana. Kolorytu cer-
wieniszy - krajobraz bardziej ożywiony. -

Vaccaro /: Francesco: /. Ur: się w Bolonii około 1636. -
Um: r. 1695. Studyował wiele oryginały Albana zwła-
szcza draperye. Rysunek mierny - ogólne szkoły
i chód. -

Naśladowali również Albana choć w odległym tym
stopniu: Pianori, - Virgili, - Grimaldi i Van
Orley /: tu wszystkich ci dwaj ostatni pł. am. and. wyżej :/

A. Sacchi
1650

C. Cl. Car
Cign

G Bonini

J. VO.
O. Orley Aug. van.

Schidone
albo
Schedone.

Urodził się w Modenie r: 1570 czy 1580. Umarł roku 1615.-

Podług zdania wielu Biografów - Schedone miał być uczniem Carraccich - co trudną widocznie w rodzaju jego malowania wyrazie. - W każdym razie widzimy z drugiej strony dowodzi, iż malarstwo swe gruntownie studyował dzieła Correggia, którego był jakby w tej części dziedzicznym następcą.

~~Jako malarza wytwornego - trudno~~ dziś Brygidel- ~~ów~~ trudna w nim do ocenienia - Zaledwie rozróżnić go można pośmiertnem dotknięciu, pomagoś- ci ach wyżej cegłastego koloru i przysmaku mniej wyrazistym.-

W handlu obrazami mało napotykanym płodem tego artysty - wszystkie one mieszczą się w katalogach jako utwory Correggia drugiego rzędu.-

Wyliczmy niektóre:

w Muzeum Luwru: Najśw: Rodzina Braccesca 8000 franków.- Niesienie Chrystusa do grobu. Oceniono 3000 fr: Chrystus złożony w grobie. Oceniony 60000 franków.-

Muzeum w Neapolu: Sybilla liczy otoczony Satyrami. Św. Hieronim.- Św. Sebastyan. Najświęt. Panna dziecięcia Jezus i S. Józef czytający. Św. Jan. Św. Franciszek i św. Wawrzyniec.- Skrzynka papierza Pawła III. Św. Jan Zmiel wzmiankujący. Grupa aniołków i dzieci. Stworzenie.- Najśw. Panna z dzieciątkiem.- Św. Hieronim w niebo spoglądający.- Krzyż S. unoszony przez Aniołów. S. Panna podtrzymująca nieżywego Chrystusa. Koronacja Cyzora umarłych. Jezus w koronie cierniowej.

Gal: we Florencyi: N. Panna. Jezus i mały Św. Jan.
Gal: w Parmie: Anioł i trzy Marye.
Mzo w Dreznie: Sprzymierzeńcy podczas wycieczki do Egiptu.
Mzo w Monachium: Dwie Magdaleny pokutujące. Sprzymierzeńcy w Egipcie.-
Daw: Gal: w Wiedniu: Jezus Ch. do Emmaus. Św: Sebastyan.
etc: etc: etc.

Bruno /: Antonio:/ ur: się w Modenie. Obrazy jego nie wiele mogą się dla rzadkiego rysunku brane za dzieła Correggia - podpisuje się Schedonemus. pomaga je mocna pędzla ciepłości kolorytu i jego dotknięcia bardziej kładzionem.

Bruno

Zampieri

/: Domenico:/

zwany:

Dominiquino.

Ur: się w Bolonii roku 1581. Um: w Neapolu 1641. r.

D° Zampieri

D. ZAMPIERI F
1640

Któż jest w możności dokładnie ocenić geniusz Dominikina? Który wyrazami określi tą potęgę rysunku, wyraz będący wiernem odbiciem samej natury - niezrównaną siłę dyrygowania dalekiego Artysty? Dominikino - to nosobienie Mistrza! do takiej doskonałości nie wielu doszło malarzy.-

Obrazy tego znakomitego artysty bardzo poszukiwane przez prawdziwych znawców i miłośników sztuki, chociaż ceny ich dyzyjna od dawniejszej o wiele jest niższą.

Podamy tu najznakomitsze:

w Muzeum Luwru: Bitwę Jozuy z Adonia i Ewą: ocenioną 60000 fr: Dawid grający na arfie. Ocenionym zamiast 150000 fr. - obecnie tylko 100000 fr: Najśw: Rodzina

Oszacowane dawniej 10000 - dziś 6000 fr.
Objawienie N. Panny Świętemu Antoniemu. z 25000 na 12000 fr. Zachwycenie Św. Pawła. z 20000 na 12000 fr. - Walka Herkulesa z Achelousem - Opiewane dawniej 25000 fr. Św. Cecylia z 70000 na 60000 fr. - Herkules i Kakus. z 25000 na 15000 fr. Tymoteusz skazuje na śmierć przed Aleksandrem dawniej cenione 100000 - obecnie 70000 fr. Amor zwycięzca z 16000 na 12000 fr. Rynald i Armida. cenione dawniej 50000 - obecnie 25000 fr. (o). -

Pinakoteka w Bolonii: Męczeństwo Św. Agnieszki. N. Panna różańcowa. Męczeństwo Św. Piotra z Werony.

Galerya Bentivoglio w Bolonii: portr: Kardynała.

Pałac Malvezzi-Bonfioli w Bolonii. portret przodka Agucchi.

Museum w Kapitolu: Sybilla kumejska. /: powtórzenie obrazu będącego w galeryi Borghese :/. -

Museum w Watykanie: Kommunia S. Hieronima

Kość. S. Ludwika des. Français w Rzymie: Życie swięt tej Cecylii /: w wielu freskach :/.

Kość: N. Panny Anielskiej w Rzymie: S. Sebastyan.

Kość: S. Ananeja w Rzymie: S. Jan.

Kość: pocieszenia N. Panny w Rzymie: Zachwycenie świętego Franciszka.

Kość: S. Sylwestra w Rzymie: Ewangelie Estery.

Kość: N. Panny Zwycięzkiej w Rzymie: Najśw: Panna i Św: Franciszek.

Kość: S: Karola w Rzymie: Katarzyny głowne.

Kość: Panny Maryi in Transtevere w Rzymie: Wniebowzięcie /: fresk :/.

(o). Dawniej w Luwrze: Męczeństwo S: Anieszki: Opiewane 120000 fr: zwrócone w r. 1815 do kościoła Św. Agnieszki w Bolonii. Kommunia S. Hieronima /: 500000 :/ zwrócona do Kość: S. Hieronima de la Charité w Rzymie. Institution Różańcowa. 300000 fr. zwrócone w r. 1815 do Kość: Św: Jana w Bolonii. -

Galerya Borghese: polowanie Dyanny. Sybilla Kumejska.

G. w Florencyi: portret Melcera. - N. Panna. -

Museum degl' Uffi w Florencyi: portr. Kardynała Agucchi.

Katedra w Padwie: N. Panna.

M. Brera w Medyolanie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus.

Pałac Pitti: S. Magdalena. Dwa krajobrazy z figurami.

Pałac Doria: wiele krajobrazów historycznych.

Museum w Neapolu: Grupa muzułmańska Dja: bła. Św. Felicis. - S. Piotr. Św. Hieronim. Ewangielista. N. Panna della Lingerella. -

Katedra w Neapolu: Uzdrowienie zepsutej oliwy z lampy S. Januarego. - Wskrzeszenie trzodzieńca. Ścięcie Św. Januarego. -

M.ie w Monachium: Leżenna w Kąpieli. Herkules unóg Omfali; Herkules z rzaloną S. Hieronim. Porwanie Europy. -

M.ie w Berlinie: Wiele świętych. Św. Hieronim najuszny. Portret Scamozzi. -

M.ie w Dreznie: Miłosierdzie. - Denar Cezara.

M.ie w St. Petersburgu: Amor. - Św. Helena. - Dziesięć innych utworów Cardowa. śpiewych. -

Pałac Zimowy w St. Petersburgu: Św. Jan Ewangielista. -

N.al Gallery: Św. Jerzy i Smok. Ukamienowanie S. Stefana. Św. Hieronim. - Tobiesz i Anioł.

Gal. Westminster: Dawid i Abigail w krajobrazie.

Gal. Esterhary: S. Hieronim. - Loh z córkami. - port. Kardynała.

Gal. Lichtensteina: Sybilla.

Museum w Rennes: Święte na kolanach. Święty z księgą w ręku. - Święty stoją- cy z palmą w ręku. /: Rysunki :/ etc. etc. etc.

Niektórzy: Murylka w. r: 1843 /: Gmedaż Aguado:/ kupiona za 1105 fr: Tamże Tryumf Galatei zapłacony fr: 580. - Tamże Niebieskie kwiaty kupione za 160 fr. Tamże Spartacus zapłacony 225 fr: Święty Hieronim tamże - zapłacony 325 fr. Śmierć św. Józefa: Kiba w r. 1853 Gmedaż Vigneron z Magi zapłacony 1150 fr: Krajobraz w r: 1852 Gmedaż po Soulcie zapłacony 650 franków. itp: -

Dominichino miał wielu naśladowców i znakomitych kopistów - którzy pierwowzoru ścisłe trzymają:

Ricci /: Antonio:/ zwany **Barbalunga**. Urodził się w Messynie r. 1600 - um. roku 1649. Utworami swemi zbliżył się bardzo do Dominichina, którego był uczniem. Ma Tamże sam wybór form, tak samo wytworność przy względem Gmegótów i ruchu. Kolorytu słabszy. -

Camassi /: Andrea:/ urodził się w Brevagne r: 1601 czy 1602. um: r: 1642. Celuje w dziełach, Talentem, świetnym pędzlem swoim Kolorytem. Światło-cienie ile jasno - dotknięcie bardzo świetne. - Obrazy jego biorą czasami z oryginały Dominichina. -

Spada /: Lionello:/ urodził się Bolonii r: 1576. um: w Parmie r: 1622. - Niektóre jego obrazy bardzo się zbliżają do arcydzieł Dominichina. Charakter w niektórych nie przepełnionych, rysunek delikatniejszy. Kolorytu prawie tenże sam - ale cieniów bystrzejszy.

Salvi /: Giovanni - Battista:/ zwany **Sasso Ferrato**. Urodził się w Sasso r: 1605. um: w Rzymie r: 1685. Kopiuje dzieła artysty uchodzą czasami za oryginały Dominichina - wyraz zakłamany kolorytu obrazy, bardzo w zgodności z figurami. Naśladowcy tacy Dominichina ale bardzo słabo: Gio-Agnolo i Jan-Baptysta Durand.

Lanfranco.

/: Giovanni da Stefano :/
zwany pospolicie Janem
/: Jean :/ Lanfranc.

Urodził się w Parmie roku 1581. Um: roku 1647.-

I. Lanfranc

Utwory tego malarza pierwszej czystości zajmują Domenikina jego nierównego współzawodnika. Bardzo bardzo niewiele o niem al względem stojącej one biegłości wiadomo. Lanfranc celuje wielkością i śmiałością rysunku; znakomicie drapuje swoje figury. Obrazy jego tchną powagą i wytworności, i kolorytem zbliża się do dzieł Carraccich - nie ma jednak wcale tej siły tych ostatnich. Jednem słowem Lanfranco był znakomitym artystą - ale bez porównania stoi niżej od Domenikina.

Znakomitsze utwory są:

w Muzeum Luwru (o). S. Piotr na modlitwie Oceniony 600 fr. Agar pod. anioła wspomagane. 2000 fr. Rozdzielenie się św. Piotra z Św. Pawłem. 6000 fr. Uwolnienie Najśw. Panny 1200 fr. Boże Pan objawiający swoją boską dyspozycję.

Katedra w Parmie: Śmierć św. Ambrożego.
Kos: św. Jana w Rzymie: Chrystus wznoszący się do Nieba.
Pałac Scarria w Rzymie: Kleopatra.
M. degl'Uffizi w Florencyi: S. Piotr przed krzyżem.
Pałac Pitti: Wniebowzięcie. Św. Małgorzata.
Mus. w Neapolu: Męczeństwo Apostołów. Pieta. Ucieczka do Egiptu. Anioł. Dusze S. Maryi Egipcyanki. - N. Panna otoczona świętymi.
Klasztor. San-Martino w Neapolu: Wniebowzięcie. Dwunastu Apostołów.-

(o). S. Bartłomiej oszacowany na 1200 franków. Zwrócony w r. 1815.-

Muzeum w Dreznie: S. Piotr i atrybuty za grzechy.
Cztery chrystyczne czarnoksięstwa.
M.ie w Monachium: Agar napuszony. Chrystus
w Ogrojcu.
M.ie król. w Madrycie: Pogrzeb Cezara.
M.ie w Amsterdamie: Św: Jan Chrzciciel.
etc. etc:
W Lubie najlepszych kopistów odróżnia-
my:

Benaschi /: Giovanni - Battista :/. Grunto-
wnie ręce w sztuce chrześc. Styl ciężki i zimny różni
go od Lanfranca. –

Badalocchio lub **Rosa Sisto**.

J R. Badarocco.

Mal: się w Parmie r: 1581. Umarł r. 1647. - przyjaciel
Lanfranca. Wykonanie dokładne - akcesoria
ogłowały - a styl ciężki i bez elastyczności. –

Barbieri

/: Giovanni - Francesco :/
Mal: się w Cento r: 1591. - Um: r: 1666. -
zwany
Guerchino.

B. f. E

Barbieri rodzaju malowania nie ma ściśle przyczynić się
do upadku sztuki we Włoszech. Mimo to przykład jego
był zawsze i zjednał mu przydomek Czarnoksięstwa
sztuki malarskiej. Że mogąc rysunkiem umiał
pokrywać błędy rysunku - dlatego nie zastanawiając
się w sztuce Caravaggia, uważają go za najgłębszego
w malarstwie całego północnego. W dziwny
sposób jego obrazy robią wrażenie mgły, czystości
nie trzymają się kontur - kształt jednak zawsze
umiał się odznaczać artystycznie efektownym
przekazem - że przykazy o dziwnej zostali cudownej
rzemieślnicy Mistrza pokochali umiejętność
to, co wczuwa się w dziełach brak słowom. –

obrazy Guerchina z gromnie sprzedaży wcenie i nie wiele znajdują zwolenników do kupna.-

Malarstwo tworzy niekiedy płótna wielkie o ogromnej ich wartości - a innych niektóre poświęcają się wyliczaniu niektóre się w Paryżu w bronzowej odlewa, itd:

w Muzeum Luwru (6). Lob cierniami. 8000 franków: N. Panna Dziecięciem Jezus. 1500 franków: Wniebowzięcie Łazarza. 2000 fr. N. Panna i S. Piotr. 4000 fr. S. Piotr na modlitwie 4000 fr: S. Paweł 400 fr: Salomea /: córka Herodyady :/ odbierająca głowę S. Jana. 4000 fr. Widzenie św Hieronima.- 4000 fr: S. Franciszek Asyżu 12000 fr: Św: Piotr wieniarka Modeny 30000 fr: Mevsilia rodzicielka Romulusa z Tacytusem 10000 fr. portret Guerchina.- 1000 fr. Cyrce. 3000 fr: Św: Jana pustyni 4000 franków.-

Muzeum w Kapitolu: S. Petronilla. Kleopatra przed Augustem. Sybilla perzycka.-

Muzeum w Watykanie: Arystotel objaśniający naukę Matki Paniskiej. Św. Tomasz.

Kościół S. Piotra in Vincula w Rzymie: ~~wiele figur~~ /: freski :/. - Św. Małgorzata.

" S. Praxedy w Rzymie: wiele figur /: freski :/.-

" S. Augustyna w Rzymie: Święty augustyn.-

" N. Panny zwycięskiej w Rzymie: Trójca święta.

Pałac Ghigi w Rzymie: Bierowanie.

Muzeum degl'Uffizi w Florencyi: Endymion. Sybilla. S. Piotr.-

Galerya w Florencyi: Mężczyźni i kobiety w krajobrazie.

Pałac Pitti: Cud S. Piotra.- Św. Sebastyan. Św. Józef.- Apollo i Marsyas. etc:

Muzeum w Bolonii: Św. Wilhelm. Święty Bruno. S. Piotr.-

Galeryan Bolonii: księga Akwilanii. Św: Bruno. Bóg Ojciec.-

Dawniej w Luwrze: Amnon i Thamar 1000 fr: Męczeństwo S. Piotra 45000 fr. zwrócone do Gal. w Modenie r. 1815. N. Panna, Dziecięctwo Jezus i S. Piotr. 8000 fr. zwrócone r. 1815.-

Kościół S. Pawła w Bolonii: Cyrsicc.
" S. Jana w Bolonii: S. Franciszek uwielbia: jezy Chrystusa.
" S. Dominika w Bolonii: S. Tomasz z Akwinu piszący.
" Trójcy św. w Bolonii: św. Roch.
Galeryaw Modenie: Mars. Wenus i Amor. Małżeństwo św. Katerzyny. Męczeństwo S. Piotra.-
Katedra w Placencyi: Prorocy Sybille i. t. d. i. -
Cztery prześnie sklepienia.-
Katedra w Reggio: S. Piotr. - S. Hieronim. Wniebowzięcie. Nawiedziny Naj. Panny. Męczeństwo św. Piotra i Pawła.
Gal. w Parmie: S. Hieronim piszący.
Pałac del Magistrato w Ferrarze: św. Bruno.
Kościół Teatynów w Ferrarze: Oczyszczenie.
Dom Guerchina w Genfo: Dwóch pielgrzymów w błogajszych N. Pannę. - Wielekroć i. t. d. i. Wenus i Amor.
Katedra w Ankonie: S. Palatuszy
Kościół S. Franciszka w Ankonie: Zwiastowanie.
" S. Romualda w Rawennie: S. Romuald.
" S. Filipa-de-Neri w Forli: Zwiastowanie. - Jezus Chrystus.
Museum Brera w Medyolanie: Agar wypędzona przez Abrahama.-
Gal. Scavia: Ścisi św. Jana.
Kościół S. Maryi-in-Organo w Weronie: Ste Franciszka Rzymianka.
Pałac Doria: Męczeństwo św. Agnieszki. Symeon otrzewny. Endymion. Fauteuil i Hermicia. Św. Paweł. Samson.
Muzeum w Parmie: S. Hieronim piszący
" w Neapolu: Magdalena. Sen Józefa.
" w Turynie: powrót Syna marnotrawnego. Swięta Franciszka.
Pałac Brinzole w Genui: Chrystus wypędzający przekupniów z kościoła. Śmierć Kolona. N. Panna z Dzieciątkiem. S. Roch modlący się o ustanie zarazy.
Pałac Balleviciui w Genui: Mucyusz Scoevola.

Muzeum Król. w Madrycie: Malarstwo. Św. Piotr. S. Magdalena. Zuzanna w Kąpieli.
" w St. Petersburgu: Św. Hieronim na pustyni. Dwie Św. Rodziny. Wniebowzięcie i wiele innych płócien wątpliwych.-
" w Dreznie: Królowa Semiramida. Dorygnda i Linco. Sobrzeźwiani. Cztery Ewangielisci. Święta Rodzina.- Św. Weronika. Zachwycenie Świętego Franciszka.- Wenera i Adonis. Urodzenie się Adonisa. Wenus spoglądająca trupa Adonisa.- Cephala i Procris. Dyana.-
" w Berlinie: Dwie Madonny.
" w Bruxelli: Ex voto.
" w Monachium: Madonna. Zbawiciel.- Chrystus w koronie cierniowej.
Dawne Gal. w Wiedniu: Dwa gospodarze. Spowiedź. Czynności narzędzia. Spadanie do wody.
National Gallery: Wenera. Chrystus.-
Gab. hr. de Laval w S. Petersburgu: Męczeństwo Św. Bartłomieja.
Galerye Esterhazy: Spoczynek w Egipcie.
" Lichtensteina: Sobrzeźwiani. Święty Hieronim.-
etc: etc: etc:

Niechlubne czyny: Zgwałcenie młodego Chłopca Spowiedź Vavanger: 1852 za 61. fr: N. Panne i dziecię, Spowiedź po Soulcie r: 1852 za 2450 fr: Głowa młodej dziewczyny 1853 sprzedana za 52. fr: Cztery Ewangielisci r: 1861. za 1120 fr. w Madrycie.- Rebeka studni. Sprzed. Marg: de Salvo. r: 1861. kupiona za 360 fr. itp.-

Guerchino jako naśladowca w całuce, miał wielu bardzo naśladowców i kopistów - Znich gmytaczymy:

Gennari /: Herkules :/ urodził się w Cento roku 1597 um: r: 1638.- uczeń i naśladowca Guerchina. Zdolnie go kopiował. Kolorytu bardziej gmycinowy.-

Gennari /: Cesare :/ Syn Herkulesa. urodził się r: 1641. umarł r: 1668. Synowiec Guerchina

C. Gennari

F Paglia

doń dobne go naśladowca. Rysunek zbyt kanciasty a kolorytjemny cieni przyjemnego nie ma. –

Muth albo **Mucci** /: Giovanni Battista :/ Urodził się w Cento. Syn owca i ucznia Guerchina. Dokładnie ich bardzo zręczne. Kolorytprawdziwy urok ten. w Rysunku brak stanowczości.

Serra /: Wincenty :/ Ur: się w Cento. wierny naśladowca Mistrza. Ton nieco niebieskawy w nagościach. –

Paglia /: Francesco :/ Urodz: się w Bresacji. Studyował we wzorach Guerchina – Kolorytnie bardzo ładny – toni światło-cienie – ale rysunek wydłużony.

Nagli /: Francesco :/ zwany **Centino**. Kolorytu dawnego podobieństwa – światło-cienie umiejętne – rysunek ostry. akcesoryzapożyczone. –

Borzoni /: Luciano :/ Ur: się w Genui. Um: 1645. Zostawił wiele utworów – sprzedają się dziś za oryginały Guerchina. Kompozycja pełna uroku – Kolorytpiękny – rysunek bez charakteru. –

Mondeni /: Fulgencyusz :/ Umarł około 1664. Kopie jego nie gorzej robione bez wartości szczególnej. Styl zbyt nerwowy.

Gionima /: Szymon :/ Ur: się w Parmie – Um: w Wenecji. Naśladownictwa jego doń rzadkie. ale stanowi ciekawostkę. –

Viani. /: Domenico :/ Ur: się w Bolonii 1668 r. um: w Pistoi r. 1711. – Zbliżył się wiele do Guerchina tak dokładnie jako i światłocieniem. Kolorytu. Rysunek zato w formach mniej pełen – wykonanie nie bez wyszukane.

Berrettini da Cortona

/: Pietro :/

zwany

Pietro da Cortona.

Ur: się w Cortona r: 1596. um: w Rzymie 1669.

Pietr z Cortony rysował gonijod wszystkich znawców ich. wszystkich malarzy. Największa jego zasługa - to w dziedzinie formom nadawał; po bliższym rozbiorze obrazy jego trącą wielebardzo - i pytamy siebie sami co się nam w nich mogło podobać? Jak prowincjalizmy Pietro wyobrażeniu nie miał o rysunku - kolorycie wyróżnia się różowawym tonem - a zresztą nie czemu co do prawdy - draperye rzucają się razem z ciałami - Małych figuryw wyczuwalne odzwierciedlają w takim sposobie jak gdyby tchowe w nich utaty - wały - nadają go & tak dalece draperye rozwiane w powietrzu. Mimo tych wszystkich wad razem wziętych, malarz ten ma w sobie coś takiego co przyciąga.-

Niedyś obrazy Pietra z Cortony cieszyły się powszechną wziętością - obecnie z całej prawie nie mają wartości. i z tąd ceny ich niezmiernie niskie. Mimo to jeszcze przyjemnym obrazem wyliczymy niektóre z pośród tego malarza:

w Muzeum Luwru: Przymierze Jakoba z Labanem. Narodzenie N. Panny. Święta Martyna. N. Panna z Dzieciątkiem Jezus. N. Panna z Dzieciątkiem Jezus /: drugi obraz :/ Romulus i Remus.

M: w Kapitolu: Proserpina zangadrona przez Świętych Karola w czasie zarazy w Medjolanie.

w Pałacu Pitti: Święta w modlitwie. Czuły płaczu w sali Apollina.-

Klasztor Augustyanów w Kortonie: N. Panna i wielu świętych.

Muzeum w Drezno: Merkury i Eneasz. Widzenie się Konsula w przemawiającym Wąż miedziany. Starzec.-

Dawniej Gal. w Wiedniu: S. Marcin Biskup. Ananiasz i Saul.
M: w Monachium: Cudotworzica
M: w St. Petersburgu: Pogrzebanie Zbawiciela. Powrót z Egipcu. Nolime tangere. Kilka szkiców.
etc. etc. etc.
Z tem wszystkiem liczne dzieła naśladowców i kopiujących - zwłaszcza w gwaszu.

Bottala /: Giovanni-Mario :/ zwany Il Raffaellino. Urodził się w Sawonnie r. 1613. Um: w Mediolanie r: 1644. Ucznia pióra. Naśladował go doskonale. Rysunek wcześniejszy - koloryt mniej żywy - wykończenie lichsze. - Effekta nowsze. -

Giordano. /: Łukasz :/ z przydomkiem Fa presto. Urodził się w Neapolu r. 1627 - umarł w temże mieście r. ~~16~~ 1705. Kopiując dawne obrazy - zdradzając wielką zdolność, której cyfrowo nie używał. Obrazy jego jako reprodukcje p. da Cortona umiejscza się jasno i dramatycznością. Effekta - pełne. w manierze najczystszej fałszywej grozy. -

L. Giordano
L. Giordano

Castellucci /: Salvi :/ Ur: się w Averzo r. 1608. Um: r: 1672. - Ucznia pióra - naśladował go wiernie - w typach więcej stodyny - w wykonaniu odznacza się większą czystością. -

Ferri /: Ciro :/ Ur: się w Rzymie 1634. Um: r: 1689. Ucznia pióra z Cortony. do r. 1670 dobrego naśladował: pendzel lekki i mniej tłusty - dotknięcie poprawne i świat. Wyraz ciemny i monotonny.

Damery /: walter :/ Ur: się w Siedlcach /: dzisiaj :/ r. 1614. Um: r: 1678. Malował flamandzkim jeden z lepszych naśladowców pióra. Pędzel delikatny - kolorytu ciepły - bardziej tłusty.

Orley /: Ryszard. van - :/ Ur: się w Brukseli

r. 1652. um: r: 1732. długo bawiąc we włoszech - flamandczyk lecz wielce naśladował piotra z Cortony; Rysunek poprawniejszy - kolorytowi wiecej harmonijny. -

Testa /: Pietro :/ zwany **Lucchesino**. urodził się w Lucce r. 1617. um: w Rzymie roku 1650. dostatnie pisane - rysunek poprawniejszy niż we wzorach. -

Piola. /: Domenico :/ **Brat Pellegrina**. urodził się w Genui r: 1618. um: r: 1703. pędzel ratuje i zgubi. w utworach panuje prawda i słabowanie w wyrazie i dealnosci rysunku potrzeba. Rysunek wyraźniejszy.

D. Piola

Vanni /: Rafael :/ ur: się w Sienie 1596. um: r: 1657. wielce naśladował piotra z Cortony - prace obudwych malowany mienią się sobą - utwory vanniego będąc będą mają mniej w delikatesie - są równie ale z gorszej jemu wysowane.

Badarocco /: Giovanni - Raphael :/ ur. 1648. um: r: 1726. Formie bierze wyprowadzone z nadmiernia ultramarynu. odróżnia go od razu.

J R. Badarocco

Quaglicata /: Giovanni :/. ur: się w Wenecyi r. 1605. um: r: 1675. uczeń i naśladowca piotra. dostatnie kreowiatey ton. -

Cesio. /: Carlo :/. ur: się 1626. um: r: 1686. - Takie uczeń i naśladowca piotra z Cortony. Bżdy Michał swego podniósł do potęgi - gdyż ani celuje bogatym układem - rysunek o wyraźniejszy.

Courtois. /: Jakób /: Jacques :/ :/ zwany **Bourguignon**. ur: się w St. Hippolyte roku 1621. umarł w Rzymie r. 1676. w celu naśladowania historyków miał naśladować piotra - prawda dopuściwszy to i czynił - ale żadne między nimi nie zachodzi podobieństwo. Jakób rysunek bez porównania lepszy niegdyś w innych obrazach. Kolorytu ciepłyszy i więcej dowodzący uczuć. -

CB

S. Ferrato

Salvi
da.
Sasso-Ferrato.

/: Giovanni :/
zwany także
Sasso Ferrato /: Battista :/ - albo też jeszcze
Salviousse.

Urodził się w Sasso Ferrato roku w 1605
Umarł roku 1685. -

Za anonimitytem malarz z wielką słusznością otrzymał miano malarza Najświętszych Panien: z rzadkim talentem przenosił on na płótno Matkę Zbawiciela - i wszelkie uczucia jej rzewności bierności pędzlem delikatnym nadzwyczaj. Ta delikatność pędzla jest w stanie przyczynąć, iż obecnie jego rzadkości prawie przeszłych czasu czy w pokojach świętych tego artysty wyszukują prawie - dotąd słupnia, iż dzisiaj nadzwyczaj bardzo rzadkie obrazy w tej rzymskiej szkole na czołowiata kościelnego, nienaruszoną pozostałą. -

Wolny niemiecki Mengsta - Salvi-ua - i Sadowat z kolei to Rafaela, to Guida, Barochia, Albana a nawet i Klaudyusza le Lorrain. Jako malarz oryginalny - zawsze dla wie zwraca się swoje być się uczy malarzem Gracyi: w całej jego wszędzie jaśniejącą znakomitą poprawnością rysunku, kolorytem pełnym harmonii choć nieco kłujący różowawym, prostotą szatą pędzla - wreszcie niezrównanym układem drapery. -

Dzisiaj niestety nie wiele utworów Sasso -

Ferreta nie czyniąc tej opinii, jakąś się wiedzy w swoich mylnych nas ach cieszyły – Ceny ich bardzo nieznaczne nie ciągają pomimo tego amatorów do kupna.

Wyliczymy tutaj niektóre płótna:

w Muzeum Luwru: Najś: panna z dzieciątkiem otoczona: z aktów Restauracyi: 1 franków 4000: Wniebowzięcie Najś: panny. 40000 fr: N. panna na modlitwie fr: 300. Są to czysto pobożne nie z tych od otaczania dawniejszych czasów.

Muzeum Napoleona III. N. panna z dzieciątkiem. 1. obraz nowo nabyty Rafaela: 1. – N. panna z dzieciątkiem. portr. Niewiasty. N. panna. – N. panna w bieli. Dzieciątko Jezus. Zwiastowanie. –

Muz: w Awinionie: Najś: panna z dzieciątkiem Jezus.

Gal: w Neapolu: Najś: panna na modlitwie.

Katedra w Padwie: N. panna.

Kos: św. Sabiny w Rzymie: Różaniec

Muz: Brera w Medyolanie: Sen Jezusa.

Pał: Doria: Najśw: Rodzina.

Pał: książęcy w Lukce: Rzeź niewinątek.

M: król: w Madrycie: Madonna. Dzieciątko rzeźwierzy. –

Muzeum w Dreznie: N. panna z dzieciątkiem Jezus otoczeni Cherubinami. Najświętsza panna na modlitwie. – Sen dzieciątko Jezus.

G: gal: w Wiedniu: N. panna z dzieciątkiem.

M: w Monachium: Madonna.

Narod Gallery: Madonna.

Gab: książ: Bielosielskiej w St. Petersburgu: Zdjęcie z krzyża.

Gal: Lichtensteina: N: panna

Gab: hr: Czernin: Najś: Rodzina.

etc. etc. etc.

Niektóre ceny: N. panna z dzieciątkiem. 1. oryginał. Spinder Wilhelm II. kupił za 3000 fr. r. 1850. – Jezus i Jan pijący u Polaków Mellin Spinder Vigneron Magi kupiony r. 1853 za 500 fr: N. panna ze Zdjęciem z krzyża Spinder Mecklenburg. r. 1854. kupiono za 1100 fr. Sen Chrystusa r. 1858. kupiono za 1250 fr. – N. panna

z Dzieciątkiem Jezus. r: 1861. Sprzedaż Leroy d'Etiolles - kupiona za 5800 frank. Madonna nenn dlitwie r: 1862 Sprzedaż Jouy, kupiona za 720 fr: N. Panna z Dzieciątkiem i św. Jan. - r. 1863. Sprzed. Morland w Londynie kupiona za 60 gwinei. zaraz sama cena kupiono N: Panna Dzieciątko Jezus i Pasterzy - dalej r. 1863. itp. -

Naśladownictwo Sasso - Ferrata silnieje bardzo wiele - ale liczba naśladowców wcale nie wielka:

Salvi /: Tarkwiniusz :/ Ojciec Sasso - Ferrata. - Ur: się w Sasso - Ferrato około r: 1575. Obrazy jego chociaż o wiele niższe, zbliżają się wiele do utworów jego Syna. Mają mniej nerwowości - są statyczniejsze - brak w nich supełków treści. -

Biancucci /: Paolo :/ Urod. się w Lukce r. 1583. Um: około r: 1653. Wielu dotychczas nazwiska nazwiska r: 1483 jako daty urodzenia tego malena - dodają, że był uczniem Guido-Reniego. Utrzymano r. 1575 ujmuje świat Boży -/: sic !:/. Nie do uwierzenia, robiąc tego anachronizmu. - Kolorysta Biancuccego więcej khmyty - lekkości mniej - rysunek bardzo niepewny. -

---

Rosa

/: Salvator :/

Urodził się w Renella czyli Arenella roku 1615. Umarł r: 1673. -

Pejzaże, które w obrazach swoich przedstawiał odznaczają się oryginalnością. Pejzaż jego nie trzyma wiązi sobie nigdy za zadanie wyobrazić przyrodę w chwili = lasku jej społecznej - nigdy nie malował zwykłego zachodu słońca. Duch jego gdzie indziej unosił swoich. Umysł burzliwy, czynny swego ogniu i wrzących namiętności inaczej wyplastyczniał w płótnie. - Ulubionym tematem jego utworów to wzburzona zatoka Wenecka. Lecz on uczynił udoskonienia. - Wyobraźnia jego cała wzniosłe burzą - skały pokryte pianą bałwanów w rachunku swego żywiołu

R. S. R.

S. R.

Sal. Rosa

Salvator Rosa

wobrzędzającą nadzwyczajną siłą wyobraźni zapory - przywa-
jającą oko artysty - wyrywającego natchnieniem dzieła
którym wpatrzeni. niemogą przestać się dotąd
oto malowniczych obrazów tego wielkiego geniu-
szu! Potężne natchnienie, przepiękne proro-
two - wzięło się nam za to przedsięwzięcie - za wielkie czyny
zwycięzcy - tak dzielnie dzielnie chwycił natury w swoje
jej gniewu. - Okropności bitwy, równie wiernie
oddane - Twarze wojowników wyrażają zaciekłość
i nienawiść - odbijają zapałem i srogością - z
ust ich wydają się wydobyć wrzaski boleści lub rozpaczy
- rannie konające ich ramiona przeszyte żelazem zio-
ną jeszcze wściekłością. Któżby nie zadrżał na widok
widma Samuela owiniętego w płaszcz niebieskim
przez czarownicę z Endor przed stojącego
przed Saulem królem Hebrajczyków?

Drugi wyobrażenie wielkich - chwycił jak
prawdziwie silny natury nagorącym uczuciem. -
Nie przepuścił przyrodzonego - two malując uczu-
cia i pięknie tworząc arcydzieła. - Jednem
słowem Rosa celował nakreśleniem pola. Skały
pierwotne i granitowe góry - drzewa strzeliste
piorunem - kolor ciemny z ciemnej tajemniczej
głębi wód - wszystko - aż do wyrazów twarzy
owych postaci groźnych - przystojnych w spo-
sób oryginalny - fantazyjny - wszystko prawie-
dam - silnie prawdą - okropnością - strachem
aż nerwy wiernem - wszystko jest arcydziełem!

Salvator prawował bardzo wiele - był nad.
kiedy Rembrandt obrazami obfitował wielce
w płótnie tego znakomitego artysty - ale te
zwolna rozesłały się po muzeach narodowych
i obiorach prywatnych - a dziś o cudzie już
za prawdę uchodzi się gdzie przejść na publi-
cznej licytacji, z utworami tego tak płodnego
Geniusza. - I nadzwyczaj obrazów tego mistrza na
targu publicznym - przestarzała wartości i cena
ich - dawniej. Dzisiaj najmniejsze oryginal.
ne jego utwory do wysokiej dosyć wartości.
przekazany się wyliczyć tutaj. choć aż nerwy

nie dość zadnie - niektóre znakomitsze obrazy
Salvatora. iżeli:
w Muzeum Luwru: Anioł z Tobiasz cenjony
dawniej 500 fr. dziś dochodzi do ceny
1500. fr: Zjawienie się Dukasa Sa-
muela jnnej Saulem. 2500 f. oszа-
cowane. Walka ocenjona 40000
franków. Krajobraz 2000 f. (o).
Muzeum Napoleona III. Dwa krajobrazy. - Mężczy-
stwo S. Jannarego i jego towarzyszy:
Bitwa przy wyjściu portu / w szkoły
mistrza /. Dama z Bitwa / tamże w
szkoły mistrza /. Dwa krajobrazy
/ tamże sztuki w szkoły Salvatora /. —
Muz: w Bordeaux: Śpiewnik rotniczy. Trzy krajo-
brazy. Ajax. - portret.
" w Neapolu: Jezus między doktorami. - Bitwa
i szkoła / przypowieści /. —
Dawna gal. Lancellotti w Neapolu: Scena mor-
ska
Muz: degl'Uffizi we Florencyi: Madonna.
Pałac Doria: Śmierć Abla.
" Martelli we Florencyi: Spisek Katyliny.
Kośc: S. Felicya we Florencyi: Chrystus z wobicia
o całujący św: piotra. -
Kośc: S. Jana w Rzymie: SS: Kozma i Damian.
Pałac Ghigi w Rzymie: Pocałunek z dwoma pred Sa-
tyrem.
Pałac Pitti: Portr. Artysty. wielkie betalia. Dwie
sceny morskie. Spisek Katyliny etc.
Katedra w Pizie: św: Torpenszy.
Pałac Grillo Catanes w Genui: Chrystus wypęd-
zający przekupniów ze świątyni. —
Muz: król: w Madrycie: Spotkanie się Jakóba z
Rachelą. Ofiara Abrahama. Jezus
między doktorami. - przypowieść o belce
i dźdźle słomy. Scena morska - Krajo-
brazy. —

(o). Dawniej w Luwrze: N. Panna uwalniająca duszę z
Czyśca. Oceniona 30000 fr. zwrócone w roku 1815
do kościoła S. Jana del. Case-Rotte w Medyolanie. -

Dawna galerya w Wiedniu: Wojownik w zbroi. – Św. Wilhelm pokutujący.

Muzeum w St. Petersburgu: Grob S. Piotro. – S. Piotr z chyżej za grzechy. Syn marnotrawny. Demokryt i prokagores. Ulisses i Nauzyka. – Zwierzęta grające w kości. Portret Myszczyny. – Dwa morskie widoki. Diogenes puszczający skorupę. – Górski krajobraz. –

Muzeum w Monachium: Sześć krajobrazów.

" w Hadze: Prometeusz. Syryf. – Dwa obrazy przedstawiające Anachoty siedzących w grocie. – Św. Hieronim w krajobrazie. – Św. Magdalena w krajobrazie.

" w Drezdnie: Burza południowa. Portret Salvatora Rosa malujący na płótnie.

National Gallery: Krajobraz z bajki Ariosta. Kupiony w r. 1837 za 42000 franków. –

Galerya Westminster: Demokryt w krajobrazie. Diogenes w krajobrazie. Trzy Maryje u grobu Świętego.

Collegium w Glargowie: Krajobraz historyczny. –

Zusk. Król: w Edymburgu: Krajobraz w którym za pod wodzieą przedstawiony.

Gal: Lichtensteina: Krajobraz. Scena morska. –

" Esterhazy: Dwa Krajobrazy.

" ks. Jusupow w St. Petersburgu: Krajobraz.

" Pozzo di Borgo: Dwa Krajobrazy z robumarią, naturą. Portret Marmiella. /: ten portret niezgadza się z oryginałem podług pisma: tła malowidła na odwrotnej stronie płótna :/. –

etc: etc: etc: etc: etc:

Niektóre Ceny w ostatnich czasach zapłacone:
Krajobraz Synec: Vasserol r. 1845. Kupiony za 270 fr:
Krajobraz Sp: Wilhelma II. /: Kupił M. Dingwal. za 325 fr. :/ – Kain i Abel Synec: Banku w Kassel. w r. 1855. kupiony za 1010 fr: Te i sam z synedai Krajobrazów historycznych Salvatora 1855 za 945 franków
Satyr i chłopek. Synec. Collot kupiony r. 1855 za 750 fr: plac S. Piotra w Rzymie r. 1857. Synedaia d'Armagnac. za 1000 fr. Kolumna "Lucka Synedai lorda Northwick w r. 1859. kupiona za 8580 fr.
Krajobraz Ta sama Synedaia kupiony za 4160 fr:
Krajobraz Syn. Gal. Weyer w Kolonii r. 1862. za 5½ fr:
Kain zabijający Abla Ta sam z synec. kup: za 5644. 90 c.

c. d. Ninfe

Niemiel. naśladowców dowód wymyślał: choć w części: Salvatorowi. a jednemi. linyst ou ich liczbę bardzo do charakteru - tchnie i fabrykującym kopie jego dzieła oryginałów. Tych prace biorą niekiedy za pędzel samego Rosa. Najdowcipniejszych i jednych z drugich wyliczymy tutaj:

Ninfe. /: Cras. dalle:/ wspomnieliśmy już o tym malarzu - jako o rzeźbiarzu mianowicie wspomnieliśmy. Był najpewniej uczniem Tintoretta i naśladował Salvatora Rosa. Styl. ich zbliża się do wzoru - dotknięcie nieco zamazane - kolorytu nie tak bogaty.-

Avellino. /: Giulio:/ ur: się w Messynie - um: około r: 1700. Dobre naśladowca Salvatora. Figury umiejętnie traktowane - ale pędzel mniej silny - a wrażenia zato przyjemniejsze wdzięku.-

Reschi /: Pandolpho:/ ur: się w Gdańsku 1643 r. um: r. 1699. zbliżony mieniem do Avellina.- mniej wyrazistości w światłach i w cieniach. Dotknięcie szybkie i rozmyte.-

Martelli /: Lorenzo:/ słaby naśladowca Salvatora. kolorowy - zdradza go odrazu.-

Grisolfi albo **Ghisolfi** /: Giovanni:/ ur: się w Medyolanie r. 1632 czy 1633. um: r. 1683.- kopie jego bardzo szczęśliwe - niewyróżniają się oryginałom. Dotknięcie bardziej bojaźliwe - figury mniej wykończone.

Borzoni /: Mario - Francesco:/ urodził się w r. 1625. um: w Genui r. 1679. kolorytu delikatniejszy i lżejszy. w dotknięciu mniej maniery.-

Borzoni /: Luciano:/ ur: się w Genui. um: około 1645. Ojciec powyższego. Malował krajobrazy w stylu Salvatora. Cechą ich kolorytu zbyt zmierzchnięty - ciemności i sucha. Obrazy historyczne tego malarza choć nieźle wykonane, zdradzają się z kolorytu.-

Reich. /: Franciszek - Joachim :/ Urodził się w Rawesburgu r. 1663. Umarł w Monachium. Słaby naśladowca Salvatora - Rosa. Krajobrazy lyricznej myśli nadawały - tchnęły prawdą prawie naturalnej siły i zimna cechującego pędzel tego artysty. -

Massaro. /: Niccolo :/. Umarł około r: 1704. Kolorytu blady, mizerny. Dotknięcie wyraźne i śmiałe - rysunek umiejętny - jeden oryginalności. -

Avellino. /: Giulio :/ Urodził się w Messynie umarł około r: 1704. Styl Salvatora - dotknięcia szczęśliwe - ale więcej mazgowate niżeli u Rosy. Figury bardziej wyliczane. -

Torregiani /: Bartłomiej :/ Kopie tego artysty wielką ulicy poprawnością - kontury figur nieco zesztywne. Był uczniem Salvatora - różni się od niego nierównem dotknięciem i kolorytem mniej promieniejącym. -

Spierings /: Mikołaj :/. Urodził się w Antwerpii roku 1633. Umarł roku 1691. - Krajobrazy tego malera bardzo podobne do pejzaży Salvatora. Zachwycają lekkością i oryginalnością dotknięcia. - Kolorytu więcej złotawy. Figur sam nie malował - te odrazu obcej ręki wydają - nie stanowią całości z samym obrazem. Oto główne cechy wyróżniające utwory Spieringsa od dzieł Salvatora Rosa. -

Z pośród pozostałych naśladowców - Znakomity krajobrazista Rosa - liczył wielu jemu równych. Ale ci tak dalece stoją od mistrza, że nie mogę w żaden sposób być źródłem pomyłek. Do tej kategorii należą: **Jan Martinotti.** - **Scypion Compagno.** - **Ferrajuoli** - i **Piotr** /: Pietro :/ **Montanini.** -

---

S (P. COMPAGNO F

Carl Dlc

C Dolci

Dolci lub Dolce

/: Carlo :/.-

Urodził się we Florencyi roku 1616.

Mim: roku 1686.-

Zatemat do malowania - zawsze poważnie obierał pismo święte. Równie dobrze malował portrety.- wszystkie celują wykończeniem - zapewne odmiana- tych się z pędzlem albowiem potrzeba na nie dzisiaj widzimy na nich w całe inne postacie.- Wystawił się głowami Madon - które wykańczał z nadzwyczajną dokładnością. Przyozdabiał ich czoła niezrównanym wdziękiem - słodyczą - niewinnością - wogóle przymiotami bez dzieci właściwymi młodych dziewic. Tworów tego Malarza wyłączyć całkowicie w tym kierunku - nie byłoby to należycie wykonane byłoby. W obrazach historycznych nie dosięgał tak wysoko. Brakuje mu ruchu akcyi - więcej kunsztem - gnieżdżą rozmaszystością się tak wyrażę.- Niewielu ich nawet namalował.-

Dolci wielkim był artystą. Kolorytu jego słodki i pełen harmonii - płótna jego pełne uroku - pędzel żywy i swobodny - wykończenie dokładności zadziwiającej.-

Obrazy tego Mistrza rzadkie na targu.- jego osobliwość zjawiają się na targu chwytane przez amatorów. Szczęśliwie - pamiętnym 1815 - Luwr w Paryżu posiadał z nich jeden tylko: Sen Świętego Jana. Kiedy Francye w r. 1815 zmuszona była zwrócić ten obraz Kościołowi Karmelitów w Brunświku obecnie muzeum paryzkie nie ma się żadnym oryginałem pochlubić.-

Muzeum Napoleona III. Anioł /: pół figury :/ S. Cecylia grająca na organach. Dziewczęta N. panna.

" w Awinionie: N. panna modląca się /: owalny :/

" w Rennes: Ecce Homo /: zajmujący :/

" w Tulonie: Chrystus w koronie cierniowej

Pałac Kr: w Genui: Głowa N. Panny. - Głowa Zbawiciela świata.
Katedra w Prato: Anioł Stróż
Museum degl' Uffi we Florencyi: Św: Clovis des Cordeliers. Magdalena z pokutnicą. - Portret Malana. Gallia placidae. -
Gal. Corsini we Florencyi: Poezya.
" Borghese: Zbawiciel. Madonna.
Pałac. Pitti: Chrystus na górze Oliwnej. Dwie Najśw. Rodziny. Ecce Homo. Diogenes. - Siedmiu Świętych. -
Museum w Monachium: Madonna. Magdalena. - Św: Agnieszka. Ecce Homo. i wiele innych jemu utworów. -
" w Drezznie: Herodyada. Św. Cecylia grająca na organach [: u rzbiom. Carignan i Tallard :] Zbawiciel pośród uczniów łamiący chleb i wino.
Dawna Gal. w Wiedniu: N. Panna na Modlitwie.
Museum w St. Petersburgu: Chrystus. N. Panna. Św. Katarzyna. Św: Antoni. -
Gab: ks: Bielosielskiej w St. Petersburgu: S. Franciszek nawiedzający Św. Dominika. -
Gab. hr: Kuszelew w St. Petersburgu: Święta Katarzyna.
Gallerya James Rothschilda: Dwie głowy świętych. ek: ek: ek:

Niektóre ceny: Święta z Barankiem r. 1839. Sprzedaż Sommariva. za 4080 fr: Pogrzebanie świętej Panny: za 4070 fr. N. Panna z Dzieciątkiem r. 1843 Sp. Hevis & Leroy za 895 fr: Jezus ze Chrzcicielem świętym Sprzed: Aguado. za 2350 fr: Matka boleści. tamże. za 885 fr: Dziewica Maryja 1846 r. Sprzedana za ~~88~~ 1425 fr: Madonna 1900 fr: Św. Katarzyna w r. 1859. Sprzedana za 856 talarów. Św. Jan r. 1859 Wyjątkowa za 5220 fr: do Rb: S. Clarke. -

Jedynym prawdziwym naśladowcą Carla, była jego rodzona Córka:

Dolci z Dolce [: Agnieszka :] Umarła roku 1690. owdo. - Celowała w malowaniu głów N. Panien. portrety jej nie odznaczały się takiem podobieństwem jak Ojca. Głowy N. Panny jej pędzla bierze za oryginały Carla. [: Ojca :] lecz ich kolorytu w nich świeżości. Styl gruby nieco maniera. -

A Dolci

Castiglione.

/ Giovanni-Benedetto /.

zwany:
Il Grechetto - albo także Il Benedetto da Castiglione.

Urodził się w Genui r. 1616. Umarł w Mantui roku 1670. -

Benedetto odznaczał się siłą kolorytu. Obrazy jego chociaż umiejętnie traktowane, nosząc na sobie cechy pewnej swawolności mają w sobie coś dziwnego - coś nietutejszego w całości - nigdy prawie gro- wną masą dwie figury nie są zajęte. To może najwięcej w oczy uderza i nieprzyjemne robi wrażenie. Utwory Castigliona widocznie spadły na ziemię i niewielu znajdują zwolenników. Niezależnie od zwyczajnego obyczaju wymieniamy niektóre:

w Muzeum Luwru: Ptaki i zwierzęta osmiona na 4000 fr: Nazwana. 1500 fr: Adora- cya pasterzów. 1500 fr: Jakubowi wyjaśnienie widzenia 1200 fr: itd.

" w Turynie: Zwierzęta żywe i martwe

" w Madrycie: Stoi gotujący się do boju. Diogenes. -

" w Dreznie: Noe wprowadzający zwierzęta do Arki. Odjazd Jakóba. Powrót Jakóba. Owce kozy i inne bydło. - dwóch Murzynów i Karzeł igrający z psami.

" w St. Petersburgu: Spotkanie się Jakóba z Rachelą. Spotkanie się Rebeki ze sługą Abrahama. Orfeusz. Cyrus. -

" w Monachium: Spoczynek Nazwany. Widok za prowadzeniem stróża. etc. etc. etc.

Niektóre Ceny: Zabita zwierzyna 1ne-62 - 1ne-42 : 1 r. 1840. Krajobraz za 100 fr: Krajobraz r. 1843 imp: za 182 fr. Krajobraz pasterski. 1846 imp: za 21. talarów. itp.

Benedetto miał kilku naśladowców - z nie-

między innych wymieniony:

Castiglione /: Francesco :/ Syn Benedetto. Um: około r. 1716. Staby uczeń ojca. –

Guibobono lub Guiboboni /: Bartłomiej :/ Zwany Piotrem Sawony. – Dotknięcie świetne – rysunek bardzo mierny niegdzie w figurach – światłocienie dobrze pojęte. Kolorysta zerwony. –

Maratti

/: Carlo :/

Ur: się w Camerino r. 1625. Um: roku 1713.

Carlo Maratti

Sposób kreślenia tego Malana znakomity; jego Madonny prawdziwie boskiej piękności – wyrównywający pędzlowi Carlo Dolce. Marattiego można porównać z Federykiem Barrochio, mocia jego ton bardziej różowy i więcej srebrny.

Obrazy tego malara chociaż nie dorównywają dawniejszej swojej malowniczej wartości – nie spadły jednak o tyle w cenie o ile utwory innych Mistrzów Szkoły włoskiej.

Znakomite próbki tego artysty można się w:

Muzeum Luwru: Narodzenie Matki Boskiej, oceniony 2000 fr: Sen Chrystusa oceniony 4000 fr. Karcenie św. Jana oceniony 2000 fr: Mistyczne małżeństwo św. Katarzyny 2000 fr: /: Imdr. 1815 Muzeum Luwru pozbawiono Najś: Rodzinę oceniona 3000 fr: tę Francya zwróciła w roku 1815 miastu Kassel – :/ –

" Napoleona III. Złoteck.

" w Nantes: Św. Filip z Neri. – Dziecię Jezus siedzące na ramieniu Matki Boskiej – Cztery głowy /: studya :/ –

" w Nimes: Wniebowzięcie N. Panny /: szkic z obrazu będącego w Rzymie :/ –

Kościół S. Maryi ludu w Rzymie. Poczęcie N. Panny

" S. Izydora w Rzymie: Poczęcie Matki B.

" Gesu w Rzymie: Św. Franciszek Ksawery.

Kościół S. Karola w Rzymie: S. Karol pundrkawiczny Jezusowi przy N. Pannę.
" S. Marka w Rzymie: Adoracya Magów.
" S. Józefa w Rzymie: Narodzenie Chrystusa.
" Castel-Gandolfo w okolicach Rzymu: Wniebowzięcie.
Villa /: Rufina :/ Falconieri w okolicach Rzymu: Narodzenie N. Panny /: fresk :/
Kościół S. Michała w Volterra: N. Panna. Dzieciątko Jezus i Św. Michał.
" S. Filipa z Neri w Turynie: N. Panna i różni Święci i Święte.
Galerya Pitti we Florencyi: S. Filip z Neri.
Katedra w Sienie: Nawiedzenie.
Museum w Neapolu: N. Rodzina. Św. Cecylia.
Dawna galerya w Wiedniu: Śmierć S. Józefa.
Museum w Monachium: S. Jan w Pathmos. Uśpione dzieciątko i kilka innych utworów.
Museum w St. Petersburgu: Samarytanka. Sąd Parysa. N. Rodzina. i wiele innych obrazów, z których wiele już wspomniałem.
Museum w Dreznie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus u źródła. Ten Dzieciątko Jezus. N. Panna, Dzieciątko Jezus i Św. Jan.
" Król: w Madrycie: Ucieczka do Egiptu.
" w Brukselli: Dafne.
National Gallery: portret Kardynała.
etc: etc: etc:

Niektóre Perły: Adoracya pasterzów Śmedaz Meppe. r. 1845. kupiona za 205 fr. Ten Dzieciątko Jezus Śmed: Stévens. r. 1846. kupiony za 2200 franc. Wniebowzięcie N. Panny. Ta sama Śmedaz. kupiona za 126 fr. Madonna r. 1860. kupione za 120 fr. Wymienimy tutaj następujących naśladowców Maratti:

Maratti /: Marya :/ Córka: uczennica Carlo. Obrazy ich biorą zapędzel Ojca. Twarze same wyrazy głów - jedyna różnica: większa gmurowatość kolorytu i styl najgrubiej wiszej manieryzmu.

Maratti /: Barnabasz :/. Brat Jan Pirodui Carla Maratti. W wystawie sprawił jego obrazy biorąc za utwory Carla. Stoją one w drugiej linii - i dziwna jest rzecz ta linia tak li= che obrazy wrzuci razem z cudownym erygi natem. Barnabasz trzymał się zawsze Szkoły rzymskiej - kolo. ryt zmiej różowy - ale to więcej żółtawy i ciemny. Z obrazów jego zimno powiedzą. -

Passeri /: Giuseppe :/. Ur: się w Rzymie r. 1654. Um: r: 1714 czy 1715. - Był dobry naśladowca Maratta. - Kolorysta dobry nierzy - rysunek mniej poprawny. -

Masucci /: Agostino :/ Ur: się w Rzymie r. 1691. Umarł r: 1758. Był dobry kolorysta - poprawny rysownik - ale więcej maniery wygładzenia. -

Duvenède /: Maret. Van -:/. Urodził się w Brüges r. 1674. Um: r: 1729. Malarz flamandzki - naśladował Carlo - Maratti był nadzwyczaj dekoratorny - kolorysta wielki zresztą; -

---

Giordano

/: Kawaler. Łukasz :/.

zwany

Fa presto. lub Luca.

Urodził się w Neapolu r. 1632. Umarł roku 1705. -

L. Giordano

L. Giordano 1698

Wspominaliśmy już o tym Malarzu. Odnosi go rozpoczyna się wypadek malarstwa we Włoszech - pry= czynił się do tego wytworzeniem niezliczonej liczby ko. pii. Oryginalności tego artysty, trzeci zewsze kopista z rzemiosła. -

Obrazy jego niewielu liczą lubowników.

Znajdują się:

Muzeum Luwru: Ofiarowanie świątyni Oszacowane franków 1000. - Jezus i dziecina śmierci dla odkupienia ludzi. oszacow: 100 fr:

" w Neapolu: Dwie Herodyady. - Dwóch piratów. Semiramida - konserwuje. -

Akt. Szk. pisk: w Wenecyi: Zdjęcie z krzyża.

Patecpitti: Pokłon N. Panny

" Contarini w Wenecyi: Znaczenie trzech Ojca. -

Galerya pałacu Riccardi we Florencyi: Allegorya powietrza o nieuchronności życia - portrety cesarzy, królów, wydawcami mitologicznemi: /: freski na plafonie :/

Muzeum w Dreznie: Hercules i Omfala. Perseusz i Phinea. Bachus i Aryadna. Senekarmi: erajszy. Lukrecya i Tarkwiniusz. Porwanie Sabinek. - Bachus i Aryadna. Abraham wypędzający Agarę. Dawid trzymający głowę Goliata. - Dary Abrahama. - Jakob i Rachela. - walka Izraelitów z Amalekitami. Lot z córkami. Zuzanna. - N: Panna z dzieciątkiem Jezus. - Magdalena pokutująca. Św. Sebastyan. Bitwa nocna. - Portret Mieryszy. Pogrzeb Męczennika. -

" Król: w Madrycie: N: Rodzina. Sen św. Józefa. - portret Karola II i jego Małżonki. - Pocałunek Judasza. Pitagoryjczyk. - Allegorya pokoju. -

" w St. Petersburgu: Sąd Parysa. Zdjęcie z krzyża. - Tryumf Galatei. Narodzenie św. Jana Chrzciciela. Wizyta Arcelisa. Przeniewinienie. i wiele innych obrazów. -

" w Monachium: portret artysty i jego Ojca. - Trzech starożytnych Filozofów. Orzeł N: ewinięty. Umywanie. Samobójstwo Lukrecyi. i wiele innych płócien. -

Dawna galerya w Wiedniu: Męczeństwo świętego Bartłomieja. Agar wypędzona przez Abrahama.

etc: etc: etc:

Obrazy tego Malarza na ostatnich kilku sprzedażach osiągały ceny rozmaite /: nierównie mniejsze jak dzisiaj :/ od 400 do 460 - do 600 do 1450 franków. -

Simonelli /: Giuseppe :/ urodził się roku 1649.

Um: roku 1713. Mieci Giordana. Kopjował swego nauczyciela - Kolorytem upodabnia się do niego - rysunek bardzo mierny; -

---

Carriera.

/: Rosalba :/

Urod: się w Wenecyi r: 1672 czy 1675. Umarła r: 1757. -

Za młodu swej malarski - rozpoczęła od malowania miniatur. Dowodzi pewnej wiadomości w tym rodzaju malowania, po pewnym pracy czasu zaczęła go rzucać i rozpoczęła malować pastelami. Cudowność wyrazu Madonny - niepodobna oddać lepiej słodyczy Matki Boiej - rzeczywiście kunsztowna dokładność. Jedyny brak jaki bym znalazła w jej obrazie to nieprzyjemne umaszczenie nieco każdym jej obrazie panujące. -

Pastele Carriery dochodzą cen wysokich - odpowiadających w zupełności do swego zachowania i doniosłości historycznej. - Mieszczą się w rozlicznych muzeach prywatnych a także w pewnej liczbie i po zbiorach prywatnych. - Najwięcej ich w Dreznie jak np: Parki. - Atropos. - Powietrze. Woda. Ziemia. Ogień. Zwycięstwo. Głowa Chrystusa. N. Panna. Mater dolorosa. Mały S. Jan. - N. Panna. Zbawiciel. Anna-Amelia. Prokurator Wenecki. Maryi Józefa córka Cesarza Józefa I. - Papież Sartoryus. Krystyan VI. Kr: Duński. - S. Józef. - Anna. - Europa i Ameryka. Clio. - Pilność. Mądrość. - Sprawiedliwość. - Umiarkowanie. - Prawda. Niestałość. - Wieczność. - Miłosierdzie. - Wiosna. Lato. Jesień. Zima. Anna-Amelia Józefina Ks. Modeny. - Cesarzowa Elżbieta. - Cesarzowa Amelia Matrona Józefa 1ego. - Mrabia Villarsiers. - Port. Mecenigo. Ludwik XV. del fin. - Rinaldo Ks. Modeny. itd. itd. itd. wszystko pastelami. -

Ceny utworów Rosalby rozmaite: po drogo opłacanych średnio od 72 - do 96 - do 144 - do 200 - do 576. a nawet do 2116 fr. /: Sprawiedliwość i pokój :/

Carriera /: Joanna :/ umarła r: 1737. Siostra Rosalby i ulubionej. Naśladowała ją bardzo mylnie. Malowała olejno-pastelami i miniatury. Kolorytu i rysunku prawie żadnego. a mimo to Joanna wiele bardziej ma nadawei wiele od dużo swoim utworom i pod tym względem stoi o wiele wyżej od swej siostry.-

---

Panini.

/: Giovanni - Paolo :/

Urodził się w Piacencyi w roku 1691 czy 1695.
Um: w Rzymie r: 1764.
czy 1768.-

I P. PANINI.

Malował krajobrazy i pamiątki architektoniczne.- Jako pejzażysta brzmi kolorytem żywym, ciepłym - w obrazach jego widać ciężar powietrza ciężar - w perspektywie ucieczka zgłębia wzrok do gruntu. Jako malarz architektoniczny stoi bezporównania wyżej - wszelkie ruchy ziemskie nie są mu obce. Artysta ten odznacza się talentem pędzla - w cieniach powietrza odbicia różnorodnymi nie odgrywa mi wcale pomiędzy nimi od jakich zależą. Figury czyto ludzkie zawsze biorą za zasadę punkt widzenia czyto ludzkiego się na nie z perspektywy stawy Statuy czyto ludzkie nie proporcyonalnie ciągłe mane w większych obrazach do chudą wielkiej do wielkiej tokiej wysokości.-

Nadziwyć się nie można w drobnej tobie talentu Panini czyto ludzkie żywy swobodnie malował i pincelko nie uszkadzał prawidła perspektywy powietrznej - władał tonem żywym jak żywe w oddaleniach - Mniejszego obrazy mają większej wartości aniżeli utwory większych rozmiarów.

Na targach publicznych - często bardzo trafiają się obrazy tego Malarza - tylko znakomitsze, najdroższe chętnych nabywców.

Podczas zwiedzania pałacu obrazem wymienionym tu niektóre z znakomitszych płócien tego artysty

i jak dwyble rozpoczniemy od:

Muzeum w Luwrze: Kwaliska architektury pe-
rzdnu dorydzkiego. Oszacowane fran: 2500.
Mnka dana podczas porbytkiem ponsdnu
jonskiego. oceniona fr. 1000. Koncert da-
ny wewnątrz pewnej galerji. Oceniony
również 1000 fr. itd. itd. itd. —

Galerya w Neapolu: Karol III pnyjmowany w pała-
cu Monte cavallo. Widok Kolizeum. —
Widok Łuku tryumfalnego Tytusa.

Muzeum w Drezdnie: dwa obrazy w rodzaju architek-
tury. —

National Gallery: Miejscowości we Włoszech ze kwalisko-
mi i figurami. —

Gal: Borro di Borgo: widok Rialto. Widok placu świ-
tego Marka.
itd. itd. itd.

Niektóre ceny: Ruiny dawnego Rzymu i pendant do
nich Ruiny Rzymu Szmedari publiczna Fesch - kupio-
ne obrazy w r. 1846 za 220 talarów. Uroczystość w
Rzymie 1000 fr. Tenże sam szmedaruch /54 = - 1m = /
Szmedari Merighi kupiony w r. 1846 1858 za 650 franc.
Plac Navone Szmed. publ: Brabeck i Stolberg w
r. 1859 za 493 talary. Kościół S. Pietra w Rzymie
tak samo szmedari kupiony za 507 talarów. Plac
w Rzymie Szmed. publ: Dubois w r. 1858. kupiony
za 515 fr. wroku późniejszej odszmedany 1030 fr. tojest w ro-
ku 1860. — Dwa obrazy wyjazd i odjazd królowej
kupione r. 1863 za 799 franków. itd. itd.

Najwolniej naśladowali i reprodukowali Pa-
niego:

Panini /: Francesco :/ Syn i uczeń Paola Pani-
ni - gnejzo stylu swego bycia - dwa trudno rozumieć obu
tych malarzy. W utworach synowskich się niekiedy
zbyt grube błędy - produkcyjego widzi wygładzone
w linijnej perspektywie widzi pewniejsze. Szkoła
Franciszka nie tyle swobodny utwory jego bujnia
i więcej kunsztu. —

Luzzi /: Pietro :/ zwany Zovato lub Zavotto a
także niekiedy Morto da Feltro. Urodził się w
Feltro około r. 1485 Um: około 1505. Czytając te daty
łatwo się dorozumieć, iż niemyślimy Luzzi nie-
dziś w liczbie naśladowców Paniego. Powie-
my tylko, że obrazy tego artysty chętnie porównawia

wnętrzne - obecnie sprzedawane bywają. że utwory Pana niego. Prawdą mówisz wiele z nich przedstawienia wiele warte. Figury bydź zapewne elegancko wyposażone - ale zato nieba przebawione świeżości - kolorydowanych ustępów miejsca niebieskawego w chwale chemicznej przemiany /: w obecnie dzisiejszego :/ używanej farby. - Oto nie zapomnę wyrodek w oceanie obu artystów. -

Nollekens /: Józef Franciszek :/. urodził się w Antwerpii 1706 - um: w Londynie roku 1748. - Malarstwa - dobre naśladował Pana niego - z mego tylko architektonicznego bytu strzyżone - rysunek nieco swobodny. -

---

Canal

/: Antonio. Da - :/

zwany.

Canaletti

urodził się w Wenecyi roku 1697. umarł w tymże samem mieście roku 1768. -

A. C.

A. Canalf

Canaletti posiada wszelkie przymioty cechujące znakomitego malarza - odtwarzającego podziwianą podziwienie miejsce perspektywą liniową lub powietrzną z harmonią i wiernem oddaniem danego przedmiotu wziętego zatemat do malowania. Figury zaś nie celymalował - wyrzucał go w tym razie inny malarz nazwiskiem Fiepolo. -

. Prawdziwe oryginały tego artysty nadto wystawiane są na sprzedaż publiczną - mieszczą się one zawsze prawie stale w muzeach i galeryach znakomitych. -

Wyliczymy tutaj cenniejsze obrazy tego Malarza:

Muzeum Luwru: widok kościoła pod nazwą la Madonna della Salute. Opracowany fr: 3000. /w r. 1876./. Widok kościoła i placu Swiętego Marka. 1000 franków widok ten ogłoszony /: dwóch:/ płacony w Wenecyi. 1000 franków: /: Co do oryginalności tych płócien zachodzi wątpliwość w uwadze z r. 1847./. Znawcy oceniają że tylko jeden jest z ręki Canaletto- a dwa pędzla B. Bellota: - nie chodzi w tym gotowy robiony- wszystkie chcą mieć imię jego utwory Canala: /. -

Muzeum Napoleona III: Pałac Ducha w Wenecyi

" w Nantes: widok Wenecyi.- plac Navona w Rzymie.

" w Lille: Widok mostu Rialto w Wenecyi.

" w Neapolu: Dwanaście widoków miasta Wenecyi.-

" w Berlinie: Pałac ducha w Wenecyi.- Pałac Grimani.- Komora Celna.- Kościół della Salute.-

" w St. Petersburgu: Zaślubiny Doży z morzem. Przyjęcie Ambassadora.-

" w Brukselli: widok Wenecyi.

" w Dreznie: Kanał wielki w Wenecyi.- Widok wielkiego kanału w Wenecyi: i kościoła Santa- Maria della Salute.- Widok placu i kościoła Santo- Giacomo w Wenecyi.- Plac i kościół Swiętego Marka. Mniejszy plac /: Piazzetta :/ Swiętego Marka w Wenecyi.- Widok kanału wielkiego w Wenecyi.-

National Gallery: widok Wenecyi. Krajobraz w miniaturze i figury.- Widok kanału wielkiego w Wenecyi.- plac Swiętego Marka w Wenecyi.-

w Hampton-Court: Ruiny Kolizeum.
Museum Joane: Kanał wielki w Wenecyi. i obok tego dwa jemne inne obrazy.-
w Anglii: widok Wite-Hall. -/mieszczą miejscowości/
" widok Saint-James Park "
" widok Ogrodów Richmond. "
" Widok Northumberland House.
Galerya Westminster: widok placu świętego Marka.-
Zbiór T. Walter: widok Wenecyi.-
Galerya Sir John Boilean: widok wielkiego kanału w Wenecyi.
Galerya M'Lellan: widok Wenecyi /: zapewne ten przepiękny, jaki Guardi:/.-
Zbiór Drury Lowes: Widok Campo Santo-Giacomo.-
Zbiór Henderson: widok kościoła San-Francisco della Vigna.- widok kościoła San-Pietro di Castello.- Widok kanału Reggio.-
" Normanton: widok placu Dorij w Wenecyi.
w Lorda Hertford: widok Wenecyi.- Widok mostu Rialto. Sześć innych jeszcze widoków Wenecyi.
w Lorda Caledon: widok Forum i Kapitolu.- widok Rzymu.
Zbiór Johna Anderson: dwa widoki z figurami.- i dwa jeszcze inne Widoki Wenecyi.-
Dawna galerya Weyer w Kolonii: Pałac Dożów w Wenecyi.- Most królewski w Wenecyi.-
Galerya Lichtensteina w Wiedniu: Widoki Wenecyi.
Gabinet księcia Jusupow w St. Petersburgu: widoki Wenecyi.-
Galerya Esterhazy: kilkanaście widoków Wenecyi.-
Galerya Suermondt: widoki znakomitszych budowli w Wenecyi.-
Museum w Grenobli we Francyi: Widok Wenecyi. Plac świętego Marka: wstępny:/.
etc: etc: etc:

Niektóre ceny: Widok jednego kąpieli w Wenecyi: Sprzedaż Lebrun w r: 1810 kupiony za 1000 franków. Rialto i kościół Świętego Pawła. Taż sama sprzedaż kupiony za 400 frank. Uroczystość Świętego Marka. /: widok wenecy :/. Taż sama Sprzedaż. kupiony za 128 franków. Widok Wenecyi. Sprzedaż Aguado w r. 1843. kupiony za 2200 franków. Inny Widok Wenecyi w r. 1847 kupiony za 1000 frank. Widok Wenecyi /: rozmiary 61c - 90c :/ Sprzedaż Wilhelma II. r. 1850 kupiony za 1950 franków. Most Rialto i plac świętego Marka /: 78c - 53c :/ Sprzedaż de Schenk. w r. 1858. kupiony za 1425 franków. Widoki Kanał w Wenecyi Sprzedaż Northwick r. 1859. kupiony za 5200 franków. Widoki Wenecyi /: serii rysunków :/ Sprzedaż P. z Wiednia w roku 1860 kupione za 500 franków. Widok procesyi Kanału wielkiego w Wenecyi i Pałac Dożów w r. 1863 Sprzedaż Morland z Londynu. zapłacił P: Stewarta 145 gwinei. - itp:

Znakomitsi Naśladowcy:

Guardi /: Francesco :/ Urodził się r. 1712 umarł w r: 1793. Uczeń Canalettego. Jeden z najlepszych naśladowców Mistrza. Kolorytu surowy, i brak harmonii. Trudny do rozróżnienia od mistrzowskich widoków Canalettego gdyż obrazy jego ozdobione są figurami pędzla Tiepola. -

F Guardi

Bellotto /: Bernardino :/ Urodził się około r. 1724. - umarł w Warszawie około roku 1780. Synowiec Canalettego - dość wiernie go naśladował. Był uczniem znakomitego malarza Wenecyi. Obrazy jego zdradzają także Tiepolo. - Do tkliwość zbyt rozdrobione - wykonanie nie tak szerokie - kolorytu nie ma siły - oto cechy po których można rozróżnić Bellotta. - Widoki prac swoich pozostawił w Warszawie gdzie bawił dość długo /: za panowania Stanisława Augusta :/ /: Obrazy jego znane są jako oryginały introdukcyi Canaletta :/.

B Bellotto

Marieschi /: Jacopo :/ Urodził się Wenecyi roku 1711 - umarł roku 1794. Także jeden z naśladowców - najwięcej zalet do dzieł jego figury

pun Tiepolo malowane. Dotknięcie tego mistrza jasby znarowne - wody ciemno niebieskie. -

Visentini /: Antonio :/ urodził się r: 1689. um: r: 1782. Utworzyłego naśladowcy Canaletto tego sprzedają częstokroć za oryginały. Koloryt zbyt niebieski - w liniach do zbytku kanciasty. - Obrazy jego widzieć można, że Tiepolo namalował figury. -

Naśladowali także Canalettego: **Francesco Battaglioni** i **Giuseppe Moretti**. Obrazy pierwszego rzuć zbyt wyliczane /: wygładzone :/ na pierwszy rzut oka odradzają naśladowcę. - Moretti odmalował się kolorytem żółtym i ciężkim - figury zbyt wielkie. -

Natem kończymy szkołę włoską. Podróż. Tam jest śniegowo nie zajmowaliśmy się wcale. Podaliśmy najznakomitszych przedstawicieli półwyspu najpotężniejszego malarstwa między głównie nowszych nie samych Mistrzów - jak wiecej ich naśladowców i podrabiany. Włochy ściągnęły [Długim] Tuneregiem za zabytkami dawnym bardzo; - Jeśli nam nas i wiadomości nasze dozwolą, postaramy się w dopełnieniach uzupełnić braki jakie dotychczas spotykamy - Nam się wiecej zajmuje się artystami, których dzieła były naśladowane i reprodukowane - z zadaniem bowiem naszem nie jest wymienianie zalet i charakterystyczne [potrzeb nauki] dawnych [za] znakomitości /: aż nadto znanych :/ - ale wyliczenie cnotów i czech naśladowców. - przejdziemy w ten sposób do zasad inwencji rozróżnienia oryginałów od kopii - i wyjaśnienia błędu wielu amatorów

Szkoła Hiszpańska.

Szkoła Hiszpańska.

Malarze Hiszpanii.
ich
Naśladowcy i Kopiści.

Na samym początku niniejszej pracy powiedzieliśmy już, że Szkoła Hiszpańska dzieli się na cztery prądy czyli szkoły zasadnicze -; a mianowicie na szkoły: Sewilską, Madrycką, Walencką i tak zwaną Włosko-hiszpańską.- a z [zwolennikami] ich byli za stolicy Malarze Granady, Arragonii, Murcyi, Estremadury itd.-

Założycielami Szkoły Walencyi, z której wyszła szkoła tak zwana Włosko-hiszpańska byli znakomici - genialni malarze Wincenty Joanes i Ribera.-

Na czele szkoły Madryckiej jaśnieją imiona boskiego Morales i niezrównanego Velasqueza /: da Silva :/.-

Przewodnikiem szkoły Sewilskiej był gdyś na całym świecie Estevan Murillo.

Te wszystkie szkoły razem wzięte wytworzyły olbrzymią ilość obrazów przedstawiających N. Pannę, Jezusa, Ukrzyżowanie, Zwiastowanie, Świętych Józefów, Zuzannę, Magdalenę - Noli me tangere - Nawiedzenia itd.. wszystko

pomniki pełne wdzięku silnie rozbudzające życia i pełne zapału wyobraźnię młodych artystów. Z drugiej strony malane obdarzeni rysunku swoim wrażliwością do piękna, uszlachetnionemu bogactwem tematu, do swoich utworów obierali najczęściej: biczowanie Chrystusa, Kalwarye, Złożenie zdjętego z krzyża do grobu, Męczeństwa i cały szereg okropności silnie na zmysły oddziałujących - przez swoje poczucie i umiłowanie piękna zjednoczyli się z Hiszpanią, ale ze swoją nieczynnością nie wyjednali sobie i od potomności nie mogli. Utworów Pradowskiego obrazić mogli.-

I cóż było powodem tego zwrotu obrazów pełnych treści tak czysto stricte hiszpańskiej brunatnych barw? Rozwiązanie tej zagadki znajdziemy w dziele Guillet'a za znakomitym tłumaczem Jana de Bermudez. Guillet powiada dowodzi że Karol V. i Filip II. Królowie potężnego Iberyjskiego rozbudzili wszystkie piękne w Hiszpanii do wysokiej potęgi - odwdali także rzucili duchowieństwu olbrzymie bogactwa. Duchowieństwo mając w swem posiadaniu prawie cały skarb publiczny, nie mogło zrozumieć piękna rozwoju sztuk pięknych w Hiszpanii. Raz, potężne nadwyraz, nie mogło ze swej strony także powziąć bardziej wpływu na rozwój sztuk pięknych wogóle a pomału na rozwój narodowego Malarstwa.

Toż duchowieństwo Hiszpańskie zaprawdę, trzymało w swem ręku wszystko co przybywające z Ameryki - Klasztory według starożytnych obliczeń posiadały w właściwym tego słowa znaczeniu części uprawionej ziemi. Religia była kierownictwem polityki gabinetu Madryckiego. Księża i mnisi rozpościerający swoje panowanie - nadali bezpośrednio umysłami całego kraju - a pomału wszystkiem kierowali młodzieżą, ręczyli im powierzoną. Młodzież przygotowana umysłowo prowadzona na pasku - nie mogła samodzielnie

się rozwinęło i petnaście nawzajemko w sposób do jakiego ją wychowanie stanu dzieciństwa przyuczyło. Artyści ówczesnej świecili, tak grecki jak i rzymski, swobody i prawie zawsze bułkowatego chleba lub ali materyalnego widoku, aby mogli się poświęcić na utrzymanie licznego rodziny - a że pieniędzy i w zachęcie był przy tym duchowieństwo, z tąd Maria ani zatem tych wyżej wymienionych dodatków [illegible] i hojnie rozdawcami tak po obiedzie i wieczerzy swoją dzieci: [illegible] bułkowatego chleba wieki.

W Kalwin stanie ewangelickim trudno pojąć gdzieby pozostawało jednostronnego kierunku pędzla - co powodowało geniuszu tego dnia innym systemem - co było powodem negromadzenia obrazów. których treścią Religia. lub przedmioty wzięte z Nią związku powstające.

Duchowieństwo, pozwalając artystom wykonanie jakiego obrazu, gdyż [illegible] obrazy stawały [illegible] obrazów. Mogły czyste wrażenia, z dziedzictwem z góry [illegible] stałego pochwalenia [illegible] - pozwalano na dla odmalowania scholastycznych nauk kościelnych, respektowany itp. musiały przedstawiać albowiem lub nie przeciwne to, co im ich chlebodawcy wymyślali - dlatego dodać ducha i rozbudzić wyobraźnią, czyste, bardziej czyste mieszkały dawały im do towarzystwa pewne cechy ciągłe prawy teologów biegłych w piśmie świętem - a tych zadaniem bywało, kościelnych mnóstwo na drodze religii adeptów i nie jako przodem ich kierować. Ci przydani do towarzystwa malarzy teologowie, skrupulatnie otrzymali się wskazanego tekstu; ale będąc ozdobami tego lub owego klasztornego zgromadzenia - na każdym obrazie polecili wymalować jedną lub parę osób w ubraniu tego rodzaju do jakiego sami należeli.

Oto źródło mnóstwa anachronizmów nieprzystających w utworach rozwoju epoki - ze tak w wyrazie, jako naiwnem malowaniu

I dlatego to Hiszpanie krodzeni pod słonecznem Niebem - w klimacie ~~północnych jodłowych~~ południowym słonecznym. otoczeni naturą pełną czystych widoków - pamiętnym morzem. górami pokrytemi śniegiem - dlatego ~~mogą~~ nie mogli za wzorem Włochów, nie rozszerzyli ciasnych granic - ~~nie dali~~ dać nie mogli geniuszowi rodzimego pędu, wszechstronnego kierunku. Stronnego kierunku? Dlatego analizy barwistego nie tak długi nad ~~Grekami~~ jonem Klasztycyzmu, nie rozwiedli go nigdy wielkiem epizodów pamiętnych zwłaszcza mitologii Greków i Rzymian poczerpniętych? Teologia i racjonalna teologia ~~za~~ nie pozwalała te zapory - one owładnęły wolnością - nie artystów - nagięła ich ducha i wolę - zmusiła ich niejako niewolniczo kopiować wiersze. A I któżby umiał tak nieograniczonej potędze pierwszy dać walkę w czynności? Któryby geniusz zapragnął wbić się w takich przeświadczeniach obalenie się nad racjonalizmu zasadę i otonąć tą kółkiem nowatorów wolności pole dla myśli i płodów nowego talentu wytworzyć pragnących. Wiadomo iż Karol III król Hiszpanii największemu filozofowi swego wieku, gwałtownie dał swoich wydał rozkaz spalenia rzeczonych arcydzieł Tycjana, w których tenże artysta wysilił swój geniusz na odmalowanie Wenery w całym blasku piękności. Te arcydzieła nie uległy zniszczeniu i nie zginęły na dworze zacofanego barbarzyństwa, tylko na mocy rozkazu rozmowy pierwszego Ministra tego monarchy. Zebrał on te płody nieocenionej wartości i z gromadzi wszy razem z całym gmachem króla i ukrył w bezpiecznem miejscu zwanem El-Revêque.-

Tak więc w obecnych pomieszanych, nerwianych hiszpańskich głowach dla nowych tworzyć wzory albo te biedne przedmioty kunsztu - a później chcą mieć

wyobrażali kwiaty, obumarłą naturę – obrazy tudzież oko i w nich celowali. –
Zasadni wiary – nieodmiennie ulegało wszystko.
Takie były dążenia i smak owej epoki zgubny dla artyzmu:

~~A jednakże hiszpańska biegła z dziesięciu znakomitych bardzo – niepospolitych geniuszów zdolności stoków pochodzi do wzięcia nieodmiennych przeciwnym wpływem.~~

Szkoła hiszpańska pomimo znakomitych artystów pozostała nieznaną w pozostałych okolicach całej Europie – zaledwie kilku imion wydobyło się pamięcią po zagrodą zasłonę i zapomnienia – imion wielkich, bo ludzi w późniejszych artystów z nazwiskami najpotężniejszych geniuszów włoskich. – Mieszkańcy Italii ziemi swojej ojców artystów nie wypominają wcale o swoich dziadach, zdaniem wolnych ubiegają się opiekuństwo z Michałem Aniołem z utworami jego po dziś dnia żyjącymi w Watykanie. Dlatego zadaniem naszem wyprowadzić przypomnienia ogrodów prawdziwe piękności Iberyjskiego – ocucić i przywołać na nowo do życia znakomite geniusze tych dziedzin, z dążeń jednakowych jak: Ferdynand i Antonio del Rincon, Piotr i Alfons Berruguete, Wincenty Joanes, Gaspard Becerra, Filip Vigarny i wielu innych. – Owi chodzili jak prawie malarstwa zaledwo drobną cyzmą w mniejszych, ubliżając przez to godności znakomitego i bohaterskiego narodu.

Idąc za przykładem Guillet'a I. którego głos nie był jednakowoż głosem wołającego na puszczy, przeglądamy choć w drobnej części, te przystanki, jakie w pochodzeniu i wyjaśnieniu, że Szkoła hiszpańska godna jest uwagi, wyższej może niż niektóre jej współrzędne, z jej właściwe dobie stanowisko w dziejach malarstwa przyjąć

całego. Nie jest zamiarem niniejszym wyliczać całego
zasięgu
pewnego Mistrzów hiszpanii w dziedzinie pędzla,
ale idzie raczej tylko o to, aby zaznaczyć
wyraźniej znakomite nazwisko artystów,
których wzory pocieszyły nas obecnie
– a także przystępujemy do wyliczenia Mistrzów
hiszpanii których utwory znalazły Naśladow-
ców i liczne reprodukcye. (Kopie.)

Rincon

/: Antoni.- D'el-:/

/: Szkoła Madrycka :/

Urodził się w Guadalaxara r: 1446- umarł w Se-
villi roku 1500 czy roku 1501.

Malarz ten pierwszych Hiszpanii pomnik formy Go-
tyckie - kostiumowe dał pewną surowością. Charakter
pisania - figurom swoistą wyrazistość. -
Styl jego przypomina bardzo utwory Dominika
Ghirlandajo. Rysunek poprawny - jeden swobody
w doborze nieco ścisłości - wyrazem zbliżył się
do natury. Układ pięknych draperyi wynagradza wcią-
ści ich zbytnią ościstość. -
Zwolennicy dziś jeszcze mało ubiegają się za obraza-
mi tego artysty - nigdzie się one prawie nie spotykają,
z wyjątkiem niektórych mniejszych zbiorów na
ziemi hiszpańskiej. Na targu płacą zanie bardzo
mało. -
Rincon miał wspólnika rojnikowo - Jedynego:
Rincon /: Ferdynand d'el-:/ znany w początku
XVI. wieku. Naśladowca Bjca - Jedyny w olejnej al
fresco. Rysunek mniej poprawny - kolorystyczny
pomiędzy. -
Comontes /: Inigo. de :/ Znany w roku 1495. -
Uczeń Rincona Bjca. wyborniego rojnikował. Dotkniję
ciekawiej ostre - kolorytu mniejszą odmianą się har.
monią. -

Berruguete.

/: Alfonso :/

Urod: się w Paradès de Néva. około roku 1480 -
Umarł roku 1561. -

A° Berrugete

Uczeń Michała - Anioła - pomnikiem Kościoła naro-
dowego sposób malowania olejno. Ry-
sunek dość poprawny - w anatomii nieco przesady.
w wykonaniu bardzo starannie. -

Nicoyi utworzyłego w szkole cieszyły się wielkiem powodzeniem - obecnie mianowicie we Francyi ma-
ło znajdzie amatorów. W hiszpanii jednak drogo zaniepłacą.-

Gallegos /: Ferdynand :/ Ur: się w Salamance r: 1461. Umarł r: 1550. Obrazy jego /: co za rzadkość znakomity! :/ powodowały wycieczki w utworami Berrugueta i Alberta Dürera. W każdym razie dostrzegamy w nich - a tonu za surowe. -

Cruz /: Santos :/ Znany w r: 1497. Uczył rysunku Berrugueta. -

---

Joanés

/: Wincenty :/

/: Szkoła Walencyi :/

Ur: się w Fuenta de la Higuera r. 1523. Umarł w roku 1579. -

Bawił długo we Włoszech - do Rzymu przeniósł styl Perugina, Michała-Anioła, Rafaela, których arcydzieła studyował wybornie. To przewodnictwo, iż szkoła Walencyi, utworzył wydała Ribalta, Orrente znamienita jest jako odrost szkoły Włoskiej hiszpańskiej. - W rysunku w utworach tych malarzy dostrzegamy tak pod względem samej kompozycyi jak i pod względem wykonania wszelkie zalety cechujące czasy odrodzenia sztuki rzymskiej, lombardzkiej, weneckiej itd.

Pędzel Jana Joanésa chociaż nieco na oględy celował jednakże pewną energią podszytą rzyskiem czystym i surowym.

Obrazy tego malarza cieszą się dawniej powodzeniem dziś mało liczą amatorów. W Museum w Dreznie mieści się jeden utwór tego artysty /: najpiękniejszy ze wszystkich obrazów :/ pod nazwą: Śmierć N: Panny. -

Wincenty Joanés miał kilku naśladowców - a w liczbie ich odróżniamy:

Joanés /: Jan-Wincenty :/ Malarz chrześcijański - naśladowca swego Ojca Wincentego - alenie nie dorównał mu pod względem jednak - ani nawet rysunku. -

Borras. /: Ojciec Mikołaj :/ Urodził się w Cocentayna r. 1530. Um: r: 1610. – Uczeń Wincentego Joanes – dość dobrze naśladował swego Nauczyciela i posiadał pewną biegłość dobrych obrazów. Odróżnia się wistępowaniem pod względem rysunku – światło-cienie silniejsze.

Borrasa szkoły naśladował Domenech jego uczeń – i także zbliżył do wzoru – że w Walencyi nawet gdzie autwory Borrasa dobre były znane – brano dzieła Domenecha za dzieła Nauczyciela. – Malał tenże pracował pomiędzy rokiem 1555 a 1560.

Morales.

/: Ludwik. De- :/

zwany

El Divino.

/: Szkoła Madrycka :/

Urodził się w Badajoz około r: 1509. Um: także w roku 1586. –

M M

Utwory tego artysty tłumnie głosicieli uwielbiają sławy. Morales łowią Bellinim hiszpańskim. Epizody różne rodzaju święty umiał za tematy do malowania – przedstawiał w przedmiotach pojedyńczych; Ukrzyżowanie Chrystusa. Najświętszą Pannę itp – żeńskie nadzienie – płótnem nie przestępuje się w całe. Morales był jednym z malarzy liczących najwięcej naśladowców i kopistów. Malowane przezeń obrazy cieszyły się wielkością amatorów – i w tem kraju, buiejącym się nazwiskiem znakomitego malarza hiszpańskiego. Wizerunek ~~niektórego~~ [illegible] Ecce-Homo lub wychudzoną jako Mater dolorosa – cieszą publiczność tymi malowidłami przodzi Nauczyciel Morales – artysty, którego prawdziwemi przymiotami były uczucie, wyraz i najdokładniejsze wykończenie.

Morales miał syna i kilku innych, którzy żądzeni go naśladować – ich utwory dokładnie

nicho. Lecz śmieszne i potworne wyprowadzenie z oryginałami, że o nich i wspominać nie warto. –
Obrazy Morales a bardzo rzadkie i nader poszukiwane. Znakomitsze:
we Francyi: Droga Boleści. kupiona za fran. za 24000. na tymcz. Soulta. roku 1852. –
Muzeum król. w Madrycie: Głowa Chrystusa. Ecce Homo. N. Panna bolesna. – Madonna. Obnoszanie. –
Kościół San-Girolamo w Madrycie: Droga boleści.
Muzeum w Dreznie: Ecce Homo.
Muzeum w St. Petersburgu: Mater Dolorosa.
Dulwich College: Chrystus. –
itd itd.

Sanchez Coello

/: Alfons :/
/: Szkoła Walencyi :/
Ur: się w Bonifayro około roku 1515. Umarł roku 1590. –

Artysta ten wyrównał, a rzadko przeszedł geniuszem wielu malarzy współczesnych. Portrety jego odznaczają się podobieństwem i prawdą; dotknięcie szerokie i zdecydowane, rysunek nieco tłuściasty /: nieco kwadratowy :/ – kolorytu siły i peten prawdy. –
Znakomitsze utwory:
Muzeum król. w Madrycie: portret Nieznajomego. – portret Infantki Klary Izabelli. – portret rycerza don Carlosa.
Zbiór Baring: port. Infanta Hiszpanii.
itd.
Prawdziwie znakomita jest w Hiszpanii zachowanego artysty – ze obraz św. Piotr d'Alcantara zapłacony na aukcyi po Soulcie Lebrunn r. 1810 Fr. 7300 – w Hiszpanii nie odznaczył się płodnością. Cena S. Pawła pustelnika r. 1847 – po Soulcie nie przeszła 300 fr. S. Jan Chrzciciel Lyndes Agnado r. 1847 zapłacony 200 fr. Alkad i jego żona wrócił

1853. zapisany franków 1500.

Z pomiędzy naśladowców wymieniamy:

Sanchez Coello /Doña Elibieta czy Izabella:/. Córka malarza. Urodziła się w Madrycie roku 1564. Umarła r. 1612. Jedna z najsławniejszych kobiet jakie posiadała Kastylia. Córka i uczennica Alfonsa. Odróżnia się szczęśliwym wyborem - dostatecznem bardziej mistrzem - kolorytem nieco zawdzięczonym.

Mora /: Hieronim:/ Urodził się około początku XVII. w. Słaby naśladowca Sancher Coello. Rysunek mierny do pewnego stopnia charakteru - dotkliwie powierzchowne.

Fianno /: Filip de-:/ Bardzo obiecujący do Mistra. Urodził się w Madrycie r: 1575. Umarł r. 1656. Kolorytu żywy - rysunek dobrze zadany kolorytu krasilny. —

F, F, Felippo Lia.

Vargas.

/: Ludwik de-:/

/: Szkoła Sewilska:/

Urod: się w Sewilli r. 1502. - Um: tamże r: 1568. -

V, V

Bez zapamiętania tego szczegółu odznaczają poprzednikow. Kontury wyszukanej dokładności - formy pełne wdzięku - skończenie jak najlepiej wykończone. - Kolorytu znakomity: - Byłby nie rozpoznanie najpierwszym malarzem całej Hiszpanii gdyby był umiał nadać więcej wiary powietrza. Obrazom jego brakuje stopniowego przejścia od światła do cieniów - zato przeciwnie nadzwyczajnym dawał charakter pełen wyrazu - gdzie wyjątkowo odznaczały się wdzięcznem - przyrodzonem dawał wdzięczności.

Wartość obrazów Vargesa tak dalece zmalała, że obecnie nadano za jeden płacą po 500 franków.

Artysta ten miał tylko jednego godnego naśladowcę - a tym był:

Mohedano /: Antoni:/. Urodził się w Antequera r: 1561 - umarł roku 1625 w Lucena. - Przejawia się godzien malowania Mistra - do zadziwienia

A Mohedano

w nim celował. Głowom jednakże nadawał pewien charakter pełen maniery - dotknięcie mniej pewne, kolorycyt zbyt niecoróżowy.-

---

Labrador

/: Jan :/

Umarł w Madrycie r. 1600. w bardzo późnym wieku.

Celował w malowaniu kwiatów - niewiele malarzy dorównało mu w tem polu. W mniejszej kwiaty grupował cudownie - liściom nadawał zadziwiającą delikatność - loczy oddychały prawdą - rosa perliła się prawdziwością - słowem jednem w tym kierunku Labrador stoi na równi z najznakomitszymi malarzami.

Najlepsze dawniej utworzyłego malarza czyto nowych płócien nadzwyczaj mało. np: Owoce obumarłej natury Sprzedaż Aguado zapłacone 115 fr. Kwiaty r. 1852. Sprzedaż po Soulcie 300 fr. itp.

Cardenas /: Jan de -:/ grosznym Valladolid około r. 1620. Obrazy jego przypominają bardzo utwory Labradora - wykonanie słabsze - prawdziwości mniejsza.

Cespédès.

Cespedes

/: Paweł de -:/

/: Szkoła Sewilska :/

Urodził się w Kordubie r. 1538. - Umarł roku 1608. -

Najznakomitszy malarz swoich całej Hiszpanii - zwano go Rafaelem tego kraju. W obrazach swoich umiał oddać całą powagę sztuki starożytnej - zarówno jak i pamiętny styl Szkoły włoskiej. Dotknięć =

się pełne miękkości - rysunek bardzo poprawny. Koloryt świeży i harmonijny. -

Niemało wiele analogów do tego pięknego artysty rzadko pojawiają się na targu. Znakomite obrazy jednak Cespédèsa znajdują się w:

Muzeum w St. Petersburgu: Głowa Chrystusa. Malarstwo świętej Katarzyny. -

Z pomiędzy naśladowców i kopistów najwięcej godnemi:

Adriano /: Brak :/ Um: około r: 1630. Znał wiele ale obrazy jego szybkiego nadzie - pan wielu stronności najczęściej niknął to co wytworzył. Koloryt dość przyjemny, zbliżony do kolorytu Cespédèsa - rysunek świetny, poprawniejszy i niebardziej stylowy - do natury bardziej wyglądające. -

Zambrano /: Jan-Ludwik :/ Ur: się w Kordubie — Umarł w Sewilli r. 1608. Zdaje się mowa o Mistrzu - utwory swoje znamionowały wspaniałością, szlachetnością, i rysunkiem jak najdokładniejszym. Trudno byłoby rozeznać naśladowanie od oryginału - gdyby koloryt Zambrana niebył nieco siwawy to w wykonaniu niemo przyjęcie. -

Mohedano /: Antoni :/. To co wiemy tymczasem powiedzieli o tym malarzu /Str. 153 :/ - dokładnie i tutaj da się zastosować. -

Pennalosa /: Jan - de - :/ Ur: się w Baeza 1581. um: w Kordubie r: 1636. Uczeń Cespédèsa i jeden z najlepszych jego naśladowców. Dotknięcie i rysunek wiele zdawał się przypominać dokładność - koloryt surowy. —

f. ADRIANO

J L ZAMBRANO

A Mohedano
1620

Ribalta

/: Franciszek :/
/: Szkoła Walencka :/
Urod. się w Castellon de la plana około roku 1551.
Um: r: 1628. -

Znakomity rysownik - figurom nadawał wiele

szlachetności i powagi.- Tworzył do zadziwienia - a obok tego zdecydowanie wielką znajomością anatomii. W kolorycie nie zawsze był jednostajny- niekiedy nieco za surowy - najczęściej dość silnie żagwardany i bez żadnej finesady.

Utwory Ribalta rzadko spotykane. Na targach publicznych rzadko się znajdują wcale.

Znakomitsze:

we Francyi: Wieczerza Pańska nabyta pod sukcesyą za franków 2200. - obraz najznakomitszego artysty w tym kraju.-

Muzeum król: w Madrycie: Cześć Ewangielistów.- Chrystus umarły.- Święty Franciszek z Assizu.-

Muzeum w St. Petersburgu: Umywanie. Magdalena u grobu. Święta Katarzyna. Spotkanie się St. Anny z Joachimem. /: gruntownie Juanowi Ribalta. :/.-

Muzeum w Dreznie: Papież Grzegorz przemawiający /: kupiony za 425 fr: po nieboszczyku Królu Sandwich Filipie w r: 1853 :/. gruntownie Synowi Malanez Juanowi Ribalta.-

etc:

wielu mało znanych naśladowało i kopiowało tego artystę; wymienię niektórych:

Ribalta /: Jan de -/ Syn Franciszka Ribalta. Urodził się w Królestwie Walencyi r: 1597- Umarł roku 1628.- Trudno go odwieść względami rozróżnić od siebie obu Ribaltów - w każdym razie dotknięcie Syna nieco bieglejsze - i poprawniejsze rysunku umiejsza.—

Castanneda /: Gregorz :/. Żył w Walencyi około roku 1625. Umiał Ribalta - dość dobrze go naśladował - ale nie posiadał jego zalet. W dotknięciu fatygowany co do względem rysunku pewności i miary.

Bausa /: Gregorz :/ Ur: się w Majorce roku 1590. Um: r: 1656. Kolorytu dobry, dotknięcie szerokie - rysunek jakby wymuszony - w układzie draperyi zawiele maniery;-

F. Zariñena
1600

Zarinnena. /: Franciszek :/ Umarł w Walencyi r: 1624. Utworzyjego biorą najwięcej zapędu Ribalta. W dokładności pewna ociężałość - a kolorytu peten ekliwości. -

---

Roelas.

/: Jan. de las - :/
Szkoła Sewilska.
Urodził się w Sewilli roku 1560. Umarł w Olivares - w roku 1625. -

/Prawdziwa duma Hiszpanii: obrazy jego wyróżniają się utworami Tintoretta i obu braci Palma. Kolorytu znakomity - rysunek peten oryginalności. -

Pomimo tego cena obrazów tego Mistrza nie odpowiada ich artystycznej wartości. Np. podczas publicznej Aguado w r. 1843 prawnuk za Wyniesienie N. Panny franków 615 - za N. Panny Dzieciątkiem 950 fr. Za niepokalane poczęcie zapłacono 400 franków. Najś: Panna Różańcowa w r. 1852 po Soulcie zapłacona fr. 5800. -

Do katalogu obrazów artystów:

Muzeum król: w Madrycie: Mojżesz uderzający w skałę
Katedra w Sewilli: S. Jakób Mata-Moros. Śmierć Św. Izydora
Muzeum w St. petersburgu: Sakrament Eucharystyi.
" w Drezdnie: Poczęcie N. Panny /: Kupiona po królu Ludwika-Filipie w roku 1853 za 1250 franków :/. -
Zbiór W. Stirling. Portret Murilla.
" Hoskins: Zbawiciel i wizja świętych męczenników i Niewiast :/.

Do katalogu obrazów Jana Roelas pozostaje tylko:

Varela /: Franciszek :/ urodził się w Sewilli pod koniec XVI. wieku - umarł około roku 1650. Kolorytu późniejszy weneckiego - wiele zbliżenia do Mistrza - rysunek w formach gruby mniej maniera.

Rodzina Herrera

Szkoła Sewilska.

Herrera Franciszek. zwany **Starym** — Urodził się w Sewilli roku 1576. — Umarł w Madrycie roku 1656.

Herrera Franciszek. zwany **Młodym**. Urodził się w Sewilli roku 1622 — Umarł w Madrycie w roku 1685.—

Herrera zwany **Czerwonym** Starszy Syn Herrery Starego. Urodził się w Sewilli na przełomie XVII go wieku.—

Wyrwawszy z Andaluzyi pierwszy Herrera stary odstąpił od maniery pełnej tłoiności swoich poprzedników i wytworzył nowy rysunek styl odpowiadający charakterowi hiszpanów. ~~Velasquez za nim przeszedł do Akademii w Pacheco przejął od niego rodzaj malowania szeroki. Mówią by powiedzieć iż malarstwo Herrery starego studyując utwory Velazquesa za nim tenże przyszedł do Akademii w Pacheco.~~ W wieku samej trudno określić i podciągnąć pod pewne formy radzaj malowania Herrery starego. Według powiedzenia dziejopisów owczesnych - malował te Herrera malował wściekle. Rysował jednym kijem - ołówek jego podobny był szczotki - i w wieku samej charakter samego Herrera cierpki nad wyraz sucha w ręku i jak w twierdzeniu odbijał się w jego utworach. W obrazach Starego Herrery spotkać się błyskotliwe effekta Guerchina, Caravaggia i Ribery razem wzięte. Dotknięcie pewne, pełne dumy i oryginalności - kolorytu niekiedy excentrycznej ni egzaltowany - obok tonów

patrzących gorzem ni zkądinąd wzwód - nikt zaraz
tony istnego nurtem prosvebnane istnieje
nurtem - w rozumieniu wyrazu wypatrzących. -
Herrera tuto dosyć był dobrym kolorystą - ce-
lował w sztuce rozumnego widzenia świata cie-
ni. w obrazach jego pełno ognia. - dotknięcia
pędzla słabiej odbijają - ale wybornie nasła-
dował jego umiejscowienie obrazy - Kwiaty malował
bujniej niż inni malepiej. -

Herrera ten zwany Czerwony malarz rodzaju
wyższego sławny Herrery Starego, celował ma-
lując wnętrza i sceny gminne - umarł zbyt
wcześnie zawiodłszy w wielu względach -
zrozumienie nadzieje jakie uczniowie jego ta-
lentu robili. -

Tylko obrazy mniejszych rozmiarów wy-
stawia cesarska rodziny galerya ich nie-
widzą na targu - w ogóle są dość bardzo nie-
liczne - Znakomitsze następujące są:

Herrera Stary:

w Muzeum Luwru: S. Bazyli dyktujący za-
sady swojej wiary nauki.

" w Cherbourgu: Dawid błagający Boga o
odpuszczenie grzechu, jakiego
się Betsabea dopuściła. Jakoś
Święte biblia.

" w Awinione: Żebrak. - Konanie Świętego
Piotra. -

Galerya Suermondt: Głowa starca.

Zbiór obrazów Bardon: Józef z Dzieciątkiem
Jezus.

Nicholove Ceny: Małżeństwo mistyczne Świę-
tej katerzyny Synedzi Aguado w r. 1843. Zapłacone
fr. 193. - Diogenes szukający człowieka Kar. Sa-
muel Synodzi zapłacony fr: 255. - Pogrzebie
Świętego Piotra Synedzi Aguado roku
1843. Zapłacone franków 105. — Święty
Bazyli dyktujący zasady swojej nauki /: ten co
w Luwrze :/ Synedzi po Soulcie - w r. 1852 - za-
płacony franków 12000. -

Christophe de Herrera

J. D. Herrera

F Herrera

Herrera młodszy.

Muzeum Monachium: Herrery zjawia się przed dworem Starcem.
Galerya Monachium: dawn. gal. Soulta: Mojżesz odnajdujący w łodzi: obraz bardzo piękny: etc.

Niektóre Ceny:
Święty Wawrzyniec sprzedał Agnadow r: 1843 zapłacony 47 franków: Cud z chlebem tak samo sprzedał zapłacony 190 fr: Żydzi zbierający manną sprzedał po Soulcie 1852 r. zapłac: 805 fr. Uzdrowienie złego ciała. tak samo sprzedał zapł. 410 fr: Rozmnożenie chleba. Zapł: 1000 fr: Godzy w Kanie Zapł: 2450 franków. –
Naśladowcy:

Legotte /: Paweł :/ głośny w Sewilli w połowie XVII. wieku. Obrazy jego - bioro mają siły, zapożycał Herrery Starego. Rysunek pełen prawdy - kolorytu gorący i silny - draperye słabsze. Nasze zdanie - wiszą zbliża się do utworów Herrery młodszego. –

Ruiz Gixon /: Jan-Karol :/ Ur: się w Sewilli - około r: 1677. Był uczniem Herrery młodszego przewodzi go dobrze - lecz pozostaje niżej mistrza, co Styl jego obrazów. Stoi niżej rysunkiem - w którym brak poprawności. –

Caxes - Caxesi
albo też
Caxette
/: Eugeniusz :/
Szkoła Madrycka

Urodził się w Madrycie r: 1577 - umarł tamże w roku 1642. –

Jeden z lepszych malarzy profesorów szkoły Madryckiej. Obrazy jego cieszą się wielkiem powodzeniem. Rysunek odznacza się czystością - poprawnością i wdziękiem - Kolorytu pełen harmonii. –
Natargast publiczny nie dozwala nie mówić się spotkać z utworami tego artysty. –

Caxes
Caxes. pt

Znane z uchwalnych płócien tego artysty mieszczą się w Muzeum król: w Madrycie: wyleczowani z ślepoty w Kadyksie. Madonna. - Adoracja Magoi Szkoła Aguado. roku 1843. kupionym wzięli obraz za 760 fr:

Naśladowcy:

Aguirre /: Franciszek :/ Słynął w r. 1646. Uczeń Eugenjusza Caxes - najpiękniejszy stylowego Mistrza. Trudnił się reklamowaniu dobrych obrazów - a niemając odpowiednich specjalnych wiadomości o tem - popsuł ich bardzo wiele.

Jako naśladowca - odznaczał się lekkiem, dotkniętem - kolorytem zamożnej. Rysunek gnuśnym pozostawił po sobie. -

Fernandez /: Ludwik :/ Urodził się w Madrycie r: 1596. Umarł tamże w r: 1654. Uczeń Eugeniusza Caxes - był prawdziwą chlubą swego Nauczyciela. Różnił się od do stylu - rysunku i kolorytu. W dotknięciu Fernandez bardziej ostry i nie tak przyjemny. -

Fernandez

Valpuesta /: don Pedro :/ Urodził się w Osena r. 1614. - Um: r. 1668. Zbliżony stylem do swego nauczyciela Eugeniusza Caxes. Różnił się od niego dotknięciem i kolorytem. -

---

Orrente

/: Piotr :/

Szkoła Walencyi.

Urodził się w Królestwie Murcyi około 1550.
umarł w Toledo - w roku 1644. -

P.+O.
P.
+P.O F

Maniera wypełnicowyginalna - i swegolna w swoim rodzaju. Rachował na efekta - dlatego mało wykańczał swoje obrazy - od razu rysunku nie odzwierciedlał nigdy. posiłkował się wskrzeleniem Easobarwnych barwi światłocienia - idąc w tem za wzorami szkoły Weneckiej - Malował gnuśnie

wiernie ze swoją sprawą je oddaje.-
Malarz ten pozostał wyłącznie w zapomnieniu - dowodem tego jego obrazów jest sprzedaży Aguado gdzie za obraz Głowa człowieka zachowanie wykonania zapłacono 34 franki. Lepsze utworzyło malarza w:
Muzeum król: w Madrycie: Pasterz kozy - pastuszek pielgrzymów i Adoracya Pasterzy.
Muzeum w Drezno: Jakób podnoszący kamień w studni. /: kupiony za 750 fr. w czasie sprzedaży zbioru Ludwika - Filipa w roku 1853.-
itd.
Najzdolniejsi naśladowcy:
Garcia Salmeron /: krzyżak :/ urodził się w Cuença r. 1603. Umarł w Madrycie roku 1666. Do stu nale naśladował Orrenta - znakomicie oddaje karnacyę w cieniu: jego kolorytu jest i ciepła siła światło cienia.- Niższy do ostatniego gustu.-
Larraga /: Apollinary :/ ur. się w Walencyi - umarł r. 1728.- Obrazy jego biorą czasami za pędzel Orrente. w światło cieniach zasilny - światła zimnawe.-

A Larraga 1716

Ribera.

/: Józef :/

zwany

L'Espagnolet.

Urodził się w Xativa /: dzisiej San-Felipe :/ w roku 1588- podług Quilela umarł w Neapolu w r. 1659. Inni dziejopisowie utrzymują, że um: w roku 1656.

Fr 1631
R. AB. SP
Jo Ribera espanol F

Znakomity ten artysta był Korzeniem szkoły Hiszpańskiej - i jednym z najcelniejszych naturalistów i anatomistów. Malując naturę po prostu ciemnawiekła nieznacznie za wysoko stengi; fatdyciała ludzkiego i wszelkie jego zboczenia naśladował z pra-

wdą zdumiewającą. Pełnowat malujgo starców... - porywa efektami - wświatło ciemiach nieco przesady. Szczegóły jakiem obwarzach swoich przedstawiał niemiłe dla oka - ale dotknięci potężne pełnią energii - kolorytu świetny ożywiony - z jakiego kolwiek punktu patrzymy na utwory tego artysty effekt zawsze jednakowy. -

Znakomitsze obrazy Ribery - niemożliwy zestawić dawniej - w każdym razie spotykane gm. amatorów. Wyliczymy znakomitsze i wiśniej stawy:

w Muzeum Luwru: Adoracya pasterzów niegdyś ceniony 60000 fr. obecnie cena jego o wiele niżej podana. - Dawniej w Luwrze mieścił się Martwe Boleści. Oszacowane 6000 fr. zwrócona w roku 1815.

Muzeum Napoleona III w Paryżu: Zgon niewinnych dzieci.

" w Bordeaux: Zgon ukrzyżowanie. Egzemplarz filozofów. Krajobraz z figurami. -

" w Nantes: Jezus między doktorami. Święty Hieronim.

" w Montpellier: S. Marya Egipcyanka. -

" w Cherbourgu: Filozof trzymający pokrzywę czytający książkę. Astronom. -

Muzeum Król: w Madrycie: Drabina Jakóba. - Św: Marya Egipcyanka. - Dwunastu Apostołów. - Święty Jakób. - Św: Roch. - Męczeństwo św. Bartłomieja. - Prometeusz na Kaukazie. Najświętsze Trójca. - Św. Bartłomiej. - Magdalena. - Święty Piotr. - Święty Paweł.

" narodowe w Madrycie: Głowa śmieszna. -

Akademia w Madrycie: Św: Magdalena. - Św: Marya Egipcyanka. Św. Antoni Padewski. - Św. Hieronim. - Dwa portrety w cichy podobnie. -

Muzeum w Neapolu: S. Jamery wychodzący z pieca.

Klasztor San-Martino w Neapolu: Kommunia Apostołów. Dwunastu proroków. - Eliasz. - Mojżesz. Zdjęcie Krzyża. -

Muzeum degl'Uffizi w Florencyi: Św. Hieronim.

w Pałacu Pitti: Zachwycenie Świętego Hieronima.

Jusepe de Ribera
Espanol 1630

Jusepe de Ribera
Gusepe de Ribera f

Męczeństwo świętego Bartłomieja ilo-
Muzeum w Turynie: S. Hieronim. Homer ślepy.
Pałac Durazzo w Genui: Filozof w celach. - Heraklit i De-
mokryt. -
" Ghigi w Rzymie: Magdalena. -
" Falconieri w Rzymie: Św. Hieronim. -
Kościół S. Krzyża w Lukce: Zwiastowanie.
" S. Angustyna w Sienne: S. Hieronim.
Dow: gal: w Wiedniu: Niesienie krzyża S. - Jezus wśród
Doktorów. Pitagores zamyślony
nad głową zmarłego. - Archimedes
z cyrklem wyżej wymienionych w
książce różne figury geometry-
czne. -
Muzeum w Monachium: Manasses - król Izraela.
Euklides. - Archimedes. /: fizyka w
szkole świecia oko palące :/. S. Piotr
pokutujący. S. Hieronim na pustyni.
Starunka. - Seneka umierający.
Zdjęcie z krzyża S. Andrzeja. Trzy
Głowy charakterystyczne. -
Muzeum w Dreznie: S. Marya Egipcyanka na klęcz-
kach. - Zwolnienie Świ. Piotra. -
Anioł prokurujący S. Franciszkowi
z Asyżu. - Męczeństwo Św. Ber-
tłomieja. - Męczeństwo S. Wa-
wrzyńca. - Św. Paweł pustelnik. -
S. Paweł z Murkiem. - S. Antoni
Padewski. - Św. Hieronim. -
Jakób pasterz trzody Labana. -
Diogenes z latarnią /: uważany
za portret Ribery :/. - Filozof za-
myślony; portret mężczyzny w
czarnem ubraniu. - Portret
Mężczyzny rozstrzyrona głowa.
Muzeum w Berlinie: Męczeństwo świętego Ber-
tłomieja. -
Muzeum w St Petersburgu: Dwóch Filozofów. - Św.
Łucya. - S. Franciszek a Paulo. -
S. Sebastyan. - Święty Hiero-
nim. -
M: w Amsterdamie: Próżność. -
Nar"al Gallery: N. Panna Chrystus i Św. Magdale-
na. - Pasterz.

Galerye Westminster: Dyogenes. – S. Sebastyan rozmyślający. –

Galerya Esterhazy: Muzeiczko S. Andrzeja. –

etc. etc. etc.

Niektóre leny: Św. Jan wyjście z jaskini z powiększonego na. czynia. w r. 1845. Synedr Vasserok. kupiony za 120 franków. Dwa portrety Mizeyn: r. 1846. Synedr Tesch. kup: 450 franc. Lewita – tak zwane Synedri – kupiony za 199 fr: S. Rodzina r. 1850. Synedr Wilhelm II. kupiony za 8500 franków. – Muzeiczko S. Bartłomieja r. 1859. Synedr Ary. Schef. fer. kupione za 4904 fr: S. Ounfry r. 1860. i Muzeiczko S. Sebastyana oba Synedri Bavoilhet – kupione ra. zem za 1000 fr: S. Jan Chrzciciel r. 1861. Synedr Urabic. go Trapani kupiony za 860 fr: itp.

Najzdolniejsi z naśladowców Ribery:

Jordano /: Łukasz :/ zwany Fa-presto. Mówi. Że imyonim prędkość wielką. Wkrótce uczeń Ribery stworzyło nazwał Fa-presto. – Duchowicie Michała swego naśladował. Tonyniello Kunsto – swia. tło-cieniemboisse. –

Falcone /: Angelo :/ Ur: się w Neapolu 1600. Um: w roku 1665. Uczeń Ribery. Obrazy jego biorą zapędał Ri. bery. Rysunek bu charakteru – odznacza się ostrej. ścią. –

Do /: Jan :/ Um: w Neapolu około r. 1656. Jego utwory przypisują Ribero. Dotknięcie śmiałe. Kolorytu rysu. nek roiemy.

Franciscquito. Ur: się Walladolid roku 1687. Um: r. 1705. Uczeń Łukasza Giordano – kopiował bar. dzo dobre Ribery. Utwory jego mają jim więcej siły jak oryginały ale bardziej sztywne. –

Bourzas /: Jan-Antoni :/ Ur: się w Galicyi /: w Hi. szpanii :/ Um: około roku 1750. Tamże uczeń L. Gior. dano i naśladowca Ribery. Kolorytu naturalniej. szy /: od Francisquita :/. Rysunek gorszy bez wybi. tnego charakteru. –

Passantes. O tym mało wspomnieć z dzieje. Malował wiele podług Ribery. Tonczyzki i bawet. nisty – rysunek ostry bez smaku. –

A F. Af
falcone

J Do-p-

Francisquito

E. March
1650

March des Batailles.

/: Stefan :/

Szkoła Walencyi.

Urodził się w Walencyi pod koniec XVI. wieku. Umarł tamże roku 1660. –

Stylem i maniery do Szkoły weneckiej. Stoi dość wysoko talentowością pędzla, świeżością kolorytu i prawdą rysunku. Pomimo tych zalet zapomniano o utworach tego artysty. –

Muzeum król. w Madrycie posiada dobry obraz tego malarza: Widok Obozu. – Miał kilku naśladowców:

M March

March /: Michał :/ Ur. się r: 1623. Umarł w Walencyi roku 1670. – Syn Stefana. Usiłował naśladować Ojca ale rzadko mu się to udawało. Obrazy jego dość dobrze rysowane – ale koloryt zagrzebany. –

Vila Senen. Ur. się w Walencyi. Umarł roku 1708. Zbliża się nieco do March des Batailles. Dotknięcie talent: rysunek poprawny – ze znajomością anatomii – koloryt migotliwy – dotknięcie śpiesznone.

F DZURBARAN
f. Zurbaran
1650
F Zurbaran

Zurbaran

/: Franciszek :/

Urodził się w Fuente de Cantos w Estremadurze r: 1598. Umarł w Madrycie 1662 r:

Zwany hiszpańskim Caravaggiem – w czasie opuszczania sztuki w tym kraju – uważanym był za dobrego artystę. Surowy badacz natury, studyował ją – miał upodobanie szczególne do białych draperyi i w nich celował; Styl tego artysty wypaniały. Zimniejszy, ale od Caravaggia oligorycie nad nim poprawnością. Zbliża się Zurbaran do tego malarza włoskiego głównie światło-cieniem i tonami ciemnemi. Rysunek surowy pełen nieznacznie religijnego. Malował w sposób pełen autentyczności i prawdy.

utworzyłego Murilla - szczęśliwym trafem uniknęły ogólnej profanacji / skutek kasacyi dotyczącej /. - Obrazy jego czystości najdroższe chlubą właścicieli. po wyższych kawiarniach. Znakomitsze z nich:

w Muzeum Luwru: S. Piotr Nolasque i S. Rajmund z pegnafortu. pogrzeb Biskupa. / powtórzenie z galeryi po Soulcie /.

Muzeum Napoleona III. S. Katarzyna ze Sieny.

Muzeum w Madrycie: Objawienie się Św. Piotra Sakstenirolewskie: mu Piotrowi z Nolaski. - Wskrzeszenie S. Piotra z Nolaski. S. Kasylda. - Dziecięctwo Jezus uśpione. -

Acad: w Madrycie: Obrazy portrety mnichów.

Kollegium w Sewilli: S. Tomasz Akwinu.

Muzeum w Monachium: Zachwycenie S. Franciszka. - Najświętsza Panna. -

Muzeum w Dreznie: S. Celestyn rozmawiający z Aniołem. / kupiony po Kr: Ludwika Filipie r. 1853 za 1700 franków. /

Muzeum w St. Petersburgu: N. Panna Marya.

Muzeum w Berlinie: Chrystus w przedsionku.

Nrod Gallery: Zachwycenie S. Franciszka. / ze zbioru ś.p. Kr: Ludwika Filipa - kupiona 3750 fr: /. -

Galerye Westminster: S. Hieronim. -

etc: etc: etc:

Niekłóre Ceny: Św. Lucya Sprzed. Soulta. 1852. kupiona za 485 fr: Św. Wawrzyniec tamże Sprzed. kupiony za 3000 fr. S. Agata kupiona 1540 fr. Anioł Gabryel 2553 fr: Cnotliwa S. Sprzed. Soulta kupiona za franków 19500 / dewana /. S. Joachim r. 1855. Sprzedaż Collob. kupiony za 780 fr. - Portret przełożonego Dominikanów / 1.m 53 - 1.m / r. 1858 Sprzedaż Merighi. kupiony za 720 fr. itp

w stylu Zurbarana mocowato wielu. Z nich najznakomitsi:

Ayala / Barnabasz / Kr: się w Sewilli - Kon: obraz r: 1673. Bardzo obliczony do Zurbarana. Ten że smak w draperyach - ten same tony ciebie. Mane. Rysunek dość poprawny. —

Ayala B

Les Polancos. Głosili w r. 1646. Mieszkowie Zurbarana. Obaj bracia do końca go naśladowali. Różnią się zaledwie odręcznością rysunku.-

Cubrian /: Franciszek :/ Głośny w roku 1640. Bardzo bliski dosłownego Mistrza. Rysunek sumylijszy. Kolorytu prześliczny - światło cieniu wybornie zrozumiane.

J de Sarabia 1660

Sarabia /: Józef de :/ Syn Andrzeja Ruiz de Sarabia. Ur: się w Sewilli 1608 r. um: w Kordubie roku 1668.- Kopista i niekiedy podrabiacz Zurbarana. Rysunek poprawny - kolorytu prawdziwy. Dotknięcia słabe.

Velasquez.

/: Don Diego Rodriguez de Silva :/

Szkoła Madrycka

Urodził się w Sewilli r: 1599.- Umarł w Madrycie roku 1660.-

D de Velasquez

D D Velasquez p 1650

Początkowo uczeń Herrery, ~~D. Velasquez było~~ mąż pełen talentu, ale gwałtownego charakteru niż wielkiego talentu, ale gwałtownego charakteru. Spotkawszy się przypadkiem z Velasquez wyjścia go i przedstawił Pachecowi w roku 1622. w którym /: 1623 :/ założył pierwsze fundamenta swojej Szkoły w Madrycie. Tu to Velasquez dwóm mianowicie zawdzięcza swoją lekkim z pierwszą manierę - w której naśladuje się bez naturalistą - manierę zasadniczą, której jakiej nigdy nie opuścił.-

W roku 1628 do Madrytu przybył Rubens; a ów jego przykład Malarze nie wróżdział ale się ani na chwilę.- Pomimo dziewięć miesięcy stawny artysta Flamandczyk wróżbiarzy nauczył obrazy Escurialu do tego stopnia zapalił Velasquez wyobraźnię, że tenże w roku 1629 udał się do Rzymu; Znakomity artysta hiszpański pierwszych chwilach

niezarmiłwiale. Wiernym powstający naturze - gruntownie sobie nieco z kolorytu Rubensa i Van-Dycka, a odbywszy kosztowną, naukową podróż do Wenecyi, Rzymu, Ferrary, Neapolu etc. powrócił w r. 1631. do Ojczyzny - z talentem wszechstronnie wykształconym do tego stopnia - iż był zdolny malować w każdym rodzaju. Tak Velazquez z równą prawdą wyobrażał naturalnie historyę, portrety, kwiaty, owoce, krajobrazy - jak z drugiej strony celował malując krajobrazy, wnętrza - a nawet sceny gminne. Znakomity swój talent w każdym rozwinął kierunku - kolorytyzm jego to prawda uderzająca - to wierne odbicie natury - chociaż nie cyme-fladra świetności - dostrzegnie silne, śmiałe - tony srebrno szarawe, tworzą efekt uroczy. -

Obrazy tego znakomitego Malarza powinni dzisiaj szczególniejszą czcią otoczonem uznaniem. Znakomitsze:

Muzeum król: w Madrycie: Odwiedziny Świętego Antoniego I: Świętemu Pawłowi I. portret konny Filipa IV. Wiele portretów tego samego Monarchy. Portr. Elżbiety Francuskiej. Portret Maryanny austryackiej. Pk. Infantki Małgorzaty. Męczeństwo Świętego Stefana. Przedki. Narodzenie Wulkana. - Poddanie się Bredy. Płaszczący. - Las Meninas. Pk. Infanta Baltazara. Pk. Konny Książę Olivaris. Pk. markiza de Pescaire. - Pk. alkada Ronquillo. Pk. Barbarossy. Karzeł i karlica. -

Muzeum Luwru: portret Infantki Małgonaty-Teresy. oceniony 2500 fr: portret don Pedro Moscoso. kupiony w roku 1819 za 4500 fr: i Zebranie portretów kupione w r. 1851. za 6500 franków.

Muzeum Narodowem Madrycie: portret Infantki Małgorzaty.

Muzeum w Neapolu: portret Kardynała. - Znamienienie Paniskie. -

Muzeum w Turynie: portret Filipa IV.

w Pałacu Doria: portret Innocentego X.
Galerya w Florencyi: Filip IV. na koniu
Museum w Kapitolu: portret Murzyny;
Museum w S. Petersburgu: Gromada obrazów, z których kilka wątpliwych.-
Museum w Monachium: Młody Żebrak. port. Artysty. Trzy inne portrety.
Museum w Dreznie: port. Gaspara de Guzman, hrabiego Olivares. Popiersie Murzyny czarno ubranego. portret w pół ciała człowieka w czarnem ubraniu.
Museum w Berlinie: portret Murzyny /: wątpliwy:/
Museum w Amsterdamie: portret Karola Baltazara syna Filipa IV.
Museum w Hadze: portret Karola Baltazara.-
N^nel Gallery: polowanie Filipa IV. na Hiszpanii /: kupione w r. 1846 za 55000 fr:/. Adoracya pasterzy. /: obrót na obor: Ur: dziwka - Filipa:/.- port. Ferdynanda Medyceusza i jego Małżonki /: wątpliwy:/.
Gal. Westminster: pk. konny Baltazara Syna Filipa IV. /: znakomity pisany:/
Daw: gal. Weyer w Kolonii. Chrystus na Krzyżu. Pasierb peruwiański z rysem.
Gal: James de Rothschild: portret konny don Sa-dwika Haro. port. Infantki. pk. Infanta Małgonaty-Teresy /: Słynie jest w dziwne:/.-
etc. etc. etc.-

Wielce pożądany nasladowniku i reprodukcyi hiszpańskiego mistrza. Liczby najrodniejszych kopistów i naśladowników gruzgruntownie;

Carenno de Miranda 1. don Juan: /: urod. się w Aviles r: 1614. um: w Madrycie r. 1685. Rysunek czysty i obrazy - kolorytu Tagodny. Studyował wiele Van-Dycka i Velasqueza. Obrazy tego malarza pełne świetności - Tworzył znakomita - prawdziwe wielka. Światło nieco za tęczliwe - w formach rysunek grzeczny

CAR.o

nieco w maniera. –

Turchi /: Alexander :/ zwany l'Orbetto lub Aleksander Werony - przydomek Ales: Veronese. urodził się w Weronie r: 1582. umarł tamże /: po dobru w Rzymie :/ w roku 1650. Wykonywał do gruntu swoje utwory. Widzieć ich można w Kościele S: Apparii - dużo w ogóle prac w swój obraz wyciągał. Imitacja jego za pędzel Velasqueza. Kolorytu bardzo żywego - nagości celuje dobrem stopniowaniem - draperye dotykane umiejętnie - rysunek nieco słaby - a ogólny wrażenie w ogóle. –

Aguiar /: Tomasz :/ Głosiny w r. 1666. Silnym naśladowca Velasquez - rysunek kamienisty - dotknięcie nieprzyjemne. –

Alfaro de Gomez /: Jan :/ ur: się w Kordubie 1640 r. um: około r. 1680. Jak najgorszy rysownik - Velasqueza nie tyle naśladował. –

Pareja /: Jan Pinda: się w Sewilli r: 1606 - um: r: 1670. Niewolniczy naśladowca Velasqueza - ramy jego satelita. Dotknął go naśladował - rysunek nieco za ostry dotknięcie nieumiejętne - obyty wyrachowane. –

Nazo Martinez /: Jan Baptysta :/ ur: się w Madrycie 1630 r. um: tamże r: 1687. Kopiował Velasqueza w stylu wschodnim - jego portrety i krajobrazy. Naśladował wielkiego Malarza nader dokładnie - różni się trudno od oryginałów Mistrza. Celował w portretach i krajobrazach. Dotknięcie odbiega różni go od Velasquez. –

A Martinez 1670

Lucena /: Don Jakob :/ ur: 6 Baranato do w Madrycie r: 1650. Uczeń Velasqueza - naśladował jego portrety. Celował w odwzorowaniu jego dobici słowa. Dotknięcie umiej z natury rzadkie - kolorytu ciemniejszy smugolnie jest w nagościach. –

D/ de Lucena 1645

Cano.

/: Alonzo czy Alexis :/

ur: się w Granadzie 1601. umarł r: 1667. –

Jeden z najwięcej sławnych artystów hiszpańskich. Ojczyzny swej nigdy nie opuszczał. –

A Cano

A C.no

Rubensa tego artysty odznaczał się wielką biegłością. Rysunek niepospolitej czystości - wzorem dla ań były bystra piękność sterczyste i sama przyroda.-

Pomimo całego zboczenia smaków sztuki malarskiej do szkoły hiszpańskiej - obrazy Alonza Cano wiele znajdują nabywców. Ceny i nawet odpowiednio do pomników, jako przedstawień i do stopnia zachowania - wcale wysokie.

Znakomitsze zgłoszenia:

M. królewskie w Madrycie: S. Jan pisze swą Apokalipsę. - N. Panna uwielbiająca Dzieciątko Jezus. Chrystus opłakiwany przez Anioła. i obrazy inne jeszcze.-

M. w Monachium: S. Antoni Padewski.

M. w Berlinie: S. Agnieszka.

M. w Dreznie: S. Paweł apostoł.

M. w St. Petersburgu: Madonna - Dzieciątko Jezus.

Gal. Westminster: S. Bernard trzymający Dzieciątko Jezus.

Gal. Spencer: S. Antoni Padewski klęczący trzyma w objęciu Dzieciątko Jezus. Anioł. portret dziecka Jana Austryackiego Syna arcyksięcia Filipa IV.-

etc: etc:

Znakomici naśladowcy i kopiści Alonza Cano:

Ciezza J: Michał - Hieronim: Mm: bardzo starzy w r: 1677. Jeden z lepszych naśladowców Alonza. Kolorytem i rysunkiem dochodzi się do oryginałów. Głowy nie mają prostoty - dotknięcia bardziej bojaźliwe.-

Martinez J: Ambroży: Mm: bardzo młodo w r. 1674. uczeń A. Cano. nadrabiający brakiem wzoru - ale rysunek gruby, pewna dążnością manierą.

Martinez
1670

Rodriguez-Blanez J: Benedykt: Mroz.

tiş w Granadzie r. 1650 - Um: w r: 1737. wykonanie zbyt dimne i systematyczne. Brak naturalności. –

Gomez de Valence /: Filip z Walencyi :/ urod. się w Granadzie r. 1634. um: tamże r. 1694. przyswoił sobie manierę Alonza Cano - ale nie dorównał mu nigdy.

Risueno /: Józef :/ Ur: się w Granadzie około 1650 Um: tamże r. 1721. Kolorytem i rysunkiem podobien do A. Cano. Dokładny i zamyślony. –

Risueno

Guevara /: Don Juan Vinno de :/ Ur: się w Madrycie r. 1632. Um: r: 1698. Dokładny delikatniejszy. Łatwy wykonanie. Trzyma środek między Rubensem i Alonzem Cano. – Celuje w nagościach. –

D S N Guevara
1670

Caro. /: Franciszek :/ Syn Franciszka Lopeza Caro. Ur: się w Sewilli 1627. Um: r: 1667. – Naśladował Cano - gruby w manierę - rysunek bez charakteru - dokładnie czysto. –

Mesa /: Alonzo :/ Ur: się w Madrycie 1628. Um: r: 1668. Kolorytem przypomina utwory Alonza Cano. Rysunek bez wyraźnego charakteru. Dokładnie wygładzone. –

Legotte /: Paweł :/ żyjący w Sewilli w roku 1647. Utwory jego - brano zapewne A. Cano - tak dalece zbliżył się do niego prawdą kolorytem i rysunkiem; draperye pełne pomysłu. Dokładnie odmienne. –

Garcia /: Michał i Hieronim :/ bracia bliźnięta - uczniowie Alonza Cano i jego naśladowcy. Rysunek ich z jego manier; kolorytu dość dobry - draperye nastrzępione. –

Martinez

/: Sebastyan :/

Szkoła - Sewilska

Ur: się w Jaen Jaen 1602 r. Um: w Madrycie 1667.

S. Martinez
fecit 166[illegible]

Martinez celował kolorytem - w malowaniu malował

krajobrazy. Dotknięcie niezwykle - kształtowanie świa-
tłocieni nadzwyczaj oryginalne. Jako malarz historyczny
odznaczył się harmonią i poprawnością.
Obrazy tego artysty, zdobiące przeróżne kościoły
Sztuki - najwyższych nazwisk brak wielki. Znakomity
pomnik:
Muzeum Król. w Madrycie wiele płócien - między innemi
widoki: Eskurjalu, Campilla
i Saragossy.
M. Napoleona III. N. Piema z Dzieciątkiem. -
M. w Drezdnie: Św: Paweł apostoł /: kupiony za 1375 f.
po niebożczyku Ludwiku - Filipie w
r. 1853 :/. -
itd.

Martwa natura owoców w r. 1843. Sprzed. Aguado - kupiono za
600 fr: S. Józefa z Dzieciątkiem Jezus zdano - za 60 fr. Dwóch
filozofów rozmyślających. zdano: za 101. fr. itd.

Cobo de Gusman /: Józef :/ Ur: się w Jaen roku 1666.
Umarł w Kordubie r. 1746. Uczeń Martinezа - usi-
łował go naśladować. Rysunek nadzwyczaj - dokład-
ny i ostry. -

Valois /: Ambroży :/ prawdopodobnie urodził się w
Jaen r: 1660. Najprzód usiłował naśladować Mar-
tinezа. Kolorytu czystki czerwony - rysunek bezpogre-
szności. -

Garcia Reynoso /: Antoni :/ Urodził się w Ca-
bra /: w Andaluzyi :/ r. 1623. Um: w Kordubie roku 1677.
Ślepy naśladowca barysunku i kolorytu

Moya

/: Piotr - de - :/

Szkoła Sewilska.

Urodził się w Granadzie r: 1610. Um: zdaje roku 1666.
Jeden z najdzielniejszych kolorystów w Hiszpanii. -
Przejrzysty sposób malowania dzieł Van-Dycka sam się
po długim jego naśladowaniu wyrobił - następnie będąc bodź-
cem dla talentu geniuszu Murylla, wiele mu za-
sługę i świat artystyczny olbrzymim talentem ob-

obdarzył. Do szkoły Moya-jak chciwe i wrażliwe, kolorytu pełen harmonii - oryginalności i elegancji poprawności z urokiem.

Obrazy tego artysty, uległy ogólnemu zapomnieniu wróciły ostatnio z Hiszpanii. Są one w muzeach płótna Muzeum w St-Petersburgu: Portret nobilety. Zbiór R. P. Nichols: portret itp:

Niektóre Ceny: Najświętsza Rodzina - Sprzedał Aguado kupiona za fr: 460. - Ecce Homo tak sama Sprzedał - kupiony za 245 franków. itd.

Z pomiędzy kopistów Moya. głównie odróżnia się:

Sewilla /: Jan de-:/ zwany Romero D'Escalente. Urodził się w Granadzie r: 1627. umarł roku 1695. Doskonale naśladował od szkoły i kolorytu Moya. Rysunkiem stoi niżej - talentu zaś wyżej zawrzaglony. —

Arellano.

/: Jan de-:/

Szkoła Madrycka

Urodził się w Santorcaz r: 1614. Umarł w Madrycie roku 1676. -

Artysta ten, ze wszystkich malarzy hiszpańskich najlepiej malował kwiaty - przez tej zajął się oddawał. Znakomicie je grupował. Kolorytu świetny, i pełen naturalności, pędzel przyjemny i czysty. -

Obrazy jego prawie bez amatorów. jak np: kwiaty Sprzedał Aguado 1843 sprzedany za 59. franków: owoce po Soulcie r. 1852. sprzedane za 90 fr. itd. itd.

Oto imiona najlepszych kopistów:

Corte /: Gabryel de la-:/ urodził się w Madrycie r: 1648. umarł tamże roku 1694. Artysta

Juan de Arellano

tło bardzo wiernie naśladował Arellana. Kopie jego jego [illegible] od oryginalnych kompozycyj. Do tego mniej wiele świata i bardziej wygładzone - kolorystyczne.-

Valdemira de Leon /: Jan:/ Umarł mając lat 30 wiecu. Kwiaty jego pędzla wyróżniają się wodnistością kwiatów Arellana. - Wykonanie ich bardziej miękkie.-

A. de Perez 1720

Perez /: Andrzej:/ Urodził się w Sewilli roku 1660 - Umarł r: 1727. Malował kwiaty i hafty - obrazy jego w chwili czyto za pędzel Arellana. Kolorytowi ciepły - a mniej jaskrawy.

Carenno de Miranda.

/: Jan:/

Szkoła Madrycka.

Urodził się w Aviles r: 1614. Umarł w Madrycie r: 1685.-

CARO

Carenno de Miranda wiele studyował Van-Dycka i wyrobił sobie rysunek szeroki i czysty - kolorytu przyjemny. - w dużym. Do znakomitsze obrazy tego Malarza:

w Muzeum król. w Madrycie: Portret Karola II.
" Narodowem Madrycie: Męczeństwo św: Bartłomieja. Karol II. Dzieckiem. - Maryanna jasnowłosa. /wątpliwy/.-
Akad: w Madrycie: Święta Magdalena. Rozjemca ze Spasimo Rafaela.-
Muzeum w Berlinie: Portret Karola II /: wątpliwy:/.-
Muzeum w St. Petersburgu: Św. Damian. Chrystus Chrystusa.-
idz. idz.
Niektóre Ceny: Św. Antoni Padewski z Dzieciątkiem Jezus. w r. 1861. kupiony za 1550 franków: Portret

Konny Karola II. Synder Aguador. 1843 kupiony za 180 fr.
S. Ambroży werdajny jaśniejszy bieglym. po Soult w
r. 1852. zapłacony 495 fr. itp.
Z pomiędzy najdoskonalszych naśladowców wymieniamy:
Caberalero. /: Marcin :/ ur: się w Almaden roku 1633.
um: r: 1677. Malarstwo angielskie bardzo naśladował
Cerezo. Dokładnie kładzione - rysunek bardzo wdzię-
czny - akt kolorytu ziemiejszy. -
Ledesma /: Józef de -:/ ur: się w Burgos roku 1630
um: r: 1670. Nieco zbliżony do Cerezo - wykonanie
mniej gruntowne - dokładnie grzeczny maniera. -
Cereco /: Manuel :/ ur: się w Burgos 1635 - um: w
Madrycie r: 1685. - Doskonale naśladował styl Ce-
rezo. Ułożenie pomysłu. Postać nerwowe - kolorytu
piękny - rysunek poprawny i łatwy. Wykonanie bar-
dziej wygładzone. -

J de Ledesma
1660

M. Cerezo f

Murillo.

/: Esteban — Bartholomeo :/
Szkoła Sewilska.
Urodził się w Sewilli 1. Stycznia roku 1618 —
Umarł tamże w roku 1682.

Jak wiele dorzucimy do wobec
Szkoły Sewilskiej - do wielkiego Murilla - naj
znakomitszego kolorysty całej Hiszpanii. do
nieśmiertelnego twórcy obrazu Nie-
pokalanego poczęcia. pierwszego użytku sztu-
ki malarskiej robiera od Jana del Castillo
aprobacje chęci studyowania - kształcenia
się - wszystkie cały czas poświęcał na ma-
lowanie kurinkowych obrazów do obu Ame-
ryk wysyłanych. Tu. rzeczywista wizja po-
czątek pierwowzoru jego maniery. - niebu wdzię-
ku prawda - ale kobyły wykute - wymuszona.

B. BME

B^a M^o

B^a M^o Hisp.

Murillo f
Hispan

B^a Murillo f

W Sewilli do Cyryzny powracają Sewilli powracają z Londynu przybył Piotr de Moya - a razem przywiózł do Cyryzy swietnych kolorystów Van-Dycka - widok tego zapala Murilla i wyjeżdża do Rzymu w r. 1643, zatrzymuje się w Madrycie dla Velasquez, studyuje go - i w roku 1645 powraca do Sewilli.

Tutaj zdumiewa wszystkich utworami jakie dla klasztoru Swiętego Franciszka wykonuje - będącemi wiernem odbiciem stylu Velasquez i i to w tej samej drugiej jego epoce malarskiej sławy.

Geniusz mu daje moc - przywraca pędzlowi - które mu nie szło wszystkie farby i tony Tycyana, Rubensa, Ribery, Van-Dycka, Velasquez - i tworzy nową własną szkołę - szkołę Murylla. Tu rozpoczyna się prawdziwa misya Esteban a Murillo - geniusz jego dosięga szczytu - biorąc za tło przyrodę tej pięknej ziemi rozlewa najwięcej kolorystą - kolorystę którego nikt dorównać nie mógł - w powietrze, które dotychczas nie przelewało życie - w życie ich wlewa obraz.

Tutaj i ostatnia miara nieśmiertelnego Mistrza jest w tej samej pięknej Szkoły Sewilskiej. -

W tych Murilla panuje niezrównana zgoda, jedność, nie ma nic obcego w tych harmonia - kontury wypływają nieznacznie - a następnie zlewają się z otoczeniem - zbytnich światłocieni trzyma się - z całością prostotą układu - postaciom swoim nadaje w dnie i z tego dyzy do najwyższego stopnia uprzejmość - profile obraca uroczem - drapuje lekko tak daje - i cały obraz oblewa (blaskiem) kolorytem jakiego nikt - nikt z gory nie jest w mo-

znosci naśladowac.-

Murillo jako w malarstwie i krajobrazie nie wiele mogł mieć wzgledu z dawnych pomiędzy artystami ibevyjść z pod wpływu, lat dalej z w Kempolu sztuki celował.-

Najznakomitsze obrazy pędzla tego wielkiego Mistrza znajdują się:

Muzeum król: w Madrycie: razem sztuk czterdzieści jeden-kwiat najdoskonalszych:- Przygody Syna Marnotrawnego. Magdalena.- Swięta Anna.- N. Rodzina i pieszek. Kurnie Wulkana.- Swięty Bernard. Św: Augustyn.- Św: Franciszek z Assyżu. Swięty Ildefons. Hołd pasterzków.- Jezus z Barankiem. Jezus i Św. Jan. Chrystus na krzyżu.- Męczeństwo Swiętego Andrzeja.- Dwa Zwiastowania. Widok Prado.- widok Aranjuez.- I wiele obrazów pierwszorzędnych różne: Sceny domowe, Martwa natura, Kwiaty, Owoce itd: itd:

Muzeum Narodowe w Madrycie: S. Ferdynand. Zachwycenie S. Franciszka.-

Akademia w Madrycie. Zmartwychpowstanie. Św: Elżbieta Węgierska.- Półkola. Zatwierdzenie kościoła Swiętej Maryi Większej.

w Sewilli: Najezd wskutek uderzający. Rozmnożenie chleba.- S: Felix.- Madonna.- Pokusa N. Panny. Zachwycenie S. Antoniego z Padwy.

w Muzeum w Luwrze: razem obrazów dziewięć z których najznakomitszy: Niepokalane poczęcie arcydzieło sztuki.- Słabe wyobrażenie o nim daje cyfra jaką za ten obraz zapłacił z Francya- która wynosi ta summa 615 300 franków. Inne Niepokalane poczęcie kupione w r. 1817. za 6000 fr.

Najs. Panna z Dzieciątkiem Jezus. - Cenione 30000 fr. N. Rodzina - 60000 franków. Chrystus na górze 7000 fr. Jezus ustępa ona: 5000 fr. Młody żebrak 30000 fr. Narodzenie N. Panny. - Cud Św. Diego, że dwa oślątki chwytnego soulcie. itd: itd: -

Muzeum Napoleona III. Spoczynek w Egipcie 1: małych rozmiarów pochodzi z rezbiony Pacheco 1. Dwóch Aniołów w wielkości naturalnej

Muzeum w Nantes: Niewidomy Starzec grający na kobzie. Starzec malowany sobie wina. Portret młodej dziewczyny.

Muzeum w Bordeaux: Bijące się dzieci. - Filozof. - N. Panna z Dzieciątkiem Jezus. Portret don Ludwika de Haro.

Muzeum w Lille: Młody żebrak. - Założenie kapli: czynności Bożej Męki. Św. Roch dzieciątkiem. -

Muzeum w St. Petersburgu: N. Rodzina w małym formacie 5 rzeźb. Ucieczka do Egiptu. - Kalwarya. - Młody Chrystus. - Młoda dziewczyna. Adoracya Pasterzy. Narodzenie Chrystusa. Poczęcie N. Panny. Męczeństwo Świętego Piotra Męczeny. Rzeźb w tem muzeum mieści się dziewiętnaście obrazów - wielkich bardzo wzgl. mych. -

Pałac zimowy w St. Petersburgu: Zwiastowanie. -

Muzeum w Neapolu: Św. Franciszek z Asyżu.

Pałac Król: w Turynie: S. Jan Nepomucen w konsystorzu mający po jednej stronie: Cesarzowa Joanna. a po drugiej Królowa.

Pałac Corsini w Rzymie: N. Panna.

Pałac Manfrini w Wenecyi. Mały pastuszek.

Dawna galerya w Wiedniu: Święty Jan w Ewangelii

Muzeum w Berlinie: Św. Antoni Padewski. portret Kardynała. Domniemany portret Marionki artystki /: wątpliwy :/.-

Muzeum w Dreznie: Wniebowzięcie Św. Rodryka.-/: Kupiony w r: 1853 za summę 5250 fr. po nieboszczyku królu Ludwiku-Filipie :/.- Najświętsza Panna z Dzieciątkiem Jezus.

Muzeum w Monachium: S: Franciszek uzdrawiający sparaliżowanego. Sześcin-nastek uczniów i żebraków.-

Muzeum w Amsterdamie: Zwiastowanie Najś: Pannie.

Muzeum w Hadze: Pasterz hiszpański. N. Panna z Dzieciątkiem Jezus.-

N^ual Gallery: N. Rodzina /: kupiona w r. 1837 za 131250 fr:/. S. Jan dziecinem /: zapłacony ~~245~~ 52500 fr:/. Kuniec hiszpański.-

Gal: Westminster: Jakób nawiedza Labana. Swiety Jan z barankiem.- Sen dziecinstka Jezus.- powrót syna marnotrawnego.-

Zbiór Baring: portret don Andrzeja di Andrada.- przed: Św. Filipa :/. Opowiesć N: Rodziny.- Mędrcy chłopięcy. Najś: Panna.- Wniebowzięcie. Św: Józef.- Sześć jałmużny Św. Tomasza de Villanova.-

Dawna Gal. Weyer w Kolonii: Wniebowzięcie N. Panny. Najś. Panna z Dzieciątkiem Jezus.-

Galerya Pozzo di Borgo. Sen Jakóba.- Scena z żerezy.

Galer. Movnay /: Dawny zbiór Soulta :/ Jezus Św: Filipa do nieba się unosząca.- Nawrócenie pustelnika przez Michała. Chrystus na krzyżu.-

Gab: hr: Kuselewa w St. Petersburgu: Św. Jan z Baranicem.-

Gab: ks: Jussupow w St. Petersburgu. Św. Jan.

" Tatiszewa w St. Petersburgu. Dwie obrazki tyczące się wątpliwego pochodzenia Velasquezowi :/

Zbiór Munro: Cud o rozmnożeniu chleba - Św: Piotr w więzieniu. Św. Antoni z Dzieciątkiem Jezus. -
Galerya Stafford: Syn marnotrawny. Abraham i trzej Aniołowie. - Św: Antoni Padewski. Dzieciątko Jezus i Swisty. portret. - Najś: Panna Dzieciątko Jezus i Swisty Józef.
Gabinet hr: Czernin: Maty Chrystus na krzyżu.
Galerya Esterhazy: Najś: Panna. -
" " " " "
Niektóre ceny: Najwięj wśród różnych cen artystów Murillo spredał Aguado - w roku 1843. z tego źródła podaje obrazy prawie mniej więcej: S. Diego fr: 2825. - S. Franciszek z Assyżu. 15400 fr: Śmierć S. Klary: 19000 fr: Eliasz na puszczy franków 1000. Madonna 27900 fr. - Wniebowzięcie N. Panny: 1150 franków. Zwiastowanie 27000 fr: Dziecko z Tarquinowatajgie 5050 franków. S. Just fr: 8052. - Swięta Rufina 3010 fr: N. Panna z Dzieciątkiem 2400 fr: i mnóstwo wielkie innych porozmaitych ceach. Po Soulcie w roku 1852: Ucieczka do Egiptu 51500 fr:. Jezus i Św: Jan dziecinni zapłacono 63000 fr: Chrystus na krzyżu 3100 - S. Antoni padew: z dzieciątkiem Jezus 10200 franków: S. Piotr w Okowach (kupiło muzeum w St. Petersburgu) za 151000 franków. Niepokalane poczęcie (do M. w Luwrze) za 615300 fr: Narod. N. Panny (do Luwru) 85000 fr: itp..... Po Królu Ludwiku-Filipie: Magdalena 21000 fr: do katedry w Sewilli. portret don Andrale 25500 franków. - Portret Murilla 10500 itd.... itd....
Murillo wielkiemiał naśladowców i hołdowników - posiadamy ich bardzo wyjątkowo najznakomitszych:

Tobar (Alfons-Michał) ur: się w La Higuera: 1678 - um: r: 1738. Kopiował malarstwo rodzicow obrazy Murilla - zapewne było w Sewilli podemanek bogatego artysty. Naśladował Murilla do zatracenia - dziś trudno go nawet rozróżnić.

AM de Tobar

wykonaniu nieco natarte - ujrzeć w niem konwencyonalnych pociągnięć jedne w drugie. Dotknięcie bardziej ostre i nieraz kolorytu niepewny - kontury różowawe. -

Nunez de Villavicenzio /: Urodził się w Sewilli r. 1635. Umarł r: 1700. Do sztuki malarskiej naśladował Murilla. Celował jednak w malowaniu dzieci. Kolorytu harmonijny - chociaż nieco więcej prawdy. Rysunek nie tak swobodny - światło-cieniom zawsze prawie odcień fioletowy towarzyszy. -

Leon /: Filip :/ Urodził się w Sewilli r. 1728. Dobrze naśladował manierę Murilla - rysunek więcej kwadratowy - dotknięcie bardziej zgrzebne nieco. -

Germain Llorente /: Bernard :/ Urodził się w Sewilli r. 1685 - Umarł w roku 1757. Nadawał on swoim głowom tak wdzięk - tyle słodyczy - taką wyrazistość - że wiele razy opuścił Hiszpanię, jako utwory Murille. Ten jednak nieco za mocny w światłocieniach. Wykonanie więcej świetne - draperye tamują się bardziej niż w oryginałach. -

Meneses Osorio /: Franciszek :/ Żył w Sewilli aż do początku XVIII wieku. Jeden z najdoskonalszych naśladowców Murilla. Do tego stopnia przejął rodzaj i kolorytu malarza - iż trzeba bardzo wprawnego obeznania i dowcipu znać styl samego Murilla - aby dostrzedz różnicę.

Wszędzie w obrazach Meneses bardziej wyraźnie wyrachowany co do linii - nieprzestaje długo wahać i poprawiać - które stawia przed utworem Murilla. Kolorytu piękny, powietrzny - ale w krajobrazach mianowicie nadmiernie wchodzi zielonawy, a takiego nie ma w oryginałach. — Co do stylu mógłby łatwo Malene przejrzeć za Le Sueura hiszpańskiego.

Osorio

Antolinez de Sarabia /: Franciszek :/ - Urodził się w Madrycie w roku 1700. Malował krajobrazy - brakuje mu dokładności w utwory

A S bra

Murilla - naśladował znakomicie smak i kolorytu tego Mistrza. Maniera swobodna, chociaż nieco pusta - dotknięcia obrazów pozbawione wyrazu, nieprzedawanych rysów jędrna w cześciach organizmu. -

Gomez /: Sebastyan :/ zwany niekiedy **Lemulatre de Murillo**. prawdziwy naśladowca tego Malana - korzystał zawsze Murilli i kontrafet się z takim zapałem - tegoż naśladował sposobu Namyślał. - Kolorytu doskonały - dotknięcia znakomicie pisane. Rysunek Gomeza bardzo obrazty - jędrny nie tak bogaty. Draperye w cieniach rzadkie - w widocznych miejscach zbyt sztywne. -

Martinez /: Tomasz :/ Mal: w Sewilli roku 1734. Malował obrazów religijnych w rodzaju Murilla - tonu czystego - dotknięcia zbyt wydatne.

Quiros /: Wawrzyniec :/ Ur: się w Santos roku 1717. Um: r. 1789. Kopiował tylko - ale malował dość a Murilla. Kolorytu więcej czystości - dotknięcia wyszukane i monotonne. -

L Quiros 1760

Cano /: Joachim :/ Um: r. 1784. Kopiował do tych dzieła Najś: Panny Murilla. Nie mogąc samodzielnie tworzyć - kopiował gotowe dobrze tak dobrze kolorytu malarzy hiszpańskich - ie w swoim rodzaju bosker jego współrzędnikiem. — Wykończenie miękkie i doskonałe - nagości za monotonne - dotknięcia bojaźliwe. Rysunek poprawny - ale nieco zesztywniały; draperye mięśliwe mocioży zbyt nastroszone. -

A. Cano

Lopez /: Józef :/ Tenże malował N. Pannę podług wzorów Murilla. Zdawał się go rozumieć Murilli Cano. - Dotknięcia jakby haftowane - rysunek gnuszy maniera. Kolorytu czysty - powietrzny;

Lopez

Iriarte /: Ignacy :/ Ur: się w Arcoitia w prowincyi Guipuscoa w r: 1610 - Umarł około roku 1675. Wielki pejzażysta. Murylla naśladował nie tak Niebawem natchnienie mu dyktowało krajobrazy; wiele jego obrazów Murillo własnoręcznie całkowicie figurami - zbyt tchnącemi handlu schodzą za drogie

hiszpańskiego Artystyczna. W dziewiętnastym ogromnem bogactwa - miejscowości widownie obrana, koloryt świetności, jaskrawości nieprzyjemne - mimo to odróżnić gorąco-mocna Izziarta po kolorycie ciemno zielonym - płaszczyzny ziemi rozjaśnione.—

Garzon /: Jan :/ Umarł w Sewilli około roku 1729. Uczeń Murilla i niegorszy jego naśladowca; zbytnie uśrednienie cieniów - zebrał majętność świetnych Menesesem Osorio i obaj wspólnie pracowali. Rysunek Garzona zbyt okrągły i bez gustu.—

Gutierrez /: Jan - Szymon :/ Um: na początku XVIII. wieku. Brak mu było majętności rysunku - gdyby nie to twórczość tego malarza byłaby znakomita - malując N. Panny przejął wszystkie kolorycie Murilla - swego Mistrza. Rysunek jego wielki. Sceny niezmiernie - w formach grubszy maniera i niepewność.—

Marquez /: Stefan :/ Um: w Sewilli r: 1720. Malarz poprawny - koloryt dobry. Naśladował Murilla. Do tłuszczu cisnie i zbyt gwałtowny.—

Aguila /: Michał de - :/ Um: w Sewilli r: 1730. Zbliża się nieco do stylu Murilla - tonu rudawego i surowego.

Murillo /: Esteban - Gaspard :/ Syn Mistrza. Um: r 1709. Jako amator naśladował Ojca - pomimo tego jego byt zawisł od literatura. Kopie z obrazów Ojca wyglądają rysunek bez charakteru.

Perez de Pineda /: Franciszek :/ Żywy w Sewilli r. 1670. Uczeń naśladowca Murilla. W tłuszczu cisnie - jednostajne.

Coello

/: Klaudyusz :/

Szkoła Madrycka

Urodził się w Madrycie około 1621. Um: r: 1693.

Uczniał jednocześnie pod wpływ rysunku Cano, koloryt Murilla i świetne effekty Velásquez. Gdyby był wyłącznym trzeba rzec, że

I Garzon

C Coello

Filipa II. epoki tej do znakomitych z uchowanie talentu, bez zapomnienia kosztowy jednym z najwię-
kszych malarzy Hiszpanii.-
Kolorytu tego artysty uwagi godnien - rysunek po-
prawny - pędzel pewny i czysty - Stylu wzo-
rzysty.-
Obrazy jego dość powszechnie - najdoskonalszych
rysunków po dość wysokich cenach.-
Znakomitsze:
Museum Królew Madrycie: Dwa obrazy religijnej
treści.-
Museum w Monachium: S. Piotr z Alcantary
w drodze z pokutnej.
M: w St. Petersburgu: S. Magdalene. portret
Malarza.-
i t.d. i t.d.
Z pomiędzy najlepszych naśladowców Klaudyusza
Coello wymieniamy:

Munoz

MUNOZ l: Sebastyan: / Ur: się w Naval Camero r: 1654. Um: r: 1690. Obrazy jego spotykają się w utwory Coello. Rysunek poprawny - kolorytu zaliziki - dostojność postaci.

Quadra l: Don Mikołaj Antoni: / Żył w r: 1695 i tego utworzy biorą zajęcie Klaudyusza Coello. Rysunek bardzo wadliwy - kolorytu wiśni różowy.

Tom Trzeci

Tom Trzeci

Malarze Niemiec=
cy.
ich
Naśladowcy i Kopiści.–

Mówiąc w ogólności o sztuce Malarskiej na początku tego działu – po Szkołach włoskiej i Hiszpańskiej – wspomnieliśmy z woli i o szkole Niderlandzkiej – obowiązkiem naszym przypomnieć nieco szczegółniej – iż ten wielki dział sztuki malarstwa podług nazwy Szkoły Niderlandów – rozpada się na dwie szkoły podrzędne zbliżone do siebie ogólnym charakterem – ~~przedmiotu jednak~~ ~~wiele stron z innego pochodzi~~ z różnego. ~~Kraju innego biorą~~. Podrzędne te szkoły są: Szkoła Niemiecka – Szkoła Flamandzka i Szkoła Holenderska stanowią dwie odrębne pomiędzy sobie rodziny – akademie wielu z osobna posiada artystycznego protektora – Nauczyciela – protoplastę, z którego tak wyrósł. –

Rozpoczynamy od Szkoły Niemieckiej. – Trudno coś stanowczego wynieść o pierwotnej szkole Germanów – niebo słuszności przypisał Viardot: „Tak jak odrodzona szkoła Włoska i szkoła niemiecka w wiekach

średnich początek swój bierze (nie od razu) pod ołtarzem gotyckich katedralnych kościołów. Drzewo to wielkie i bujne rozrosło się, bo tu nie — nie jest to sierota barbarzyńców, por nie można powiedzieć (ściśle) że to jest: problem sine matre creatum: Włosi i Niemcy napoleońskie dziedzictwo - początek swój od Byzantyńskiego - od greków zawdzięczają Byzantyńczykom - Grecy to, którzy (czysta) przechowali u siebie nie bez skażenia starożytną sztukę Italii i Greków dawnych. -"

Nie dla nas nowej, i nie jest to wcale (zamiarem) naszym zadaniem dziś nad kwestyą początku sztuki średniowiecznej - wiedzy (nowszych nasad) pisany nowych natchnień czy- sto rozbierać to ważne pytanie z wielką (wielką) ko- rzyścią dla nauki - (badacza sztuki) który powtórzymy tylko za sławnym (wielkim) krytykiem /: emil dirio pisanie modernizmu :/ - że właściwy charakter sztuki Nie- mieckiej polega na wyobrażeniu doskonałem i pomiennem wszelkich przedmiotów czy to żywych czy życia pożbawionych - nie wyróżnia ich (w wyborze) wad i ułomności - nie przebiera jego wcale - bez żadnego względu czy te przedmioty były brane w stosunku do siebie, nazywa się godne lub nie upra- szlachetnienia nagości ciała - godne upiększenia, odwzorowania na płótnie lub drzewie. -

Tenjże sposób W tym to właśnie leży charakterystycznym punkcie schodzą się wszy- stkie szkoły prowincjalne Sztuki Niderlandów - tu leży pochodzenie szkoły Germanów, Flamandów i Hollendrów. Co do sztuki Niemieckiej - ta zawsze prawie powstała z obcej, ta zawsze pochodzi z Włoch - pełna namiętności, pełna monotonna i pomysłowa - oddzielna prawidła ogólnego nie gdzie wyjątek stanowi Albert Dürer - Malarstwo Francuzkie

~~pisowi niemieckiej: / wyluwszy z siebie realizm a-~~
~~dorowi swojemu, lecz jego nadto ~~ostry~~ rygor~~
~~i idealizm włoski - zbliżył się do flamandzkiej i~~
~~postąpił za przykładem swego krewniaka -~~
~~co więcej oddalił się od flamandów i holen-~~
~~drów celujących prawdziwym zachwycającym wy-~~
~~konaniem, prawdą - i wyrazem. -~~

Ta, wyjątkiem swego Naśladowca Albrechta Dü-
rer - który zdawnie miejsce pośród siebie
realizm flamandzki z idealem włoskim. -
pozostała za sobą, jednemanierę,
monotonną przymioty - co więcej oddie-
lił się zupełnie od pozostałych sobie Flaman-
dów i Holendrów celujących prawdziwym
zachwycającym wykonaniem, wyrazem i
prawdą. -

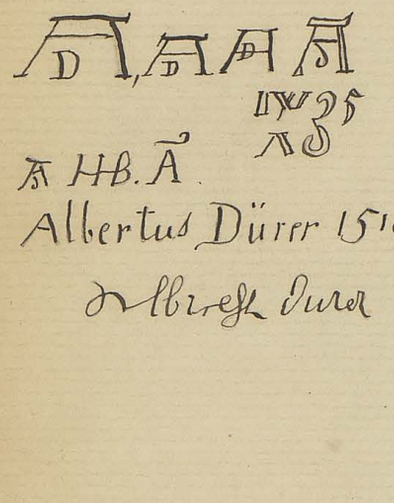

Dürer.

/: Albrecht :/

Urodził się w Norymberdze w ostatnich w r: 1471- w celu drugich dnia jego pisany w r: 1470.
Umarł tamże w roku 1528.-

Albrecht Dürer był początkowo uczniem Kuspe Martina;- ucznem następnie podług niemca Michała Wohlgemütha- i rozpoczął w wczesnej ojczyźnie reformę złego smaku, jaki panował. Malarzy tego w całej cesarzy wielkoż talentu i nader żywą wyobraźnią. Dotknięcie prawdziwe, rysunek poprawny, ale nieco zesztywniały. Krytycy i amatorowie pisma zarzucają Dürerowi brak stopniowania w kolorycie- i niedostatecznej znajomości prawideł rozjaśniowania.-

Obrazy tego artysty nader gdzie się pokazują- cennej jemu na targu. Największe ich liczba rozwieszona po muzeach Europy. Znakomitsze:

w Galeryi w Norymberdze: Herkules prowadzący bój z Harpiami /: w odmienni farbami :/. Karol Wielki i Zygmunt Cesarz.-

Kaplica S. Maurycego w Norymberdze: Chrystus umarły podtrzymywany go S. Jan i opłakujące N. panna.

Zbiór dawnych Wiedniu: Dwa obrazy- należące pod dzieła N. Panny z dzieciątkiem Jezus.- portret Cesarza Maksymiliana.- portret Małżonki /: pojedyńcze :/.- N. Panna posilająca Dzieciątko Jezus /: datta r. 1503 :/. portret Małżonki.- N. Panna z Dzieciątkiem tymczasem nadarzającą gruszkę /: datta 1512 r. :/. Najśw. Trójca.- Uczniowie wielkich Chrześcian. /: z datta 1508 r. :/ N. panna siedząca trzyma Dzieciątko Jezus.- Dwa rysunki na papierze pięknie biało rysowane.-

w Pradze Czeskiej: Najświętsze Panna pomiędzy dwoch Aniołów uwieńczona koroną.-

Museum w Rennes /: we Francyi :/ Chrystus na krzyżu N. Panna z dzieciątkiem. /: rysunki :/

Muzeum w Nancy: Rozmyślanie Świętego Hieronima
" w Lyonie: Ex-voto.-
" w Monachium: Śmierć N. Panny. portret Ojca artysty. Pk. Oswalda Krel.- Pk. Madonna.- Pk. Artysty.- Pk. Michała wohlgemüthe. SS: Joachim i Józef.- S. Szymon i biskup Lazarz. Dommemany portret J. Fuggera /: wodnemi farbami:/.- Edyp z Sfinxem. Narodzenie Pańskie /: tryptyk :/ SSw. Piotr i Jan Ewangielista.- SS: Paweł i Marek.- Lukrecya zabija się sztyletem.- Niesienie krzyża.-
" w Dreznie: Niesienie Krzyża /: malowem farbami jesną i brunatną :/ Pk. Matki Boskiej.- Królik /: Studyum :/.- N. Panna z dzieciątkiem Jezus uśpionem.-
" w Berlinie: portret Starca.
" w Amsterdamie: portret Bilibalda Pirckheimer.-
" w Madrycie: portret Mężczyzny widzianego z profilu - a trzymającego w ręku berret czerwony. portret Mężczyzny w czarnym kołnierzu.-
" w Rotterdamie: portret Erazma.
" w Antwerpii: Pk. Fryderyka III. Elektora Saskiego.- N. Panna z dziećmi boleści
" Król: w Madrycie: portret Malarza. Martwa Kuchapozilazza. Dwie Allegorye.- Kalwarya.-
" w Turynie: Zdjęcie z Krzyża.- Justelinus na modlitwie.
Pałac Grimani w Wenecyi: Zmartwychwstanie Pańskie.
Procur. Nuovo w Wenecyi: Ecce Homo.-
Katedra w Turynie: N. Panna Dzieciątko Jezus SS. Krzysztof i Krzysztofian.-
Galerya w Florencyi: Hołd trzech Króli. Popiersia apostołów SS. Filipa i Jakóba.- /: farbami wodnemi - datą 1516 :/.- Portret Dürera - dany królowi Karolowi i 1ZZZ: jeszcze miasto Norymbergi.-

6.

Biblioteka Ambrozyjska w Medyolanie: Nawróce-
nie Św: Eustachego.
Pałac Doria: Skąpy. - Św. Eustachy. -
Pałac król: w Genui: Biczowanie dawane przed
jednym z Królów francuskich.
Katedra w Viterbo (: koło Rzymu :): Chrystus i czterej
Ewangieliści.
Gal: Lichtensteina: dwa skrzydła tryptyku. -
etc: etc: etc:
Niektóre Ceny: S: Hubert, Sprzedaż Wilhelma II. w
roku 1850. kupiony za 3800 florenów. Dwie przed-
stawienia Męki Pańskiej Sprzedaż Quédeville roku 1852
pierwsze za 1450 frank. drugie 1700 frank. kupiona. -
Narodzenie Pańskie tamże - kupione za 505 franków.
Omglenie N. Panny kupione za 175 fr. portret
de Rietera z Norymbergii r: 1862. gal. Weyer w Kolo-
nii 615 fr: Ecce Homo tamże 328 fr: itp....

Tak znakomity artysta jak Albrecht Dürer
rozumie się samo przez się że licznych miał naślado-
wców i kopistów - z ich liczby najznakomitsi:

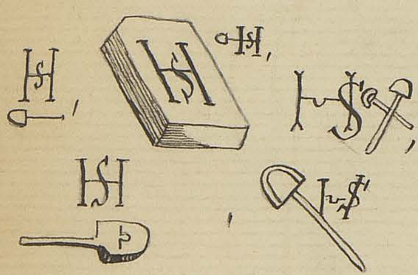

Schoeuffelein (: J :) Dotknięcie tego artysty
miękkie i bez porównania przyjemniejsze aniżeli Al-
brechta Dürera - bez tego nie byłoby między niemi ża-
dnej różnicy. Koloryt gorszy niekiedy bardzo mocny
- jest to powiedział Albrecht Dürer o wdzięku przedtem,
że się tak wyraził.

(: Aldegraever :)

Aldegraever, Aldegraef albo inaczej zwany
Aldegrever. porzucił przedtem dla rylca ~~d~~ rzeźbia-
rstwo dotąd jego wo dla - gdyby nie te okoliczności byłby
pewno najznakomitszym naśladowcą Dürera.
Koloryt dobry - dotknięcia wytworne ostre i jedno-
stajne. Kontury mniej prześliczne. Draperye
spiczaste - w nich kolor żółty przeważa. -

Gallegos (: Ferdynand :) Znakomity naśladow-
ca Dürera szkoły Hiszpańskiej. Rysunek po-
prawny - napuszczone jednak kontury Gallegosa
nie dorównają rozumem i naturalnością właściwą
niemieckiemu Mistrzowi. Koloryt nie tak
dobrze utrzymany - ~~wyraz główny~~ wyrazy głów więk-
szej szlachetności aniżeli prostotą oddychającej.

Burgmayr /: Hans :/ Uczeń Albrechta Dürera. Głowy pełne energii - wrostu łatwo go rozpoznać po sile wyrazistości. - Dotknięcie ubogie, rysunek mniej umiejętny.

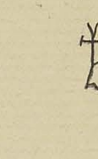

Altdorfer /: Albrecht :/ - Gorszy niż inni uczniowie Dürera. Zaniedbał perspektywę. Styl bardziej archaiczny - Smegóły w obrazach znakomicie wykończone do tkliwości twarze oczka. -

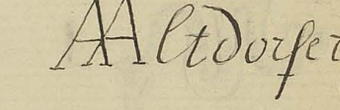

Feselen albo **Fesele** /: Melchior :/ Uczeń Dürera bardzo zbliżony - Kompozycje nie tyle uczciwe - rysunek mniej poprawny. -

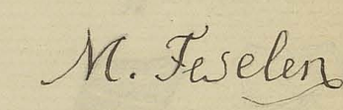

Hemmessen albo **Hemsen** /: Jan Van- :/. Malarz holenderski - naśladowca Dürera. Sprzecha stylem archaicznym - drapieżnością - i ile uczone. —

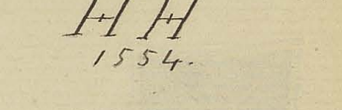

Juvenel /: Paweł :/ - Dobry kopista - dosłownie reprodukował Dürera. Chociaż znakomitym czasowym jego Juvenela nie mogę, żebym nie wyprowadził wprost. Trzecią manierę Elzheimera - artyst niemający prostoty - będący urodzeniem utworów Mistrza niemieckiego. -

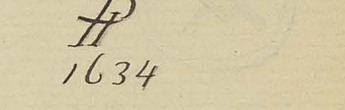

Fischer /: Jan :/ Tamci kopista - dosłownie nieskopowane. -

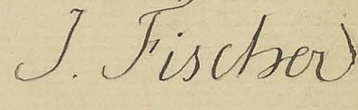

Cranach.

zwany posyłkiem /: i słusznie :/

Lucas Sunder.

Urodził się w Cranach w Frankonii roku 1472.
Umarł w Wejmarze roku 1553. -

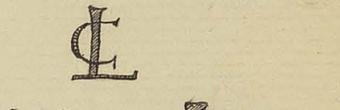

W współczesnym Dürerem - nie wyrównał mu talentem. Pod względem nadpodobieństwa, jaką traktuje epokę w jakiej żył ten malarz - obrazy jego bardzo poszukiwane.

Kolorytu pełen świeżości - co kreski jak, cechą wielkiej liczby dawnych obrazów pochodzących z czasów kiedy wynalazek malowania olejnego przyszedł od Van-Eycka - używano jak najczęściej zwiększających chemicznych składników do przygotowania farb olejnych. - Dotknięcie

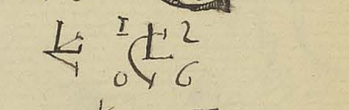

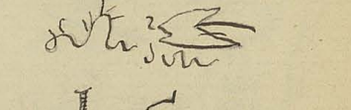

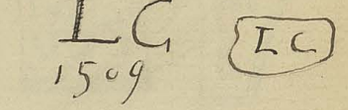

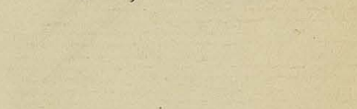

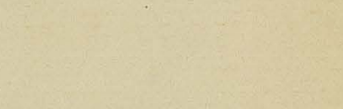

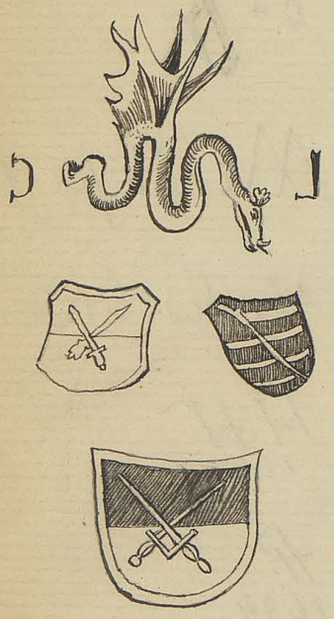

Cranacha odznaczają łatwością, chociaż nieco ostrzejszą. Rysunek bezpośredniości. Samej kompozycji odznaczają celizję wykończoności, stylem surowym, nieco ozdobnym, pełnym uroku. Znaczenie jednak pierwszorzędnie artystyczne malarstwie — mianowicie w postaci w Niemczech — mianowicie w postaci w malarstwie — z prostodusznością naiwności, stanowiącego malarstwa.

Znakomitsze utwory tego artysty:

Muzeum w Dreźnie: Cudzołożnica. Dziecinstwo Jezusa przyjęcie Salomonowi. Wskrzeszenie Łazarza. Ukrzyżowanie. — Gens zegna swoją Matkę. Brzeg nieprzyjaciół. Chrystus przedstawiony ludowi. — Zaślubiny Józefa. Eliasz i kapłani Baala. — Stanek i dziewczyna. Dzieci nagie. — Krzyżowanie Eliasza. — Marcin Luter. — Judyta i Holofernes. — Adam i Ewa. Salomon oddaje hołd bożyszczom. Herodyada przedstawia ojcu naczynie z S. Jana Chrzc. Filip Melanchton. — Portret Małgonaty Ponikau. — Pt. Jezus Marya. Brandebursk. Trzy cnoty Magdy. Adam i Ewa zjadają owoc. — „Pusticie do mnie dzieci." — S. Jan na chrzcie dorosłych. Chrystus dzieci błogosławi. Człowiek (oranżowany) stoi usposzy. — Człowiek (oranżowany) klęka przebudzony. Dalila ucina włosy Samsonowi. Dawid widzi Betsabeę. — Chrystus na modlitwie ukrzyżowanie. — Elektor Maurycy Saski i Agnieszka jego małżonka. — Elektor August. — Portret Maurycego Elektora Saskiego. — portret elektora Augusta. — Elektorowa Anna. — Jej Córka. —

Dawny Ebiór w Wiedniu: Św. Hieronim i S. Leopold Margrabia Austryacki (?) (Przemysław?) — Stanek na władczy pierścionek na palec młodej dziewczyny. — Młoda kręci kroli. —

Muzeum w Berlinie: Turcenbrot pod Omfalią. — Bajeczna krzyżnica (Przewodz odmalowana?)

Trzy Wenery. - Eva. - Apollo i Danae. - wiele portretów. -
razem 23 obrazów. -

Muzeum w Monachium: Cudotwórnica. - Adam i
Ewa. - Lobzkowicami. - Mojżesz i
Aron. Madonna. - Kalwarya i t. d.
Optyk o 7. podobiznach. - portret
Melanchtona. - Por. Marcina Lutra.

" w Dreznie: Cudotwórnica.

w Strassburgu w Bradenerskiej: Herodyada. - Ju-
dyta. - wiele polowań.

Muzeum w Antwerpii: Adam i Ewa. - Miłosierdzie.

" Król. w Madrycie: Dwa polowania. -

Ob. ph. pizy. w Wenecyi: Lobzkowicami. -

Nal Gallery: portret Damy z rodziny.

Gal. Lichtensteina: Zdjęcie Krzyża. Wenus po-
dziękuje: Amora. -

" Esterhazy: Herodyada. Cudotwórnica. -
etc. etc. etc. -

Niektóre Ceny: Sąd paryski r. 1857. Spadek
Speedevilla w Kopenhadze za 415 fr: Chrystus w Krzyżu tam-
że kupiony za 530 fr: por. Marcina Lutra r. 1856. Spa-
dek Northwick kupiony za 1300 fr: - Adoracya Magów
r. 1860 - kupiona 250 fr: Sąd paryski. r. 1861. 12 ½ /
kupiony za 400 florenów. - Wenera i Kupidyn r. 1862
Spad. Weyer Kolonii - kupiony za 472 ½ franków. -
Chrystus między dziećmi tamże - kupiony za 902 fr.
portret młodego hiszpana dworu Saskiego r. 1863 ku-
piony za 410 fr: itd.... itd....

Jedynym prawie naśladowcą Cranach abyt
Syn jego - ten wzięty zawsze kopiował Ojca - u-
ił w malarstwie nowatorski się do Dürera jako do boży-
ska epoki. -

Sic Cranach Sunder. zwany Młod-
szym - ojca epoki Cranachem. Umiał wła-
ściwego bojaźliwego - humorowy był w jego naśladowaniu go.
Kontury bardziej bojaźliwe; rysunek niejednostajno-
wat cyrkowości ręki. -

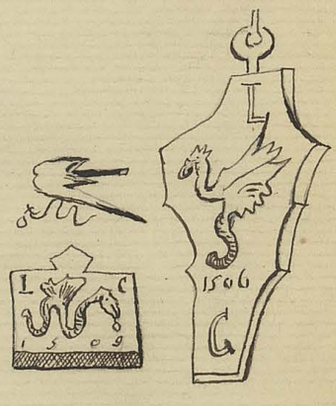

10.-

Holbein.

/: Hans :/

zwany

Młodszym.

Urodził się w Augsburgu /: a nie w Bazylei :/ r. 1498.

Um: w Londynie 1554 r: -

H. HBi. HH BH 1515

HH. HH. HH

HH 1521

HH HH HH

HANZ. HOLB

Mieli własnego Ojca, Jana Holbeina zwanego Starym — Hans obdarzony wyższym geniuszem — prędko doszedł do wyższej doskonałości w sztuce i zajął sławniejsze miejsce między najpierwszymi malarzami Szkoły niemieckiej: — Znakomity geniusz Holbeina wyższa go od innych współczesnych mu malarzy artystów. Kompozycye jego wykazują najwięcej wyobraźni, wzniosłości i pełnię zapału. — Podziwiamy w nim wykończenie i prostotę głów — potężne kolorytu — magość i życia pełne doskonale samą naturę naśladujące. Draperye obszerne i pomysłowe, słowem talent to pierwszego rzędu. Genialnie — Tym wyborem draperyi i lichem ich upadowaniem. Znakomitsze utwory tego artysty:

w Muzeum Luwru: portret Nikolaja Kratzera. Obraz ten 8000 fr: pk. Wilhelma Warham. Obraz ten 8000 fr: pk. Erazma. arcyzow. 1500 fr. a na ostatnie 2000 fr. pk. podobnego mężczyzny 3000 fr: pk. Tomasza Moore. 1500 fr. obrazy. — pk. Anny de Cleves 4000 fr. pk. Sir Ryszarda Southwel obraz ten na 2000 fr. i pk. Mężczyzny 1200 fr. —

" w Awinionie: pk. Mężczyzny w czarnem ubraniu. — pk. jakiegoś księcia. — popiersie Kardynała Bembo. /: obe obstalunkowe :/.

Muzeum w Monachium: Więzienie. Chrystus przed Pilatem. — Ecce Homo. — Chrystus krzyżowany. — Adoracya Magów. — Obrzezanie. — S. Barbara. — S. Elżbieta. — Jezus w ogrodzie Oliwnym. — Narodzenie Pańskie. — Ukoronowanie cierniową koroną. — Obiczowanie. — Zmartwychwstanie. — Śmierć Maryi. — Uwielbienie. — Zwiastowanie. — Nawiedziny. — portret Margrabi Badeńskiego. — pk. hr. Antoniego Fugger. — pk. Młodzieńca widzianego z profilu. pk. Mężczyzny. prawdopodobnie portret

Marcina Lutra. – Jemu Fryzinne portrety;
Daw: Gal: w Wiedniu: portret Mieszczki czarno ubranej. –
pk. Myśiwjuy.
w Madrycie w Izbie Cesk: Lutrezye. –
Muzeum w St Petersburgu: pk. Szlachcica z dwiema córkami;
portret Kobiety z córką; pk. Młodzieńca w futrze.
pk. Damy z mieszanej w perły.
Muzeum w Berlinie: port. Myśiwjuy i Dziecko. – portret
G: Gysen. pk. G. Frunsberga. – Zgromadzenie w
Kawarni. –
Muzeum w Dreznie: Sir Thomas i Jan Godsalve
Ojciec i Syn: port. pojedyncze Myśiwjuy z si-
wą brodą. Myśiwjuy w czarnej czapce. –
pk. Myśiwjuy czarno ubranego. – Burmistrz
Jakob Meyer z Bazylei z rodziną. portret
Tomasza Morrett. Oryginalny rysunek
z poprzedniego. – pk. Myśiwjuy ubranego
Czarno.
Muzeum w Amsterdamie: pk. Cesarza Karola V.: Ku-
piony w r. 1825 za 100 florenów). – portret
Cesarza Maksymiliana Austryackiego. – pk.
Erazma. pk. Roberta Sidney. –
Muzeum w Hadze: pk. Tomasza Moore Morus. – pk.
Roberta Cheseman. pk Jane Seymour. –
pk. Kobiety.
Muzeum w Brukseli: pk. Tomasza Morus.
Muzeum w Antwerpii: pk. Myśiwjuy. – pk. Franciszka
II. Kr: Francyi. – pk. Jana Frobenjusa. –
pk. Erazma. – pk. Tomasza Morus. –
Muzeum w Neapolu: pk. młodzieńca. –
Muzeum w Turynie: pk. Marcina Lutra. pk. Ja-
na Kalwina. pk. Erazma. – pk. Karola III
Sabaudzkiego. – pk. Katarzyny Bora. –
Muzeum w Bordeaux: pk. Myśiwjuy.
Muzeum w Lyonie: pk. Magnata angielskiego.
Galeryjach Florencyi: port. Malarza. – portret
Zwingle reformatora Szwajcaryi. – por-
tret Tomasza Moor. – pk. Franciszka I.
Dwa portrety Myśiwjuy – jeden Kobiety
Pałac Król: w Genui: portret Anny de Boleyn.
„ Brignole w Genui: portret Kobiety kwiat
trzymającej
„ Doria: pk. artysty i jego żony. –

w Hamptom Court: port. Henryka VIII i jego rodziny: pt. Królowej Maryi. – port. Królowej Elżbiety kiedy była dzieckiem. – port. król. Elżbiety mając dziewięć lat. – Portr. Franciszka I. – dwa porty. Erazma. pt. Frobrenjusa. – pt. Reskemeera. – pt. Sir H. Guilford. – pt. Lady Vaux. – pt. hr. Surrey'a (widzimy naturalny). – pt. Bitwa Henryka VIII. – pt. Ojca i Matki Holbeina. – pt. Artysty. – pt. jego żony. – Widzenie się Henryka VIII z Franciszkiem I. – Widzenie się Henryka VIII z Cesarzem Maksymiljanem. Bitwa pod Pawią. – Bitwa pod Spurs. Magdalena w grobie. Chrystus etc. etc.

w Zamku Windsor: Zbiór portretów historycznych. –

Zbiór Folkestone: pt. Myszkiny. – Port. Lady Cavey (wstępny). – pt. Sir Antony Denny. – portrety Kalvina i Oecolampadiusa (wstępne). – port. Erazma. – port. Peter Aengydiusa.

w Arcybiskupa Canterbury: portret Williama Warham. –

w Kcia Manchester: Henryk VIII. w powieściach. – i Anglii wielka ilość obrazów – w różnych miejscowościach prywatnych. –

Gal. Lichtensteina: portret Myszkiny.

G: hr: Cernin: Madonna. –

Law: pałac księcia Orani w Brukseli: Głowa. –

etc: etc: etc:

Niektóre Ceny: port. Henryka VIII Szmeda Espinoy r. 1850 – kupiony za 420 fr: – Życie S. Wincentyna r. 1852. Szmed: Guédeville – kup: za 700 fr. Portret Kobiety Szmed. Lauwers Cassel. r. 1855. kupiony za franków 575. – portrety Myszkiny i Kobiety r. 1859. Szmed. Castellani – kupione za 690 franków. port. Młodej damy r. 1862. Szmed. Weyer Kolonia kupiony za 676½ franków. Portret Młodzieńca Lami – kupiony 512½ fr: pt. Franciszka I. 1863. Szmed. Meffre – kupiony za 4440 fr: itp...

Z pomiędzy najlepszych naśladowców i uczniów Holbeina poczytany.

Asper /: Hans :/. Za życia wiele ceniony - wyprzedził Karel wybić medal na cześć jego. Naśladował do złudzenia manierę, dekoracyjne wykonanie Holbeina. - Asper prawdopodobnie długa podróż wymagającą on wiekiem /: czyli chcę poprawić Holbeina :/ dawał wydatne refleksy - draperye fałdował pierwiastko. w sposób nerwowy. - nie odpowiadające harmonii całości.

Amberger /: Krzysztof :/ - jeden wyrazisty i silnego wyrażenia - w styl ostry - kolorytu bez harmonii. - Portrety haftowane, kameralne.

Asper J.

1554 CA.
LA
1520

Rottenhammer.

/: Johann :/

Urodził się w Monachium r. 1564. - Umarł w Augsburgu r. 1623. -

Rottenhamer czyli Rottenhammer pierwsze początki sztuki pobierał u malera Denouwer /: czyli Donnauer :/ - następnie udał się w Rzymie - później w Wenecyi - gdzie pod niebosy Jacobo Tintoretta. -

Tworzył i układał obrazy w zawiści tego malera weneckiego - niemając jednakowoż pędzla Tintoretta - którego nie ścigał pod względem wdzięku, bogactwa, układu - a nawet pod względem bryłowatości rysów. - Na obrazach Rottenhammera tła i krajobrazy najczęściej malowali Breughel le Velours i Paweł Brill. -

Tworzył obrazy wielkich rozmiarów - Rottenhammer błądził niecoma manierą; draperyen jego podobne do zwiędłego papieru. W małych obrazach błyszczy temperą jaśniejszą - pendelem delikatniejszy - głowy jego wielkim wdzię-

J. Rottenhammer
1608

kiem odbane. Nagości mniej lubił malować - ale ją zawsze oddawał wewnętrznej prawdy. Celował delikatnością dotknięcia i znakomitym kolorytem - Najlepsze obrazy tego Mistrza przypominają Tintoretta. — Mają obrazy tego artysty - malowane najczęściej na miedzi; większe na drzewie. Obecnie płacą za jego i drugi obraz drugie tyle - jak pod koniec życia malarza. -

Znajdują się:

w Muzeum Luwru: Śmierć Adonisa oceniony na 5000 fr: /: dawniej w tym zbiorze był jeden i drugi Chrystus kiedy większy :/

Muzeum w Nancy: Dobry Samarytanin. Dziesięciorzędowe. Obraz robiony w naturze.

Muzeum w Monachium: Objawienie się N. Panny S. Augustynowi. — Męczeństwo świętej Katarzyny. Dziewica w kapeli. - Sąd Paryża. - Grodzisko Kanigi Gabrjelskiej. Sąd ostateczny. -

M. w Dreznie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus.

M. w Hadze: Upadek Faetona.

M. w Amsterdamie: N. Panna z Dzieciątkiem Jezus. - Mars i Wenera.

M. w Rotterdamie: Madonna. -

Muzeum Gallery: Pan /: bóstwo :/ i Syrinx.

itd: ...

Obrazy Rottenhammera nie wielkich obecnie liczą wysokie ceny do kupna. Niektóre ceny: roztaczają się: Ukrzyżowanie N. Panny. roku 1846. Sprzedał Fesch. kupiono za 191. talarów. Dzieci z krajobrazem r. 1852. Sprzed. Tavenne - kupiono za 1905 franków. Sąd Paryża /: 8 figur na miedzi 21 c - 17 c :/ Sprzedał Hope. Kupiono za 450 franków. Ukrzyżowanie Bachusa. r: 1860. Kupiono za 1930 franków. itp ....

Najznakomitszych artystów /: atych liczbami widoczny :/ którzy kształcowali i kopiowali Rottenhammera są:

J. JOR - † 1653
J JOR. Se 1646

Jordaens /: Hans :/ Ucz. Marcina Cleef - naśladował rozmaite rodzaje malarstwa. Malował pamiętne historyczne, mroczystości wiejskie, kuragyardy, pożary, światła księżyca, rybałtów etc.. z wszystkiego najlepiej naśladował Rottenhammera. W manyrze Jordaensa bardziej bojaźliwe - światło - draperye bardziej niższe. -

Melder /: Guerard :/ Zdolny malarz historyczny - kopiował bardzo wiernie Rottenhammera. W miniaturach Zachowywał proporcye wyginania - malował je olejno - następnie na pergaminie i kości słoniowej. Punktowanie nie odmienia się widokiem - dotknięcie pędzlem ostre - kolorytu prawie żaden.

Elzheimer.

/: Adam :/

Zwany Adamem z Frankfortu - lub Tedesco - albo też Elzhaimer - czyto także Elsheimer.

Urodził się w Frankfurcie n. Menem r. 1574. Umarł w Rzymie roku 1620. -

Æ : Æ
Æ . p. Æ L
Ælsheimer
Ælsheimer

Bytnieniem Filipa Affenbacha - opuściwszy go udał się do Włoch gdzie studyował znakomitych artystów. Wytworny w subiemaniu swym oryginalną malowania i wykończeniu w małych formatach - Obrazy jego odmalowane tą siłą, dobrem przyjęciem światło-cienia, rzetelnem dokończeniem - figurami pełnemi wdzięku prawdy. Sam Artysta zasługuje sprawiedliwie na nazwisko jednego z najpierwszych malarzy swego wieku. -

Niekiedy - to co jemu mogłoby być wadą dobrego mienia - stało się dla niego przyczyną wielkiego nieszczęścia. - W nędzy samej, mając potrzeby widocznie nasunięte wykończenie obrazów za małe wynagrodzenie - w krótce nie był w możności wystawienia na potrzeby utrzymania ciężkiej rodziny; a dwagabonnicitą go zupełnie wpadł

w mizerotopią tutajszą, po ruinach w okolicach Rzymu. – Obarowany długami – beznadziejnie krył się przed wierzycielami, którzy go nareszcie w więzieniu osadzili. Wydostawszy się nareszcie za staraniem hrabiego Gaulb czyli też Gaudt swego ucznia i protektora – nie zadługo żyjąc zakończył. –

Elzheimer za anonimitym już pejzaży wystąpił: figury zaludnił zajęcze jego krajobrazy – pełne życia. Effekta świetlne w akwarelach znakomicie – on pierwszy rachunkowo dowiódł w obrazach zachodzące za horyzont słońca stanie się źródłem światła, które wydziela światło i odbijanie się promieni tego światła od powierzchni planety ziemskiej. –

Utwory Elzheimera nielicznie – znajdują wielu nabywców – mimo to ceny ich nie były wygórowane. – Znakomitsze:

w Muzeum Luwru: Ucieczka do Egiptu oceniona franków 1000. i drugi obraz Dobry Samarytanin. także nie drogi.

Muzeum w Monachium: Męczeństwo świętego Wawrzyńca. S. Jan kazanie na puszczy;

" w Dreznie: Krajobraz z rzeźbiarzami. Jowisz przebrany wracający do studni. Jowisz i Merkury. Judyta w towarzystwie starej kobiety.

" w Madrze: Dwa krajobrazy;

" w Rotterdamie: Chrystus w ogrodzie Oliwnym.

" król: w Madrycie: Ceres u Plutonby;

Gal: Esterhazy: Krajobrazy

etc. –

Niektóre Ceny: Świątobliwe Spadek Lake w r. 1845 kupiono obrazka 312 fr: Narodzenie pańskie fr. 196. Adoracya Magów. Spadek Giroux w r: 1857. kupiono za 250 franków. itp....

Znakomitsi naśladowcy:

De Gaudt. uczeń i protektor Elzheimera. kopiował obrazy swego mistrza z zamiłowaniem.

do studenia go naśladował – do tego słoneca i kapie rybi Dr Gandy kawałe prawie chodzą za oryginały.–

Thoman /: Jakob - Ernest :/ - przyjaciel Elsheimera podług Sandrarta w Rzymie - naśladowca jego nasladował. Do tamtych jest słabe i monotonne.–

Jacob P. f. An. 1622

Mojaert /: Mikołaj :/ Claas Mojaert był jednym z najdoskonalszych naśladowców Elsheimera. – Niebo jego wiszą mgły. – Chmury wiszą i zginają się nie u Elsheimera.–

Ostade.

/: Adryan - van - :/

Urodził się w Lubece r. 1610. Um: w Amsterdamie r: 1685.–

A. O.

AO

A Ostade

156

A Ostade

Idąc za przykładem ~~obyczajowi~~ wyrazowi, umieścimy tego artystę w liczbie ~~ar~~ malarzy szkoły niemieckiej ~~bo względem na to ojczyzny wyszedł szkoły~~ ze względu na jego narodowość – nie bawiąc wcale do jakiej rodzaju swego malowania należy.–

Adryan Ostade był uczniem F: Halsa – naprzód wielkich dokładności usiłował ubysobie przyswoić rodzaj malowania a Brauwera i Teniersa – w czem wytworzył swój własny oryginalny styl. Który obo go ~~obok wzorów~~ stawia obok wzorów jakim dorównać zapragnął.–

Obdarzony rzadkim talentem i niezbitą ~~łatwością~~ twórczością – badał wydobycie objawienia pozyskalowa i także wyborniem obrazach swoich odzwierciadlał – że patrząc nie stoimy zdumieni – i mimowolnie czujemy się nam przyjemnie – i malarz ten w tym kierunku ~~plus~~ całym swój talent wyczerpał.

Tworzył tego artysty pełna prawdy i prawdy; koloryt i światłocienie prawdziwie naturalne;

rysunek niekiedy rzutkiści. Figury nie zawsze prawidłowej wielkości – wreszcie artysta zaciera te błędy wysmukłaniem wykończeniem i niezwykłą rozmaitością cieniuje jego obrazy w stylu obyczajowym.

W obecnej chwili utwory Ostadego do osobliwości malarzy i kupujących znajdują bardzo wielu. Dowiadujemy się jak mówią, iż w handlu idą one coraz nadzwyczajniej: przypuszczamy że liczba oryginałów do 250 dochodzi; słusznie je wykupują do zbiorów narodowych – stąd zapewne nigdy nie wyjdą i wyjść nie powinny. Cena oryginałów Ostadego bajońska. –

Wyliczymy zdaniem naszem najznakomitsze:

w Muzeum Luwru: Siedm obrazów wysokiej wartości: Rodzina Adryana Ostade ocenionych fr: 25000. – Nauczyciel szkółki opłacony 18000 franków. Targ na ryby 6000 fr. oceniony. Wnętrze Chaty 3000 fr: prawnik w gabinecie oceniony 2500 fr: Malarz 3500 fr: Pijak 600 franków (o)

Muzeum w Rennes: wnętrze kuchni – Grawerzy (rysunki).

Muzeum w Drezno: wnętrze karczmy holenderskiej – Pracownia artysty. – Dwóch chłopów spierających się wiecznie. – Dwóch chłopów przed karczmą. Chłopi z rodziną w karczmie. Chłopi grający w karty. Chłopi tańczący przed karczmą.

Muzeum w Berlinie: Karuzela w alei z winnej latorośli.

Muzeum w Monachium: Wiele scen wiejskich – karczma. –

Muzeum w Amsterdamie: pracownia. – Spotkanie podróżnych.

Muzeum w Rotterdamie: Filozof. – Grający na kobzie.

Muzeum w Hadze: wnętrze domu. Zewnętrz wiejskiego domu. –

Muzeum w St. Petersburgu: Pijaństwo. Wiele scen wewnętrznych. – Lato i Zima. – razem dwadzieścia obrazów. –

Dawniej w Luwrze: Śpiewak. Opłacony 24000 fr. zwrócony w r. 1815 do Holandyi. –

Muzeum w Turynie: Grajzra na flecie.–
Ak: Sch: jizd: w Wenecyi: Wnętrze.–
Muzeum Król. w Madrycie: Widok wnętrzy chatuje
i wizjonis koncertów.–
Pałac Buckingham: Dwa znakomitych obrazów.
Zbiór Barona Antony de Rothschild: Tańce chłopów.
(Rzeźbiona Księga Berry:)–
Gallerya Weyer w Kolonii: Towarzystwo chłopskie
pseudogrieckiem. Chłopi w karczmie.–
" Lichtensteina: Tańce dziwaczny.
" Arenberga: Wnętrze karczmy. Pałacy.–
Muzeum Van der Hoop: Wnętrze (bitwa 12 figur:).–
Chłopi w karczmie.–
Gallrye Esterhary: Widok wnętrzy.
Zbior Munro: Scenograficzna.–
itd. itd. itd.–

Niektóre leny: — wnętrze karczmy - Szmidar Galicyi w r. 1825 kupiono za 1303 fr.– Adoracya pasterzów (46ᶜ 40ᶜ:) r. 1837. Sp. Erard - kup. za 11950 franc. Karczma w nadrzewie (24ᶜ 5ᵐ 20ᶜ:) r. 1840. Szmid. Schamp. kupiono za 1600 fr. Scena wewnętrzna (nadrzewie 32ᶜ 5ᵐ 28ᶜ:) Szmid. Schamp. kupiono za 6700. r. 1840.– Grajek na gitarze (nadrzewie 30ᶜ–20ᶜ 2ᵐ:) Szmid. Schamp. kupiono w roku 1840 za 310 franków.– Handlarz rybami. Szmidarz pan Lapevrier w r. 1843. Kupiono za 11011 frenków.– Wnętrz karczmy flamandzkiej Szmidar Vasserok r. 1845. kupiono za 554 fr. Cyrulicy gabinet Szmidar Cottreau r. 1854. kupiono za 1040 fr: Grajek na obroźnie na drzewie. r. 1857. Szmid Morny. kupiony za 25000 fr. Wnętrze wizjonizgo domu. Szmidar Baertz w r. 1860. reprzawno fr. 687.– Wnętrze domu chłopskiego (z datą r. 1668:) w r. 1862. kupiono za 7000 fr. popas w lesie: Szmidar Demidowa r. 1863. kupiono za 2100 fr.– Scena z życia, tak sama z szmidar - reprzawno 5556 f. Grav karty: tak sama szmidar - reprzawno 1250 f. Wnętrze z figurami Szmidar Morland z Londynu r. 1863. kupiono za 4196 fr: Wnętrze tak sama Szmidar - kupiony za 1525 fr. - Wnętrze r. 1863. Szmidar Gilkinet z Liège - kupiono za 7700 franków. Piekarz. Szmidar Meffre r. 1863. kupiono za 1310 fr. Malarz w pracowni Szmidar Simonet. za. pracowno w r. 1863 frenk. 1890. Up. . . . .

Isak van Ostade

Isack van Ostade

Adryan van Ostade bi wyróżnia bardzo naśladowców i kopistów - nasuwającą w wniosku restrykcję pod każdym względem:

Ostade /: Izaak. van -:/. Urodził się w Lubece roku 1612 czy 1613. Umarł roku 1671. - Nałego malarza dwojako zapatrywać się potrzeba: jako artysta oryginalny bowo się nieco wyjść nad nicość - własne obrazy jego z małym wyjątkiem nie wiele warte; jako naśladowca swego brata Adryana wiele się dobrym stylem w których się mieszają manicry pnebija - tonujego gorące ale rzadkie - nie posiada delikatności pędzla swego brata - figury nie mają tak oryginalnego wyrazu. -

Twórczość Izaaka v. Ostede nie nie obfitowała - zaledwie 80 obrazów pozostawił. Mimo to na targu cyjicej się jego utworami spotykamy. - najsłynniejszych:

w Muzeum Luwru: Popas podróżnych u drzwi zajazdu oceniony 20000 fr. popas - oceniony 8000 fr: Zamarzły kanał 20000 fr: Jeden kanał Zamarzły oceniony 6000 franków. -

Dawna Gal: w Wiedniu: Chirurgwiejski wyrywający ząb kmieciowi. -

Muzeum w Monachium: Śliczgajszy w izbie.

Muzeum w Dreźnie: Zamarzły kanał. Wnętrze karczmy. Malarz pod strychem. -

Muzeum w Amsterdamie: Karczma wiejska - kmiotek w dobrym humorze. -

Muzeum van der Hoop. Dom wiejski. -

Pałac Buckingham: Wnętrze. Popas podróżnych.

Zbiór Lionel de Rothschild: Krowy stoją wiejskie.

" James de Rothschild: Krajobraz wiejski. -

etc. etc. etc.

Nieistoveceny: Scena wiejska Lynder Perregaux roku 1841 - kupiono za 15000 fr. Targ Lynder pawła Perrier r. 1843. Kupiono za 17900. Grający w kręgle 1843. Lynder Fardien - kup: za 8900 fr.

Z amatorskich kanonów Hollandyi r: 1845. Sprzedaż Heffre – kupiony za 1600 fr: Wystawa Holenderska r: 1857. Sprzedaż Patureau – kupione za 3200 fr: Krajobraz na drzewie /: 50 – 40 :/ Sprzedaż Pierard. kupiony za 1750 fr: Wystawa Stajni r: 1863. Sprzedaż Heffre – kupione za 1447 franków. – itp. ....

Bega /: Kornelisz :/ Urodził się w Harlem r: 1620. Um: r: 1664. Do tego słynnia naśladuje Adryana v Ostade. – że zwłaszcza Tatwością można by ofiarą pomyłki. Niedoścignione jego znajomości sztuki, światło cienie i Kolorytu Ostadego – aby jemu podobnego w wyborze przedmiotów do malowania. – charakterze postaci w pokoju – czystości pijanego jabbela. – Fakturze nieco zaostrzone – nie tak delikatne jak u Adryana. – natarcia nieco zgrubsze – Kolorytu chociaż krzyczący – ma ogólny pozór podobnego – to szczególnie znaki – po których rozróżnić można Ostadego od naśladowcy. –

C, Bega
C. Bega
Bega f

Du Sart /: Kornelisz :/ Urodził się w Harlem r: 1655. Um: r: 1704. Uczeń A. v Ostade. najdokładniej go naśladował – utwory jego mają w sobie jakąś chętność nie obrazy Mieria – Tatwością do rozróżnienia. Pędzel mniej delikatny – Kolorytu mniej krzyczący. Rysunek – nie ma w sobie tej swobody Adryana – Du Sart w klasy chłopów, nie potrafi dać im fizyonomii wyższych – podobne ich stara się tylko naśladować.

Corn du Sart. fe
1682
Corn. Dusart

Brakemburg /: Renier :/ Wielce naśladował Ostada. ale chociaż bardzo podobne. pędzel za mało wypracowany – cień w nim zmienia – rysunek płaski i bez charakteru. – Materye ubiory nie przykrywają nagości – ale gdzieś się wydymają. Kolorytu ranej silny jak gorzej – i w brew zwyczajowi Ostadego /: również i w brew wielkim mistrzom :/ cienie czarne. –

R. Brakenb

Slabbaert /: Karol :/ prawdopodobnie uczeń Ostadego – bardzo do niego zbliżony. Rysunek i

La Tour
La Tour

Kolorytu nie tak lekkie - potem go najwięcej można rozróżnić

La Tour d'Aigues. uczeń Boucher'a i Leprince'a. Niektóre jego kopje sprzedają za oryginały Ostadego Adryano. Prawdziwej zmyte - dostanie się niż tylko wydatne. —

Lingelbach (*)

(Jan)

Urodził się we Frankfurcie n. Menem roku 1625 —
Umarł w Amsterdamie roku 1687. —

L.
J. Lingelbach 1667
I. LINGELBAC
Lingelbach
J. Lingelbach
I. LINGELBACH

Jan Lingelbach kształcił się w Rzymie. Całe bogactwo jemu przedstawione za jego uniwersytet dzisiejszej bytności w Rzymie - tam w owocach sztuki rzymskiej kształcił swój znakomity talent i prędko się godo wysokiej potęgi. Malował najwięcej nadmorskie miasta pierwszym włoskiego i przyozdabiał je figurami pełnemi wyrazu i rozmaitości; ulubionemi prędkimi okami dla zysku tego artystę były: jarmarki, targi publiczne, miejscowości pełne rozlicznych architektonicznych, wodotryski - miejscowości rzeźbione, figury brązowe, bramy i łuki triumfalne, place publiczne pełne wędrujących kuglarzy, szarlatanów. etc:. etc... a wszystko rozbogacone mnó-

---

(*) Malarz ten niemiec rodem kształcił się w Rzymie. ze względu na jego narodowość - miejscowość w której artystów sztuki niemieckiej - tak samo jak prędko pomieścimy Claude-Lorraina między malarzami do sztuki francuskiej należącymi. —

stwem rodzimych ubiorów i wyborowi oddanych akcessoryi.

Malujgo miasta portowe z alduiat je figurami. różnych kaidy miał swój właściwy charakter i strój narodowy. Koloryt ciepły i perłowo biały, rysunek poprawny - pędzel lekki i oryginalny - znakomita świadomość perspektywy powietrznej i linijnej - oto cechy znamionujące talent tego malarza. —

Prawdą powiedziawszy Jan Ludwik Lingelbach nie miał naśladowców - a jeżeli byli jacy to ich naśladownictwa stoją tak daleko, że nie warto nawet rozpatrywać się w cale. - Sprzedają mi dwa obrazy Berestrattena i Abrahama Verbooms i Jana Woork zadziwiają Lingelbacha - sam oryginalny winien temu, że się tak wyraża życiu prozaicznej - malarze ci bowiem tworzą obrazy przedstawiające sceny rodzinne. lub figury pojedyncze - czyto bardzo czyto prozaicznie się zgadzam Jana. Takie mieszczańskie lubownictwo cechuje malarstwo holenderskie w połowie przeszłego wieku. Przyzwyczajony w figurach do tuszy Lingelbacha - nie trwożą się i nie zwracają uwagi na mierność samego krajobrazu - nie bacząc obrazy cechowicie wydzierżawili nasze znakomitego malarza traktowane są bardzo staranie tak w ogóle jak i w szczegółach. —

Znakomitsze oryginały Lingelbacha znajdują się:

w Muzeum Luwru: jest ich cztery - każdy z nich oceniony na 1500 franków - co zdaniem naszem stanowi cyfrę znacznie niższą, od ich nieznacznej wartości. —

Muzeum w Bordeaux: Pijany flamandczyk.

" w Epinal: Targ naprzeciw świętego Piotra w Rzymie.

" w Amsterdamie: portret pewnego starca. - Miasto portowe nad

monetem Sródziemnem. – Myśliwstwo i Rynek w mieście rządu Kilku wozchodzi się ulic. –
Museum w Rotterdamie: Dwa w tomie krajobrazy. –
„ w Hadze: Port nad morzem włoskiem. Odjazd Karola II. – Krajobraz a w nim wóz resianem. – Pochód jazdy.
Pawnyzbiór w Wiedniu: Chłopi prowadzący zwierzęta rogaczowe.
Museum w Dreznie. – Miasto portowe. –
Gust. król: w Edynburgu: Krajobraz urbogacony figurami.
Gallerye Strafford: Krajobraz z figurami.
Zbiór Tomasza Hope: Widok Rzymu. –
Museum van der Hoop: Odjazd na polowanie.
etc: etc:

Niektóre ceny: Targ miejski Smeder Księżny de Berry - w r: 1837. kupiony za 1570 franków. Krajobraz z figurami. Smeder Schamp. w roku 1840 zapł: 1310 fr: Widowiskowi /: 41,7m 51,2m/ lat sama Smeder - zapłacony 1610 franków. Popas stadeł Smeder Pieras de Leroy w r. 1843. zapłacony 2620 frank: Scenyz karnawału Smeder Tesch. w r: 1846. zapłac: 1000 fr: płacony lat sama Smeder - zapłacony 654 fr. 50 centimów. Krajobraz Smeder Van-Sasseghem - kupiony w r. 1852 za 3175 franków. Odjazd na polowanie. Smeder Northwick w r. 1859 - kupiony za 2230 fr. Zebrany /: 45c 37c/ r. 1860. Smeder Gierard. – kupiony za 405 frank: Grający w karty r. 1862 Smeder Weyera Kolonii kupiony za 553 ½ franc. itp....

Loth.

/: Karol :/

zwany

Carlo Loti.

urodził się w ostatnich dziesięcioleciu w Monachium w roku 1611. – w ostatnich dziesięciu w Norymberdze w roku 1632. – umarł w Wenecyi roku 1698. –

Loth. 1680
C. Loth 1681

pozytywnie kształcił się pod kierunkiem własnego
ojca - Nauczycielem jego później był Caravaggio
-ko i en Kawaler P. Liberi od którego przejął
kolorytu czerwony. - kolorytem nie ewentyl=
kuje obrazach Lotha do którego się daje - nie
którymi wolne są od niego. Kompozycyjnego
artysty wspaniałe płótna dowcipu - skrócenia
wyborne trafnie ane. Światłocienie umie=
jętne - obrazy jego tchną dumą, charakterem
całkowitej swobody wyraźnością. -

Utworzyłego artysty przechowały w kilku prywa=
watnych zgromadzeniach. Rzadko kiedy się znajdują
i to przeważnie w najniższych cenach - Należy się
spodziewać iż w niedalekiej przyszłości zajmą
jemu należne stanowisko. -

Do ważniejsze:

w Muzeum w Dreznie: Job otoczony przyja=
ciółmi. - Job, żona jego i przyjaciele. -
Lot z córkami. Chrystus przed
Pilatem.

" w Monachium: Święty Dominik i
Najś: Panna. Archanioł Gabryel.
Izaak: Jakób.

Dawna Gal. w Wiedniu: Jakób umierający. -
Męczeństwo świętego Gerarda Sagre=
do. Jowisz i Antyopa

Kościół Świętej Justyny w Padwie: Męczeń=
stwo świętego Gerarda Sagre=
do.

etc:

Pomimo licznych naśladowców jakimi dzieła
Lotha przeciągnęły każdą - jednym słowem tylko
się zajmiemy - jako takiem. którego naśladow=
nictwa mogą wprawnie bliżej do poznania
obrazu wprowadzić amatora. - Jemu
naśladowcy Karola Lotha stoją od niego
bezprównania niżej i nie mogą być przytoczeni
powyżej. -

Snyder J. Daniel: zwany Kawalerem Da=
niel. artysta ten kształcił się w Wenecji
w szkole Karola Lotha - wydoskonalił się w Rzy=
mie pod kierunkiem P. Maratti. -

według zdania historyków tegoczesnych Sydera miał zaś dobrze naśladować Lotha i stylem swoim samych drzewiom wobrębie wprowadzał. – w każdym razie gruby badacz dostrzeże w Sydera mieniu więcej wyrobienia – dokładniejsze więcej cieniowane i effekta nie tyle z godnej prawdą – akuratny więcej sztywne. gałęzy z dnem zwyniosane.

Backhuysen.

/: Ludolff :/

Urodził się w Embdem czyli Emden /: dawne księstwo hannowerskie :/ roku 1631 –
Umarł w roku 1709. –

L. BAKH 1701

L B 1664 L B 1701

L Backhuy 1672

L Bakh 1693.

Backhuysen do krajobrazu naśladował krystaliczny wody – jej biegi i przezroczystość – pod tym względem mało który mu wyrównał. Cudownym pędzlem tego artysty chwytał powietrzne strefy i łatwo przenosił na obraz z niezrównaną lekkością – malując jego burze i wrzawy trwogą przejmował widza, z którą prawdą umiał natchnąć swoje utwory.
Malarstwo czysto-rodzajowe, bliższe miesznej manierze artystów szkoły holenderskiej – my opierając się na niewzruszonej zasadzie narodowego pochodzenia – miejscowego w linii Mishowo szkoły Niemieckiej – podobnie jak to uprzednio wspomnieliśmy z Ostadem i Langelbakem – jak następnie porównamy sobie z Netscherem i innymi malarzami. –
Utwory Backhuysena natergają publiczności nadto się pokazują – a z tego względu dzieła jego nadzwyczajnym przypadkiem – licznych znajdują amatorów.
Znakomitsze mieszczą się:
w Muzeum w Luwrze: Eskadra holenderska. o cieniowana 15'000 franków: Scena morska. 12000 – Tenże Scena morska – oblasowana 6000 fr – i jeszcze scena morska w wartości 4000 franków.

cymórczych obrazów w temie umarłem
nie ścierpiącym. Dwa pierwsze zwymie-
nionych tutaj należą do najznakomitszych
dzieł jest ale Backhuysena. –

Muzeum w Amsterdamie: portret Jana de Witt.
widok portu miasta Amsterdam. – Mo-
nety wybrane. –

" w Rotterdamie: Dwie Martwe natury. –

" w Hadze: Fabryka okrętów w Amsterdamie
/: Admiralicya /. – Widok okrętów czasie
burzy na morzu. – Portret króla Wil-
helma. –

Dawny zbiór w Wiedniu: Widok Amsterdamu i jego
przystani gdzie się kołysze na wodzie wielkie
mnóstwo okrętów. –

Muzeum w Berlinie: Bitwa. – Miasto porto-
we. – Monety wybrane. –

" w Drezdnie: Bitwa morska pomiędzy
flotami angielską i holenderską.

" w Antwerpii Monachium: Widok
portu w Antwerpii. –

" w Turynie: Burza morska. –

w pałacu Pitti: Wiele obrazów przedstawiają-
cych Sceny morskie. –

Muzeum w Bordeaux: Trzy morskie widoki. –

M^sieur Gallery: Scena morska. –

Hrabia król: w Edynburgu: Monety wybrane. –

Pałac Buckingham: Widok miejscowości w
Hollandyi. –

Muzeum van der Hoop: Widok portu w Amster-
damie. –

Galerye Lansdowne: Martwa natura /: napew-
ganimie :/

" Lichtensteyna: Wielka Burza morska.
Znaczna liczba widoków morskich.

" Arenberg: Flotta na spokojnem morzu.
Zbliżanie się burzy na morzu. –

" du Blaisel: Monety wybrane /: z gale-
ryi Fesch :/ – Bitwa przed Lepan-
tem.

" Ellesmere: Scena morska z figurami

Zbiór Robart: Dwie sceny morskie w czasie wzburzonego morza. –
" Munro: Dwie Marynarki.
" Normanton: Wzburzone morze
" Mildmay: Widok sceny morskiej w czasie wzburzonego żywiołu. –
" Molford: Widok sceny morskiej w czasie wzburzonego Oceanu. –
" G. Walter: Widok morski /: bardzo rzadki :/.
" Overstone: Dwa widoki morskie z których jeden w czasie burzy. –
" Mensch: Widok morski. –
etc: etc: etc:

Niektóre Ceny: w czasach bliższych nas: Widok Batawii Smedera Biré który r. 1841 kupiono za franków 1505. – Zatoka Scheweningen tegoż samego Smedera – kupiono za 9200 fr: Odjazd z zabawy. tegoż samego Smedera – kupiono za 2968 fr: Widok morski Smedara Meyere. r. 1845. kupiony za 11000 Statki w porcie r. 1846. Smedera Fesch. kup. za 4300 fr. Widok morski /: 56 c. 76 c. :/ 1846. Smed: Wellesley kupiono za 4050 fr. Widok morski /: 96 c. 1 m. 26 :/ r. 1850. Smedera Pod Wiedniem Wilhelmie – kupił Baron Jan Brienen za 5650 franków Morze silnie wzburzone /: 60 c. 78 c. :/ 1857 r. Smedera Varenge. kupiono za 4500 fr. – Burza na brzegach Norwegii /: 1 m. 73 – 3 m. 57 :/ 1862. Smedera Baillie w Antwerpii kupiło muzeum w w Brukseli za 4000 franków. Widok morski. Smedera Denidow r. 1863 kupiono za 9100 fr. Biały żeglarz r. 1863. Smedera Meyere – kupiono za 6800 fr. itp.....

W liczbie naśladowców kupiłów powinny znaleźć się:

Madderstag /: Michał :/ – Urodził się w Amsterdamie roku 1659. – Umarł w roku 1709. Uczeń i naśladowca Backhuysena. W utworach oryginalnych naśladował wielkiego swego Mistrza – a obrazy jego ekonomiczne kopiował. Kolorytu wyśmienitszy – dostatnie Cardarij odznaczane

i ostrzejsze – oto cechy po których poznać można jego obrazy: –

Storck /: Abraham :/ urodził się w Amsterdamie roku 1640. Żył w roku 1683. – W handlu obrazami, często spotykamy się z kopjami malowanemi przez Storck /: a niejm Storka jako jego późniejszej wiedzy :/. – Dotknięcia tradycyjne jakby obcisłe znamionują jędrne tego artysty. Wody bardziej zamazane i mniej przezroczyste; akcesorja trawowane dobre – ale nie tak wykończone i też umiejętnie jak u Backhuysena. –

Zeeman. Kopiclego malana wykończone dosyć dobrze z drobiazgliwością niekiedy. Kolorytu zimnawy – do tonu szarego – fale wodne jakby oderwane i nazbyt wypracowane. Figury dotykane nieźle umiejętnie – słowem podobizny mogą być tego rozróżnić można od Backhuysena. –

AS, ZA, Y &

E. Zeeman

Netscher.

/: Gaspard :/

Urodził się podług jednych w Heidelbergu – podług drugich w Pradze roku 1639. Umarł w roku 1684. –

CN

C Netscher

C Netscher

G Netscher 1680

Netscher A° 1663

Ale znowu Malan rodem z Niemiec, którego podług dzieł wcześniejszych dotąd traktujących o malarstwie miesza między szkołą Holenderską. – Powtarzamy, że dla nas miejsce urodzenia dawniejszych, klassyfikacyi – dla tego o tym artyście w tem miejscu robimy wzmiankę. –

Gaspara Netscher prawdopodobnie kształcił się pod przewodnictwem Kostera malarza podrzędnego obmaczającego natury – w której wypisał wcześniejszy swoich pracach rzetelności, do tego dostępnia, że

u swego nauczyciela niemiał się już czego uczyć. –
Ferdynand też pod kierunek Terburga – a nareszcie
w celu wydoskonalenia się u sternego w sztuce – udał
się do Włoch. –

Artysta ten odznacza się wyborowym sunetem w
rysunku i rzymskim nadaem figur. Dotknięcie w
nich miękkie, rozlewające się – kolorytu naturalny
żywiści. – Pencerinie celuje doskonałem naślado-
waniem materyi, mianowicie atłasów, tkanin
i wzorzystych kobiercow Tureckich. Figury w jego
obrazach oddychają naturalnością i prostotą; ak-
cessorye wyborowe wykończone – i wykonane z
staraniem do najwyższego pewnistym stopnia. –
Malował także dwóch bratanków: Teodora i
Konstantego. Teodor uczył się na wzorach swego
Ojca-Konstanty kby był w tym jasno – nie mógł
dorównać tej grzeczności. Obadwaj celowali
w malowaniu portretów – a mianowicie Konstanty
biegle naśladował podobieństwo w ze-
wnętrznym sposób – poruszkiwali byli mianowicie
przez kobiecy wyższego rodu i stanowiska, kto-
rych piękności podnosili w swoich obrazach. –

Obrazy Gasparda Netscher nader bardzo poszu-
kują się u starganek publicznych – a mianowicie
tam trafem jakim zbiegowym. bywają rzad-
kie przez Amatorów.

Wyliczymy niektóre znakomitsze:

w Muzeum Luwru w Paryżu: Nauka
Dziewcy. Oceniona na 8000 franc:
i Nauka muzyki. – tyleż oceniona. –

Muzeum w Lyonie: Dwa portrety.
" w Nimes: portret Księżniczki a Ora-
nii. –
" w Amsterdamie: portret Konstan-
tego Huygens Ojca. Matki
z dwojgiem dzieci. –
" w Madrze: portret artysty i jego mał-
żonki
" w Monachium: Koncert. – Bach-

sabea w kąpieli. –
Muzeum w Dreznie: Dama przy toalecie. Młody człowiek pisze list. – Doktor bada tętno pulsu młodej kobiecie. – Jakuś jegomość towarzyszy na gitarze śpiewającej damie. – Portret Pani de Motespan. Pani de Motespan grająca na harfie. – Dama ze śpiewnikiem na kolanach. Chłopiec przy kołowrotku. – Kobieta prowadząca psy gończe. –
" w St. Petersburgu: Wnętrze z figurami. Romantyczne portrety. –
Instyt. król: w Edymburgu: Portret młodzieńca.
Pałac Buckingham: Portret Wilhelma III – króla Anglii. –
Galerya Ellesmère: Scena we wnętrzu. – Wertumnus i Pomona. –
Gabin: Stanisforth: Portret kobiety. –
u Barona Lionel de Rothschild: Dama przy gotowalni. –
Ebior Normanton: Portret Wilhelma III.
" Folkerstone: Pr. księżniczki Maryi.
" H. T. Hope: Młoda kobieta przy toalecie.
" Fullock. – Nauka Calisto.
" Lellan: Portret Lady.
" Ashburton: Pisanie we wnętrzu z przyległym ustępem.
" Gallon: Portret Lady. –
" M'Lellan: Portret kobiety. –
" Wellington: Wnętrze. –
" Neeld: Młoda dziewczyna. – Wertumnus i Pomona. – Sara, Agar i Abraham. –
" Peel. – : Młoda dziewczyna. – Bawiący się w robienie baniek mydlanych ks. Berryi. – Wnętrze a w niem młoda dziewczyna.
Gabinet hr: Czerny: Rodzina przy oknie. –
Muzeum van der Hoop: Portret.
u Lorda Hertford: Koronkarka. – Wnętrze, a w niem młoda dziewczyna.

Niektóre ceny:
Rodzina w parku. Sprzedał Schamp. - kupiona za 930 fr: r. 1840.
Pajęczyna 146 : 34 Sprzed: Biré Héris - kupiona za 3400 fr: r. 1841.
Wieczerza. — — Sprzedał Hope. - kupiona w r. 1855. za. 1520 franków. -
Portret damy z dworu Ludwika XIV. Sprzedał Stenbuysse: - kupiona w roku 1860 za. 4200 franków. —
Doktór Tulleyens z rodziną (1m 13 - 1m 64) Sprzedał J. Odier. kupiony w roku 1861. za. 2100 fr:
Matka z synem chorującym. Sprzedał Leroyd Eliolles. r. 1861. kupiona za 3550 franków.
Portret mężczyzny: Tak Sprzed. kupiony za 340 fr.
Gotowalnia. — — Tak Sprzedał. kupiona 1000 fr.
Malarz z Rodziną Sprzedał Weyer z Kolonii roku 1862. kupiony za 820 franków.
Czytanie. - - - - - w roku 1863. kupiona za 500 fr.
itd.

T. Netscher 1719

Konstanty Netscher. Jako Naśladowca swego Ojca - i jako Malarz oryginalny. Utworzył mniej dokładnej wartości. znajdują się:
w Muzeum Luwru: jeden obraz oceniony na 600 fr.
" " w Awinionie: portret osoby z rodziny Ludwika XIV.
Zbiór Matthewa Anderson: port. młodego chłopca
" Harrington: Dwa prześliczne obrazy i portret młodej dziewczyny.
" Lionela de Rothschild: portret.
Muzeum van der Hoop: portret w całej postaci króla Wilhelma II. angielskiego. -
Dawniej gal. Weyer w Kolonii: Konferencya o pokoju Utrechckim.
etc:

Niektóre ceny utworów Konstantego Netschera: Damy przy szwalni baranka. Sprzedał Yardier roku 1833. kupiono za. 500 franków. portret M. Lartigues roku 1844. kupiono za 830 fran. portret Rodziny. Sprzedał Meffre r. 1845. kupiono za 305 franków. Amator w gabinecie Sprzedał Fesch. r. 1846 (55 - 45)

zapłacono rynskich talarów 405.– na drugiej śpiedaży Mörch- za ten sam obraz dano 5950 franków.– portret kobiety śpiedaż Kalkbrenner roku 1850. zapłacono 300 fl. Fryzosoby – tamże zapłacono 1599 fr: dwie dziewczyny z uwialami śpiedaż Cottreau r: 1851. zapłacono 700 fr: Amator róż. śpiedaż Chavagnac r: 1854. zapłacono 5000 fr: na drugiej śpiedaży dano tylko 1800 fr. Portret Młodzieńca śpiedaż Meppre zapłacono 1863 franków 380.– portret młodej kobiety tamże zapłacono 230 fl. itd. ....

Między znakomitszymi kopistami i naśladowcami G. Netschera, rozróżniamy:

Wytmans /: Mateusz :/ urodził się w Gorcum r. 1650. um: r: 1689. Mierzi Bylaerta uczeń Lowerwiele kopii podług Netschera.– Pędzel miękistwdni – głowy niezwiadczą zdolności wzroku. Draperye niemają swobody ani wspaniałości — bardziej wypracowane – aniżeli dyspozycyjne wzięte.–

M. Wytman

Wulfraat /: Małgorzata :/. urodziła się w Arnhem roku 1678. umarła roku 1738.– Ten dobrze naśladowała G. Netschera. Rękę silną jednak męzką; malerye dobrze trafnie wane. Kolorytu mniej naturalny – rysunek bardziej jeszcze w swojej manierze. Akcessorye oddane z mniejszem staraniem – młodzieńcy ich zachwiawich do życzenia.–

Mignon

/: Abraham :/

urodził się podług jednych w roku 1637 czy w 1639 – a podług drugich w roku 1640 w Frankfurcie.– umarł w Wetzlar r: 1679.

Z tego malarza mniemy należy do szkoły Niemieckiej /: a nie do Hollenderskiej jak to niektórzy robią :/ z tego powodu iż dziwnie dużo razy we Frankfurcie.

Mignon był uczniem Dawida de Heem,

LM

a. mignon
1665

A Mignon

Mignon
A Mignon
A. Mignon

współzawodniczył z malarzem Van Huysum, co już niemałym dowodem talentu tego artysty. /: Mignona :/. - Utwory jego odznaczają się najgorętszą wiernością natury i bogactwem natchnienia. Kolorytu dobry - kwiaty /: jakie przeważnie malował :/ cechują świeżością i blaskiem - brak mu wszakże niekiedy harmonii - co jest przyczyną iż obecnego artysty nie co za sztywnie wyzledają. -

Kiedys utwory Mignona wielkiem cieszyły się powodzeniem - dzisiaj bardzo spadły w cenie.

Znakomitsze:

w Muzeum Luwru: Guirlandy kwiaty owoce na 1200 fr: Kwiaty polne, ptaki owady i jaszczy: ocenione 600 fr. Kwiaty w naczyniu krystalowem. 800 fr. Kwiaty owoce, ptaki i owady ocen: 3000 fr.

" w Monachium: dwa kobierki owoców i kwiatów.

" w Dreznie: Zabity zając i kogut wiszące nad stołem. Zabity kogut z zwieszoną głową. - Dwa białe koguty Biały kogut i dwa ptaki z zwieszone na gałęzi. Naprzeciw otwarty kosz, a w nim zabita dzikaczka. Bukiet kwiatów w szklanem naczyniu. Wieniec kwiatów i owoców związany niebieską wstążką. - Kobierzec pełen owoców. Winne grona i inne owoce na kobierzcu. Wieniec kwiatów i owoców związany wstążką niebieską.

" w Amsterdamie: Obrazy naturalne owoce. - Przewrócony bukiet.

" w Rotterdamie: winne grona i owoce.

" w Madrycie: Kobierzec kwiatów.

Galerye dichtensteina: owoce i kwiaty.

Muzeum van der Hoop: Owoce. -

Zbiór John Waller: Kwiaty, owoce i akcesoryjne

etc.

Niemiec Leny: dwa obrazy znakomitej Owoce Szmedzig Bielher: r. 1859- kupione 350 fr: Owoce /: 84-69 c:/ Szmedzi Pierard. r. 1860- zapłacone 1000 fr. Kwiaty i owoce r. 1860. Szmedzi Stenhuyse. zapłacono 510 franków. Kwiaty 1862. Szmedzi Baillie z Antwerpii. zapłacone 1800 fr.- tud. ---

Obie cwiczył Mignona najlepiej naśladowały przedmioty - jędrność ich wilgoć - rysunek w ogóle umiejętność poprawny - zwłaszcza przedtego:

BROECK. /: Eliasz van den:/ ur. się w Antwerpii r. 1657. um: 1711. Dość dobrze naśladował Abrahama Mignona - lepiej wzięte Davida Teeniersa starszego nauczyciela. Kwiatów nie umiał zdać z takim wdziękiem - stylowości w obrazach, wyjąwszy jeszcze nie w utworach Mignona.-

STUVEN /: Ernest:/ ur. się w Hamburgu r: 1657. Uczeń Voorhouta, G. van Aelst a następnie: Abrahama Mignon - początkowo malował portrety dość dobre -, w następstwie zaczął naśladować Mignona i malował kwiaty. Lichy pod tym względem w tym rodzaju swoimi kopie. Kwiaty nie mają charakteru. Dotknięcie lekkie i zbyt powierzchowne.

ROOS.

/: Filip :/

zwany Roos de Tivoli.-

urodził się we Frankfurcie roku 1655 —
umarł w Rzymie roku 1705.-

Uczeń własnego ojca Jana Heinricha Roos, /: urodzonego w Otterburgu r: 1631. zmarłego r. 1685:/. talentem przewyższył go.- Krajobrazy, zdobi Filip malował odznaczają się silnym kolorytem - dobrym wyborem drzew: dotknięcie pierwotnie pewne - celował w wyobrażaniu zwierząt, zwłaszcza owiec, koni, krów, owiec i kóz.- Koloryt, charakter i wykończenie w

obraz tego artysty stanowią typ oryginalny szkoły Niemieckiej - pomimo to z odległego naśladownictwa dotrzymuje Holbeinowi. Styl przypomina ranej malarza Benedetto da Castiglione. Nauczył malarstwa Gennerycha z upodobaniem malował sceny pasterskie, karawany, targi uczniowskie - niektóre znane wydawnictwa. Kolorytu jego mocny, błyszczy w światłach - w cieniach nieco przyciemniony w czarny wpadający. Rysunek pewny, umiejętny - odznacza się dobrym smakiem - wykonaniu dokładne nieco zagwarzane. Postaci obrazów dotykane pewno - miękkie umiejętnie trzymowane. -

Znamienitsze utwory tego artysty:

w Museum Luwru: Wilk porywa owcę. 1. sam krajobraz jeziora Tempeste. 1. oceniony 300 franków. -

" w Drezdnie: Krajobraz górski. drugi tenże. - Noc otoczony różnemi figurami, przypisuje rozkazy Wszechmocnego. - Pasterz pilnujący trzody. - Trzoda z pasterzem. Krajobraz. - Krajobraz z pasterzem i trzodą. Krajobraz górski z bydłem i pasterzem. Wilk jeleni. - Krajobraz ożywiony Wilkiem a postaciami bydła. - Sklep kobiety pilnujące trzody. - Krajobraz górski. - Dziewczyna pasąca dwie krowy. Krajobraz z winną trzodą z pasterzem.

" w Monachium: portret artysty. Pochód wojska. - Dwanaście krajobrazów. -

" w Berlinie: Krajobraz.

" w Lille: Trzoda i owce.

" w Awinionie: Dwa krajobrazy z owcami. Pasterz i trzoda. drugi podobny. - itd.:

Obrazy Roosa można cenić w obecnej chwili. - w r: 1860. 1840. przyznawały Schamp. zadn. wyżej cenę na 190 fr. nie otrzymał. W roku 1860

sprzedano w Lyonie Wrajobver ze zwierzętami za 119 fr. inne obrazy najwięcej cenionych sprzedawano najwięcej za 150 fr. sztukę.—

Wiele po sobie zdawały naśladowniczki utworów Roosa da Tivoli. Najwolniejsi naśladowcy: ROOS /: N:/ Brat Filipa i prawdopodobnie jego uczeń. Kolorytowi jego zgodny—

Leeuw /: Gabryel van der:/ Ur: ii w Dortrechcier: 1643. Um: r. 1688. przy ustawowniu Benedetto da Castiglione. naśladował utwory Roosa da Tivoli. Dotknięcia mniej pewne i więcej zgodnej w cieniach dziwacznicjszy- wogóle obrazy jego niemniej tej siły- a zą wogole naśladowanie rzadkie:— G.L.

Denner

/: Baltazar :/

Ur: ii w Hamburgu. 1685. Um: tamże r: 1747.—

Drobnych artykuły cudownie wykończone- rysunek nietylko godzien pochwały. Dotknięcia dobre i niemamaniery zwykle towarzyszą wszystkim malanom drobnostkie istnego wykończenia najczystsze. Samakomponowanie nienaganne i bez gustu.—

Utrzymują, że Denner /: nie wiem do jakiego stopnia to żywemu zgodne:/ umiał ze sobą do grobu tajemnicę robienia pewnego rodzaju pokostu- którego używał malując cieniste ludzkie. Prawdziwe brygnaty amatorowie cenią bardzo- natargali nadto się pokarują.—

Denner 1726 fcit

Ze ukwintsze obrazy Dennera:

w M: w Luwrze: portret kobiety- trzyczwierć po Mowny'm za 18900 fr. r. 1852.

M: w St-Petersburgu: S. Hieronim- pł. Matki Boskiej. portret kobiety.—

M: w Drezdnie: pł. Staruszki.- popiersie kobiety. S. Hieronim. pł. Starca. popiersie Staruszki. drugi podobny.

popiersi dziewczyny. - popiersi Starca.
popiersie Myśliwego z wąsami w góry
wykręconemi.

M: w Monachium: Pt. Starca. Tabir Staruszki.
M: w Rotterdamie: Głowa dziewczyny.
M: w Berlinie: Stanec.
M: w Nantes: Nagie: Rodzina
M: w Caen: Głowa Starca.
Zbiór Amherst: Pt. Owalny Koendla.

ido:

Wielkoroczny:

portret Myśliwego. Gmedera Weyer z kolonii roku 1862
kupiony za 2050 fr: Pt. Starca. 1863 r. Gmedera
Meffre. kupiono za 2900 fr. Pt. Staruszki temuż
kupiono za 2020 fr: - pt. dziewczyny temuż - kupio
no za 660 f. pt. Młodzieńca tamże kupiono za 530 f.
pt. Starca Gmedaja Simonet r. 1863. kupiono 580 fr:

Demerowi wielkiemu naśladowcow - styl bo-
wiemego malarstwa był prawie nie do naśladowania.
w handlu rzadkim tylko spotykany:

Seibolt / Chrystyan: / ur: się w Moguncji roku
1697. um: w Wiedniu r. 1768. - Nie mniej wielkie
jest do oryginałów - rysunek gonią dobrany - w
postawach mniej szlachetności. W niezgłębionej
łagodności i wykończeniu - nagości mniej
świetnie mniej pokostowane. - Był uczniem Demera.

C. Seibolt
1753

Dietrich lub Dietricy.

/: Krystyan - Gustaw - Ernest :/
ur: się w Weimarze około 1712. um. w Dreznie
roku 1774. -

Mieli własnego ojca mierznego malarza - pr malował
naszpiznie prawowrii Aleksandra Thiela. pro-
tektor Dietricha hrabia Brühl powierzył mu wiele
obrazów sztuty Flamandzkiej, które Dietrich z respektem
kopiował - nadawszy się do Hollandyi studjował go-
rliwie arcydzieła Rembrandta - którego to Mistrza
najwięcej polubił ulubionego przez siebie. -

Dietricy Pinx
Dietricy Pinx
1751

D. CD
/ Dietricy Ojciec /

Dietrich to prawdziwy ostatni Protensz w sztuce malarskiej. W tych obrazach usiłował naśladować w niektórych stylu, w niektórych gusta, w niektórych formy - Cudownie przechodzi od jednego do drugiego rodzaju w sztuce. - On jeden zachował świętość tego dawnego prawdziwie kolorytu Niderlandzkiej i Flamandzkiej w czasie upadku sztuki piękney w XVIII. w. Naśladował Rembrandta, Van der Werfa, Azladego - nie tą niewolniczą służebnością właściwą wszystkim Kopistom, artystom drugiego rzędu - ale z pełnym oryginalności talentem, z prawdą i samodzielną twórczością wyższe odznacza się cechy. Szczególnie artysty uczuciu i rzeźbie tchnie wyraz obfity - rysunek konturów zwięzły, światło cieni prawdziwe, kolorytu świetny i pełen naturalności. -

Obrazy Dietricha obecnie do Cesarskiego - przeszły nie wszystkie nie były wielkie. Znakomite: w Museum Louvru: Cudzołożnica cena 3000 fr: " w Dreznie: Pasterz i Pasterka. Scena z życia pasterskiego. Pendant do niej. - Synowie z Dziecięciem Jezus na rękach. - Pt. Myśliwy w brunatnem odzieniu. Pasterz i pasterka. - Głowa Starucha. Wskrzeszenie Łazarza. N. Rodzina. - Krzyżobrzeg. - Chrystus na krzyżu. Merkury Thetis o dzbroję dla Achillesowi broń wkuta przez Wulkana. Jezus zdejmowany z krzyża. Ni matki z kapicli wychodzące. Wenus i Amor. Profil starca. Pt. Starucha. Pt. Myśliwy z siwą brodą. Narodzenie. Pasterz trzodę robiący z dziećmi. Godzywkanie. Diana z Kalisto. Bliźniaczy z żebrakiem. - Stary Egipcyanin. Adoracya Magów. - Ukrzyżowanie z opłakiwaniem. Komunia w marach. Ucieczka do Egiptu. Sypiący. Spoczynek w Egipcie. Synowie z dziećmi Jezus w rękach trzymający. Krzyżobrzeg itd. itd. itd.

" w Monachium: Przypowieść o Łazarzu. w domu Abrahama. Przypowieść o dwóch ślepych. Krzyżobraz.

Muzeum w Brunsell: pk. artysty w stylu G. Dowa.
National Gallery: Murzykanci.
itd.

Niektóre ceny:
Zwiastowanie Pastenaw 1846. Synod. Tesch. zapłacono 20½ talara. Osoby w parku. Synod. Paturcau roku 1857. zapł: 210 franków: Uczone parku /: w rodzaju Watteau :/ /: 56 - 76 :/ r. 1858. Synedzi Hoyo. - zapł: 2550 fr. Dwienska w krajobrazie /: 56 - 72 :/. Synod. Pierard. r. 1860. zapłacono 340 fr. Uczone parku Lawrie /: 71 - 61 :/ zapłacono 4010 fr: Spuszczenie pastwy i Rodzina pasterz r. 1861. Synod: Montbrun - zapł: 2900 f. za oba - Ukrzyżowanie św. Wawrzyńca. r. 1863. Synod. Pallu de Poitiers. Zapłacono 72 franki. W zbrzeżenie Lazarza. Synedzi Heffre roku 1863. Zapłacono 600 f. itp....

Naśladowcy Dietricha byli:
Klengel /: Hans-Krystyan :/ Urodził się w Kesseldorfu koło Drezna r. 1761. Um: r. 1824 Uczeń K: Huttina i Dietricha. wyborowicielego oddalniego naśladował. Kolorytkbliski - dotknięcia ciekawe Ruske. Naśladują Dietrycha w stylu Rembrandta - gruby satyrowość. Owce naśladowa Rabbiniów: dobrotów jednie czytodpołykany - wszystkie portrety efektywne zarówno jak i akcesoryje ołowiane - są pędzla Klengela. -

2 K:

K 1770, K 1771
K § 1779
K Jacob Roma